

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZAKROCZYM

na lata 2027–2037

PROJEKT

Zleceniodawca:

Urząd Miejski w Zakroczymiu
ul. Rynek 5
05-170 Zakroczym

Autorzy:

Marcelina Więcek
Michał Kozielski
Magdalena Kmak

Wrzesień 2026

Wykaz skrótów:

BDL- Bank Danych Lokalnych
CIT- Podatek od osób prawnych
DK- Droga Krajowa
EFROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS+ - Europejski Fundusz Społeczny Plus
GDOŚ – Główna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GOK – Gminny Ośrodek Kultury
GOPS- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
GPZ – Główny Punkt Zasilania
GUS- Główny Urząd Statystyczny
GZWP- Główny Zbiorniki Wód Podziemnych
IUNG-PIB - Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy
IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
JCWP- Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWPD- Jednolite Części Wód Podziemnych
JST – Jednostka Samorządu Terytorialnego
KGW- Koło Gospodyń Wiejskich
KRS- Krajowy Rejestr Sądowy
KSRG - Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy
KSRR - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
LGD – Lokalna Grupa Działania
MOFW- Miejski Obszar Funkcjonalny Warszawy
MPZP- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
NFZ- Narodowy Fundusz Zdrowia
NGO - Non-Governmental Organization-organizacje pozarządowe

NUTS - Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
OKE – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
OSP- Ochotnicza Straż Pożarna
OSI- Obszar Strategicznej Interwencji
OZE – Odnawialne Źródła Energii
PIG-PIB - Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PIT- Podatek od osób fizycznych
PM 2,5, PM 10 - Rodzaje pyłów zawieszonych
PKD- Polska Klasyfikacja Działalności
PGWWP- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PPSS- Plan przeciwdziałania skutkom suszy
PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSZOK- Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PZPR- Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym
REGON - Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
RLKS – Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność
SOR- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju
SRWM- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego
SUW- Stacja Uzdatniania Wody
SWOT – (skrót ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) Mocne strony, Słabe strony, Szanse, Zagrożenia
UE- Unia Europejska
WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

SPIS TREŚCI

1. Wstęp do dokumentu strategii	7
2. Metodyka opracowania	9
3. Harmonogram prac	10
4. Charakterystyka ogólna Gminy Zakroczym	14
5. Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Zakroczym	15
5.1. Wstęp do diagnozy	15
5.2. Społeczeństwo	16
5.2.1. Demografia	16
5.2.2. Opieka zdrowotna i społeczna	23
5.2.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	36
5.2.4. Kultura i sport	41
5.2.5. Ochrona dziedzictwa narodowego	48
5.2.6. Szkolnictwo	53
5.3. Transport oraz infrastruktura sieciowa	61
5.3.1. Komunikacja	61
5.3.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	68
5.3.3. Sieć gazowa i ciepłownictwo	74
5.3.4. Energia elektryczna	78
5.3.5. Energia pochodząca z odnawialnych źródeł energii	79
5.3.6. Sieć telekomunikacyjna	81
5.4. Gospodarka i rynek pracy	83
5.4.1. Finanse Gminy	94
5.5. Środowisko	101
5.5.1. Środowisko przyrodnicze	101
5.5.2. Zasoby wodne	105
5.5.3. Zagrożenie powodzią i suszami	111
5.5.4. Gospodarka odpadami	115
5.5.5. Powietrze atmosferyczne	121
5.6. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	123
5.6.1. Użytkowanie terenów oraz struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Zakroczym	123
5.6.2. Kształtowanie polityki przestrzennej oraz rozwoju gminy w dokumentach planistycznych i strategicznych	129
6. Obszary strategicznej interwencji	136
7. Analiza SWOT	139
8. Misja i wizja Gminy Zakroczym	150
9. Cele strategiczne rozwoju	151
9.1. Cel strategiczny 1. Zintegrowane społeczeństwo budowane na fundamencie bezpieczeństwa, samorozwoju i prawdziwej informacji	152
9.2. Cel strategiczny 2. Wielobranżowa gospodarka lokalna związana z uwarunkowaniami Gminy i otoczenia	156
9.3. Cel strategiczny 3. Przestrzeń Gminy wyposażona w sprawną infrastrukturę techniczną i wysokie walory estetyczne	158

9.4. Cel strategiczny 4. Zrównoważone środowisko przyrodnicze z zachowanymi wysokiej jakości komponentami.....	161
10. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	163
11. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.....	170
12. Spójność z dokumentami wyższego rzędu	185
13. System realizacji strategii.....	202
14. Ramy finansowania i źródła finansowania.....	202
Rysunek 1. Plakat promujący badanie opinii publicznej.....	11
Rysunek 2. Spotkania z przedsiębiorcami oraz z mieszkańcami Gminy Zakroczym.	13
Rysunek 3. Położenie Gminy Zakroczym na tle powiatu i województwa.	14
Rysunek 4. Fort I Zakroczym - widok współczesny.....	49
Rysunek 5. Sieć dróg na terenie Gminy Zakroczym.	61
Rysunek 6. Inwestycje drogowe przeprowadzone na terenie Gminy Zakroczym w latach 2021-2024. 63	
Rysunek 7. Przebieg linii elektroenergetycznych na terenie Gminy Zakroczym.	78
Rysunek 8. Rozmieszczenie bazowych stacji sieci telefonii komórkowej w Gminie Zakroczym.	81
Rysunek 9. Rozmieszczenie gmin z analizy porównawczej na tle sieci dróg krajowych oraz najbliższych lotnisk.	88
Rysunek 10. Saldo ludności przyjeżdżającej do pracy w stosunku do ludności wyjeżdżającej do pracy między Gminą Zakroczym a gminami powiązanymi rynkiem pracy.....	89
Rysunek 11. Zidentyfikowane i priorytetowe krajobrazy w Gminie Zakroczym.....	101
Rysunek 12. Rozmieszczenie terenów leśnych i zadrzewionych wraz z lokalizacją form ochrony przyrody i korytarza ekologicznego na terenie Gminy Zakroczym.	102
Rysunek 13. Zasięg JCWP względem Gminy Zakroczym.....	105
Rysunek 14. Zasięg JCWPd względem Gminy Zakroczym.....	109
Rysunek 15. Położenie Gminy Zakroczym na tle GZWP.....	111
Rysunek 16. Obszary zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Zakroczym.	113
Rysunek 17. Ocena zagrożenia suszą na terenie Gminy Zakroczym.	114
Rysunek 18. Jednostki osadnicze oraz struktura użytkowania terenu Gminy Zakroczym.	125
Rysunek 19. Gminy z analizy porównawczej w zakresie struktury użytkowania terenów w części miejskiej.	126
Rysunek 20. Gminy przynależące do LGD "Zalew Zegrzyński".	131
Rysunek 21. Pokrycie Gminy Zakroczym obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (dostęp: 27.05.2026 r.).....	133
Rysunek 22. Położenie Gminy Zakroczym na tle OSI województwa mazowieckiego.....	137
Rysunek 23. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Zakroczym - funkcje terenu.	168
Rysunek 24. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Zakroczym - kierunki rozwoju....	169
Tabela 1. Liczba ludności Gminy Zakroczym według płci i miejsca zamieszkania w latach 2018-2024 (stan na dzień 31 grudnia każdego roku).....	16
Tabela 2. Ruch naturalny i wędrowniczy mieszkańców Gminy Zakroczym w latach 2018-2024 (stan na dzień 31 grudnia każdego roku).	17
Tabela 3. Ludność gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2025 wraz z powierzchnią (stan ludności na dzień 31 grudnia każdego roku).....	18
Tabela 4. Prognoza ludności dla gmin powiatu nowodworskiego na lata 2025-2037.....	19
Tabela 5. Frekwencja w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2025 r. oraz na Wójta, Burmistrza, Prezydenta Miasta w 2024 r. w powiecie nowodworskim.....	21

Tabela 6. Liczba osób objętych świadczeniami w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.....	26
Tabela 7. Liczba rodzin objętych świadczeniami w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.	27
Tabela 8. Liczba wykroczeń popełnionych w latach 2021-2025 w Gminie Zakroczym według kategorii przestępstw.	33
Tabela 9. Liczba aktywnych czytelników, ogólna liczba wolumenów oraz liczba wypożyczeń Gminnej Biblioteki Publicznej w Zakroczymiu w latach 2021-2025.	43
Tabela 10. Liczba czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności.	43
Tabela 11. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności.....	44
Tabela 12. Liczba wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika.	44
Tabela 13. Obiekty wpisane do rejestru zabytków w Gminie Zakroczym (stan na 31.12.2025 r.)	48
Tabela 14. Liczba uczniów, nauczycieli i etatów w placówkach oświatowych Gminy Zakroczym w roku szkolnym 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025.	56
Tabela 15. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty w szkołach podstawowych w Gminie Zakroczym oraz w powiecie nowodworskim w latach 2021-2025.	57
Tabela 16. Nawierzchnie dróg gminnych na terenie Gminy Zakroczym w 2025 roku.	62
Tabela 17. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024.*	69
Tabela 18. Długość sieci wodociągowej na 100 km ² w Gminie Zakroczym na tle pozostałych gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2024.....	69
Tabela 19. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024.*.....	71
Tabela 20. Długość sieci kanalizacyjnej na 100 km ² w Gminie Zakroczym na tle pozostałych gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2024.*.....	72
Tabela 21. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024.*	75
Tabela 22. Długość czynnej sieci gazowej na 100 km ² w Gminie Zakroczym na tle pozostałych gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2024.*.....	75
Tabela 23. Struktura budynków w podziale na źródła ciepła z paliw stałych i niskoemisyjnych na terenie Gminy Zakroczym (stan na dzień: 27.04.2026 r.).....	76
Tabela 24. Podmioty według wielkości zatrudnienia w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.....	85
Tabela 25. Charakterystyka gmin z analizy porównawczej w zakresie uwarunkowań rozwoju gospodarczego.....	87
Tabela 26. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON łącznie oraz w sekcji H w Gminie Zakroczym na tle gmin z analizy porównawczej w latach 2021-2025 wraz z odsetkiem podmiotów sekcji H w ogólnej liczbie podmiotów.....	88
Tabela 27. Zestawienie zbiorcze bezrobocia w poszczególnych gminach w powiecie nowodworskim wraz z odsetkiem osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności gminy.....	91
Tabela 28. Bezrobotni według gmin powiatu nowodworskiego - stan na 31 grudnia 2025 r.....	91
Tabela 29. Stan zadłużenia Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.	99
Tabela 30. Główne presje oddziałujące na JCWP występujące na terenie Gminy Zakroczym.	106
Tabela 31. Ogólna charakterystyka JCWPd nr 48, 49 i 64.....	109
Tabela 32. Informacja o wytworzonych odpadach na terenie Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.	116
Tabela 33. Charakterystyka gmin z analizy porównawczej w zakresie struktury użytkowania terenów części miejskiej.....	126
Tabela 34. Pokrycie terenu miasta Zakroczym na tle pozostałych miast z analizy porównawczej....	127
Tabela 35. Liczba wydanych decyzji WZ w gminach powiatu nowodworskiego wraz z ich udziałem w ogólnej licznie wydanych decyzji w 2024 roku.	134

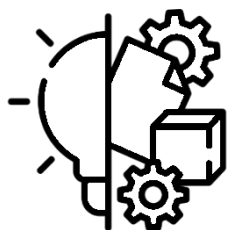
Tabela 36. Cel strategiczny 1. oraz kierunki działań z rezultatami.	152
Tabela 37. Cel strategiczny 2. oraz kierunki działań wraz z rezultatami.....	156
Tabela 38. Cel strategiczny 3. oraz kierunki działań wraz z rezultatami.....	158
Tabela 39. Cel strategiczny 4. oraz kierunki działań wraz z rezultatami.....	161
Tabela 40. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Gminy Zakroczym z dokumentami wyższego rzędu.	186

Wykres 1. Udział procentowy respondentów badania ankietowego według płci.	11
Wykres 2. Udział procentowy respondentów badania ankietowego według grup wiekowych.....	11
Wykres 3. Udział procentowy respondentów badania ankietowego według statusu na rynku pracy....	12
Wykres 4. Udział procentowy respondentów badania ankietowego według okresu zamieszkania Gminy.	12
Wykres 5. Udział procentowy respondentów badania ankietowego według miejsca zamieszkania.	12
Wykres 6. Liczba ludności Gminy Zakroczym w poszczególnych grupach wiekowych wraz z ogólną liczbą ludności Gminy w latach 2021-2025.	16
Wykres 7. Powody zamieszkania w Gminie Zakroczym według mieszkańców.	17
Wykres 8. Ocena największych barier zamieszkania w Gminie Zakroczym.	20
Wykres 9. Stopień zintegrowania społeczności Gminy Zakroczym według mieszkańców.	20
Wykres 10. Dostępność opieki zdrowotnej według opinii mieszkańców.....	23
Wykres 11. Najbardziej niepokojące zjawiska społeczne, występujące w Gminie Zakroczym.....	32
Wykres 12. Preferowane usługi dla seniorów według mieszkańców Gminy Zakroczym.....	32
Wykres 13. Dodatkowa działalność OSP według opinii mieszkańców.....	37
Wykres 14. Zakres działalności Gminnej Biblioteki Publicznej według opinii mieszkańców.....	44
Wykres 15. Najbardziej potrzebna inwestycja sportowo-rekreacyjna według mieszkańców Gminy. ..	47
Wykres 16. Sposób partycypacji samorządu gminnego w opiece nad zabytkami według opinii mieszkańców.	51
Wykres 17. Kierunki rozwoju turystyki i promocji Gminy według mieszkańców.....	51
Wykres 18. Jakość edukacji w placówkach oświatowych w Gminie oraz ich największe problemy zdaniem rodziców i uczniów.	58
Wykres 19. Priorytety dla szkół podstawowych w Gminie Zakroczym według opinii rodziców i uczniów.	58
Wykres 20. Przystosowanie dróg na terenie Gminy Zakroczym do natężenia ruchu zdaniem mieszkańców.	62
Wykres 21. Udział długości dróg utwardzonych i gruntowych w ogólnej długości dróg na terenie Gminy Zakroczym.....	63
Wykres 22. Priorytetowa inwestycja w zakresie sieci drogowej Gminy Zakroczym według opinii mieszkańców.	64
Wykres 23. Bariery lub utrudnienia w korzystaniu z komunikacji publicznej w Gminie Zakroczym według mieszkańców.....	65
Wykres 24. Opinia mieszkańców Gminy Zakroczym na temat znaczenia planowanego połączenia kolejowego.	65
Wykres 25. Zakres działalności Zakładu Gospodarki Komunalnej według opinii mieszkańców.....	68
Wykres 26. Liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.....	70
Wykres 27. Liczba awarii sieci wodociągowej w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.....	70
Wykres 28. Liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.....	73

Wykres 29. Liczba awarii sieci kanalizacyjnej w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.	73
Wykres 30. Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.	73
Wykres 31. Liczba przyłączy budynków mieszkalnych i niemieszkalnych do sieci gazowej w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024.*	76
Wykres 32. Główne bariery w inwestowanie w ekologiczne źródła ciepła według mieszkańców Gminy.	77
Wykres 33. Preferencje mieszkańców Gminy Zakroczym dotyczące dominującego kierunku rozwoju jednostki.	83
Wykres 34. Preferencje mieszkańców dotyczące rozwoju gospodarczego Gminy Zakroczym.	84
Wykres 35. Podmioty według rodzajów działalności PKD w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.	84
Wykres 36. Dopuszczalne inwestycje na terenie Gminy Zakroczym według opinii publicznej.	85
Wykres 37. Podmioty gospodarcze w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.	86
Wykres 38. Nowo zarejestrowane podmioty w Gminie Zakroczym w porównaniu do wyrejestrowanych w latach 2021-2025.	86
Wykres 39. Przepływ ludności w celach zarobkowych pomiędzy gminami z analizy porównawczej i gminami powiązanymi rynkiem pracy, w szczególności miastami, w których zlokalizowane są najbliższe porty lotnicze.	90
Wykres 40. Ocena mieszkańców na temat lokalnego rynku pracy.	90
Wykres 41. Dochody ogółem Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.	94
Wykres 42. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Zakroczym na tle dochodu ogółem wszystkich gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2024.*	94
Wykres 43. Podział dochodów ogólnych na dochody bieżące i dochody majątkowe w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.	95
Wykres 44. Struktura dochodów bieżących Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.	95
Wykres 45. Wydatki ogółem Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.	96
Wykres 46. Wydatki ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Zakroczym na tle wszystkich gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2024.*	97
Wykres 47. Udział wydatków bieżących i majątkowych w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.	97
Wykres 48. Wykonanie budżetu Gminy Zakroczym w latach 2021-2025 wraz z osiągniętą nadwyżką operacyjną.	99
Wykres 49. Potencjał rozwojowy rzeki Wisły i terenów nadwiślanych zdaniem mieszkańców Gminy.	103
Wykres 50. Preferencje mieszkańców dotyczące kierunków działań podejmowanych na rzecz ochrony zasobów wodnych.	107
Wykres 51. Struktura wytwarzanych odpadów wraz z odsetkiem mieszkańców objętych systemem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.	116
Wykres 52. Ocena wpływu składowiska odpadów na jakość życia mieszkańców.	118
Wykres 53. Ocena działań samorządu wobec uciążliwości związanych ze składowiskiem odpadów według mieszkańców.	118
Wykres 54. Masa unieszkodliwionych wyrobów azbestowych z terenu Gminy Zakroczym w latach 2022-2025.	119
Wykres 55. Wydatki i wpływy związane z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.	119
Wykres 56. Wydane decyzje o warunkach zabudowy w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024. ...	134

Załącznik 1. Tabela ewaluacyjna do Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037.....	204
Załącznik 2. Wyniki badania ankietowego.....	212

1. WSTĘP DO DOKUMENTU STRATEGII

Strategia Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 (dalej zwana „Strategią”) stanowi formalny dokument, określający cele strategiczne i kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego oraz przestrzennego Gminy Zakroczym na lata 2027-2037. Głównym celem tworzonej Strategii jest ukierunkowanie polityki realizacji w kolejnych latach. Gruntowna analiza warunków życia w gminie, przeprowadzona w trakcie opracowywania niniejszej Strategii, wpływa na skuteczność zarządzania jednostką terytorialną, a także stanowi podstawę do wnioskowania o środki zewnętrzne, niezbędne do realizacji inwestycji przyczyniających się do rozwoju gminy. Dokument jest komplementarny z innymi dokumentami planistyczno-strategicznymi obowiązującymi na terenie Gminy Zakroczym. Znacząca rola Strategii związana jest również z jej wymiarem integracyjnym, wynikającym z:

- integracji lokalnej wspólnoty samorządowej wokół procesu formułowania Strategii i jej realizacji,
- otwarcia pola publicznej dyskusji i budowy kompromisu wśród lokalnej społeczności wokół kierunków rozwoju,
- utworzenia podstawy do weryfikacji wypracowanych wspólnie założeń,
- stworzenia możliwości do wspólnego poznawania i doskonalenia procesu zarządzania rozwojem lokalnym.

Dokument został sporządzony zgodnie z art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2026 poz. 662) z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025 poz. 198).

Wśród czynników, determinujących potrzebę stworzenia Strategii należy wymienić:

1. Adaptację polityki rozwoju do zmiennych uwarunkowań społecznych i gospodarczych w Gminie i jej otoczeniu. Szereg poważnych przeobrażeń, jak np.: ogólnoswiatowa pandemia wirusa COVID-19, otwarty konflikt zbrojny w Ukrainie i wynikających z nich zmian trendów demograficznych czy rosnące dysproporcje w rozwoju jednostek samorządu terytorialnego, wpływające bezpośrednio na sytuację Gminy Zakroczym. Dokument ten powinien określać konkretne cele strategiczne i kierunki interwencji, dostosowane do problemów i wyzwań stojących przed samorządem;
2. Dostosowanie Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym do zmian wprowadzonych ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 15 lipca 2020, które wskazują, iż m.in. dokument Strategii powinien posiadać cele strategiczne oraz kierunki interwencji skorelowane z dokumentami na poziomie powiatu, województwa i kraju. Ponadto wprowadzone zmiany determinują szereg regulacji, jakimi zostają poddane strategie rozwoju. Zapisy ustawy ustalają jednolity charakter i zakres tworzenia nowych dokumentów strategicznych na szczeblu gminnym;

3. Skorelowanie działań i czasu obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym z horyzontem czasowym nowego długofalowego budżetu unii Europejskiej, tj. okresu obejmującego trwającą perspektywę finansową Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz przyszłą na lata 2028-2034.

Niniejszy dokument będzie dokumentem nadrzędnym względem dokumentów sektorowych obszaru Gminy Zakroczym, jednocześnie będąc spójnym z dokumentami wyższego rzędu:

- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030),
- Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030),
- Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze,
- Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+,
- Planem zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+,
- Strategią rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku,
- Strategią Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2030,
- Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2023-2027 Lokalnej Grupy Działania „Zalew Zegrzyński”,
- Strategią Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030,
- Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły,
- Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy, opracowywanym na poziomie krajowym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Strategia wyznacza ramy dla planów i programów sektorowych Gminy Zakroczym, powstających podczas jej obowiązywania. Strategia dostarcza również informacje oraz założenia rozwojowe gminy planowi ogólnemu, który zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2026 poz. 538), staje się obligatoryjnym aktem prawa miejscowego.

Ponadto w trakcie prac nad Strategią przeanalizowane zostały poniższe akty prawne pod kątem powiązania z celami i kierunkami rozwoju opisanymi w Strategii:

- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025 poz.198),
- Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 862),
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. 2025 poz. 1733),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2026 poz. 662),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2026 poz. 538),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647),

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2025 poz.1338),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2026 poz. 639),
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960).

2. METODYKA OPRACOWANIA

Stworzenie pełnowartościowego opracowania, jakim jest Strategia Rozwoju Gminy, wymaga efektywnej współpracy z zewnętrznymi ekspertami, przy partnerskim udziale pracowników i przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu. Proces taki miał charakter partycypacyjno-eksperycki i łączył analizę danych z wiedzą lokalną i doświadczeniem osób zaangażowanych w funkcjonowanie Gminy.

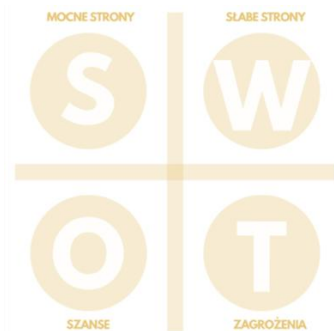
W trakcie tworzenia diagnozy stosowano dwie główne metody – dynamiczną oraz porównawczą. Pierwsza z nich koncentrowała się na analizie danych ilościowych dla Gminy Zakroczym w okresie ostatnich 5 lat, tj. 2021-2025. Dzięki temu uwidoczniły się trendy czasowe oraz ich dynamika, które pozwalają prognozować wyzwania i zjawiska mogące zajść w przyszłości. Metoda porównawcza z kolei polegała na zestawieniu cech Gminy Zakroczym z grupą porównawczą. W zależności od analizowanej tematyki, przyjęto dwie techniki zestawiania jednostek samorządowych jako tła porównawczego. Jedną z nich była grupa wszystkich gmin z powiatu nowodworskiego, dzięki której możliwe było zaobserwowanie zjawisk kluczowych w najbliższym otoczeniu bądź uzależnionych od niego. W przypadkach analizy szczególnych uwarunkowań Gminy Zakroczym, wyróżniających ją w skali kraju, stosowano dynamiczną grupę porównawczą – zestawienie jednostek samorządu terytorialnego było tworzone w tym przypadku każdorazowo, kierując się przede wszystkim cechą przewodnią analizy, np. lokalizacją gmin w pobliżu lotniska czy statusem gminy miejsko-wiejskiej. Uniwersalnymi kryteriami wyboru jednostek w tym przypadku były również liczba ludności oraz powierzchnia gmin, tak, aby lokalne uwarunkowania były jak najbardziej zbliżone w grupie oraz z uwarunkowaniami Gminy Zakroczym, co dawało wiarygodny obraz analizy. Wprowadzając do Diagnozy analizę porównawczą z zastosowaniem specjalnie dobranej grupy, każdorazowo przedstawiona została ich lokalizacja na tle kraju oraz charakterystyka przyjętych kryteriów.

Wykonane analizy statystyczne i strategiczne opierały się na danych pozyskanych z:

- Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL-GUS),
- analiz i raportów stanu środowiska publikowane przez WIOŚ, GIOŚ, WFOŚiGW,
- sprawozdań z gospodarki odpadami,
- opracowań planistycznych Gminy Zakroczym, tj. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego),
- dokumentów programowych oraz sprawozdań jednostek organizacyjnych gminy (przedszkole, szkoły, GOPS itp.),
- Raportów o stanie Gminy Zakroczym,
- Sprawozdań opisowych z wykonania budżetu Gminy Zakroczym.

W przypadku niedostatecznej ilości danych, zostały one uzupełnione przez poszczególne referaty Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu.

Przeprowadzone analizy zostały wzbogacone danymi zebranymi od lokalnych grup interesariuszy podczas badania opinii publicznej oraz spotkań warsztatowych z mieszkańcami, pracownikami Urzędu oraz członkami Komisji Rozwoju. W zawartych w Diagnozie wnioskach zostały uwzględnione i odpowiednio oznaczone (kolorem czerwonym) głosy mieszkańców wyrażone w przeprowadzonych ankietach.

Na podstawie sformułowanych wniosków stworzono analizę SWOT (skrót od pierwszych liter angielskich: Strengths (S)- mocne strony, Weaknesses (W)- słabe strony, Opportunities (O)- szanse, Threats (T)- zagrożenia). Identyfikuje ona mocne strony Gminy oraz obszary problemowe, a także przedstawia działania, które powinny wpłynąć na ograniczenie problemów i zagrożeń, jakie mogą wystąpić w konsekwencji niepodjęcia wyznaczonych działań.

Zebrane dane ilościowe i jakościowe, wyniki badania oraz rezultaty osiągnięte podczas spotkań warsztatowo-konsultacyjnych pozwoliły na wypracowanie obrazu jednostki, celów jej istnienia i działań, jakie wypełnia, które zawarte zostały w wizji i misji Gminy Zakroczym.

Kierując się wyznaczonymi silnymi i słabymi stronami oraz szansami i zagrożeniami, wyznaczono cele i kierunki rozwoju, spójne z zapisami celów zawartych w dokumentach wyższego szczebla - wojewódzkich i powiatowych. We wskazanych celach strategicznych uwzględniono zapisy wieloletniego planu finansowego, dochody i wydatki Gminy oraz potencjał społeczny i gospodarczy.

3. HARMONOGRAM PRAC

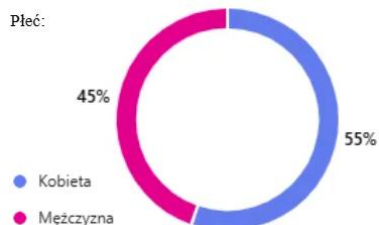
Prace nad Strategią zainicjowano uchwałą nr XXVII/236/2026 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 18 lutego 2026 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii, w tym trybu konsultacji.

Proces tworzenia Strategii rozpoczęto od przeprowadzenia diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej gminy, którą pogłębiono badaniem opinii publicznej, które umożliwiło poznanie perspektywy mieszkańców ma temat wielu aspektów funkcjonowania Gminy. Badanie było prowadzone w maju 2026 roku za pomocą formularzy internetowych, udostępnionych na stronie internetowej Urzędu Miejskiego oraz w samorządowych mediach społecznościowych, a także poprzez zeskanowanie kodu QR, zamieszczonego na plakacie promującym badanie (Rysunek 1.). Ponadto, w placówkach publicznych, tj. Urzędzie Miejskim, Gminnej Bibliotece Publicznej oraz Gminnym Ośrodku Kultury rozdyskrebowane zostały wersje papierowe formularzy.

Rysunek 1. Plakat promujący badanie opinii publicznej.
Źródło: www.zakroczym.pl

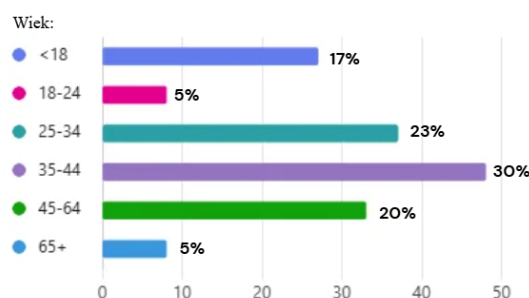
Ankiety wypełniło łącznie 161 respondentów. Biorąc pod uwagę fakt, że część respondentów odnosiła swoje odpowiedzi nie tylko do własnych doświadczeń i opinii, ale także do sytuacji i opinii członków najbliższej rodziny, tj. rodziców, dzieci czy rodzeństwa, można wnioskować, że rzeczywisty zasięg badania objął 388 osób¹.

Wykres 1. Udział procentowy respondentów badania ankietowego według płci.
Źródło: badanie ankietowe 2026

Większość z nich stanowiły kobiety, przy czym różnica pomiędzy liczbą mężczyzn i kobiet, biorących udział w badaniu była stosunkowo niewielka (Wykres 1.).

W strukturze wiekowej respondentów dominowały osoby dorosłe, w wieku produkcyjnym, czyli w grupie wiekowej 18-60 lat dla kobiet oraz 18-65 lat dla mężczyzn. Łącznie, spośród wskazanej grupy, 30% osób jest w wieku 35-44. Najmniejsze zainteresowanie wykazali młodzi dorośli, w wieku 18-24 lata, oraz seniorzy, powyżej 65 lat (Wykres 2.).

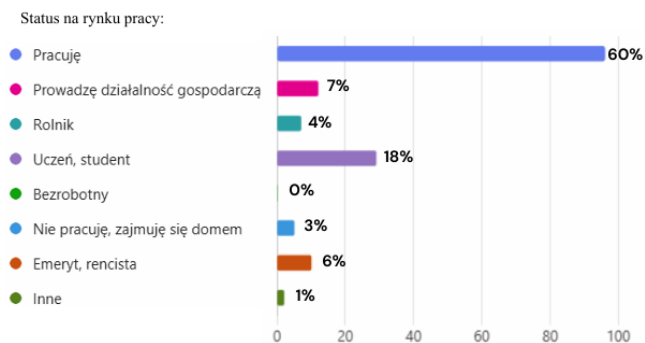

Wykres 2. Udział procentowy respondentów badania ankietowego według grup wiekowych.
Źródło: badanie ankietowe 2026

¹ Według danych GUS, w 2024 roku przeciętna liczba osób w gospodarstwach domowych wynosiła 2,41.

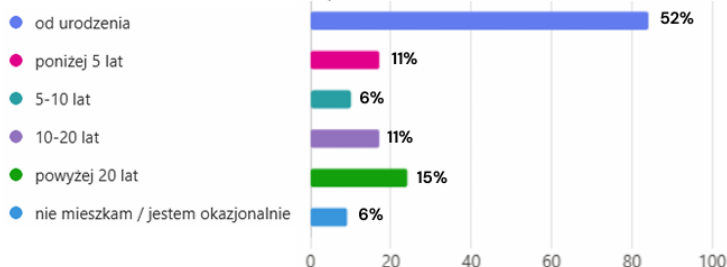
Z uwagi na najliczniejszą grupę osób w wieku produkcyjnym, większość respondentów stanowiła osoby aktywne zawodowo (60%). Drugą pod względem liczebności grupą byli uczniowie i studenci (18%). Pozostałe grupy stanowiły niewielki odsetek uczestników (Wykres 3.).

Wykres 3. Udział procentowy respondentów badania ankietowego według statusu na rynku pracy.
Źródło: badanie ankietowe 2026

Ponad 52% osób uczestniczących w badaniu zamieszkuje Gminę Zakroczym od urodzenia. Kolejne pod względem liczebności były osoby zamieszkujące Gminę powyżej 20 lat. Znacznie

Ile lat mieszka Pan/Pani w Gminie Zakroczym:

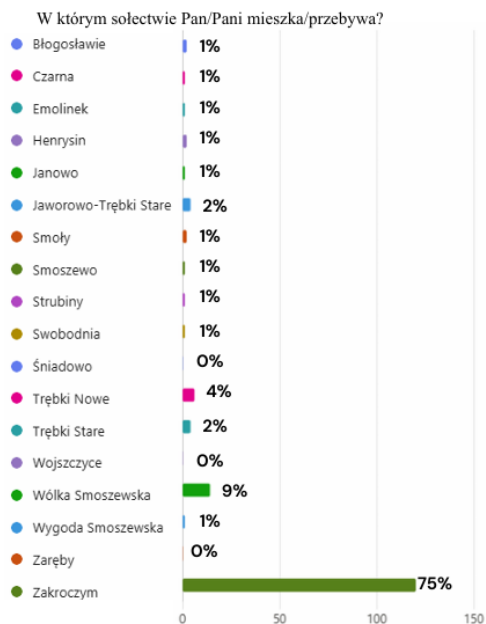

rzadziej aktywność wykazywali nowi mieszkańcy oraz bywalcy okazjonalni (Wykres 4.).

Wykres 4. Udział procentowy respondentów badania ankietowego według okresu zamieszkania Gminy.
Źródło: badanie ankietowe 2026

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania uczestników badania, zdecydowaną przewagę wykazują mieszkańcy miasta Zakroczym, którzy stanowili aż 75% wszystkich respondentów. Z pozostałych miejscowości odnotowano co najwyżej 14 uczestników. Mieszkańcy Śniadowa, Wojszczyce oraz Zaręby nie dołączyli do badania (Wykres 5.).

Wykres 5. Udział procentowy respondentów badania ankietowego według miejsca zamieszkania.
Źródło: badanie ankietowe 2026

W poniższej Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Zakroczym przedstawiono wybrane wyniki ankiet. Szczegółowe zestawienie wyników zamieszczono w załączniku nr 2.

W maju rozpoczęto także cykl spotkań warsztatowych z poszczególnymi grupami interesariuszy. W pierwszej kolejności przeprowadzone zostało spotkanie z Komisją Rozwoju Gminy Zakroczym. Po krótkim wstępie teoretycznym na temat opracowywanego dokumentu, członkowie Komisji mieli możliwość zabrania głosu w dyskusji na temat kluczowych problemów, barier i wyzwań rozwojowych Gminy Zakroczym. Dyskusja prowadzona była w blokach tematycznych, obejmujących kwestie społeczne, gospodarcze, środowiskowe oraz przestrzenne. Udostępnione zostały również napy oraz arkusze zadaniowe, które posłużyły do zbierania opinii, pomysłów i uwag odnośnie poszczególnych omawianych zagadnień.

W czerwcu zorganizowane zostały kolejne spotkania – dla przedsiębiorców z terenu Gminy oraz wszystkich mieszkańców i pozostałych interesariuszy (Rysunek 2.). Spotkanie z przedsiębiorcami było kluczową platformą wymiany doświadczeń i opinii osób realnie kształtujących potencjał gospodarczy Gminy. Podczas spotkania z mieszkańcami skoncentrowano się z kolei na całościowym rozwoju Gminy, obejmującym nie tylko aspekt gospodarczy, a przede wszystkim elementy i zjawiska, kształtujące jakość codziennego życia w jednostce. Uczestnicy mieli możliwość zastanowienia się nad zaletami i wadami Gminy, a także wyrażenia własnych opinii i wizji, dotyczących oczekiwanych rezultatów planowanego rozwoju.

Rysunek 2. Spotkania z przedsiębiorcami oraz z mieszkańcami Gminy Zakroczym.

Źródło: Urząd Miejski

Zebrane podczas spotkań wnioski, posłużyły jako punkt wyjścia do opracowania wizji rozwoju jednostki, a także celów strategicznych i kierunków działań. Jednocześnie spotkania były okazją do prowadzenia otwartego dialogu pomiędzy podmiotami sektora społecznego, gospodarczego oraz instytucjonalnego, co pozwoliło na wypracowanie dokumentu opartego na rzeczywistych i wieloaspektowych potrzebach Gminy. Przyjęty partycypacyjny model pracy zwiększa szanse na skuteczną realizację długofalowych celów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych oraz na konsekwentne wdrażanie przyjętego kierunku rozwoju.

W lipcu 2026 roku przedstawione zostały wnioski z diagnozy oraz zaprezentowane zostały cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań, które zostały poddane konsultacjom z właściwymi pracownikami merytorycznymi Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu. Na tym etapie przeprowadzone zostały także bieżące uzgodnienia wewnętrzne, mające na celu uszczegółowienie i ujednolicenie przyjętych założeń.

We wrześniu 2026 roku udostępniono do konsultacji społecznych gotowy projekt Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037. Podczas nich wszyscy interesanci mają możliwość pisemnego zgłaszania uwag odnośnie projektu dokumentu poprzez formularz zgłoszeniowy. Został on udostępniony na stronie internetowej Urzędu Miejskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu. Projekt skierowano również do zaopiniowania przez gminy ościennie, Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie. Po uzyskaniu opinii i uwag przeprowadzona została ich analiza oraz ocena trafności przyjętych założeń Strategii.

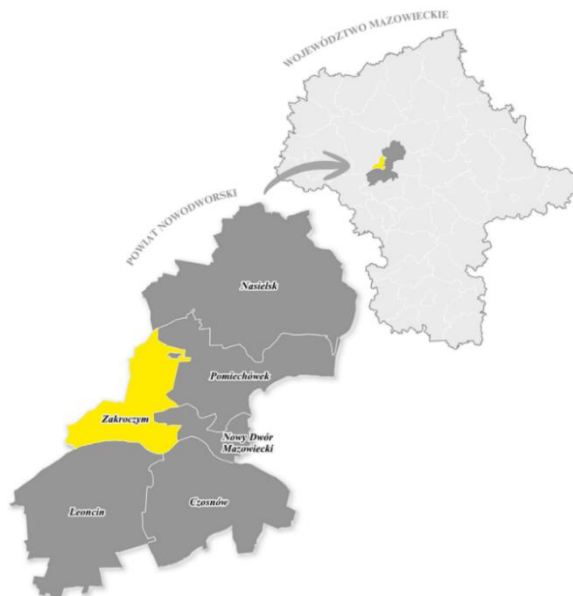
4. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY ZAKROCZYM

Gmina Zakroczym zlokalizowana jest w centralnej części województwa mazowieckiego, w powiecie nowodworskim, granicząc od zachodu z powiatem płońskim. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi 72,24 km². W jej granicach znajduje się miasto Zakroczym oraz 17 sołectw. Według danych z grudnia 2025 roku, Gminę zamieszkiwało 5577 osób.

Obszar Gminy usytuowany jest w całości na Nizinach Środkowopolskich, w południowej części Wysoczyzny Płońskiej. Niewielkie, wschodnie fragmenty Gminy kwalifikują się również do Wysoczyzny Ciechanowskiej.

Gmina Zakroczym graniczy (Rysunek 3.):

- Od północy – z gminą Nasielsk (powiat nowodworski);
- Od wschodu – z gminami Pomiechówek i Nowy Dwór Mazowiecki (powiat nowodworski);
- Od południowego wschodu – z gminą Czosnów (powiat nowodworski);
- Od południa – z gminą Leoncin (powiat nowodworski);
- Od południowego zachodu – z gminą Czerwińsk nad Wisłą (powiat płoński);
- Od zachodu – z gminą Załuski (powiat płoński);
- Od północnego zachodu – z gminą Joniec (powiat płoński).

Rysunek 3. Położenie Gminy Zakroczym na tle powiatu i województwa.

Źródło: opracowanie własne

Gmina stanowi jedną z 79 jednostek samorządu terytorialnego, tworzących metropolię warszawską. Odległość od Warszawy wynosi około 40 km. W pobliżu znajdują się również inne większe ośrodki miejskie, tj. Nowy Dwór Mazowiecki (około 10 km), Czerwińsk nad Wisłą (około 25 km) czy Płońsk (około 30 km).

5. DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ GMINY ZAKROCZYM

5.1. Wstęp do diagnozy

Integralną częścią Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 jest diagnoza stanu społecznego, gospodarczego, środowiskowo-klimatycznego oraz zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie to opiera się na pogłębionej analizie typu „desk research”.

OBSZAR SPOŁECZNY	Wnioski z diagnozy obszaru społecznego odnoszą się do kluczowych obszarów związanych bezpośrednio z mieszkańcami, obejmujące m.in. strukturę demograficzną, jakość oraz dostępność usług publicznych, tj. edukacja, pomoc społeczna oraz opieka zdrowotna.
OBSZAR GOSPODARCZY	W obszarze gospodarczym wnioski wynikają z analizy lokalnej gospodarki oraz rynku pracy. Dodatkowo, w ramach tego obszaru, dokonano oceny budżetów gminy oraz zaplanowanych inwestycji.
OBSZAR ŚRODOWISKOWY	Wnioski w obszarze środowiskowym odnoszą się do stanu środowiska przyrodniczego, jakości powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony zasobów przyrodniczych oraz działań związanych z adaptacją do zmian klimatu.
OBSZAR PRZESTRZENNY	Wnioski dotyczące obszaru przestrzennego obejmują zagadnienia związane z warunkami życia w Gminie, w tym z zagospodarowaniem przestrzennym, mobilnością, infrastrukturą sieciową oraz mieszkalnictwem.

Określenie celów i priorytetów rozwojowych wymagało przeprowadzenia kompleksowej diagnozy, która w sposób wieloaspektowy przedstawia aktualną sytuację Gminy. Pozwala ona na identyfikację kluczowych potencjałów, barier oraz wyzwań rozwojowych, a tym samym stanowi podstawę do formułowania kierunków interwencji i działań strategicznych w kolejnych latach.

Zgodnie z wymogami dotyczącymi opracowania strategii rozwoju, integralnym i obowiązkowym elementem dokumentu są również wnioski z diagnozy. Zostały one sformułowane po każdym podrozdziale, po szczegółowym omówieniu poszczególnych zagadnień tematycznych. Takie rozwiązanie porządkuje strukturę całego opracowania, ułatwia identyfikację kluczowych ustaleń oraz zapewnia przejrzyste powiązanie pomiędzy analizą danych a wynikającymi z niej wnioskami. Wnioski te pełnią funkcję syntetycznego podsumowania analiz oraz stanowią bezpośrednią podstawę do formułowania celów i kierunków działań w części strategicznej dokumentu.

5.2. Społeczeństwo

5.2.1. Demografia

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r., liczba ludności Gminy Zakroczym wynosiła 5577 osób, przy średniej gęstości zaludnienia 78,55 osób na km². W całym analizowanym okresie, liczba mieszkańców odnotowywała stopniowy spadek populacji, zmniejszając się o ok. 4%. Struktura przestrzenna ludności wskazuje na niewielką przewagę części miejskiej - liczba mieszkańców miasta Zakroczym zmniejszyła się z 3039 do 2920 osób (o około 4%), podczas gdy na obszarze wiejskim z 2748 do 2657 osób (o około 3%). Spadek liczby ludności dotyczy więc zarówno miasta, jak i wsi, przy czym większy bezwzględny ubytek występuje na terenach wiejskich. W strukturze płci widoczna jest przewaga kobiet, wynosząca w analizowanym okresie, od 109 do 131 więcej kobiet niż mężczyzn (Tabela 1.).

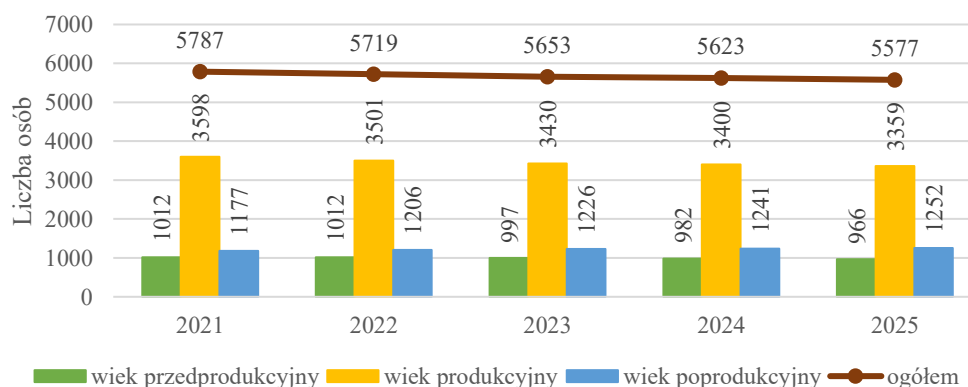
Tabela 1. Liczba ludności Gminy Zakroczym według płci i miejsca zamieszkania w latach 2018-2024 (stan na dzień 31 grudnia każdego roku).

Rok	Liczba mieszkańców Gminy Zakroczym				
	2021	2022	2023	2024	2025
Ogółem	5787	5719	5653	5623	5577
Miasto	3039	2991	2959	2945	2920
Obszar wiejski	2748	2728	2694	2678	2657
Kobiety ogółem	2954	2923	2892	2866	2846
Mężczyźni ogółem	2833	2796	2761	2757	2731

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu

Analiza struktury wiekowej ludności pokazuje, że w badanym okresie grupa osób w wieku produkcyjnym wykazuje największy spadek liczby osób, wynoszący 239 osób, co jest równoważne ze spadkiem na poziomie 7%. Najmniejsze zmiany widoczne są w grupie przedprodukcyjnej, w której na przestrzeni lat 2021-2025 odnotowano spadek o około 5% (Wykres 6.). Ponadto, grupa poprodukcyjna przewyższa corocznie liczebność grupy przedprodukcyjnej, a także systematycznie się zwiększa (o około 6% w ciągu 5 lat). Oznacza to, że mimo nadal dominującej liczebnie grupy w wieku produkcyjnym, gmina doświadcza równocześnie depopulacji i stopniowego starzenia się społeczeństwa, wyrażającego się malejącą liczbą dzieci i rosnącą liczbą osób starszych.

Wykres 6. Liczba ludności Gminy Zakroczym w poszczególnych grupach wiekowych wraz z ogólną liczbą ludności Gminy w latach 2021-2025.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu

Na kształt sytuacji demograficznej wpływają również procesy naturalne, jak i migracyjne. W latach 2021–2025 Gmina Zakroczym odnotowywała ujemny przyrost naturalny, wynikający z przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń (Tabela 2). Równolegle niekorzystna sytuacja kształtowała się również w kwestii salda migracji: liczba wymeldowań przewyższała liczbę zameldowań, co dodatkowo osłabia potencjał demograficzny gminy. Szczególnie duży ubytek ludności, spowodowany emigracją, wystąpił w latach 2022-2023. Ogólne tendencje zarówno w ruchu naturalnym, jak i migracyjnym wskazują jednak na systematyczne zmniejszanie się liczby mieszkańców i stopniowe starzenie się populacji.

Tabela 2. Ruch naturalny i wędrowny mieszkańców Gminy Zakroczym w latach 2018-2024 (stan na dzień 31 grudnia każdego roku).

	2021	2022	2023	2024	2025
Urodzenia	48	58	36	41	36
Zgony	86	86	78	64	75
Przyrost naturalny	-38	-28	-42	-23	-39
Zameldowania	141	177	154	133	100
Wymeldowania	194	245	220	163	146
Saldo migracji	-53	-68	-66	-30	-46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu

Respondenci badania ankietowego wskazują jako najczęstszy powód zamieszkania w Gminie więzi rodzinne i sąsiedzkie (Wykres 7.). Istotne znaczenie ma również spokój i natura (19% odpowiedzi). Stosunkowo często wskazywano jednak wariant wyprowadzki (18%), co uwidacznia zróżnicowane poglądy mieszkańców odnośnie jakości życia w Gminie Zakroczym.

Wykres 7. Powody zamieszkania w Gminie Zakroczym według mieszkańców.
Źródło: badanie ankietowe 2026

Pozycję demograficzną Gminy Zakroczym w powiecie nowodworskim ilustrują dane o liczbie ludności w poszczególnych gminach w latach 2021–2025 (Tabela 3.). Powiat nowodworski liczył w tym okresie ok. 79,5 tys. mieszkańców, z niewielką tendencją spadkową (około 1%). Gmina Zakroczym, obejmująca miasto i obszar wiejski, jest jedną z mniej licznych gmin w powiecie - mniejszą liczbą mieszkańców (o około 200 osób) cechuje się jedynie gmina wiejska Leoncin. Miasto Zakroczym jest także najmniej liczny ośrodkiem miejskim w powiecie. Zarówno w Gminie Zakroczym, jak i gminach Nasielsk, Nowy Dwór Mazowiecki oraz Pomiechówek, ogólna liczba ludności spada. Największy spadek obserwowany jest w gminie Nasielsk, a najmniejszy w Pomiechówku. Gmina Leoncin odznacza się najbardziej stabilną sytuacją pod względem zmian demograficznych.

Tabela 3. Ludność gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2025 wraz z powierzchnią (stan ludności na dzień 31 grudnia każdego roku).

	Pow. [km ²]	2021	2022	2023	2024	2025	Udział % w 2025 r.	Saldo
Powiat nowodworski	695	79751	79719	79571	79351	79139	100%	-612
Czosnów	128	10935	11015	11052	11012	11055	13,97%	120
Leoncin	158	5586	5602	5590	5613	5587	7,06%	1
Nasielsk (miasto)	13	7431	7378	7315	7286	7279	9,20%	-152
Nasielsk (wieś)	193	11943	11948	11934	11853	11803	14,91%	-140
Nowy Dwór Mazowiecki (miasto)	28	28586	28573	28548	28469	28422	35,91%	-164
Pomiechówek	103	9316	9286	9263	9287	9242	11,68%	-74
Zakroczym (miasto)	20	3159	3143	3129	3119	3093	3,91%	-66
Zakroczym (wieś)	52	2795	2774	2740	2712	2658	3,36%	-137

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2023 roku, Główny Urząd Statystyczny opublikował „Prognozę ludności gmin na lata 2023-2060” jako aktualizację poprzedniej prognozy demograficznej. Nowa prognoza została przygotowana na podstawie trzech scenariuszy przewidywanych zmian liczby ludności dla powiatów oraz miast na prawach powiatu, spośród których zespół ekspertów wybrał wariant uznany za najbardziej prawdopodobny. Horyzont czasowy aktualizacji został również ograniczony do roku 2040, ze względu na wysoką zmienność wskaźników demograficznych w dłuższej perspektywie czasowej. Prognoza ta wskazuje, że w Gminie Zakroczym, a także gminie Nasielsk oraz Nowy Dwór Mazowiecki utrzyma się niekorzystny trend demograficzny. W całym powiecie nowodworskim prognozowane jest również ogólne zmniejszenie liczby ludności, przy czym część gmin (np. Czosnów, Leoncin, Pomiechówek) notuje niewielki dodatni bilans. Zakroczym należy do gmin o relatywnie największym ujemnym saldzie demograficznym, wynoszącym 579 osób w okresie 2025-2037 (Tabela 4.).

Tabela 4. Prognoza ludności dla gmin powiatu nowodworskiego na lata 2025-2037.

JST	Czosnów	Leoncin	Nasielsk	Nowy Dwór Mazowiecki	Pomiechówek	Zakroczym
TYP	Wiejska	Wiejska	Miejsko-wiejska	Miejska	Wiejska	Miejsko-wiejska
2025	11065	5650	19258	28535	9293	5736
2026	11076	5669	19238	28485	9299	5683
2027	11107	5717	18284	28510	9336	5662
2028	11147	5781	19341	28562	9369	5659
2029	11173	5812	19320	28553	9400	5632
2030	11181	5842	19287	28472	9422	5585
2031	11186	5861	19252	28370	9436	5529
2032	11174	5881	19218	28249	9448	5473
2033	11164	5894	19190	28105	9461	5413
2034	11156	5909	19159	27958	9455	5353
2035	11143	5919	19126	27798	9458	5287
2036	11132	5927	19091	27645	9450	5226
2037	11131	5935	19030	27495	9453	5157
Saldo	66	285	-228	-1040	160	-579

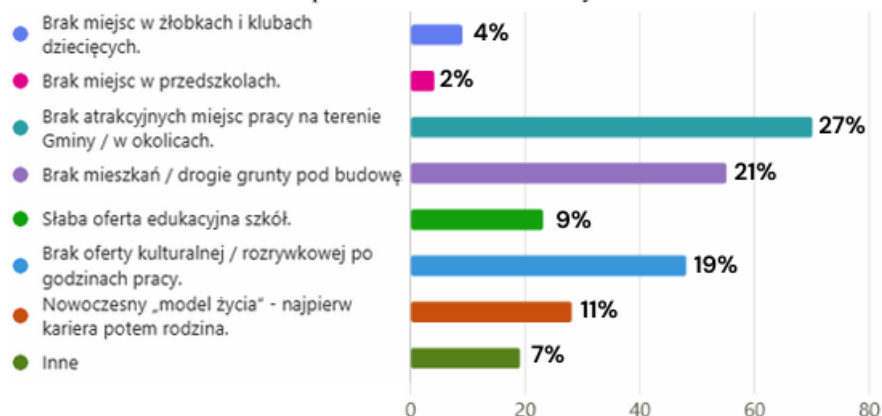
Źródło: opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności dla gmin na lata 2023-2060

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań, przeprowadzonego w 2021 roku, tereny wiejskie odnotowują wzrost liczby ludności o 181 414 osób w porównaniu do 2011 roku, przy jednoczesnym znaczącym spadku liczby mieszkańców miast (o 657 120 osób). W 2021 roku ludność wiejska stanowiła 40,2% ogółu, zaś ludność miejska- 59,8%. W porównaniu do 2011 roku, odnotowano wzrost udziału liczby ludności wiejskiej o około 1%, oraz analogiczny spadek liczby mieszkańców miast. Mimo, iż w tym okresie nadano w Polsce prawa miejskie 52 miejscowościom wiejskim, liczba mieszkańców miast wciąż maleje. Główną przyczyną tej tendencji jest rozwój ośrodków podmiejskich, które przyciągają młodych ludzi, wcześniej zamieszkujących miasta. W latach 2011-2021 tempo wzrostu ludności na wsi wyniosło 1,2%, podczas gdy w miastach wskaźnik ubytku osiągnął 2,8%. Warto zauważyć, że od początku XXI wieku, szczególnie na obszarach wiejskich w pobliżu większych miast, obserwuje się dodatnie saldo migracji, co oznacza napływ ludności z miast na wieś. Jednocześnie, nie oznacza to jednak całkowitego odwrócenia wieloletniego trendu migracji pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi, ponieważ w wielu mniej zurbanizowanych gminach wiejskich nadal przeważa tendencja odpływu ludności do miast. Dynamiczny rozwój ludności na wsi, obserwowany również w powiecie nowodworskim, wynika również z wyższej dzietności rodzin zamieszkujących obszary wiejskie.

Wyniki badania ankietowego wskazują, że największą barierą dla młodych rodzin, chcących zamieszkać lub pozostać w Gminie Zakroczym jest brak atrakcyjnych miejsc pracy na terenie Gminy oraz w jej okolicach. Taką odpowiedź w badaniu wskazało 27% respondentów (Wykres 8.). Niewiele mniejszy odsetek uczestników badania wskazał również brak mieszkań lub drogie grunty pod budowę (21%) oraz brak oferty kulturalnej i rozrywkowej po godzinach pracy (19%). Najrzadziej pojawiającymi się odpowiedziami był brak miejsc w przedszkolach (2%) oraz brak miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych (4%).

Wykres 8. Ocena największych barier zamieszkania w Gminie Zakroczym.

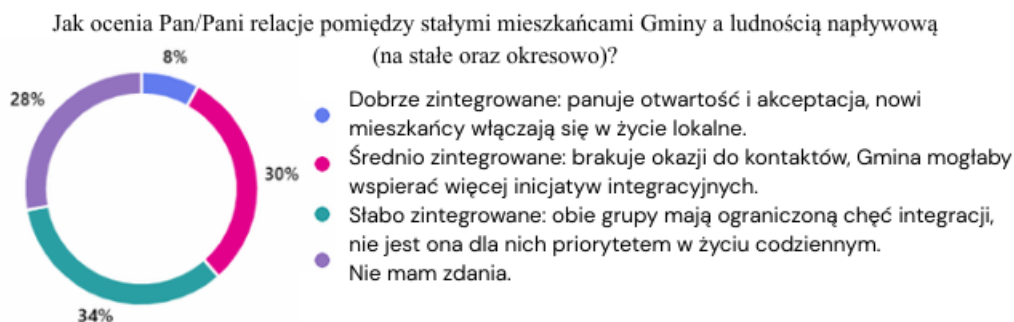
Co Pana/Pani zdaniem jest największą barierą dla młodych rodzin chcących zamieszkać lub pozostać w Gminie Zakroczym?

Źródło: badanie ankietowe 2026

Ponadto, mieszkańcy wskazują na niską integrację społeczną stałych mieszkańców z ludnością napływową (Wykres 9.). Według odpowiedzi respondentów, z jednej strony, obie grupy nie wykazują chęci wzajemnego poznania się, z drugiej zaś – nie posiadają one możliwości integracji przez niewystarczającą liczbę okazji do spotkań i rozpoczęcia dialogu.

Wykres 9. Stopień zintegrowania społeczności Gminy Zakroczym według mieszkańców.

Źródło: badanie ankietowe 2026

Jednym z najważniejszych mierników zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i polityczne gminy jest frekwencja wyborcza. Wysoki udział w głosowaniu odzwierciedla dużą świadomość obywatelską oraz gotowość mieszkańców do aktywnego uczestniczenia w procesach decyzyjnych, co wzmacnia demokratyczny charakter samorządu działającego w interesie całej wspólnoty. Z kolei niska frekwencja może świadczyć o apatii społecznej i braku zaufania do władz lokalnych, a w konsekwencji sprzyjać powstawaniu napięć i sporów między samorządem a mieszkańcami.

Tabela 5. Frekwencja w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2025 r. oraz na Wójta, Burmistrza, Prezydenta Miasta w 2024 r. w powiecie nowodworskim.

Wybory na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2025 r.

Wybory Wójta, Burmistrza, Prezydenta Miasta w 2024 r.

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza, wybory.gov.pl

W 2025 roku podczas wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, frekwencja w Gminie Zakroczym, w pierwszym głosowaniu, wyniosła 60,02%, podczas gdy średnia powiatowa kształtowała się na poziomie 69,26%. W ponownym głosowaniu, udział wzięło już 65,65% uprawnionych mieszkańców Gminy, przy średniej frekwencji we wszystkich gminach powiatu wynoszącej 73,89%. W obu przypadkach Gmina Zakroczym odnotowała najniższy udział mieszkańców w wyborach na tle całego powiatu.

Podobną frekwencję odnotowano rok wcześniej, podczas wyborów burmistrza. Udział w tych wyborach, w pierwszym głosowaniu, wzięło 60,67% mieszkańców Gminy. W tym przypadku, frekwencja gminna przewyższała średnią powiatową, wynoszącą 57,79% oraz frekwencje miasta Nowy Dwór Mazowiecki oraz gminy Nasielsk.

Tendencje ogólnokrajowe pokazują, że wybory na szczeblu krajowym cieszą się większą popularnością niż te o randze lokalnej. Wynikają one z większego zaangażowania obywateli w wydarzenia o charakterze ogólnokrajowym, silniejszą obecnością kampanii w mediach społecznościowych oraz powszechnym przekonaniu o znaczącej roli wyborów na szczeblu centralnym w życiu codziennym obywateli. Wbrew temu zjawisku, mieszkańcy Gminy Zakroczym wykazują podobne zaangażowanie w życie polityczne na obu poziomach zarządzania, co może świadczyć o równym zaangażowaniu ich w sprawy ogólnokrajowe, jak i lokalne.

Mając na uwadze potrzebę równego włączenia w życie polityczne Gminy wszystkich grup wiekowych mieszkańców, utworzone zostały specjalne grupy współpracujące z organami samorządu terytorialnego, tj. Gminna Rada Seniorów oraz Młodzieżowa Rada Miejska. Pierwsza z nich została powołana na podstawie uchwały nr LXXIII/715/2024 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 26 marca 2024 r. Młodzieżowa Rada Miejska powstała z kolei w 2025 roku w wyniku przyjęcia uchwały nr XIX/163/2025 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 22 lipca 2025 roku. Obie Rady mają na celu włączenie w procesy decyzyjne Gminy odpowiednich grup mieszkańców, aktywizację wyłączonej z życia społecznego i politycznego mieszkańców,

kreowanie polityki lokalnej oraz prowadzenie dialogu z władzami w zakresie doświadczeń, potrzeb i oczekiwań. Reprezentanci młodzieżowych oraz senioralnych społeczności lokalnych mogą zapewnić sprawną komunikację z organami decyzyjnymi, co w konsekwencji może przynieść korzyści w postaci dopasowanych do potrzeb działań i inwestycji.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Wyniki badania ankietowego wskazują, że o atrakcyjności osiedleńczej Gminy Zakroczym decydują zarówno czynniki gospodarcze, jak i jakość życia. Z jednej strony mieszkańcy silnie identyfikują się z obszarem zamieszkania, a **o ich pozostaniu na terenie Gminy decydują więzi rodzinne i sąsiedzkie, oraz nieco rzadziej – spokój i natura**. Z drugiej jednak, **stosunkowo często pojawiającą się odpowiedzią jest wariant wyprowadzki**. Może być ona powiązana ze wskazywanymi barierami, ograniczającymi możliwość przyciągania i osiedlania się młodych rodzin, wśród których najbardziej istotne znaczenie ma **brak atrakcyjnych miejsc pracy oraz niewystarczająca dostępność mieszkań i zbyt drogie grunty**.
- ⇒ Respondenci wskazują na **niski poziom integracji społecznej** stałych mieszkańców z ludnością napływową. Jako przyczynę takiej sytuacji rozpatruje się brak chęci obu stron do rozpoczęcia dialogu, a także niedostateczną liczbę okazji do tego.
- ⇒ W latach 2021-2025 odnotowywała **systematyczny spadek liczby ludności, zarówno na obszarze wiejskim, jak i w mieście Zakroczym**. W porównaniu do pozostałych gmin powiatu nowodworskiego wykazuje jednak umiarkowane zmiany demograficzne. Mieszkańcy Gminy Zakroczym stanowią także stosunkowo niewielki odsetek całej społeczności powiatu.
- ⇒ Struktura wiekowa ludności Gminy wykazuje stałe tendencje zmian, w tym przede wszystkim spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym oraz w wieku przedprodukcyjnym, a także wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. **Zmiany są dowodem zachodzącego procesu starzenia się społeczeństwa**.
- ⇒ **Spółeczność Gminy wyludnia się**, o czym świadczy utrzymujący się w całym okresie analizy, ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji.
- ⇒ Na tle pozostałych gmin powiatu nowodworskiego, Gmina Zakroczym jest jedną z najmniej licznych jednostek, w której w perspektywie czasowej do 2037 roku **prognozowany jest również dalszy spadek ludności**.
- ⇒ W porównaniu do całego powiatu nowodworskiego, mieszkańcy Gminy Zakroczym wykazują niską, podobną na obu poziomach – lokalnym i krajowym - frekwencję wyborczą. **Zjawisko to może być przejawem braku zainteresowania sytuacją polityczną kraju i samorządu lub brakiem poczucia sprawczości w wyrażanych poglądach**.
- ⇒ Aktywizacji politycznej społeczności lokalnej sprzyja **Młodzieżowa Rada Miejska** oraz **Gminna Rada Seniorów**, będąca forum współpracy pomiędzy władzami samorządowymi a mieszkańcami. Obie Rady są nowymi inicjatywami w Gminie Zakroczym, powołane odpowiednio w 2025 i 2024 roku.

5.2.2. Opieka zdrowotna i społeczna

Do zadań gminy w zakresie ochrony zdrowia publicznego należy zapewnienie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej oraz stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

W Gminie Zakroczym funkcjonuje obecnie, w ramach Nowodworskiego Centrum Medycznego, Przychodnia Podstawowej Opieki Medycznej Nr 3 w Zakroczymiu. Placówka świadczy usługi medyczne w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. W jej strukturze funkcjonuje poradnia dziecięca, a także poradnia dla dorosłych oraz gabinet stomatologiczny. Według stanu na czas opracowywania diagnozy, w przychodni zatrudnionych było ośmiu lekarzy. Przy przychodni stacjonuje również zespół ratownictwa medycznego, świadczący podstawową pomoc medyczną w nagłych wypadkach. Ponadto, na terenie Gminy działa również prywatny gabinet stomatologiczno-ortodontyczny oraz apteka.

~ „Istotne jest także zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych, np. poprzez lepszy dostęp do lekarzy podstawowej opieki, programy profilaktyczne (badania, szczepienia) czy wsparcie dla seniorów. Warto również rozwijać działania edukacyjne – szkolenia z pierwszej pomocy, kampanie dotyczące zdrowego stylu życia oraz bezpieczeństwa (np. na drodze).”
~ „Małe punkty medyczne w mniejszych miejscowościach lub położonych dalej od centrum Zakroczymia, gdzie lekarz przyjmowałby 2-3 razy w tygodniu.”

Cytaty wypowiedzi mieszkańców z badania ankietowego na pytanie, jakie działania powinny być podjęte w obszarze „Zdrowie i bezpieczeństwo”.

Zdaniem społeczności gminnej, system opieki zdrowotnej na terenie Gminy Zakroczym jest niewystarczający (Wykres 10.). Odpowiedź tą wskazało aż 64% respondentów, przy czym większość z nich za główny powód tej oceny uważa mało efektywną organizację, a nieco rzadziej – zbyt małą liczbę specjalistów oraz długie terminy oczekiwania na wizytę. Ponadto, 29% uczestników badania wskazało, że korzysta z opieki zdrowotnej poza Gminą. Jednym z zaproponowanych rozwiązań, mogących wpłynąć na jakość opieki zdrowotnej w Gminie jest przejęcie tego zadania przez samorząd gminny. Większość respondentów (67%) uznało ten wariant za korzystny, przy czym z minimalną przewagą wskazano za bardziej pożądaną opcję przejęcie zadania opieki zdrowotnej od jednostki powiatowej niż utworzenie drugiej placówki.

Wykres 10. Dostępność opieki zdrowotnej według opinii mieszkańców.

Źródło: badanie ankietowe 2026

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu. Jego celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, a także zaspokoić podstawowe potrzeby życiowe oraz umożliwić bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka. GOPS realizuje zadania zlecone i własne, wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Za finansowanie zadań zleconych odpowiada wojewoda mazowiecki, zaś zadania własne wpisane są w plan budżetowy gminy. W 2025 roku, Ośrodek zatrudniał 15 pracowników na stanowiskach:

- Kierownika,
- Głównego Księgowego,
- Głównego specjalisty pracy socjalnej,
- Pracowników socjalnych,
- Asystenta Rodziny,
- Stanowiska urzędnicze ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- stanowiska urzędniczego ds. księgowości budżetowej, ogólno-organizacyjnych, kadr i płac,
- stanowiska urzędniczego ds. świadczeń rodzinnych stypendiów, dodatków mieszkaniowych,
- Referenta,
- opiekunek środowiskowych,
- pracownika sprząającego.

Ponadto, placówka oferuje wsparcie specjalistów - psychotraumatologa oraz psychologa. Pierwszy z nich oferuje pomoc osobom dorosłym, które doświadczyły trudnych, traumatycznych wydarzeń, zapewniając wsparcie w leczeniu zaburzeń pourazowych, redukcji lęku, napięcia i stanów depresyjnych wynikających z traumy, odzyskiwaniu poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem oraz w pracy nad objawami psychosomatycznymi i trudnościami w relacjach interpersonalnych. Zadania psychologa koncentrują się z kolei na specjalistycznym poradnictwie, wsparciu psychologicznym dla osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej oraz wsparciu rodzicielskim w pełnieniu roli rodzica, w tym psychoedukacja obejmująca m.in. aspekty wychowawcze, normy rozwojowe czy komunikację z dzieckiem. W 2025 roku z poradnictwa psychoterapeuty skorzystało 13 osób, zaś ze wsparcia psychologicznego – 38 osób.

Zgodnie ze Statutem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakroczymiu, przyjętego uchwałą nr XXVI/137/2016 Rady Gminy Zakroczym z dnia 26 kwietnia 2016 r., do podstawowych zadań Ośrodka należy w szczególności:

- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej,
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej,
- pobudzanie aktywności społecznej w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- praca socjalna jako działalność zawodowa skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnieniu lub odzyskaniu zdolności prawidłowego funkcjonowania w

społeczeństwie, oraz tworzenie warunków do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin,

- realizacja zadań wynikających z ustaw,
- współpraca i współdziałanie z samorządem gminy, organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami o charakterze charytatywnym, fundacjami, placówkami służby zdrowia, placówkami oświatowo-wychowawczymi, osobami fizycznymi i prawnymi oraz innymi instytucjami i jednostkami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej.

Na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w 2025 roku przeznaczono łącznie 6 153 703 zł (Tabela 6.). Wydatki te pokrywają zarówno zadania własne gminy oraz zadania zlecone. Wśród zadań własnych gminy wyróżnia się:

- udzielanie schronienia oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- zapewnienie posiłku oraz dożywienie dzieci,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- sprawianie pogrzebu,
- pracę socjalną,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- prawo do świadczeń opieki zdrowotnej,
- dodatki mieszkaniowe
- przyznawanie pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendiów oraz innej pomocy,
- utrzymanie ośrodka.

Do zadań zleconych należą z kolei zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, w tym:

- realizacja świadczeń rodzinnych,
- realizacja świadczeń funduszu alimentacyjnego,
- koordynacja programu „Karta dużej rodziny”,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń wychowawczych (500 plus) (realizowany przez GOPS do maja 2022 roku).

W analizowanych latach największą kwotę na pomoc społeczną przeznaczono w 2022 roku – 13 006 840 zł. Wzrost ten wynika z m.in. z konfliktu zbrojnego na Ukrainie, który spowodował potrzebę udzielenia pomocy obywatelom tego kraju uciekającym przed wojną, a także z zadania zleconego w zakresie przyznawania i wypłacania różnego rodzaju dodatków przeznaczonych na ogrzewanie domów i mieszkań. Dodatkowo, podobnie jak w 2021 roku, GOPS odpowiedzialny był za realizację programu świadczeń wychowawczych „500 plus”, co również przekładało się na wysokość łącznych wydatków jednostki. Ponadto, w 2021 roku odnotowano największy odsetek mieszkańców, którzy korzystali z pomocy społecznej.

W kolejnych latach wskaźnik ten odnotowywał ogólną tendencję malejącą, co w konsekwencji przyczyniło się do prawie dwukrotnego spadku liczby świadczeniobiorców w okresie 2021-2025. Z kolei, pod względem rodzaju udzielanej pomocy, corocznie, niemal dwukrotnie większą grupę stanowiły osoby otrzymujące pomoc pieniężną.

Tabela 6. Liczba osób objętych świadczeniami w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

Rodzaj świadczenia				
Rok	Pomoc pieniężna	Pomoc niepieniężna	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	Łączna kwota wydana na realizację zadań związanych z pomocą społeczną [zł]
2021	336	146	6,60%	10 495 690 zł
2022	253	144	4,95%	13 006 840 zł
2023	269	165	5,27%	5 018 706 zł
2024	110	78	4,21%	5 739 828 zł
2025	139	72	3,42%	6 153 703 zł
SALDO	-197	-74	- 3,18%	- 4 341 987 zł

Źródło: Sprawozdania z działalności GOPS oraz Raporty o stanie Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Tabela 7. przedstawia liczbę rodzin objętych świadczeniami w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025 w podziale ze względu na powód przyznanej pomocy. Wyróżnia się 12 głównych powodów, przy czym, w analizowanym okresie, najczęstszymi przyczynami trudnych sytuacji życiowych mieszkańców Gminy były ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Osoby korzystające ze świadczeń z tych tytułów stanowiły dwie główne grupy świadczeniobiorców Ośrodka. Oprócz nich wyróżnia się także osoby: zmagające się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, osoby starsze i osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz dzieci wymagające wsparcia, a także osoby bezdomne i osoby zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym. W wyróżnionych 4 głównych grupach, na przestrzeni całego okresu 2021-2025, widoczny jest znaczący spadek (największy dotyczy rodzin zmagających się z ubóstwem), przy czym taka tendencja związana jest z regulacjami prawnymi w zakresie kryteriów dochodowych. Wzrost negatywnych zjawisk rodzinnych obserwuje się z kolei w zakresie bezradności w sprawach opiekuńczych, dotyczących zwłaszcza rodziny niepełne, przemocy, a także trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Tabela 7. Liczba rodzin objętych świadczeniami w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

L.p.	Powód przyznania świadczenia	Liczba rodzin					Bilans
		2021	2022	2023	2024	2025	
1.	Ubóstwo	199	209	67	91	71	-128
2.	Bezdomność	8	7	6	6	5	-3
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	4	2	1	1	-4
	W tym wielodzietność	1	0	0	0	0	-1
4.	Bezrobocie	116	59	66	33	55	-61
5.	Niepelnosprawność	96	90	37	67	49	-47
6.	Długotrwała lub ciężka choroba	63	53	50	22	76	13
7.	Bezradność w sprawach opiekuńczych	6	5	9	8	9	3
	W tym: rodziny niepełne	2	3	6	7	6	4
	Rodziny wielodzietne	4	2	3	1	3	-1
8.	Przemoc w rodzinie	0	0	0	1	1	1
9.	Alkoholizm	8	5	5	4	6	-2
10.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	1	1	3	3	1
11.	Zdarzenia losowe	1	6	0	2	2	1
12.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	1	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności GOPS oraz Raporty o stanie Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

W 2025 roku wypłacono łącznie 5039 świadczeń rodzinnych. Przeznaczono na ten cel kwotę 2 033 755 zł. W stosunku do 2024 roku jest to spadek o 713 świadczeń (w 2024 roku przyznano 5752 świadczenia). Z kolei, z funduszu alimentacyjnego skorzystało w 2025 roku 526 osób, czyli o 44 osoby mniej niż w 2024 roku. Łączna kwota świadczeń funduszu alimentacyjnego w 2025 roku wyniosła 296 027 zł.

Usługi opiekuńcze dedykowane dla osób starszych, samotnych oraz z niepełnosprawnościami, które ze względu na stan zdrowia lub trudną sytuację życiową nie są w stanie zaspokajać podstawowych potrzeb, w 2025 roku zostały zorganizowane na rzecz 15 osób, co jest największą liczbą potrzebujących mieszkańców w całym analizowanym okresie (w 2024 r. świadczone usługi opiekuńcze dla 10 osób, w 2023 r. – 11 osób, w 2022 r. – 9 osób, w 2021 r. – 8 osób.)

Od 2011 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zakroczymiu funkcjonuje również Gminny Zespół Interdyscyplinarny, w którego skład wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Głównymi celami Zespołu są:

- pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu ich problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy domowej;
- efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu;
- współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym w sytuacji wystąpienia przemocy.

Wśród zadań Zespołu wyróżnia się zawiadomienia do organów ścigania (Policji, Prokuratury) o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą domową oraz przeprowadzanie procedury zabezpieczania dziecka i ochrony na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową. W 2025 roku przekazano 116 ww. zawiadomień, podczas gdy w 2024 roku było ich jedynie 5. Z zawiadomieniami z 2025 roku nie wiązała się jednak żadna procedura zapewnienia ochrony dziecku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest również jednym z podmiotów odpowiedzialnych za realizację corocznie przyjmowanego „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zakroczym”. Obowiązujący, na czas opracowywania dokumentu Strategii, program został przyjęty uchwałą nr XXIV/216/2025 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 22 grudnia 2025 r. Głównym celem programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z uzależnień oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. W ramach tego celu, program skupia się na:

- Prowadzeniu działań profilaktycznych, w tym profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie problemu uzależnień od środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, przemocy domowej i rówieśniczej oraz promocji zdrowia psychicznego;
- zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami oraz przemocą;
- Udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy uzależnienia w szczególności pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą domową;
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy;
- Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, ograniczanie dostępności alkoholu;
- Diagnoza problemu uzależnień na terenie gminy.

Działania te mają być odpowiedzią na wskazane 4 główne problemy występujące na terenie Gminy Zakroczym:

- Dorośli i młodzież funkcjonują w środowisku silnie nasyconym alkoholem i nikotyną, z realnymi zagrożeniami (picie w miejscach publicznych, prowadzenie po alkoholu, wczesna inicjacja);
- Uzależnienia behawioralne (Internet, telefon, gry) są kluczowym, rosnącym problemem zarówno dla dorosłych, jak i dzieci;
- Przemoc domowa i rówieśnicza istnieje – często w sposób ukryty; dane o „braku przemocy” są w części efektem nieświadomości lub tabu;

- Rodzice często „nie doszacowują” skali problemów u swoich dzieci (zwłaszcza w zakresie zachowań rówieśniczych i używania substancji), podczas gdy inni dorośli w gminie widzą je wyraźniej.

Za realizację Programu odpowiedzialna jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współpracująca z jednostkami organizacyjnymi Gminy Zakroczym, Ośrodkiem Apostolstwa Trzeźwości im. o. Benignusa Jana Sosonowskiego, Zespołem Interdyscyplinarnym, Posterunkiem Policji, Przychodnią nr 3, Domem Terapii i Readaptacji Społecznej Stowarzyszenia „Antidotum” w Janowie oraz organizacjami pozarządowymi.

W ramach Programu zapewnione jest funkcjonowanie Gminnego Punktu Konsultacyjnego Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej, w którym mieszkańcy mogą skorzystać z poradnictwa psychologa oraz terapeuty uzależnień.

Drugą formą prowadzenia działań profilaktycznych na rzecz rodzin jest, opracowywany co 3 lata, „Gminny Program Wsparcia Rodziny dla Gminy Zakroczym”. Aktualną, na czas opracowywania dokumentu Strategii, wersję projektu, obejmującą perspektywę czasową 2026-2028, przyjęto uchwałą nr XXVIII/243/2026 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 24 marca 2026 r. Głównym celem programu jest stworzenie jednolitego i skoordynowanego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin doświadczających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dzięki niemu, działania podejmowane przez GOPS, odpowiednie służby oraz jednostki cechują się większą spójnością oraz efektywnością. Do zadań wymienionych w Programie należą:

- podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin;
- zapewnienie rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny;
- szeroka współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny;
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej poprzez wprowadzanie w rodzinie asystenta rodziny;
- podejmowanie działań w celu podniesienia poziomu społecznej świadomości dotyczącej roli rodziny jako podstawowego środowiska funkcjonowania człowieka.

Efektem realizacji „Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2023-2025” była m.in. organizacja wydarzeń integracyjnych, tj. "Rodzinny profilaktyczny piknik cyrkowy z okazji Dnia Dziecka", wigilia miejska w 2024 roku, a także przyznanie stypendiów szkolnych na zakup niezbędnych artykułów szkolnych, odzieży oraz innych materiałów edukacyjnych. W 2024 roku, stypendium otrzymało 25 dzieci, podczas gdy w 2021 roku było ich 21, a w 2022 r. – 14 osób. Program zapewnia także pomoc materialną w postaci dożywiania dzieci w szkole. W 2024 roku, objętych nią było 58 dzieci (w 2023 r. – 62 dzieci, w 2022 r. – 52 dzieci). Rodziny zmagające się z bieżącymi problemami rodzinnymi, organizacji życia codziennego oraz edukacji rodzicielskiej mogły skorzystać, z kolei, z pomocy asystenta rodziny. W 2024 roku asystent, zatrudniony w GOPS, współpracował z 14 rodzinami, co stanowi wzrost o 8 rodzin w stosunku do 2023 roku oraz o 6 rodzin w porównaniu do 2022 r.

Od 2022 roku, na podstawie uchwały nr XLV/423/2022 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 27 stycznia 2022 r., w Gminie działa program „Wspaniale, że już jesteś - powitalna wyprawka dla małego zakroczymianina”, dedykowany młodym rodzicom. W jego ramach każdemu nowonarodzonemu mieszkańcowi Gminy Zakroczym przysługuje jednorazowe wsparcie rzeczowe w postaci wyprawki o wartości 500 zł. Możliwość uczestnictwa w programie jest niezależna od dochodów rodziców. W 2024 roku złożono 19 wniosków o wydanie powitalnej wyprawki, czyli o 4 więcej niż w roku 2023.

Jednostka GOPS realizuje także programy zewnętrzne, umożliwiające wyrównanie szans na rozwój i prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie mieszkańców z ograniczonymi zasobami. Programy te podlegają całociowemu lub częściowemu dofinansowaniu ze środków krajowych lub europejskich. Należą do nich:

- **Program „Posilek w domu i w szkole” na lata 2024-2028** – Program realizowany jest na podstawie uchwały nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posilek w szkole i w domu" na lata 2024-2028 (M.P. 2023 poz. 881). Jego celem jest zapewnienie regularnych, wartościowych posiłków dzieciom oraz osobom starszym lub chorym znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej. W 2025 roku, programem zostało objętych 121 osób, w tym 49 dzieci uczęszczających do lokalnych szkół, w których zapewniony miały ciepły posiłek podczas dnia szkolnego.
- **Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”** – ma na celu zapewnienie wsparcia asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnością. W 2025 roku z pomocy Asystenta skorzystało 6 osób, czyli o 2 osoby więcej niż w 2024 roku.
- **Program „Karta Dużej Rodziny”** – Program ma na celu podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, zarówno przez właściwych ministrów, jak i pozostałe podmioty, w tym niepubliczne, które mogą zapewnić rodzinom wielodzietnym szczególne uprawnienia w ramach prowadzonej działalności. Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinie, która utrzymuje przynajmniej trójkę dzieci. Dotyczy także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. W Gminie Zakroczym, w 2025 roku wydano 27 kart, z kolei, w 2024 r. – 47, a w 2023 r. – 36.
- **Program operacyjny „Pomoc żywnościowa”** – pomoc udzielana w ramach tego programu dotyczy: zakupu i dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących, w tym również żywności pozyskiwanej przez organizacje partnerskie oraz inne działania towarzyszące prowadzone przez te organizacje, mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wzmacnianie samodzielności m.in. poprzez dostęp do usług społecznych i zdrowotnych, w szczególności wsparcia psychologicznego, stosownych informacji na temat usług publicznych lub porad dotyczących gospodarowania budżetem domowym. W 2025 roku pomocą objęto grupę 191 osób, przy czym w 2024 roku liczyła ona 182 osoby.

Gmina Zakroczym świadczy również pomoc dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w zakresie tworzenia warunków zamieszkania. W tym celu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej posiada w swoim zasobie mieszkanie treningowe przeznaczone dla osób przygotowujących się do samodzielnego życia, np. opuszczających pieczę zastępczą, oraz osób w kryzysie bezdomności lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Mieszkanie może zapewnić czasowy pobyt dla dwóch osób usamodzielniających się w życiu dorosłym, poprzez zaangażowanie również w m.in. naukę prowadzenia gospodarstwa domowego, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, aktywizację zawodową i społeczną oraz wsparcie psychologiczne.

Ponadto, samorząd dysponuje gminnym zasobem mieszkaniowym, objętym Wieloletnim Programem Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Zakroczym na lata 2021-2026, przyjętym uchwałą Nr XXXVII/334/2021 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 24 czerwca 2021 roku oraz zmienionym uchwałą Nr XLI/368/2021 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 22 września 2021 r. Na koniec 2025 roku, w skład wspomnianego zasobu wchodziło 120 lokali, przy czym większość z nich położona była w budynkach będących własnością Gminy i administrowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej. Wszystkie lokale stanowiły mieszkalnia komunalne.

Większość z budynków mieszkalnych, ze względu na wiek, stan techniczny, stopień eksploatacji oraz konieczność dostosowania do obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, wymaga przeprowadzenia remontów i modernizacji. Koszty tych prac pokrywają wpływy z czynszów najmu lokali mieszkalnych oraz ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Gminy. W pierwszej kolejności naprawy i modernizacje dotyczą instalacji technicznych i zabezpieczeniu przeciwpożarowego oraz prac służących wzmocnieniu i zabezpieczeniu konstrukcji budynków, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców. Na lata 2021-2026 zaplanowane zostały remonty 4 budynków, zlokalizowanych w mieście Zakroczym.

Zapotrzebowanie na lokale komunalne w 2025 roku, ustalone na podstawie wniosków złożonych przez mieszkańców Gminy wyniosło 12 lokali. Obecnie zauważalna jest tendencja zwiększania się liczby osób wymagających wsparcia w zakresie mieszkalnictwa. Samorząd stale dąży do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych poprzez:

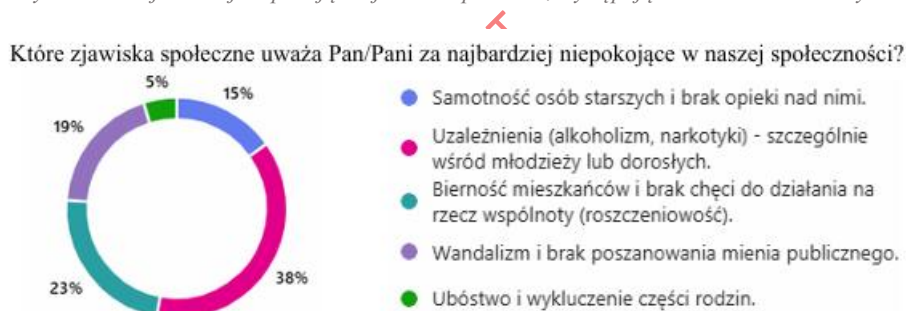
- sukcesywne przeprowadzanie remontów i inwestycji w budynkach komunalnych;
- zapewnienie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego;
- wyznaczenie oraz sprzedaż działek budowlanych pod budownictwo jednorodzinne i wielorodzinne;
- kontynuowanie prac w zakresie uzbrojenia terenów i działek budowlanych w podstawową infrastrukturę, tj. sieć wodociągową, kanalizacyjną i drogi;
- wspieranie inwestorów zainteresowanych budową budynków wielorodzinnych na terenie Gminy.

Na terenie Gminy zlokalizowane są również obiekty świadczące wyspecjalizowaną opiekę dla osób zmagających się z trudnościami życiowymi. Wśród nich znajduje się Ośrodek Apostolstwa Trzeźwości prowadzony przez Zakon Braci Mniejszych Kapucynów Prowincji Warszawskiej, świadczący szkolenia w zakresie choroby alkoholowej oraz profilaktyki uzależnień. Placówka współpracuje z specjalistami terapii uzależnień, psychologami oraz psychiatrami.

Ponadto, w obrębie Gminy funkcjonują również prywatne placówki opiekuńcze dla seniorów – Domy Seniora zlokalizowane w miejscowościach Trębki Stare oraz Trębki Nowe. Oba obiekty wpisane są do Rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku prowadzonym przez Wojewodę Mazowieckiego.

Mieszkańcy Gminy wskazali w badaniu ankietowym również zjawiska społeczne, które według nich są najbardziej niepokojące w społeczności lokalnej. 38% respondentów za największe zagrożenie dla lokalnej społeczności uznało uzależnienia, występujące szczególnie wśród młodzieży i dorosłych (Wykres 11.). Za istotny problem uznano również bierność mieszkańców i brak chęci do działania na rzecz wspólnoty (23%), wandalizm i brak poszanowania mienia publicznego (19%) oraz samotność osób starszych i brak opieki nad nimi (15%). Najrzadziej obserwowanym problemem okazało się ubóstwo i wykluczenie części rodzin (5%).

Wykres 11. Najbardziej niepokojące zjawiska społeczne, występujące w Gminie Zakroczym.

Źródło: badanie ankietowe 2026

W związku z obserwowanym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa, uwidacznia się potrzeba tworzenia dedykowanych usług dla seniorów. Według opinii mieszkańców niezbędnymi działaniami są programy zdrowotne i rehabilitacyjne (31%), usługi opiekuńcze (23%), kluby seniora (18%) oraz transport „od drzwi do drzwi” (18%) (Wykres 12.). Według wyników badania, zapotrzebowanie na dzienne domy pobytu jest zaspokojone na właściwym

Społeczeństwo Gminy starzeje się. Jakie usługi dla seniorów Gmina powinna rozwijać w pierwszej kolejności?

poziomie przez obecnie funkcjonujące obiekty.

Wykres 12. Preferowane usługi dla seniorów według mieszkańców Gminy Zakroczym.

Źródło: badanie ankietowe 2026

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Zakroczym odpowiadają policjanci z Posterunku Policji w Zakroczymiu. Na podstawie prowadzonych działań wyróżnia się obszary Gminy szczególnie zagrożone występowaniem przestępstw i wykroczeń, w szczególności:

- teren stacji paliw „Circle K” przy ul. Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczym 41 i sklep „Biedronka” przy ul. Kpt. Doranta 41 – miejsca częstych kradzieży paliwa, artykułów spożywczych, dokumentów lub telefonów komórkowych; w 2024 r. na ich terenie odnotowano 129 takich zdarzeń, zaś w 2023 r. było ich 124;
- sklep „Dino” przy ul. Klasztornej 11, gdzie dochodzi do kradzieży sklepowych;
- sklepy w Galerii Handlowej przy ul. Doranta 24;
- rejony szkół, urzędu, placów zabaw, targowiska, placówek handlowych z terenu miasta Zakroczym.

Najwięcej wykroczeń w latach 2021-2025 dotyczy przestępstw kryminalnych (Tabela 8.), do których zalicza się pospolite przestępstwa umyśle, tj. kradzieże, rozboje, ciężkie pobicia. Ogólna liczba popełnianych wykroczeń wykazuje jednak tendencję malejącą, co dowodzi spadku przestępczości na terenie Gminy. Uwagę należy zwrócić jednak na kwestię wykroczeń związanych z nietrzeźwymi kierowcami. Najwięcej zdarzeń drogowych oraz rejestrowanych wykroczeń występuje w obrębie dróg krajowych nr 7 oraz nr 62.

Tabela 8. Liczba wykroczeń popełnionych w latach 2021-2025 w Gminie Zakroczym według kategorii przestępstw.

Rodzaj wykroczenia	2021	2022	2023	2024	2025	Dynamika
Dane ogólne wszystkich przestępstw w 7 kategoriach	32	33	38	36	34	2
Przestępstwa kryminalne	119	96	95	63	54	-65
Przestępstwa przeciwko mieniu	50	62	57	47	45	-5
Bójka i pobicie	0	1	1	1	2	2
Uszkodzenie rzeczy	5	3	3	4	6	1
Kradzieże z włamaniem	9	4	4	4	5	-4
Kradzież mienia	16	10	9	7	8	-8
Rozbój	0	1	1	1	1	1
Narkotyki	9	10	10	13	4	-5
Wypadki drogowe	4	8	3	1	3	-1
Nietrzeźwi kierujący	14	16	13	18	13	-1

Źródło: Raporty o stanie Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Dodatkowo, obszar Miasta Zakroczym objęty jest systemem monitoringu miejskiego, który jest stale modernizowany i doposażany w celu utrzymania wysokiej efektywności funkcjonowania. Po rozbudowie systemu monitoringu w 2023 roku, na terenie Miasta rozmieszczonych jest 15 kamer, przy czym wciąż jest planowane zwiększanie tego zasobu. Stały monitoring przestrzeni publicznych zapewnia wysoki poziom bezpieczeństwa oraz spadek ryzyka niebezpiecznych zdarzeń, co widoczne jest w corocznie odnotowywanej liczbie przestępstw.

Na terenie Gminy Zakroczym zlokalizowane są również punkty schronienia, udostępniane mieszkańcom w przypadku zagrożeń i klęsk żywiołowych. Taką funkcję pełni 15 budynków, m.in.: budynki mieszkalne zasobu gminnego oraz budynki klasztoru Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów. W obrębie Gminy nie istnieje jednak żadna infrastruktura schronów ani budowli ochronnych, a żaden z podmiotów prywatnych nie ogłosił posiadania takiego obiektu.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Mieszkańcy Gminy Zakroczym wskazują na **niewystarczającą dostępność usług opieki medycznej**, w związku z czym **proponuje się przejęcie zadań z tego zakresu przez samorząd gminny od jednostki powiatowej**. Wśród opinii respondentów pojawiały się również głosy odnośnie potrzeby **organizacji programów profilaktycznych czy szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy**.
- ⇒ Negatywnymi zjawiskami, najczęściej obserwowanymi w społeczności Gminy Zakroczym są przede wszystkim **uzależnienia, bierność oraz wandalizm**. Nieco rzadziej wskazywano również **samotność osób starszych**, dla których najbardziej pożądanymi inwestycjami byłyby **programy zdrowotne i rehabilitacyjne oraz transport „od drzwi do drzwi”**.
- ⇒ W Gminie Zakroczym usługi opieki medycznej świadczone są w ramach Nowodworskiego Centrum Medycznego, w **Przychodni Podstawowej Opieki Medycznej Nr 3 w Zakroczymiu**.
- ⇒ Na terenie Gminy zlokalizowane są: stacja zespołu ratownictwa medycznego, prywatny gabinet stomatologiczno-ortodontyczny oraz apteka.
- ⇒ Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, odpowiedzialny jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu**, oferujący szeroki wachlarz usług, programów oraz świadczeń.
- ⇒ Zmiany **liczby osób objętych pomocą społeczną wykazują ogólną tendencję malejącą**, również w zakresie świadczeń rodzinnych, przy czym ponad **dwukrotnie większą liczebnością wykazuje się grupa świadczeniobiorców pomocy pieniężnej**.
- ⇒ Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej mieszkańcom Gminy Zakroczym są: **ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba**. Wszystkie wymienione grupy odnotowały w okresie 2021-2025 spadek świadczeniobiorców.
- ⇒ Zmniejszająca się liczba odbiorców świadczeń rodzinnych wynika przede wszystkim ze zmian kryteriów dochodowych – wraz z podwyższeniem progu dochodowego, maleje liczba rodzin kwalifikujących się do otrzymania pomocy. W związku z tym, **spadek liczby pobieranych świadczeń nie jest równoznaczny ze zmniejszeniem skali występujących problemów rodzinnych**, a jedynie ograniczeniem dostępnych instrumentów pomocowych i wzrostem osób objętych pomocą niepieniężną, świadczona w ramach GOPS.
- ⇒ W Gminie, **od 2011 roku działa Gminny Zespół Interdyscyplinarny**, zajmujący się problematyką oraz zwalczaniem przemocy domowej. W zakresie jego zadań jest m.in. zgłaszanie przypadków przemocy oraz zapewnienie ochrony dzieciom będącym ofiarami przemocy.
- ⇒ W zakresie problematyki alkoholowej oraz innych uzależnień działa **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** we współpracy z pozostałymi jednostkami organizacyjnymi oraz podmiotami społecznymi z terenu Gminy. Wspólnie realizują oni zadania określone w „Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zakroczym”.
- ⇒ Pozostałe działania profilaktyczne skierowane dla rodzin dysfunkcyjnych lub z problemami opiekuńczo-wychowawczymi zapewniane są w ramach „**Gminnego Programu Wspierania Rodziny**”, opracowywanego regularnie na okres 3 lat.

- ⇒ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczy również w programach zewnętrznych, tj. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Pomoc żywnościowa”, „Posiłek w domu i w szkole”, „Karta dużej rodziny”, z których szczególnie **dwa pierwsze programy, odnotowują coroczny wzrost beneficjentów.**
- ⇒ Młodzi rodzice z terenu Gminy Zakroczym mogą dobrowolnie skorzystać z programu **„Wspaniale, że już jesteś – powitalna wyprawka dla małego zakroczymianina”**, w ramach którego każdemu nowonarodzonemu mieszkańcowi Gminy przysługuje wsparcie rzeczowe w postaci wyprawki.
- ⇒ Osoby w kryzysie mieszkaniowym oraz dostosowujące się do samodzielnego życia mają możliwość skorzystania z **mieszkania treningowego** jako jednej z form usług świadczonych przez GOPS, w których oprócz zapewnienia zakwaterowania, osoby zmagające się z trudnościami życiowymi mogą zyskać praktyczne umiejętności, a także wsparcie edukacyjne i aktywizujące.
- ⇒ Jednym z istotnych zadań samorządu w zakresie pomocy mieszkańcom w trudnej sytuacji życiowej jest zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Gmina Zakroczym realizuje ten obowiązek poprzez udostępnianie **gminnego zasobu mieszkaniowego**. W 2025 roku, w skład wspomnianego zasobu wchodziło łącznie 120 lokali mieszkalnych.
- ⇒ W 2025 roku odnotowano zapotrzebowanie na 12 lokali mieszkalnych, które stanowią nadwyżkę nad wielkość posiadanego gminnego zasobu mieszkaniowego. Obecnie **obserwuje się także tendencję wzrostową liczby osób z trudnościami mieszkaniowymi.**
- ⇒ W celu dostosowania posiadanych lokali mieszkalnych do obowiązujących warunków technicznych oraz zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom, **Gmina prowadzi regularne prace remontowe oraz modernizacyjne.**
- ⇒ Na terenie Gminy funkcjonują również prywatne placówki świadczące pomoc osobom chorym lub niezdolnym do samodzielnego funkcjonowania, tj. **Ośrodek Apostolstwa Trzeźwości oraz 2 domy seniora.**
- ⇒ Z danych statystycznych Posterunku Policji w Zakroczymiu wynika, że **najwięcej przestępstw odnotowywanych na terenie Gminy ma charakter kryminalny.** Najbardziej narażonymi na występowanie wykroczeń narażone są obszary zlokalizowane **na terenie miasta Zakroczym**, w rejonach stacji paliw, sklepów, obiektów handlowych, szkół oraz placów zabaw.
- ⇒ Jako istotne zagrożenie bezpieczeństwa wyróżnia się także **zdarzenia drogowe, odnotowywane najczęściej w obrębie dróg krajowych nr 62 i nr 7.** Szczególną uwagę zwraca się na problematykę nietrzeźwych kierowców.
- ⇒ **Obszar Miasta Zakroczym objęty jest systemem monitoringu**, składającym się z 15 kamer rozmieszczonych na terenie całego miasta. System jest stale modernizowany i rozbudowywany, co może również przekładać się na spadek ogólnej liczby przestępstw.
- ⇒ Na terenie Gminy wyznacza się **15 budynków pełniących funkcje punktów schronienia** dla ludności na wypadek zagrożeń lub klęsk żywiołowych.

5.2.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Działające w Gminie Zakroczym organizacje społeczne i stowarzyszenia mają znaczący wpływ na życie społeczne, gospodarcze i kulturalne regionu. Według stanu na dzień 25.03.2026 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano 15 organizacji, angażujących się w różnorodne inicjatywy i projekty, przyczyniając się do aktywizacji społeczności oraz wzbogacenia oferty kulturalnej Gminy. Wśród nich wyróżnia się:

- 3 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP):
 - OSP Trębki Nowe (REGON 015274651), Trębki Nowe 100b;
 - OSP Wojszczyce (REGON 017502671), Wojszczyce 6;
 - OSP Zakroczym (REGON 016614557), ul. Jana Chilickiego 2.

Wszystkie ww. jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG). Kwalifikacja ta świadczy o wysokim wyszkoleniu i kompleksowym wyposażeniu jednostek oraz ich ratowników, które umożliwiają realizację specjalistycznych czynności ratowniczych, także na poziomie powiatowym. Jako ostatni, do KSRG dołączyli strażacy z OSP Wojszczyce, odbierając oficjalną decyzję w grudniu 2024 r.

Na wysoki poziom gotowości jednostek OSP wpływa fakt ich stałego doposażania i modernizacji. W latach 2019-2024 realizowana była rozbudowa strażnicy w Trębkach Nowych, która objęła budowę piętrowego budynku z trzema garażami i zapleczem socjalnym. Ponadto, w latach 2022 oraz 2023 pozyskane zostało dofinansowanie z dedykowanych programów wojewódzkich na remont garażu w OSP Zakroczym, a w 2024 roku, z kolei, dofinansowanie z tego samego programu wojewódzkiego, tj. „Mazowieckie strażnice 2024”, jednostka w Wojszczykach na remont budynku strażnicy.

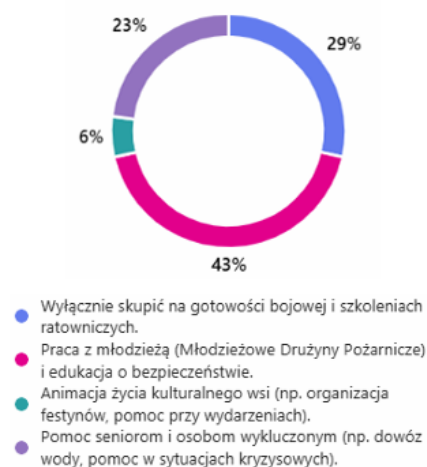
Oprócz podnoszenia standardu zasobów lokalowych jednostek, wyposażane są one w niezbędny sprzęt. W 2024 roku OSP w Wojszczykach otrzymało nowy lekki samochód ratowniczo-gaśniczy, który umożliwi strażakom sprawniejszy i efektywniejszy udział w podejmowanych interwencjach. Inwestycja została zrealizowana dzięki wsparciu finansowemu Samorządu Województwa Mazowieckiego, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także Gminy Zakroczym i pozostałych darczyńców. Ponadto, w tym samym roku, została podpisana umowa na zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Zakroczymiu, który zostanie pozyskany w ramach dofinansowania z Unii Europejskiej. Corocznie, jednostki wyposażane są również w pozostały niezbędny sprzęt techniczny.

Poza realizacją głównych zadań jednostek OSP, tj. niesienia pomocy mieszkańcom w nagłych wypadkach, strażacy angażują się również w inicjatywy na rzecz lokalnej społeczności. Regularnie uczestniczą w wydarzeniach lokalnych, dbając o bezpieczeństwo ich uczestników, a także prowadzą działania edukacyjne w miejscowych placówkach oświatowych.

Według opinii mieszkańców, jednostki OSP poza swoją regularną działalnością pomocową, powinny angażować się przede wszystkim w pracę z młodzieżą i edukację o bezpieczeństwie oraz pomoc seniorom i osobom wykluczonym (Wykres 13.). Wśród respondentów pojawiła się również liczna grupa zwolenników specjalizacji jednostek OSP w swojej standardowej działalności, bez rozszerzania jej o dodatkowe zadania.

Wykres 13. Dodatkowa działalność OSP według opinii mieszkańców.
Źródło: badanie ankietowe 2026

Ochotnicze Straże Pożarne (OSP) są ważnym elementem życia Gminy. Poza ratowaniem życia i mienia, w jakie działania powinni się angażować dodatkowo?

W Krajowym Rejestrze Sądowym, poza Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, zarejestrowane są również inne organizacje działające na terenie Gminy Zakroczym, m.in.:

- „Fundacja Nasz Szpital” (REGON: 383782247), ul. Warszawska 36, 05-170 Zakroczym;
- „Fundacja No Limit” (REGON: 366719390), ul. Słoneczna 11, 05-170 Zakroczym;
- „Fundacja wsparcia biznesu i rozwoju osobistego” (REGON: 386722949), ul. Słoneczna 11, 05-170 Zakroczym;
- „Fundacja Pomoc” (REGON: 142781770), Wygoda Smoszevska 46, 05-170 Zakroczym;
- Stowarzyszenie „Chorał” Imienia Ojca Benignusa Sosnowskiego (REGON: 140960852), ul. O.H. Koźmińskiego 17, 05-170 Zakroczym,
- Stowarzyszenie „Nasze horyzonty” (REGON: 366528849), Wojszczyce 4A, 05-180 Pomiechówek
- Stowarzyszenie Antidotum (REGON: 141324207), Janowo 42, 05-180 Pomiechówek;
- Stowarzyszenie Powiatu Nowodworskiego Forum (REGON: 141694499), ul. Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej 3, 05-170 Zakroczym;
- Stowarzyszenie wspierania inicjatyw lokalnych „Viribus Unitis” (REGON: 140623876), ul. Wólka Smoszevska 66, 05-170 Zakroczym

Organizacje te przyjmują różnorodne profile działalności – od wsparcia osób w trudnych sytuacjach życiowych (tj. w kryzysie bezrobocia lub ubóstwa, zmagające się z problemami zdrowotnymi lub niepełnosprawnościami, m.in.) przez projekty edukacyjne i rozwojowe, wsparcie instytucji publicznych, m.in. placówek ochrony zdrowia, aż do działań integrujących i promujących wzajemną pomoc wśród mieszkańców, w tym wolontariat.

Koła Gospodyń Wiejskich (KGW) stanowią istotny czynnik aktywizujący społecznie mieszkańców obszarów wiejskich. Członkowie kół regularnie uczestniczą w lokalnych wydarzeniach, takich jak dożynki, festyny, uroczystości gminne, promując lokalną kulturę oraz tradycję. Ponadto, są również uczestnikami różnorodnych szkoleń, konferencji i warsztatów. Gmina Zakroczym posiada na swoim terenie dwa Koła Gospodyń Wiejskich:

- Koło Gospodyń Wiejskich „Zakroczymianki” (REGON: 527189340), Trębki Nowe 27, 05-170 Trębki Nowe;
- Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich w Smołach (REGON: 540204256), Wojszczyce 6, 05-180 Wojszczyce.

Samorząd współpracuje z organizacjami pozarządowymi w ramach podejmowanego corocznie „Rocznego Programu współpracy gminy Zakroczym z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w m.in. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”. Program ten jest opracowywany przy współudziale organizacji pozarządowych, uczestniczących w konsultacjach, dzięki czemu możliwe jest uwzględnienie, w planowanych działaniach na kolejny rok, potrzeb i oczekiwań związanych z realizowanymi inicjatywami społecznymi.

Podstawowym celem Programu jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego, poprzez rozwój dialogu i partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w m.in. 3 ust. 3 ustawy. Celami szczegółowymi są z kolei:

- tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców Gminy,
- zwiększanie skuteczności i efektywności działań w sferze zadań publicznych,
- kształtowanie współpracy między samorządem a organizacjami pozarządowymi,
- wymiana informacji pomiędzy organizacjami pozarządowymi a samorządem gminnym.

Program zakłada zadania priorytetowe współpracy w następujących dziedzinach:

- wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- ochrona i promocja zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- nauka, edukacja, oświata i wychowanie,
- działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży,
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- turystyka i krajoznawstwo,
- promocja gminy,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,
- działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w m.in. 3 ust. 3, ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Jednym ze sposobów realizacji Programu jest ogłaszany corocznie konkurs ofert na realizację zadań publicznych. W 2025 roku ogłoszone zostały 3 otwarte konkursy, w ramach których dofinansowanie uzyskało 5 organizacji:

- **Uczniowski Klub Sportowy „LIDER”** (REGON: 016295490; ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 63, 05-170 Zakroczym) – Klub działa od 2000 roku i specjalizuje się w dziedzinie piłki nożnej, piłki siatkowej oraz pływania. Dzieci i młodzież zrzeszona w drużynach klubowych regularnie bierze udział w zawodach, treningach i wyjazdach. W 2024 roku Klub otrzymał Brązowy Certyfikat Polskiego Związku Piłki Nożnej, którego celem jest wyznaczenie standardów pracy z młodymi zawodnikami oraz pomoc w ich szkoleniu. Stanowi on również potwierdzenie jakości szkolenia, poziomu wykwalifikowania kadry oraz bezpieczeństwa.
- **Stowarzyszenie „CHORAŁ” im. Ojca Benignusa Sosnowskiego** (REGON: 140960852; ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 17, 05-170 Zakroczym) – Celem stowarzyszenia, działającego od 2007 r., jest promocja i uczestnictwo w przedsięwzięciach podtrzymujących i rozwijających kulturę narodową, religijną i ludową, ochrona i popularyzacja śpiewu gregoriańskiego oraz pomoc naukowa, finansowa i rzeczowa chórowi i jego członkom specjalizującym się w propagowaniu tej formy kultu religijnego.
- **Stowarzyszenie „ANTIDOTUM”** (REGON: 141324207; Janowo 42, 05-180 Zakroczym) – stowarzyszenie działa od 2002 r. Jego celem jest wsparcie osób doświadczających bezdomności oraz zmagających się z uzależnieniami. Placówka jako pierwsza w Polsce zastosowała metodę społeczności terapeutycznej, charakteryzującej się pełnieniem potrzebnych funkcji i ról, kształtujących poczucie bycia potrzebnym w społeczności. W jej ramach realizowany jest program „Integracyjny Plan Rozwoju Osobistego”.
- **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Koło Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Ruchowo w Nowym Dworze Mazowieckim** (REGON: 01531627200489; ul. Bohaterów Modlina 77a, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki) – organizacja powstała w 1988 r. z misją pomocy osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu lepszego samopoczucia, zdrowia, poszerzenia grupy znajomych czy zdobycia nowych umiejętności. W ramach tej działalności, w Nowym Dworze Mazowieckim stworzono Warsztat Terapii Zajęciowej, umożliwiający uczestnictwo w różnorodnych zajęciach, wycieczkach, pracy przy działce przywarsztatowej oraz imprezach tematycznych. Organizowane są również kiermasze i wizyty w zakładach pracy i instytucjach, gdzie członkowie warsztatu mogą zaprezentować swoje wyroby.
- **Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich w Smolach** (REGON: 540204256; Wojszczyce 6, 05-180 Pomiechówek) – inicjatywa powołana w 2024 roku zrzesza mieszkańców, chcących wspólni działać na rzecz lokalnej społeczności oraz pielęgnować tradycje. Pomimo krótkiego okresu działania, koło regularnie organizuje warsztaty kulinarne, rękodzielnicze i edukacyjne, a także chętnie angażuje się w lokalne wydarzenia kulturalne. W ramach zadania publicznego, wybranego w konkursie ofert, „W barwach zakroczymskiej tradycji”, zakupione zostały m.in. stroje, które pozwolą w charakterystyczny sposób reprezentować lokalną tradycję wsi.

Organizacje pozarządowe mogą również starać się o pozyskanie tzw. „Małych grantów”, wynikających z m.in. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Zadania publiczne, dofinansowane w ten sposób, mają pewne ograniczenia, zarówno czasowe (muszą być zrealizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni) oraz finansowe (wysokość dofinansowania nie może przekroczyć kwoty 10 000 zł). W 2025 roku „małe granty” otrzymały 4 organizacje: Uczniowski Klub Sportowy „Lider” oraz trzy stowarzyszenia seniorów. Dzięki pozyskanym dotacjom, wszystkie organizacje miały możliwość zorganizowania dla swoich członków wyjazdów turystyczno-wypoczynkowych.

Na terenie Gminy Zakroczym organizacjami integrującymi seniorów są:

- Stowarzyszenie Seniorów „Pogodna Jesień” (REGON: 521996364; ul. Jana Chilickiego 2, 05-170 Zakroczym);
- Stowarzyszenie Seniorów im. „Rodzina Zakroczyńska” (REGON: 522334607; ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 61, 05-170 Zakroczym);
- Stowarzyszenie Klub Seniorów im. „Brata Zeno” w Wojszczycach (REGON: 381462969; Wojszczyce 6, 05-180 Zakroczym).

Organizacje te mają na celu aktywizację mieszkańców Gminy, będących seniorami. Członkowie uczestniczą w cyklicznych spotkaniach, wyjazdach turystycznych, wydarzeniach lokalnych oraz samodzielnie organizują przedstawienia teatralne.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Według opinii mieszkańców, jednostki OSP powinny rozszerzać swoją działalność na rzecz społeczności lokalnej, przede wszystkim poprzez **pracę z młodzieżą i edukację o bezpieczeństwie, a także pomoc seniorom i osobom wykluczonym**. Niemniej, działalność ta **nie powinna obniżać gotowości bojowej jednostek i umiejętności ratowniczych**.
- ⇒ W Gminie Zakroczym działa **15 organizacji społecznych o różnych profilach działalności**, zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, w tym: 3 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, 2 Koła Gospodyń Wiejskich, 3 stowarzyszenia senioralne, organizacje sportowe oraz świadczące pomoc osobom z trudnościami. Wszystkie organizacje odgrywają istotną rolę w życiu społecznym Gminy, pielęgnując lokalne tradycje, dbając o bezpieczeństwo i równe włączenie w życie publiczne wszystkich mieszkańców.
- ⇒ **Wszystkie jednostki OSP włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego**, a także stale doposażane i modernizowane w celu zapewnienia najwyższego poziomu gotowości bojowej.
- ⇒ Gmina regularnie realizuje „Roczny Program współpracy gminy Zakroczym z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w m.in. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, który **umożliwia pozyskanie wsparcia finansowego na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe**.
- ⇒ W ramach Programu ogłaszany jest również corocznie **otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych**, w ramach którego w 2025 roku, dofinansowanie uzyskało 5 organizacji, zarówno sportowych, pomocowych, jak promujących lokalne tradycje.

- ⇒ Poza otwartym konkursem ofert, organizacje mogą pozyskać dofinansowanie w ramach tzw. „małych grantów”. W 2025 roku, jednorazowe dotacje przyznano czterem stowarzyszeniom na organizację wyjazdów turystyczno-wypoczynkowych.
- ⇒ **W Gminie funkcjonują organizacje dedykowane seniorom, mające na celu ich aktywizację społeczną, kulturalną i edukacyjną.** Wśród nich wyróżnia się 3 stowarzyszenia: Stowarzyszenie Seniorów „Pogodna Jesień”, Stowarzyszenie Seniorów im. „Rodzina Zakroczymska”, Stowarzyszenie Klub Seniorów im. „Brata Zeno” w Wojszczykach.

5.2.4. Kultura i sport

Główną instytucją, odpowiedzialną za upowszechnianie kultury wśród mieszkańców Gminy jest Gminny Ośrodek Kultury (GOK) w Zakroczymiu. Działalność Ośrodka ukierunkowana jest na różne grupy odbiorców, zarówno ze względu na wiek, jak i zainteresowania czy role społeczne. Przyjmuje ona postać:

- wydarzeń kulturalnych (m.in. koncertów, pokazów, przedstawień teatralnych, wystaw, kina plenerowego);
- współprac w ramach inicjatyw charytatywnych (m.in. współpraca ze sztabem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, współorganizacja punku przyjmowania darów dla powodzian);
- współorganizacji wydarzeń lokalnych (m.in. Rodzinnych Pikników, Dożynek Gminno-Powiatowych, Wigilii Miejskiej);
- wyjazdów dla mieszkańców Gminy (m.in. wyjazdy zimowe i letnie dla dzieci, wyjazdy do teatru, wyjazdy do opery);
- cyklicznych warsztatów tematycznych (m.in. budowania z klocków LEGO, tworzenia stroików świątecznych, ceramiczne, pielęgnacyjno-makijażowe, malowania na wodzie);
- imprez okolicznościowych (m.in. bali karnawałowych, Gminnych Obchodów Dnia Seniora, Imprezy Mikołajkowej dla dzieci);
- cyklicznych spotkań Klubu Seniora „Pogodna Jesień”;
- organizacji konkursów (m.in. fotograficznych);
- stałych zajęć dla mieszkańców Gminy (m.in. dla dzieci – sekcje: wokalna, plastyczna, malarska, taneczna, nauka gry na instrumentach muzycznych, zajęcia szachowe, dla dorosłych – pilates, fitness, joga).

Najczęściej wybieranym rodzajem zajęć w Gminnym Ośrodku Kultury jest sekcja wokalna. W 2024 roku na zajęcia uczęszczało 21 dzieci, a w 2022 i 2023 r. było ich 19. Członkowie sekcji regularnie biorą udział w konkursach, zarówno na poziomie regionalnym, jak i krajowym oraz międzynarodowym. W 2024 roku 13 uczestników zdobyło łącznie 94 nagród i wyróżnień. Poza występami konkursowymi, sekcja organizuje własne koncerty, a także pokazy podczas lokalnych wydarzeń, tj. obchody rocznic Obrony Zakroczymia, Wigilia Miejska czy Zakroczymskie Kolędowanie. Od 2023 roku, w Ośrodku działa również Dziecięcy Zespół Muzyki Ludowej VISTULA.

Drugą jednostką organizacyjną, działającą w obszarze kultury, jest Gminna Biblioteka Publiczna w Zakroczymiu. Podstawowymi zadaniami placówki jest gromadzenie, opracowywanie, selekcja, przechowywanie i udostępnianie zasobów bibliotecznych. W zbiorach placówki znajduje się zróżnicowana gatunkowo i tematycznie literatura, w tym: literatura piękna dla dorosłych oraz dla dzieci i młodzieży, lektury szkolne, literatura popularnonaukowa, pisma informacyjne oraz zbiory piśmiennictwa na temat Zakroczymia.

W celu dostosowania do obecnego postępu technologicznego, placówka zapewnia dostęp do bezpłatnego Internetu oraz stanowiska komputerowego, a także umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej.

Wychodząc naprzeciw potrzebom osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych, Biblioteka oferuje dowóz zamówionych książek bezpośrednio do zainteresowanych.

Poza podstawowymi usługami, Biblioteka współpracuje również z innymi gminnymi jednostkami organizacyjnymi, w tym Gminnym Ośrodkiem Kultury, placówkami szkolnymi i przedszkolnymi, w zakresie organizacji wydarzeń oraz projektów aktywizujących lokalną społeczność w życie kulturalne, m.in. Pikników Rodzinnych, Dożynek Gminno-Parafialnych, Wigilii Miejskiej, koncertów oraz przedstawień teatralnych.

W 2020 roku, Biblioteka przystąpiła do ogólnopolskiej kampanii „Mała książka – wielki człowiek”, organizowanej przez Instytut Książki. Jest to inicjatywa propagująca czytelnictwo wśród najmłodszych mieszkańców. W ramach programu, każdemu przedszkolakowi, który weźmie udział w akcji, przysługuje Wyprawka Czytelnicza oraz Karta Małego Czytelnika. W 2025 roku, w akcji wzięło udział 43 dzieci.

Dostęp do usług bibliotecznych stanowi ważny aspekt rozwoju kulturalnego mieszkańców. W 2025 roku, do Gminnej Biblioteki Publicznej w Zakroczymiu należało łącznie 563 aktywnych czytelników (Tabela 9.), przy czym około 50 osób z tej grupy to mieszkańcy gmin ościennych, tj. z Nowego Dworu Mazowieckiego, Żalusk, Czerwińska. Tym samym aktywni czytelnicy Gminnej Biblioteki Publicznej z terenu Gminy Zakroczym stanowili około 9% wszystkich mieszkańców Gminy. Co roku, najliczniejszymi grupami wiekowymi wśród czytelników są osoby w wieku 6-12 lat oraz powyżej 60 roku życia. W 2025 roku grupy te liczyły odpowiednio 140 osób oraz 123 osoby. Najmniejszym zaangażowaniem czytelniczym cechują się mieszkańcy w wieku 20-24 lat (w 2025 roku było ich jedynie 16). W całym okresie 2021-2025, placówka odnotowywała jednak tendencję wzrostową aktywnych użytkowników, co dało wzrost 117 osób na przestrzeni 5 lat.

Biblioteka regularnie zwiększa także posiadany księgozbiór, który w 2025 roku liczył 11991 wolumenów, co daje 21 wolumenów przypadających na jednego czytelnika. W okresie 2021-2025 wskaźnik ten oscylował w granicach 20-23 wolumeny na jednego czytelnika. Duży zasób literatury przekłada się również na wysoką aktywność, o czym świadczy liczba wypożyczeń na jednego czytelnika wynosząca w latach 2021-2025 od 23 do 34 wolumenów.

Tabela 9. Liczba aktywnych czytelników, ogólna liczba wolumenów oraz liczba wypożyczeń Gminnej Biblioteki Publicznej w Zakroczymiu w latach 2021-2025.

	2021	2022	2023	2024	2025	Saldo
Liczba aktywnych czytelników	446	519	487	528	563	117
Liczba wolumenów	10 032	10 636	11 076	11 492	11 991	1 959
Liczba wolumenów na 1 czytelnika	22	20	23	22	21	-1
Liczba wypożyczeń	10 342	14 306	16 861	18 191	17 660	7 318
Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika	23	28	35	34	31	8

Źródło: Raporty o stanie Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, Sprawozdanie Biblioteki za 2025 rok

Tendencję wzrostową wykazuje się również pod względem liczebności czytelników. W latach 2021-2025, wzrost czytelników biblioteki publicznej w Zakroczymiu wyniósł 26 osób na 100 ludności (Tabela 10.), co stanowi trzeci, najwyższy wynik w powiecie nowodworskim. W 2025 roku, wskaźnik liczby czytelników na 1000 ludności wynosił 101 osób, przewyższając tym samym statystyki gmin: Pomiechówek oraz Czosnów i Leoncin, które na przestrzeni ostatnich 5 lat odnotowały, jako jedyne, spadek liczby czytelników.

Tabela 10. Liczba czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności.

	2021	2022	2023	2024	2025	Saldo
Zakroczym	75	87	83	90	101	26
Nowy Dwór Mazowiecki	173	181	186	193	203	30
Czosnów	131	123	124	129	109	-22
Leoncin	132	158	163	96	94	-38
Nasielsk	102	140	155	138	138	36
Pomiechówek	85	88	92	85	89	4
Powiat nowodworski	129	144	150	144	146	17

Źródło: BDL-GUS, Sprawozdanie Biblioteki za 2025 rok

Pod względem dostępnego księgozbioru, Biblioteka Publiczna w Zakroczymiu w latach 2021-2025 dysponowała najmniejszą ofertą wśród wszystkich gmin z powiatu nowodworskiego (Tabela 11.). Systematycznie jednak odnotowywano wzrost liczby dostępnego księgozbioru, co roku o około 100 wolumenów na 1000 osób. W efekcie, w 2025 roku, zbiór zakroczymskiej biblioteki zwiększył się względem początku analizowanego okresu o około 449 wolumenów na 1000 osób, a tym samym wykazał jeden z największych przyrostów dostępnej literatury. Jedyne biblioteka w Nowym Dworze Mazowieckim rozwijała się w szybszym tempie. Pozostałe gminy odnotowały przyrost o co najmniej połowę mniejszy niż biblioteka w Zakroczymiu.

Tabela 11. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności.

	2021	2022	2023	2024	2025	Saldo
Zakroczym	1 701,5	1 797,5	1 887,2	1 970,8	2 150,1	448,6
Nowy Dwór Mazowiecki	4 391,3	4 562,5	4 670,4	4 827,8	4 924,6	533,3
Czosnów	2 800,9	2 857,4	2 891,7	3 010,6	2 762,6	-38,3
Leoncin	1 985,7	2 050,5	2 106,1	2 154,6	2 206,0	220,3
Nasielsk	3 021,4	2 935,3	2 808,7	2 991,3	3 171,5	150,1
Pomiechówek	3 152,4	3 055,0	3 208,0	3 166,0	3 314,2	161,8
Powiat nowodworski	3 326,4	3 375,1	3 417,3	3 539,1	3 613,5	287,1

Źródło: BDL-GUS, Sprawozdanie Biblioteki za 2025 rok

Pod względem aktywności czytelniczej, Gmina Zakroczym plasuje się w czołówce gmin powiatu nowodworskiego. W latach 2021 oraz 2023 wykazywała największą liczbę wypożyczeń na 1 czytelnika (Tabela 12.). W pozostałych latach niewielką przewagę odnotowała gmina Czosnów. Niemniej, na przestrzeni całego okresu 2021-2025, dynamika zmian aktywności czytelników pozostała na umiarkowanym poziomie, wynoszącym 8,2 wypożyczenia na 1 czytelnika. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowała gmina Leoncin (17,9), a najniższą – Nowy Dwór Mazowiecki (2,6).

Tabela 12. Liczba wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika.

	2021	2022	2023	2024	2025	Saldo
Zakroczym	23,2	27,6	34,6	34,5	31,4	8,2
Nowy Dwór Mazowiecki	20,0	21,8	22,7	22,8	22,6	2,6
Czosnów	22,5	28,3	29,8	35,3	38,9	16,4
Leoncin	9,5	8,0	8,3	27,6	27,4	17,9
Nasielsk	10,4	11,5	13,5	19,0	19,1	8,7
Pomiechówek	17,5	20,3	21,6	21,0	20,8	3,3
Powiat nowodworski	17,7	19,2	20,5	24,1	24,0	6,3

Źródło: BDL-GUS, Sprawozdanie Biblioteki za 2025 rok

Jaką rolę powinna pełnić Biblioteka Publiczna w dobie cyfrowej?

W przeprowadzonym badaniu ankietowym, mieszkańcy wskazali, że najbardziej pożądanym kierunkiem rozwoju funkcji Biblioteki publicznej w dobie cyfryzacji jest pozostawienie jej pierwotnej roli – tradycyjnej wypożyczalni książek z bogatym księgozbiorem (Wykres 14.). Niewiele mniejsze poparcie zyskała funkcja miejsca spotkań i warsztatów dla dzieci i młodzieży. Najmniejsze zainteresowanie wśród mieszkańców zyskała opcja spotkań autorskich i dyskusji o kulturze dla dorosłych.

Wykres 14. Zakres działalności Gminnej Biblioteki Publicznej według opinii mieszkańców.

Źródło: badanie ankietowe 2026

Poza regularną działalnością instytucji kultury, istotny wpływ na kształtowanie aktywności kulturalnej i społecznej mieszkańców Gminy Zakroczym mają cykliczne wydarzenia lokalne. Wśród nich można wyróżnić kilka, odbywających się w Gminie od wielu lat i przyciągających szerokie grono uczestników. Są to m.in.:

- **Zakroczymskie Kolędowanie** – wydarzenie zapoczątkowane w 2011 roku przez Marię Flis. Co roku, na scenie występują mieszkańcy Gminy, dzieci i młodzież z sekcji wokalne GOK, Chór Gregorianie, a także znane zespoły muzyczne. W 2024 roku do wykonawców dołączył również Dziecięcy Zespół Ludowy VISTULA. Każdy z wykonawców ma możliwość zaprezentowania własnych aranżacji kolęd oraz piosenek świątecznych.
- **Wigilia Miejska i Jarmark Bożonarodzeniowy** – wydarzenie zapoczątkowane w ramach realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zakroczym” poprzez akcję „Wigilia bez alkoholu. Wigilia dla rodziny.”. Na zakroczymskim rynku, nieprzerwanie, od 2015 roku, w okresie świątecznym, organizowany jest jarmark wraz z innymi atrakcjami rodzinnymi, tj. karuzele, animacje, gry oraz warsztaty. Wydarzeniu towarzyszą także występy sekcji wokalne z Gminnego Ośrodka Kultury.

~"[...] To bardzo dobra inicjatywa, że organizowane są różne wydarzenia lokalne. Warto jednak rozważyć zmianę podejścia i zamiast wielu mniejszych imprez postawić na jedno większe, bardziej spektakularne wydarzenie. Przykładowo, zamiast kilku oddzielnych Dni Dziecka w różnych miejscowościach, można byłoby zorganizować jedno duże wydarzenie dla całej gminy. Co roku mogłoby ono odbywać się w innej miejscowości, dzięki czemu każda z nich miałaby szansę poczuć się wyróżniona i doceniona. Jednocześnie warto postawić bardziej na działania „razem” niż „oddzielnie” – mimo że gmina obejmuje tereny wiejskie i różne miejscowości, wszyscy tworzymy jedną wspólnotę.”

~"Oddolne inicjatywy mieszkańców, podobne do "pikniku na kocach", zbliżonego do tego w Nowym Dworze Mazowieckim, organizacja plenerów malarskich, organizacja zebrania mieszkańców w Ratuszu na temat tego jak można wspólnie spędzać czas korzystając z unikatowej przyrody. Przyroda w Zakroczymiu pozostanie atrakcją o ile nie będziemy jej przeszkadzać - nie zaśmiecać jej infrastrukturą. To czego potrzebujemy to miejsca spotkań, kawiarnie, miejsca półoficjalne.”

Cytaty wypowiedzi mieszkańców z badania ankietowego na pytanie jakie działania powinny być podjęte w obszarze „Kultura, sport i turystyka”.

Kultura fizyczna mieszkańców Gminy Zakroczym kształtowana jest poprzez infrastrukturę rekreacyjno-sportową, rozmieszczoną na terenie całej Gminy, w tym:

- kompleks rekreacyjno-sportowy przy szkole podstawowej w Zakroczymiu;
- plac zabaw przy ul. Utrata w Zakroczymiu;
- plac zabaw przy ul. Tylnej w Zakroczymiu;
- plac zabaw i siłownia w plenerze przy ul. Pieczoługi w Zakroczymiu;
- plac zabaw i strefa aktywności ruchowej w Janowie;
- plac zabaw i siłownia w plenerze przy Szkole Podstawowej w Wojszczykach;
- plac zabaw i siłownia w plenerze w Zarębach;
- plac zabaw i strefa aktywności w Smoszewie;

- plac zabaw i strefa aktywności w miejscowości Mochty-Smok;
- plac zabaw i strefa aktywności w Henrysinie;
- plac zabaw i boisko wielofunkcyjne w Trębkach Nowych.

Kompleks rekreacyjno-sportowy w Zakroczymiu jest największym tego typu obiektem na terenie Gminy. Został on wybudowany i oddany do użytku w 2019 roku. W jego skład wchodzi: boisko ze sztuczną nawierzchnią do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne, 100 metrowa bieżnia lekkoatletyczna, plac zabaw, siłownia plenerowa, strefa Street Workout oraz budynek socjalny do obsługi obiektu. W ramach tego kompleksu przebudowano także salę gimnastyczną w szkole podstawowej. Pozostałe obiekty sportowo-rekreacyjne są regularnie modernizowane oraz doposażane. Poza wkładem własnym samorządu w podejmowane remonty, część inwestycji, jak m.in. zagospodarowanie placu zabaw w Janowie, placu zabaw w Smoszewie oraz terenu w Zarębach sfinansowano z funduszy sołeckich. Inne inwestycje, m.in. budowa infrastruktury w Trębkach Nowych oraz w Zakroczymiu przy ul. Piechoługi, zostały zrealizowane z dofinansowaniem w ramach programu „Mazowsze dla sportu”.

Na terenie Miasta Zakroczym planowana jest obecnie, w ramach projektu „Zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych w mieście Zakroczym”, budowa Parku Topólki jako obszaru aktywności sportowo-rekreacyjno-edukacyjnej. W jego obrębie zakłada się stworzenie placu zabaw wraz ze strefą boisk, a także małą architekturą oraz ciągami spacerowymi. W 2024 roku wykonano projekt koncepcyjny Parku, zaś w 2025 roku pozyskano pożyczkę z Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach instrumentu: Pożyczka wspierająca zieloną transformację miast, finansowaną ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), w ramach inwestycji B3.4.1 „Inwestycje na rzecz zielonej transformacji miast”. W wysokości 4 mln zł. Całkowita wartość projektu wynosi 7 238 932,20 zł, a jego realizację zaplanowano na 2026 rok.

W Gminie działają również organizacje promujące aktywność sportową mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży. Wyróżnia się 2 kluby sportowe:

- **Uczniowski Klub Sportowy LIDER** (REGON: 016295490; ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 63, 05-170 Zakroczym) – szerzej opisany w rozdziale 5.2.3. „Współpraca z organizacjami pozarządowymi”;
- **Klub Bokserski HURAGAN** (REGON: 363179408; Trębki Stare 15, 05-170 Zakroczym) – Klub działający od 2016 roku, zrzesza zarówno dorosłych, jak i młodzież, chcące trenować dyscypliny, tj. boks czy crossfit. Członkowie klubu uczestniczą również w zawodach i wydarzeniach biegowych. Siedziba klubu znajduje się w Trębkach Starych i jest wyposażona w salkę bokserską oraz siłownię z niezbędnym zapleczem.

Według mieszkańców Gminy, inwestycją, która wzmocniłaby obszar aktywności sportowo-rekreacyjnej w Gminie jest obiekt sportowy z pływalnią. Wśród zaproponowanych opcji w badaniu ankietowym, wspomniany obiekt wybrało 37% respondentów (Wykres 15.).

Na drugim miejscu wskazywano również ścieżki rowerowe i spacerowe (27%). Pozostałe opcje zyskały zdecydowanie mniej głosów mieszkańców.

Wykres 15. Najbardziej potrzebna inwestycja sportowo-rekreacyjna według mieszkańców Gminy.

Źródło: badanie ankietowe 2026

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Zdaniem mieszkańców, Gminna Biblioteka Publiczna powinna pełnić przede wszystkim funkcję **tradycyjnej wypożyczalni książek z bogatym księgozbiorem**. Niewiele mniejsza część respondentów wskazała również opcję miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży.
- ⇒ Spośród proponowanych inwestycji infrastrukturalnych dla rozwoju aktywności sportowej, **mieszkańcy wskazują za najbardziej potrzebną inwestycję w obiekt sportowy z pływalnią**. Stosunkowo duże zainteresowanie wykazano również w stosunku do propozycji rozbudowy ścieżek rowerowych oraz spacerowych.
- ⇒ Główną instytucją upowszechniającą kulturę w Gminie Zakroczym jest **Gminny Ośrodek Kultury (GOK)**, oferujący zróżnicowane działania dla różnych grup wiekowych i społecznych.
- ⇒ Spośród prowadzonych w GOK zajęć dla dzieci, **największą liczbą uczestników charakteryzuje się sekcja wokalna**. Jej członkowie regularnie odnoszą sukcesy w konkursach na szczeblu regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym.
- ⇒ W mieście Zakroczym funkcjonuje **Gminna Biblioteka Publiczna**. Oprócz dysponowania szerokim księgozbiorem, placówka współpracuje z innymi jednostkami, podejmując różne inicjatywy społeczne. **Biblioteka świadczy także usługi dowozu książek dla osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych**.
- ⇒ **Spółeczność Gminy Zakroczym wykazuje małą aktywność czytelniczną** na poziomie lokalnym, o czym świadczy odsetek aktywnych czytelników w ogólnej liczbie mieszkańców wynoszący około 9%.
- ⇒ **Aktywni użytkownicy Biblioteki**, stanowiący w większości społeczność szkolną oraz seniorzy, **charakteryzują się dużym zaangażowaniem**, przekładającym się na liczbę wypożyczonych wolumenów przez jednego czytelnika, oscylującą w latach 2021-2025 pomiędzy 23 a 34.
- ⇒ W porównaniu do pozostałych gmin powiatu nowodworskiego, **biblioteka w Zakroczymiu wykazuje przede wszystkim pozytywne zmiany**. Wraz ze zwiększaniem się liczby czytelników, wzrasta również liczebność dostępnego księgozbioru. Na przestrzeni lat 2021-2025, aktywni czytelnicy wykazywali również coraz większe zainteresowanie, o czym świadczy wzrost liczby wypożyczeń na 1 czytelnika o około 8 wolumenów.
- ⇒ Obie instytucje kultury z terenu Gminy Zakroczym, jako największe trudności rozwojowe, wskazują **niewystarczające zasoby lokalowe**. W celu realizowania wszystkich pożądaných przez mieszkańców działań, w tym szczególnie zróżnicowanych zajęć dla mieszkańców w Gminnym Ośrodku Kultury oraz spotkań i lekcji bibliotecznych, przy jednoczesnym

powiększaniu dostępnego księgozbioru Gminnej Biblioteki Publicznej, obie placówki wymagają powiększenia przestrzeni użytkowej.

- ⇒ **Cyklicznie odbywają się lokalne wydarzenia wzmacniające kulturę społeczną**, tj. Zakroczymskie Kolędowanie czy Wigilia Miejska.
- ⇒ Infrastruktura sportowo-rekreacyjna obejmuje liczne **plac zabaw, siłownie plenerowe, strefy rekreacyjne oraz kompleks sportowo-rekreacyjny** przy szkole podstawowej w Zakroczymiu. Wszystkie obiekty są regularnie modernizowane oraz doposażane, w tym z wykorzystaniem funduszy sołeckich oraz dofinansowań zewnętrznych.
- ⇒ **Samorząd dąży do rozbudowy istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej**. W 2026 roku planowana jest m.in. budowa Parku Topólki w Zakroczymiu, łącząca funkcje rekreacji, sportu i edukacji.

5.2.5. Ochrona dziedzictwa narodowego

Rejestr zabytków, prowadzony przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jest prawnie chronionym wykazem obiektów, których wpis do rejestru zobowiązuje do przeprowadzenia konsultacji oraz otrzymania pozwolenia konserwatorskiego w przypadku realizacji prac remontowych i budowlanych. Według danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa, na dzień 31 grudnia 2025 roku, w rejestrze zabytków znajduje się 10 obiektów (Tabela 13.).

Tabela 13. Obiekty wpisane do rejestru zabytków w Gminie Zakroczym (stan na 31.12.2025 r.)

Obiekt	Lokalizacja	Okres powstania/ przebudowy	Numer rejestru	Data wpisu
Fort X „Henrysin” (Twierdza Modlin)	Henrysin	1912-15	A-27	1.03.2002
Droga forteczna (aleja dojazdowa)	Henrysin	1912-15	A-27	1.03.2002
Zespół dworski (dwór, budynek gospodarczy, ogród)	Trębki (Nowe Trębki)	XVIII, 1929-1930	1217	6.01.1983
Fort XI „Strubiny” (Twierdza Modlin)	Strubiny	1912-15	A-27	1.03.2002
Punkt oporu nr 4 „Strubiny” (Twierdza Modlin)	Strubiny	1912-15	A-27	1.03.2002
Kościół parafialny pw. Świętego Krzyża	Ul. Rynek, Zakroczym	Poł. XVI, XVII, 1949	1122/144	8.12.1958
Zespół klasztorny kapucynów	Ul. O.H. Koźmińskiego 36, Zakroczym	1757-XIX, 1957	1121/140	9.06.1958
Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki	Ul. O.H. Koźmińskiego, Zakroczym	Początek XIX w.	1469	20.02.1991
Nagrobki (30 szt.)	Cmentarz parafialny przy ul. O.H. Koźmińskiego, Zakroczym		B/2347	4.07.1983
Fort I „Zakroczym” (Twierdza Modlin)	Zakroczym	1878-80	A-948	24.01.2000

Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa, Gminna Ewidencja Zabytków gminy Zakroczym

Teren Gminy Zakroczym wyróżnia się bogactwem obiektów militarnych, w postaci fortów Twierdzy Modlin – jednej z największych rosyjskich twierdz fortowych w Europie. Powstały one w dwóch głównych etapach: w ramach wewnętrznego pierścienia fortów w latach 1878 - 1888 oraz zewnętrznego pierścienia w latach 1912-1915, jako element rosyjskiego systemu obronnego chroniącego kluczowy odcinek Wisły i Narwii. Łącznie rozpoczęto budowę 5 fortów, z czego ukończono jedynie dwa – Fort I Zakroczym oraz Fort XI Strubiny.

Fort I Zakroczym jest największym tego typu obiektem na terenie Gminy. Składa się m.in. z kaponier, koszarów szyjowych oraz schronów, wybudowanych na planie rosyjskiego fortu wzorcowego F1879. Otoczony wałem oraz fosą. Wraz z powstaniem Fortu, w jego sąsiedztwie wybudowano, w 1887 r., prochownię, będącą zapleczem amunicyjnym. Podczas I wojny światowej, fort nie odegrał znaczącej roli, jednak podczas II wojny światowej, bronił się do 28 września, pod dowództwem Tadeusza

Rysunek 4. Fort I Zakroczym - widok współczesny.

Źródło: Urząd Miejski w Zakroczymiu

Doranta. W czasie powstania warszawskiego pełnił funkcję obozu przejściowego dla mieszkańców podwarszawskich miejscowości. Obecnie zachowany w dobrym stanie.

Wraz z Fortem I, do rejestru zabytków, wpisane są również Forty: X oraz XI. Pozostałe obiekty, tj. Fort XII w Janowie oraz Fort XIII Błogosławie, posiadają wpis w wojewódzkiej ewidencji zabytków, która w porównaniu do rejestru zabytków nie nakłada żadnych zakazów prawnych, jednak utrzymuje obowiązek powiadamiania o zamiarze prowadzenia prac w obrębie obiektu. Ponadto, spośród 5 fortów na terenie Gminy, tylko fort w Janowie stanowi własność Gminy. Pozostałe fortey należą do właścicieli prywatnych, przy czym nie są one dostosowane i formalnie udostępnione na cele turystyczne.

Gminy mają również możliwość prowadzenia własnych wykazów – Gminnych Ewidencji Zabytków. Na podstawie uchwał Rady Miejskiej wpisywane są do nich obiekty istotne dla społeczności lokalnej. Gminna Ewidencja Zabytków stanowi zestawienie przedmiotów i miejsc o znaczeniu kulturowym, historycznym, społecznym i krajobrazowym, zarówno tych wpisanych do wojewódzkiego rejestru i ewidencji zabytków, jak i innych, które nie zostały uwzględnione na poziomie regionalnym, a posiadają znaczącą wartość dla mieszkańców. Ewidencja ta stanowi podstawę do opracowania gminnych programów opieki nad zabytkami, a także jako element składowy opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W gminnej ewidencji zabytków, oprócz obiektów wpisanych do rejestru zabytków, ujęte są m.in.:

- Prochownia I i II, zaplecze Fortu I, „Gałachy” (Twierdza Modlin) w Zakroczymiu;
- Fort XI A (Twierdza Modlin) w Zakroczymiu;
- Fort XIII Błogosławie;

- Fort XII Janowo;
- Bramki przy Kościele św. Wawrzyńca w Zakroczymiu;
- Brama przy Kościele parafialnym p.w. podwyższenia Krzyża Świętego w Zakroczymiu;
- Cmentarz żydowski w Zakroczymiu;
- Mogiły: z czasów najazdu szwedzkiego, zbiorowa Cyganów zamordowanych w 1944 r. w Zakroczymiu;
- Układ urbanistyczny Miasta Zakroczym;
- budynki mieszkalne w Zakroczymiu i Smoszewie;
- budynek dawnego gmachu hipotecznego (obecny ratusz miejski);
- Parki w Zakroczymiu i Smoszewie;
- Pałac w Smoszewie;
- Kapliczki w Zakroczymiu, Błogosławiu, Henrysinie, Trębkach Nowych, Wojszczycach, Wólce Smoszewskiej oraz w Wygodzie Smoszewskiej;
- Krzyże w Janowie, Mochty-Smok, Smołach, Strubinach, Swobodni oraz Zarębach.

Jednym z cenniejszych elementów gminnej ewidencji zabytków jest układ urbanistyczny Miasta Zakroczym, wyróżniający się ze względu na walory historyczne i krajobrazowe. Najstarszym ośrodkiem osadnictwa na terenie Gminy był gród zlokalizowany na wysokim brzegu Wisły (wzgórze Czubajka), o kolistym kształcie i otoczony wałem drewniano-ziemnym. Połączony był z samodzielnym podgrodzem targowym o kształcie wydłużonego owalu z obwałowaniem. W XIII wieku powstała osada targowa na płaskowyżu skarpy wiślanej (obecna lokalizacja Rynku), na której miejscu w XVI w. zostało rozplanowane miasto lokacyjne. Posiadało ono naturalne warunki obronne (wysoką skarpe oraz parowy), które zadecydowały o strategicznym znaczeniu miasta w okresie wojennym. Rynek miejski znajdował się w miejscu dawnej osady targowej. W XVI w. miasto rozwijało się w kierunku północnym i zachodnim, a główne przestrzenie osadnicze lokalizowano wzdłuż traktów i w parowach. W trakcie II wojny światowej miasto zostało znacząco zniszczone, a jego odbudowa była przypadkowa, skupiona głównie przy ul. Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej – Klasztornej. Obecnie historyczna struktura miasta Zakroczym jest dobrze zachowana, w szczególności układ urbanistyczny miasta lokacyjnego w oparciu o ciągi komunikacyjne. Na tle miasta wyróżnia się Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego, usytuowany pomiędzy dwoma wąwozami, na wysokim brzegu Wisły, podkreślający obronny charakter miasta.

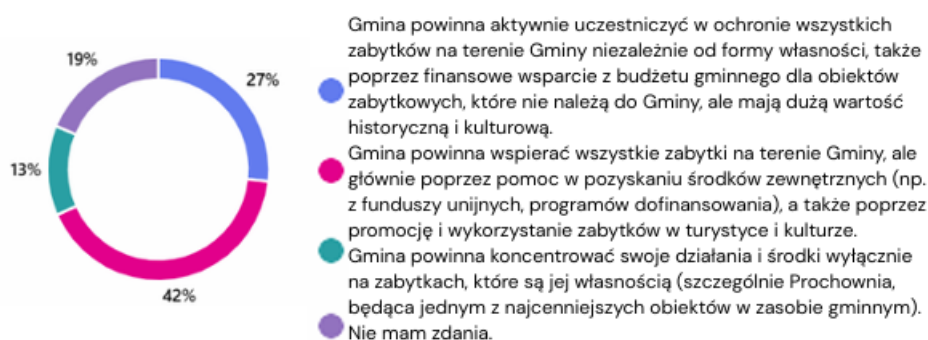
Część obiektów, ujętych w gminnej ewidencji zabytków stanowi własność Gminy Zakroczym. Wśród nich są m.in.: Prochownia I i II, budynek dawnego gmachu hipotecznego, park dworski oraz dwór (w użytkowaniu wieczystym) w Trębkach Nowych, a także budynki mieszkalne w Smoszewie i Zakroczymiu. Większość obiektów zachowana jest w dobrym stanie, wyjątkiem jest park dworski w Trębkach Nowych, który nie wykazuje już pierwotnego układu kompozycyjnego. Samorząd podejmuje regularne prace renowacyjne, zarówno w zabytkowych obiektach gminnych, jak i pozostałych publicznych obiektach, m.in. w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego czy przy budynku klasztoru ojców Kapucynów.

Gminna ewidencja zabytków rejestruje również stanowiska archeologiczne, będące obszarem w ziemi, na jej powierzchni lub pod wodą, zawierającym ślady obecności człowieka w przeszłości, które mają charakter zabytkowy. W dokumencie przyjętym zarządzeniem nr 99/2022 Burmistrza Zakroczymia z dnia 9 września 2022 roku, wykazano 70 stanowisk archeologicznych, spośród których najwcześniejsze obiekty pochodzą z epoki kamienia.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym, niemal 70% mieszkańców wskazało, że Gmina powinna wspierać wszystkie obiekty zabytkowe, pozostające na terenie Gminy, bez względu na własność (Wykres 16.). W głównej mierze, wsparcie to powinno koncentrować się na pomocy w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, a także promocji i wykorzystania zabytków w turystyce i kulturze niżeli finansowanie procesów przywracania ich wartości użytkowych z budżetu Gminy.

Wykres 16. Sposób partycypacji samorządu gminnego w opiece nad zabytkami według opinii mieszkańców.

Gmina Zakroczym charakteryzuje się bogactwem różnorodnych zabytków, obecnie znajdujących się zarówno we własności gminnej, jak również prywatnej i instytucjonalnej. W jaki sposób Gmina powinna uczestniczyć w ochronie posiadanego dziedzictwa kulturowego?

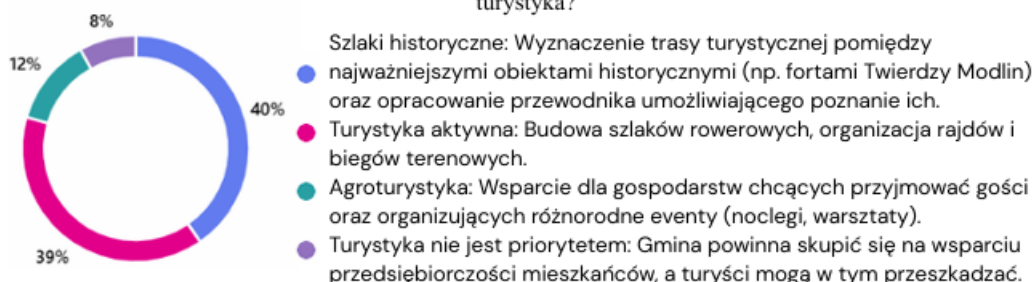

Źródło: badanie ankietowe 2026

Dodatkowo, mieszkańcy Gminy wskazali również posiadane zabytki jako potencjał do powiązania ich szlakiem historycznym (Wykres 17.). Niemniej, biorąc pod uwagę pozostałe uwarunkowania Gminy, w tym szczególnie walory środowiskowe, niemal równocześnie powinno kierunkować się rozwój turystyki i promocji Gminy na wypoczynek aktywny, m.in. poprzez wyposażanie terenu Gminy w szlaki rowerowe, a także organizację rajdów i biegów terenowych.

Wykres 17. Kierunki rozwoju turystyki i promocji Gminy według mieszkańców.

Gmina posiada unikalne walory turystyczne zarówno w kwestii środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego czy dogodnej lokalizacji względem Warszawy. W jakim kierunku powinna iść promocja i turystyka?

Źródło: badanie ankietowe 2026

W celu upamiętnienia ważnych wydarzeń oraz postaci historycznych, na terenie Gminy rozmieszczone są pomniki oraz symboliczne utrwalone miejsca pamięci, tj.:

- Pomnik Latarnia na zakroczymskim rynku – wzniesiony w 1965 roku z okazji obchodów 900-lecia Zakroczymia na miejscu dawnego ratusza;
- Pomnik na Skwerze Żołnierzy Września 1939 w Zakroczymiu – wzniesiony na pamiątkę żołnierzy broniących Zakroczym w 1939 roku;
- Pomnik Bohaterom Września na cmentarzu parafialnym w Zakroczymiu – upamiętniający żołnierzy Wojska Polskiego oraz mieszkańców Zakroczymia poległych i pomordowanych w 1939 roku;
- Pomnik wdzięczności na Forcie I w Zakroczymiu – znajduje się na szczycie jednej z kazamat Fortu I i upamiętnia fenomen słynnej „Rodziny Zakroczymskiej”;
- Pomnik – pamiątka odprawienia misji w 1841 roku;
- Pomnik „Rodzina Zakroczymska” – upamiętnia akt odwagi, poświęcenia i solidarności mieszkańców Zakroczymia oraz okolicznych miejscowości, niosących pomoc ofiarom hitlerowskim uwięzionym w Forcie I;
- Sygnaturka strażacka – w formie zrekonstruowanego dzwonka alarmowego straży ogniowej, ustawiona w 2011 roku na 100-lecie istnienia OSP Zakroczym;
- Mogiła zbiorowa Romów w lesie Duchowizna – upamiętnia około 100 ofiar, rozstrzelanych przez Niemców, w tej lokalizacji 8 września 1944 roku;

Corocznie, w ostatnią niedzielę września organizowane są gminne obchody rocznicy Obrony Zakroczymia. Wydarzenie to miało miejsce 28 września 1939 roku, kiedy po upadku Warszawy, mimo ogłoszonego zawieszenia broni, Niemcy rozpoczęli spotęgowany atak na Fort I w Zakroczymiu. Podczas niego dokonano masowego mordu na jeńcach wojennych oraz cywilnych mieszkańcach Zakroczymia. Pamięć tego wydarzenia oraz jego ofiar podtrzymywana jest obecnie poprzez uroczystą mszę w kościele pw. Św. Wawrzyńca w Zakroczymiu oraz apel poległych i kompanię honorową przy kwaterze poległych na cmentarzu parafialnym. Wydarzeniu towarzyszy również koncert pieśni patriotycznych.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Badanie ankietowe, przeprowadzone wśród mieszkańców Gminy, wykazało, że **lokalna społeczność dostrzega potencjał turystyczny Gminy przede wszystkim w posiadanych obiektach dziedzictwa kulturowego**. Większość respondentów wskazała, że samorząd powinien wspierać wszystkie obiekty zabytkowe, bez względu na własność, poprzez pomoc w pozyskiwaniu dofinansowań na renowację czy utrzymanie obiektów. W efekcie, wraz z utworzeniem szlaków historycznych, mogłyby one stanowić podstawę do rozwoju turystyki poznawczej. Jako drugi pożądaný kierunek turystyczny wskazano również turystykę aktywną, promowaną poprzez wydarzenia sportowe czy odpowiednio dopasowaną infrastrukturę.
- ⇒ Na terenie Gminy Zakroczym rozlokowane są obiekty systemu fortyfikacji Twierdzy Modlin, przy czym największym obiektem jest Fort I w Zakroczymiu.
- ⇒ Gmina Zakroczym posiada obiekty zabytkowe, sklasyfikowane na trzech poziomach – w **rejestrze zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz w gminnej ewidencji zabytków**.

- ⇒ **Cennym walorem historycznym jest układ urbanistyczny miasta Zakroczym**, pochodzący głównie z XVI w., kiedy powstało miasto lokacyjne, posiadające strategiczne znaczenie ze względu na naturalne warunki obronne.
- ⇒ **Gmina posiada prawo własności do części obiektów zabytkowych**. Podejmuje również prace utrzymaniowe i renowacyjne posiadanych obiektów, a także pozostałych obiektów zabytkowych.
- ⇒ W Gminnej ewidencji zabytków Gminy Zakroczym zarejestrowano również **70 stanowisk archeologicznych**, z różnych okresów czasowych, od epoki kamienia do nowożytności.
- ⇒ Pamięć historyczna o ważnych wydarzeniach i postaciach, warunkujących losy Gminy Zakroczym, zachowana jest również w postaci **pomników i miejsc upamiętniających**.
- ⇒ Co roku w Gminie organizowane są **obchody rocznicy obrony Zakroczymia z 1939 roku**.

25.2.6. Szkolnictwo

Na system oświatowy na terenie Gminy Zakroczym składają się gminne placówki:

- Gminny Klub Dziecięcy w Wygodzie Smoszewskiej;
- Gminne Przedszkole Publiczne „Radosne wzgórze” w Zakroczymiu;
- Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Wojszczycach;
- Szkoła Podstawowa im. Pomnik Wdzięczności w Zakroczymiu;

dodatkowo, obie szkoły dysponują oddziałami przedszkolnymi. Usługi w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego świadczone są również przez podmioty prywatne:

- Klub Malucha BAJECZKA Edyta Kruszyńska (REGON: 142527237), ul. Płońska 18, 05-170 Zakroczym;
- Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Wspomożycielek Dusz Czyścowych im. Wandy Olędzkiej (REGON: 146453323), ul. Parowa Okólna 29, 05-170 Zakroczym;
- Niepubliczny Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Od Początku” (REGON: 526301875), ul. Spokojna 15, 05-170 Zakroczym.

Gminny Klub Dziecięcy w Wygodzie Smoszewskiej funkcjonuje od 2022 roku, zapewniając opiekę dla 30 dzieci. Placówka zlokalizowana jest w danej Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Emolinku i dysponuje obecnie trzema salami edukacyjnymi, wyposażonymi w nowoczesny sprzęt, tj. projektory, tablice interaktywne, pomoce dydaktyczne, a także placem zabaw. W ramach działań edukacyjnych prowadzone są również zajęcia wspierające rozwój emocjonalny, społeczny, poznawczy oraz ruchowy poprzez m.in. zajęcia plastyczne i manualne, ruchowe i rytmiczne, czytanie książek i słuchanie bajek, codzienne spacerowanie i aktywność na świeżym powietrzu. Sposób prowadzenia zajęć dostosowany jest do indywidualnych potrzeb dzieci, przez co wdrażane są nowe metody edukacji, tj. zajęcia językowe, zabawy sensoryczne. Poza działalnością edukacyjną, jednostka organizuje szereg wydarzeń (m.in. Dzień Babci i Dziadka, Bal Karnawałowy, Dzień Świadomości Autyzmu, Dzień Ziemi, Piknik Rodzinny), podczas których dzieci mogą zaprezentować swoje talenty i umiejętności.

Gminne Przedszkole Publiczne „Radosne wzgórze” w Zakroczymiu oprócz realizacji programów wychowania przedszkolnego angażuje się w dodatkowe projekty edukacyjne, programy profilaktyczne i inicjatywy społeczne, kształtujące odpowiednie postawy i nawyki dzieci, w tym budowanie odpowiedzialności za stan środowiska, promowanie zdrowego stylu życia oraz postaw patriotycznych, w tym m.in. projekt „Dzień Ziemi”, ogólnopolski program „Kubusiowi Przyjaciele Natury”, akcja „#SprzątamydlaPolski”, „Dzień Świadomości Autyzmu”. Uczniowie mają również możliwość uczestniczenia w różnego rodzaju konkursach, zarówno plastycznych, jak i sportowych, m.in. zakroczymskich igrzyskach przedszkolaków, czy turnieju tańca w Nasielsku.

Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Wojszyczach, dysponuje świetlicą szkolną, biblioteką oraz stołówką, do której wyżywienie zapewniane jest przez firmę cateringową. Placówka uczestniczy w projektach edukacyjnych, m.in. Erasmus+. W 2024 roku, w ramach programu zorganizowano dwa wyjazdy dla uczniów do Grecji, łącznie dla 55 uczniów. Podczas wyjazdu uczniowie współpracowali z grecką szkołą partnerską, dzięki czemu mogli zdobyć nowe umiejętności edukacyjne oraz językowe, a także poznać lokalną kulturę. Szkoła angażuje się także w liczne wydarzenia (tj. Światowy Dzień Ziemi, lekcja WOS-u z Burmistrzem Zakroczymia), konkursy i zawody sportowe, czy akcje ogólnopolskie (m.in. Narodowe Czytanie, Dzień Praw Dziecka). W placówce dostępni są również specjaliści, zapewniający wsparcie dla uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi, tj. psycholog, pedagog, logopeda, terapeuta pedagogiczny, pedagog specjalny, terapeuta integracji sensorycznej. W szkole prowadzone są również zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego, a także dodatkowe zajęcia dla klas 4-6 z języka francuskiego. W 2024 roku zakończona została rozbudowa szkoły, w ramach której oddano do użytku dwie nowe sale lekcyjne, salę gimnastyczną z pełnym zapleczem sanitarnym, przestrzeń dla oddziału przedszkolnego, stołówkę i kuchnię szkolną. Zagospodarowane zostały także większe przestrzenie terenów zielonych wokół budynku szkoły.

Szkoła Podstawowa im. Pomnik Wdzięczności w Zakroczymiu, podobnie jak placówka z Wojszycz, stale uczestniczy w licznych programach, wydarzeniach, konkursach oraz wycieczkach. W lutym 2026 roku, szkoła dołączyła do programu „Google for Education”, dzięki czemu zostanie ona wyposażona w nowoczesne i bezpieczne narzędzia wspierające naukę, współpracę i rozwój kompetencji cyfrowych uczniów oraz nauczycieli. Poza godzinami lekcyjnymi, w szkole działają sekcje zajęć dodatkowych – sekcja warcabowa, koło wolontariatu, koło Biblijne (przygotowujące lektorów do niedzielnych czytań mszalnych). Prowadzona jest również pomoc psychologiczno-pedagogiczna oraz profilaktyka poprzez realizację programów, akcji i warsztatów, m.in. w ramach „Ogólnopolskiego programu profilaktyki czerniaka” czy ogólnopolskiej kampanii społecznej „Odłącz się – podłącz się”. W 2023 roku, w ramach współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury, zorganizowana została wystawa prac malarskich uczennic szkoły. W 2024 roku, w szkole powstała pracownia ekologiczna, wyposażona w nowoczesne pomoce dydaktyczne, interaktywne plansze edukacyjne i programy multimedialne wykorzystywane do nauki przedmiotów przyrodniczych oraz kształtowania postaw proekologicznych. Pracownia pełni funkcję pewnego rodzaju laboratorium, które pozwala uczniom na praktyczne zdobywanie wiedzy poprzez doświadczenia i obserwacje procesów przyrodniczych.

Od 2026 roku, obie szkoły podstawowe z terenu Gminy uczestniczą w projekcie finansowanym ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) „Wdrażanie inwestycji C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji, wskaźnik C13L Laboratoria sztucznej inteligencji (AI) oraz laboratoria nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) utworzone w szkołach”. Dzięki zawartej umowie Gminy Zakroczym z Ministerstwem Cyfryzacji, przekazany zostanie sprzęt komputerowy do obu placówek w postaci: laptopów, ekranu dotykowego i sprzętu sieciowego.

Na terenie Gminy nie funkcjonują żadne szkoły ponadpodstawowe. Najbliżej zlokalizowanymi placówkami są licea ogólnokształcące oraz Zespół Szkół Zawodowych w Nowym Dworze Mazowieckim. To właśnie te placówki oraz Zespół Szkół w Czerwińsku nad Wisłą są najczęściej wybieranymi szkołami przez uczniów z terenu Gminy Zakroczym.

Wszystkie placówki gminne wykazują zróżnicowaną liczbę uczniów, a w związku z tym również zróżnicowaną liczbę nauczycieli. Statystyki w tym zakresie z lat 2022-2025 przedstawia Tabela 14. Zdecydowaną dominację wykazuje szkoła podstawowa w Zakroczymiu, kształcąca corocznie ponad pięciokrotnie większą grupę uczniów. Niemniej jednak, liczba nauczycieli nie jest proporcjonalnie większa. W związku z tym w placówce w Zakroczymiu na jednego nauczyciela przypada średnio 8 uczniów, podczas gdy w szkole w Wojszczykach wskaźnik ten wynosi około 4 uczniów na jednego nauczyciela. Podobnie sytuacja kształtuje się w odniesieniu do liczby nauczycieli w oddziałach przedszkolnych obu szkół. Placówka w Zakroczymiu odnotowuje ponad dwukrotnie większą liczbę uczniów oddziałów przedszkolnych, przypadających na jednego nauczyciela niż oddziały w Wojszczykach. Mimo stosunkowo dużej liczebności uczniów Gminnego Przedszkola Publicznego w Zakroczymiu, liczba uczniów na jednego nauczyciela stanowi najniższą wartość ze wszystkich placówek przedszkolnych, wynoszącą średnio 5 uczniów. Pod względem wymiaru godzinowego pracy nauczycieli, wszystkie placówki oświatowe na terenie Gminy zapewniają pełny etat swoim pracownikom dydaktycznym. W placówkach przedszkolnych, w 2025 roku średni wymiar godzinowy wynosił 1,58 etatu, w Klubie Dziecięcym – 1,14 etatu, a w szkołach podstawowych – 1,11 etatu.

Tabela 14. Liczba uczniów, nauczycieli i etatów w placówkach oświatowych Gminy Zakroczym w roku szkolnym 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025.

Nazwa placówki	Liczba uczniów			Liczba nauczycieli			Liczba etatów		
	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Gminny Klub Dziecięcy w Wygodzie Smoszewskiej	26	21	30	4	4	4	3,5	3,5	3,5
Gminne placówki przedszkolne									
Gminne Przedszkole Publiczne „Radosne wzgórze” w Zakroczymiu	60	65	64	13	12	13	7,51	7,33	7,98
Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Wojszczykach	45	42	38	6	7	8	4,42	4,66	4,30
Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Pomnik Wdzięczności w Zakroczymiu	96	95	76	6	5	8	5,00	4,46	6,06
Razem	201	202	178	25	24	29	16,93	16,45	18,34
Gminne placówki szkolne									
Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Wojszczykach	60	61	67	21	14	18	14,85	12,98	16,56
Szkoła Podstawowa im. Pomnik Wdzięczności w Zakroczymiu	318	328	347	39	37	43	33,23	32,60	38,19
Razem	378	389	414	60	51	61	48,08	45,58	54,75

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025

Jakość edukacji w szkołach przedstawiają wyniki corocznych egzaminów ósmoklasisty. Korzystając z danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie, dokonano analizy tych wyników w relacji rok do roku (Tabela 15.).

Tabela 15. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty w szkołach podstawowych w Gminie Zakroczym oraz w powiecie nowodworskim w latach 2021-2025.

Rok	Szkoła	Liczba zdających	Średnie wyniki					
			Język polski	Relacja rok do roku	Matematyka	Relacja rok do roku	Język angielski	Relacja rok do roku
2025	SP Wojszczyce	7	71%	7%	60%	7%	78%	18%
	SP Zakroczym	42	56%	12%	30%	-2%	57%	-1%
	Powiat nowodworski	728	63%	4%	49%	1%	70%	4%
2024	SP Wojszczyce	9	64%	-3%	53%	11%	60%	1%
	SP Zakroczym	30	44%	-14%	32%	-12%	58%	-1%
	Powiat nowodworski	439	59%	-7%	48%	-3%	66%	2%
2023	SP Wojszczyce	8	67%	5%	42%	-14%	59%	0%
	SP Zakroczym	40	58%	10%	44%	3%	59%	7%
	Powiat nowodworski	1067	66%	7%	51%	-3%	64%	-1%
2022	SP Wojszczyce	11	62%	7%	56%	20%	59%	14%
	SP Zakroczym	41	48%	2%	41%	7%	52%	-1%
	Powiat nowodworski	958	59%	1%	54%	10%	65%	2%
2021	SP Wojszczyce	9	55%	-	36%	-	45%	-
	SP Zakroczym	33	46%	-	34%	-	53%	-
	Powiat nowodworski	748	58%	-	44%	-	63%	-

Źródło: OKE

Szkoły z terenu Gminy Zakroczym odnotowują co roku zmiany w poziomach wyników egzaminu ósmoklasisty. Największą zmienność odnotowują wyniki egzaminu z matematyki, szczególnie w odniesieniu do szkoły podstawowej w Wojszczykach, w której różnica wyników sięgała poziomu 20%. Z tego przedmiotu widać również ogólną tendencję do osiągania przez uczniów wszystkich placówek najniższych wyników, a także najczęstszych spadków wyników w porównaniu do poprzedniego roku. Najwyższe wyniki osiągane są, z kolei, z przedmiotu język angielski. Corocznie, każda ze szkół wykazywała wyniki pomiędzy 52% - 78%, podczas gdy z matematyki przedział ten wynosił 30% - 60%, a z języka polskiego – 44% - 71%.

W porównaniu do wyników powiatowych, szkoła w Zakroczymiu nie odnotowała w żadnym roku wyników powyżej poziomu powiatowego. Szkoła podstawowa w Wojszczycach we wszystkich latach 2021-2025 osiągnęła wyższy poziom niż powiatowy z języka polskiego, oraz w większości lat – z matematyki. Na lepsze wyniki egzaminów w szkole podstawowej w Wojszczycach może mieć wpływ liczba zdających, która co roku jest około 4 razy mniejsza niż w szkole podstawowej w Zakroczymiu, dając tym samym mniejsze rozbieżności pomiędzy wynikami osiąganymi przez poszczególnych uczniów.

Według rodziców oraz uczniów ze szkół podstawowych z terenu Gminy Zakroczym, poziom edukacji oceniany jest pozytywnie (Wykres 18.). 42% respondentów oceniło go jako dobry, zaś 17% jako bardzo dobry. Niemniej, dwoma najczęściej wskazywanymi obszarami problemowymi placówek oświatowych były: niewystarczająca oferta zajęć ukierunkowanych na rozwój talentów (31%) oraz konieczność organizowania zajęć wyrównawczych lub korepetycji na własną rękę (29%).

Wykres 18. Jakość edukacji w placówkach oświatowych w Gminie oraz ich największe problemy zdaniem rodziców i uczniów.

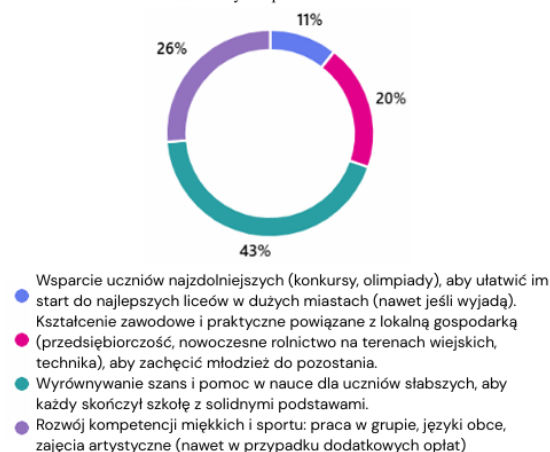
Źródło: badanie ankietowe

W zakresie priorytetów dotyczących zajęć dodatkowych oraz profilowania placówek oświatowych na terenie Gminy, duża część respondentów wskazała potrzebę wyrównywania szans i pomoc w nauce dla uczniów słabszych (Wykres 19.). Istotnymi kwestiami, pozostającymi do rozpatrzenia w kontekście przyszłości edukacji w Gminie pozostają również: rozwój kompetencji miękkich i sportu (26%), a także kształcenia zawodowego i praktycznego powiązania szkolnictwa z lokalną gospodarką (20%).

Wykres 19. Priorytety dla szkół podstawowych w Gminie Zakroczym według opinii rodziców i uczniów.

Źródło: badanie ankietowe 2026

Jaki priorytet powinny przyjąć szkoły podstawowe w naszej Gminie w zakresie zajęć dodatkowych i profilowania?

W Gminie funkcjonuje Program Stypendialny Gminy Zakroczym, przyjęty uchwałą nr III/65/2019 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 26 kwietnia 2019 r. Na jego podstawie corocznie przyznawane są stypendia sportowe i artystyczne dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy, szczególnie wyróżniających się swoimi zdolnościami i umiejętnościami, a także odnoszącymi znaczące osiągnięcia w swoich dziedzinach. Stypendia przyznawane są na okres 6 miesięcy, na wniosek stypendysty i po rozpatrzeniu go przez odpowiednią komisję.

W 2024 roku przyznano łącznie, w dwóch okresach – od stycznia do czerwca i od lipca do grudnia – 32 stypendia sportowe i artystyczne. Tym samym zanotowano wzrost przyznanych nagród w stosunku do 2023 roku, w którym było ich 23, a w 2022 – 25.

Na podstawie uchwały nr XLVIII/448/2022 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 4 kwietnia 2022 roku, powstał „Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w gminie Zakroczym”. Celami programu są:

- zwiększanie szans edukacyjnych szczególnie uzdolnionych uczniów poprzez wsparcie materialne;
- nagradzanie i promowanie uczniów wybitnie uzdolnionych;
- motywowanie uczniów do ciągłego pogłębiania wiedzy, podejmowania działań mających na celu odkrywanie własnych uzdolnień oraz ciągłej pracy nad rozwijaniem talentów;
- promowanie pozytywnych wzorców wśród społeczności uczniowskiej oraz w środowisku lokalnym;
- popularyzowanie w środowisku lokalnym uczniów wybitnie uzdolnionych, ich szkół oraz nauczycieli i opiekunów;
- eliminowanie barier edukacyjnych;
- promocja gminy Zakroczym jako gminy przyjaznej uczniom uzdolnionym.

W ramach Programu przyznawane jest uczniom stypendium oraz nagrody na wyniki w nauce. Warunkiem ubiegania się o stypendium jest osiągnięcie średniej arytmetycznej ocen wynoszącej co najmniej 5,50. Jest ono wypłacane jednorazowo w kwocie z zakresu od 1000 zł do 3000 zł. Ponadto, przyznawane są również nagrody rzeczowe za wysokie wyniki w nauce i wyniki na egzaminie ósmoklasisty. W 2024 roku przyznano lub dofinansowano 14 stypendiów oraz 9 nagród rzeczowych. Tyle samo stypendiów przyznano w 2023 roku oraz o 3 nagrody rzeczowe mniej.

Gmina zapewnia dowóz uczniów do placówek oświatowych poprzez własny, zorganizowany transport autobusowy. Na jego potrzeby samorząd dysponował w 2024 roku 5 pojazdami (4 autobusy i 1 bus). Dwa z nich zostały zakupione w 2024 roku ze środków Gminy Zakroczym, funduszy sołeckich oraz dotacji w ramach Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw 2024 i Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia „Autobusy dla mazowieckich szkół”. Autobusy obsługują obie szkoły podstawowe na dwóch trasach pomiędzy Zakroczymiem a Wojszczycami. Możliwość dowozu mają również dzieci uczęszczające do Gminnego Przedszkola, jednak w żadnym roku z okresu 2021-2025, nie wykazano takiej potrzeby. Ponadto, posiadane przez Gminę pojazdy wykorzystywane są również na potrzeby dowozu uczniów na zawody sportowe, szkolne konkursy edukacyjne, uroczystości szkolne i gminne oraz wycieczki szkolne.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Społeczność szkolna, przez którą rozumie się zarówno uczniów, jak i rodziców z placówek oświatowych na terenie Gminy Zakroczym, **ocenia poziom edukacji, w przeważającej części, na poziomie dobrym**. Jednocześnie za najpoważniejsze problemy lokalnego systemu edukacji wyróżnia się niewystarczającą ofertę zajęć sprzyjających rozwijaniu talentów, a także konieczność wspomagania uczniów poprzez korepetycje lub zajęcia

wyrównawcze. Zarówno rodzice, jak i dzieci wskazują, że szkoły powinny bardziej skoncentrować się na pomocy osobom z trudnościami w nauce oraz możliwości pozyskania umiejętności zawodowych, zintegrowanych z lokalnym rynkiem pracy.

- ⇒ System oświatowy Gminy Zakroczym składa się z publicznych placówek: **klubu dziecięcego, przedszkola oraz 2 szkół podstawowych**, oraz z prywatnych podmiotów: klubu dziecięcego oraz 2 jednostek przedszkolnych.
- ⇒ **Placówki oświatowe z terenu Gminy wykazują znaczące dysproporcje pod względem liczebności uczniów i nauczycieli.** Zarówno w szkole podstawowej, jak i w oddziałach przedszkolnych w Zakroczymiu wykazuje się większą liczebność grup uczniów przypadających na jednego nauczyciela, co może oddziaływać na poziom osiągniętych wyników oraz komfort uczestników prowadzonych zajęć.
- ⇒ Na terenie Gminy Zakroczym **nie funkcjonują żadne szkoły ponadpodstawowe.** Najbliżej zlokalizowane są placówki w Nowym Dworze Mazowieckim.
- ⇒ Wszystkie gminne placówki oświatowe, oprócz podstawowej działalności edukacyjnej, angażują się w dodatkowe programy i projekty edukacyjne, a także inicjatywy społeczne, wydarzenia i konkursy, kształtujące postawy uczniów.
- ⇒ **W szkołach podstawowych prowadzone są zajęcia dodatkowe**, wspierające rozwój uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi, a także dla uczniów chętnie angażujących się w dodatkowe inicjatywy, m.in. wolontariat.
- ⇒ **W 2024 roku w obu szkołach podstawowych przeprowadzono prace mające na celu zwiększenie standardu przestrzeni dla uczniów** – zakończono rozbudowę szkoły w Wojszczycach oraz oddano do użytku pracownię ekologiczną w szkole w Zakroczymiu.
- ⇒ **W 2026 roku Gmina Zakroczym dołączyła do programu „Google for Education”**, dzięki któremu obie placówki szkolne zostaną wyposażone w sprzęt i oprogramowanie tworzące laboratoria sztucznej inteligencji.
- ⇒ **Obie szkoły wykazują zróżnicowane poziomy osiągniętych wyników egzaminów ósmoklasisty.** Szkoła w Wojszczycach cechuje się wyższym ogólnym poziomem wyników niż szkoła w Zakroczymiu, a także odnotowuje rosnący trend poziomu wyników, przy czym liczebność uczniów zdających egzamin jest corocznie około 4 razy mniejsza niż w placówce w Zakroczymiu.
- ⇒ **Najniższy poziom wyników w obu szkołach odnotowywany jest corocznie z przedmiotu matematyka, a najwyższy z języka angielskiego.** Matematyka charakteryzuje się również największymi różnicami w wynikach pomiędzy kolejnymi latami.
- ⇒ **W Gminie Zakroczym działa Program Stypendialny**, w ramach którego uczniowie wyróżniający się szczególnymi osiągnięciami sportowymi lub artystycznymi mogą otrzymać wsparcie finansowe na okres 6 miesięcy.
- ⇒ Gmina prowadzi również **„Lokalny Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w gminie Zakroczym”**, który ma na celu m.in. wyróżnienie uczniów osiągających najwyższe wyniki w nauce. W jego ramach przyznawane są stypendia oraz nagrody.
- ⇒ **Gmina dysponuje własnym transportem autobusowym**, zapewniającym dowóz uczniów do szkół, w postaci 4 autobusów oraz 1 busa. Dwa pojazdy zostały zakupione w 2024 roku.

5.3. Transport oraz infrastruktura sieciowa

5.3.1. Komunikacja

Jednym z kluczowych zadań samorządu gminnego, mających na celu zaspokajanie potrzeb wspólnoty mieszkańców, jest utrzymanie dróg gminnych, ulic i mostów, organizacja ruchu drogowego oraz lokalnego transportu. Gmina Zakroczym posiada dobrze rozwiniętą sieć powiązań drogowych. Przez jej teren przechodzą dwie drogi krajowe nr S7 oraz nr 62.

Drogi gminne wyprowadzają ruch na drogi wyższych kategorii i uzupełniają powiązania o znaczeniu lokalnym.

Obecnie w granicach administracyjnych

Gminy Zakroczym znajduje się 58,2 km dróg zarządzanych przez samorząd gminny. Połączone są one z drogami powiatowymi, których łączna długość na terenie Gminy wynosi 49 km, oraz z drogami krajowymi o łącznej długości 20,8 km.

Rysunek 5. Sieć dróg na terenie Gminy Zakroczym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k

Przez teren Gminy przebiegają drogi krajowe:

- S7 Gdańsk – Warszawa – Kraków – Chyżne;
- DK62 Nowy Dwór Mazowiecki – Płock.

Drogi powiatowe:

- 2412W Szczypiorno – do drogi (Wojszczyce – Janowo – Nowy Modlin);
- 2413W Wojszczyce – Janowo – Nowy Modlin;
- 2414W Swobodnia – Falbogi – Borowe – Błędowo;
- 2415W Wola Błędowska – Falbogi Borowe;
- 2416W Zakroczym – Smoły – Zaręby;
- 2417W Zakroczym – Nowe Trębki;
- 2418W Smoszewo – Wólka Smoszeńska;
- 2419W Mochty – Smok;
- 3001W Stara Wrona – Wojszczyce – Zakroczym – do drogi krajowej nr 62;
- 3002W Miączynek – Smoszewo – Nowe Trębki – Kroczewo.

Przebiegająca przez teren Gminy droga ekspresowa S7 jest kluczowym ciągiem komunikacyjnym, łączącym południową i północną część kraju. Stanowi ona część trasy europejskiej E77 o przebiegu Węgry – Słowacja – Polska – Litwa – Łotwa – Estonia – Rosja. We wschodniej części Gminy, przy granicy z terenami lotniska „Modlin”, znajduje się węzeł komunikacyjny nr 56 („Modlin”), obsługujący wszystkie kierunki połączeń trasy S7 z drogą krajową nr 62. W 2025 roku oddano do użytku również węzeł drogowy nr 55 „Zakroczym”, znajdujący się po wschodniej części miasta. Punkt ten łączy drogi krajowe nr 62 oraz S7, w okolicy Ostrzykowitzny.

W badaniu ankietowym, mieszkańcy Gminy wskazali w większości, że obecna infrastruktura drogowa nie jest odpowiednio przystosowana do panującego ruchu. Aż 59% respondentów wyraziło negatywną opinię na ten temat (Wykres 20.). Większość z tych opinii wskazała, że drogi są za wąskie lub posiadają zniszczone pobocza. 19% uczestników badania zasygnalizowało również, że obecna infrastruktura drogowa stanowi zagrożenie dla nich.

Wykres 20. Przystosowanie dróg na terenie Gminy Zakroczym do natężenia ruchu zdaniem mieszkańców.

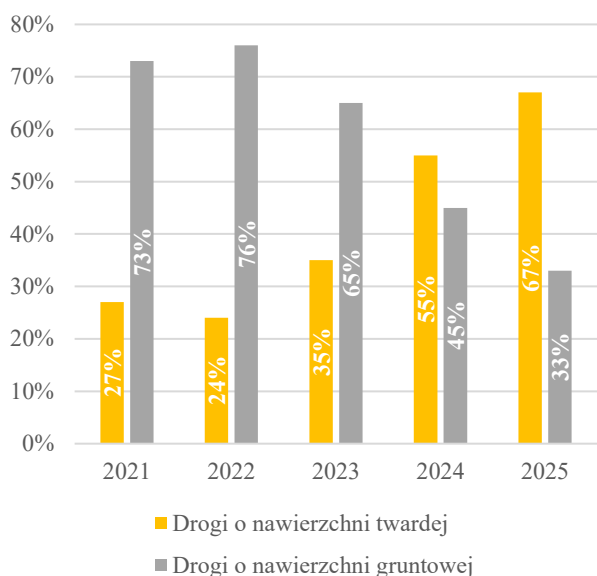
Źródło: badanie ankietowe 2026

Poza samym rozwojem przestrzennym infrastruktury drogowej, o jej stanie świadczy stopień zmodernizowania oraz przygotowania do ruchu. W tym celu zostały przeanalizowane nawierzchnie dróg gminnych, przedstawione w Tabeli 16. W 2025 roku ponad połowa z nich posiadała nawierzchnię betonową. Około 39% gminnej infrastruktury drogowej utwardzone było innymi materiałami, tj. kostka brukowa oraz tłuczeń. Pozostałe ciągi komunikacyjne stanowiły drogi gruntowe.

Tabela 16. Nawierzchnie dróg gminnych na terenie Gminy Zakroczym w 2025 roku.

Długość ogółem [km]	Jezdnia o nawierzchni betonowej [km]	Jezdnia o nawierzchni z kostki brukowej [km]	Jezdnia o nawierzchni tłuczniowej [km]	Drogi gruntowe [km]
58,15	28,12	9,02	13,58	5,5

Źródło: Urząd Miejski w Zakroczymiu

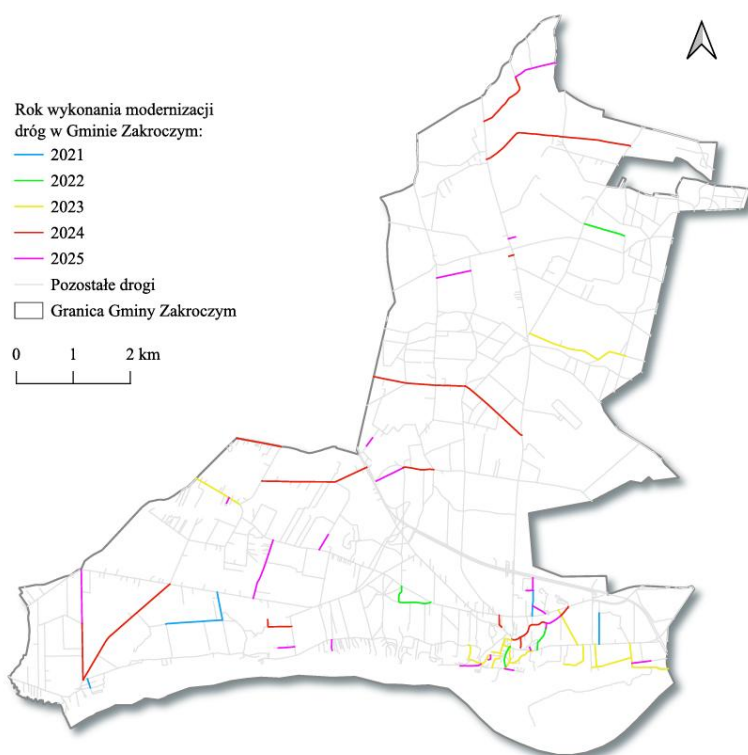

Wykres 21. Udział długości dróg utwardzonych i gruntowych w ogólnej długości dróg na terenie Gminy Zakroczym.

Źródło: Raporty o stanie Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, dane Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu

Udział dróg o nawierzchni twardej oraz gruntowej, w ogólnej długości dróg w latach 2021-2025, został przedstawiony na Wykresie 21. Ogólna tendencja zmian wykazuje przyrost długości dróg utwardzonych, z czego największy wzrost odnotowano pomiędzy rokiem 2023 i 2024 – o 20%. W latach 2024 oraz 2025 zaczęto również odnotowywać dominację dróg utwardzonych nad długością dróg gruntowych.

Na podstawie analizy dostępności przestrzennej miast wojewódzkich, przeprowadzonej przez GUS w 2021 roku, Gmina Zakroczym znajdowała się w zasięgu izochron dojazdu do Warszawy, gdzie czas podróży wynosił około 45 minut. Jest to istotna kwestia, biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców Gminy dojeżdżającą do pracy w Warszawie.

Samorząd Gminy Zakroczym podejmuje systematyczne działania mające na celu poprawę infrastruktury drogowej. Co roku realizowane są prace modernizacyjne, szczególnie w zakresie wykonania nowej nawierzchni utwardzonej, obejmujące zasięgiem przede wszystkim drogi gminne. Inwestycje przeprowadzone w latach 2021-2025 zostały przedstawione na Rysunku 6.

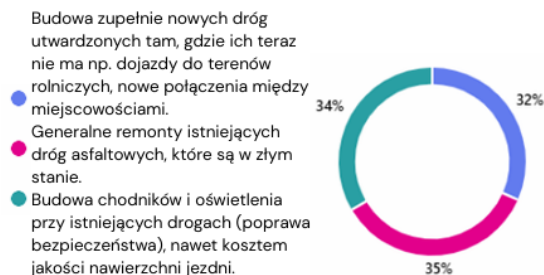
Rysunek 6. Inwestycje drogowe przeprowadzone na terenie Gminy Zakroczym w latach 2021-2024.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k oraz Raportów o stanie Gminy Zakroczym za rok 2021, 2022, 2023, 2024

Szczególne znaczenie w kształtowaniu bezpiecznych ciągów komunikacyjnych na terenie Gminy ma projekt „Przebudowa i modernizacja dróg i ulic na terenie gminy Zakroczym”, dofinansowany przez Województwo Mazowieckie w ramach „Instrumentu wsparcia zadań ważnych dla równomiernego rozwoju województwa mazowieckiego”. Obejmuje on przede wszystkim drogi gminne, m.in. w miejscowościach Strubiny, Mochty Smok, Śniadowo, Wygoda Smoszeńska, Trębki Nowe, Swobodnia, a także drogi z terenu miasta.

One dodatkowo, objęte są projektem „Rewitalizacja miasta Zakroczym poprzez przebudowę ulic, budowę stylowego oświetlenia i zagospodarowanie Rynku”, realizowanego w latach 2019-2023. Poza modernizacją przestrzeni rynku miejskiego, projekt obejmował przebudowę ulic: Wyszogrodzkiej, Tylnej, al. Spółdzielni, Klasztornej, Spacerowej, Kościelnej, Rybackiej, Szkolnej oraz części ulicy Parowej Okólnej.

Mając na uwadze ograniczone środki w budżecie samorządu, gdyby Gmina miała skupić się na jednym priorytecie w zakresie dróg, co powinno nim być?

istniejących drogach (34%), a z najmniejszym, lecz niewiele odbiegającym, poparciem pozostała budowa nowych dróg utwardzonych, szczególnie na obszarach rolniczych, czy połączeniach pomiędzy miejscowościami (32%).

Wykres 22. Priorytetowa inwestycja w zakresie sieci drogowej Gminy Zakroczym według opinii mieszkańców.
Źródło: badanie ankietowe 2026

Od 2021 roku, na terenie Gminy Zakroczym funkcjonuje publiczna komunikacja autobusowa. Mieszkańcy mają możliwość skorzystania z niej bezpłatnie. Samorząd finansuje przewozy autobusowe ze środków własnych oraz corocznych dofinansowań z Województwa Mazowieckiego w ramach Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. Usługi te świadczone są przez przewoźnika zewnętrznego na 3 trasach:

- linia 1: Czarna – Zaręby – Smoły – Wojszczyce – Janowo – Błogosławie – Śniadowo – Swobodnia – Strubiny – Zakroczym (miasto);
- linia 2: Smoszewo – Wygoda Smoszevska/Emolinek – Jaworowo-Trębki Stare – Trębki Nowe – Henrysin – Wólka Smoszevska – Mochty-Smok – Zakroczym;
- linia 3: Smoszewo – Wygoda Smoszevska – Jaworowo-Trębki Stare – Wólka Smoszevska – Zakroczym.

Wszystkie wymienione linie autobusowe kursują poza granicę Gminy – do Nowego Dworu Mazowieckiego. W 2025 roku, na wniosek mieszkańców zwiększono częstotliwość kursowania autobusów, dzięki czemu w dni powszednie zapewniono łącznie 20 przejazdów do Nowego Dworu Mazowieckiego i z powrotem oraz uruchomione zostały kursy w soboty, niedziele i święta, co stanowi o 4 przejazdy dziennie więcej w porównaniu do 2024 roku.

Ponadto, od 1 marca 2026 roku, uruchomiona została powiatowa komunikacja publiczna, obsługująca teren Gminy Zakroczym przez dwie linie autobusowe:

- LAP 2 – Wojszczyce – Nowy Dwór Mazowiecki – Wojszczyce;
- LAP 3 – Zakroczym – Nowy Dwór Mazowiecki – Czosnów – Nowy Dwór Mazowiecki – Zakroczym.

Połączenia z pozostałymi miastami, leżącymi w pobliżu Gminy, tj. Warszawa, Płock, Płońsk, Mława, zapewniają prywatni przewoźnicy.

Za najbardziej istotne utrudnienia w korzystaniu z komunikacji publicznej w Gminie Zakroczym mieszkańcy wskazują kwestie organizacyjne – zbyt małą częstotliwość kursów (23%) oraz niedopasowany rozkład jazdy (22%) (Wykres 23.). Stosunkowo liczna grupa

respondentów wskazała również, że mimo dostępnej oferty komunikacji publicznej, preferuje indywidualne środki transportu.

respondentów wskazała również, że mimo dostępnej oferty komunikacji publicznej, preferuje indywidualne środki transportu.

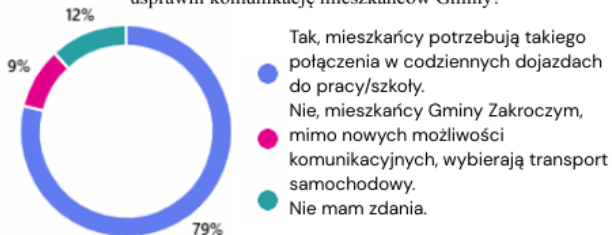
Wykres 23. Bariery lub utrudnienia w korzystaniu z komunikacji publicznej w Gminie Zakroczym według mieszkańców. Źródło: badanie ankietowe 2026

Przez teren Gminy obecnie nie przechodzi żadna linia kolejowa. W pobliżu wschodniej granicy Gminy zlokalizowana jest magistrala kolejowa nr 9 „Północ-Południe”, łącząca Warszawę Wschodnią z Gdańskiem Głównym. W pobliżu Gminy Zakroczym stanowi ona połączenie Warszawy z Mazowieckim Portem Lotniczym Warszawa/Modlin. Najbliższy dworzec kolejowy dla mieszkańców Gminy zlokalizowany jest w Nowym Dworze Mazowieckim (Modlin).

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, przyjęty uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r., zakłada budowę linii kolejowej na obszarze Gminy Zakroczym o przebiegu: Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa/Modlin – Płock. Na czas opracowania poniższej Diagnozy, nieznane są jednak szczegóły odnośnie planowanej inwestycji.

Prawie 80% uczestników badania ankietowego wskazała, że planowane połączenie kolejowe usprawniłoby zdecydowanie codzienne dojazdy mieszkańców do szkoły lub pracy (Wykres 24.). Tylko 9% respondentów jednoznacznie zaprzeczyło jakimkolwiek korzyściom transportowym, związanym z lokalizacją inwestycji kolejowej na terenie Gminy.

Plan Zagospodarowania Województwa Mazowieckiego zakłada budowę na terenie Gminy Zakroczym połączenia kolejowego relacji Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa/Modlin – Płock. Czy uważa Pan/Pani, że inwestycja ta usprawni komunikację mieszkańców Gminy?

Wykres 24. Opinia mieszkańców Gminy Zakroczym na temat znaczenia planowanego połączenia kolejowego. Źródło: badanie ankietowe 2026

W bezpośrednim sąsiedztwie Gminy, na terenie Gminy Nowy Dwór Mazowiecki, funkcjonuje port lotniczy. Powstał on na bazie istniejącego w latach 1940-2000 lotniska wojskowego. Obecnie obsługuje on głównie ruch pasażerski na liniach krótkiego i średniego zasięgu. W związku z oddziaływaniem lotniska na pobliskie tereny zurbanizowane, Sejmik Województwa Mazowieckiego przyjął uchwałę nr 139/12 z dnia 25 czerwca 2012 roku o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego Warszawa-Modlin w Nowym Dworze Mazowieckim. Część tego obszaru stanowią grunty położone w Gminie Zakroczym o łącznej powierzchni 197 ha. W tym obszarze, ze względu na nadmierny poziom hałasu, powodowany szczególnie startami i lądowaniami samolotów, zakazuje się przeznaczania terenów, tworzenia zabudowy lub zmiany funkcji istniejącej zabudowy na

mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną, mieszkaniowo-usługową, zagrodową, zamieszkania zbiorowego, związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitale i domy opieki społecznej. Obecnie w wyznaczonym obszarze dominują pola uprawne.

Na terenie Gminy, w latach 2021-2025 niezmiennie długość tras rowerowych wynosiła 4,8 km. Zlokalizowana jest wzdłuż drogi powiatowej od miasta Zakroczym w stronę miejscowości Swobodnia oraz wzdłuż ul. Gałachy oraz Modlińskiej.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wskazuje na terenie Gminy Zakroczym również dwa istotne szlaki turystyczne. Jednym z nich jest międzynarodowy szlak kulturowy Droga św. Jakuba, będący fragmentem europejskiego szlaku pielgrzymkowo-turystycznego, prowadzącym aż do Hiszpanii. Jako drugi wyróżnia się regionalny Szlak Książąt Mazowieckich na trasie Konrada Mazowieckiego, wiodący przez północny fragment Mazowsza. W Zakroczymiu zlokalizowane są szczególne punkty szlaku – strażnica nad Wisłą, zlokalizowana na wzgórzu Czubajka i istniejąca w XI-XIV wieku, studia na Rynku, będąca niegdyś źródłem książęcym, oraz gotyki kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego.

W ramach metropolii warszawskiej, do którego zalicza się również Gmina Zakroczym, opracowany został w 2023 roku „Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+”. Przewiduje on stworzenie na terenie Gminy Zakroczym infrastruktury rowerowej o przebiegu zbliżonym do przebiegu dróg krajowych S7 i 62 oraz dróg powiatowych, łączących północ z południem Gminy. Zaplanowany jest również Europejski szlak rowerowy wzdłuż Wisły „EuroVelo”.

Gmina Zakroczym jest również uczestnikiem projektu „Rozwój mobilności miejskiej na terenie powiatu nowodworskiego” w ramach Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021-2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt zakłada budowę około 40 km ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, na terenie gmin Zakroczym, Nowy Dwór Mazowiecki, Nasielsk oraz Pomiechówek. Celem projektu jest utworzenie zintegrowanej i bezpiecznej sieci dróg dla rowerów na terenie powiatu nowodworskiego.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Mieszkańcy Gminy Zakroczym wskazali, że **obecnie istniejąca infrastruktura drogowa nie jest odpowiednio dopasowana do występującego ruchu drogowego**. Tym samym, najczęściej pojawiającymi się odpowiedziami w kontekście rozbudowy sieci drogowej była modernizacja istniejących dróg i wyposażania ich w chodniki oraz oświetlenie drogowe. Zdecydowanie rzadziej wskazywano potrzebę budowy nowych połączeń komunikacyjnych, przy czym pojedynczo, wspomniane rodzaje inwestycji drogowych, wybierane były niemal z równą częstotliwością, co sygnalizuje potrzeby zarówno modernizacji, jak i rozbudowy sieci drogowej.
- ⇒ Według opinii respondentów badania ankietowego, **transport publiczny, funkcjonujący na terenie Gminy Zakroczym, nie jest w pełni dostosowany do potrzeb mieszkańców**, pod względem zarówno częstotliwości, jak i rozkładu jazdy autobusów. Większość mieszkańców wskazała również duży potencjał usprawnienia komunikacji publicznej w realizacji połączenia kolejowego pomiędzy Portem Lotniczym Warszawa/Modlin a Płockiem.

- ⇒ **Gmina Zakroczym dysponuje dobrze rozwiniętą siecią drogową**, których podstawowy szkielet tworzony przez drogi krajowe (DK62 oraz S7), uzupełniany jest drogami powiatowymi oraz gminnymi.
- ⇒ **Na terenie Gminy istnieją dwa węzły komunikacyjne (nr 55 „Zakroczym” i 56 „Modlin”)**, stanowiące punkt łączący obie trasy krajowe. Węzeł nr 55 jest nowym elementem infrastruktury w sieci drogowej Gminy, oddanym do użytku w 2025 roku.
- ⇒ **Samorząd systematycznie modernizuje infrastrukturę**, wykorzystując przy tym środki zewnętrzne dedykowane poprawie infrastruktury drogowej w gminach, m.in. w ramach „Instrumentu wsparcia zadań ważnych dla równomiernego rozwoju województwa mazowieckiego”.
- ⇒ O stale podejmowanych inwestycjach w infrastrukturę drogową świadczy zwiększający się udział dróg utwardzonych w ogólnej długości dróg gminnych. **Od 2024 roku obserwowana jest również dominacja dróg zmodernizowanych nad drogami gruntowymi**, co świadczy o dynamicznym rozwoju systemu drogowego na terenie Gminy Zakroczym.
- ⇒ Od 2021 roku, **w Gminie Zakroczym funkcjonuje bezpłatna komunikacja autobusowa** na trzech liniach do Nowego Dworu Mazowieckiego. W 2025 roku, na wniosek mieszkańców, zwiększono częstotliwość kursowania autobusów, a od marca 2026 roku uruchomiono również powiatową komunikację autobusową.
- ⇒ **Obecnie, przez teren Gminy nie przebiega żadna linia kolejowa**. Najbliżej usytuowaną jest magistrała nr 9, zlokalizowana w pobliżu wschodniej granicy Gminy, której najbliższy dworzec znajduje się w Nowym Dworze Mazowieckim (Modlin).
- ⇒ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego przewiduje na terenie Gminy Zakroczym **budowę linii kolejowej o przebiegu Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa/Modlin – Płock**.
- ⇒ **W bezpośrednim sąsiedztwie Gminy zlokalizowany jest Port Lotniczy Warszawa-Modlin**. W związku z jego usytuowaniem, w obrębie Gminy Zakroczym wyznaczony został **obszar ograniczonego użytkowania**, w którym ze względu na duże natężenie hałasu, zabrania się lokalizowania m.in. zabudowy mieszkaniowej. Obecnie w tej strefie przeważają pola uprawne.
- ⇒ **Gmina posiada słabo rozwiniętą infrastrukturę rowerową** – jedynie droga powiatowa o przebiegu Zakroczym-Swobodnia oraz ul. Gałachy i Modlińska są wyposażone w utwardzoną drogę rowerową.
- ⇒ Plan Zagospodarowania Województwa Mazowieckiego wyznacza na terenie Gminy Zakroczym przebieg **dwóch szlaków turystycznych** – międzynarodowej Drogi św. Jakuba oraz regionalnego Szlaku Książąt Mazowieckich.
- ⇒ „Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+” **zakłada stworzenie na terenie Gminy Zakroczym infrastruktury rowerowej** o przebiegu zbliżonym do dróg krajowych oraz wyznaczeniu fragmentu Europejskiego szlaku rowerowego „Euro-Velo”.
- ⇒ Gmina Zakroczym uczestniczy również w powiatowym projekcie **„Rozwój mobilności miejskiej na terenie powiatu nowodworskiego”**, mającym na celu utworzenie zintegrowanego systemu rowerowego na terenie powiatu.

5.3.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

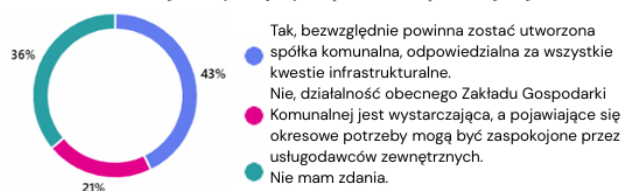
Infrastruktura sieciowa jest kluczowym elementem rozwoju jednostek samorządu terytorialnego i stanowi fundament poprawy jakości życia ich mieszkańców. Ważne jest, aby mieć świadomość, że rozwój tej infrastruktury wymaga znacznych nakładów finansowych. Budowa, utrzymanie oraz efektywne zarządzanie infrastrukturą sieciową zajmują istotną część lokalnych budżetów samorządowych. To władze lokalne odpowiadają za decyzje dotyczące alokacji środków na nowe projekty, modernizacje oraz utrzymanie istniejących struktur.

W Gminie Zakroczym za obsługę i utrzymanie infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej odpowiedzialny jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Zakroczymiu. Jest to gminna jednostka organizacyjna, powołana na mocy uchwały nr 77/XIV/2003 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 15 grudnia 2003 r. W zakresie jej zadań, określonych w Statucie Zakładu (uchwała nr XV/135/2019 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 29 listopada 2019 r.), znajduje się w szczególności:

- Utrzymanie i eksploatacja obiektów i sieci wodociągowej oraz zapewnienie stałej dostawy wody,
- Utrzymanie i eksploatacja oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji oraz stały odbiór ścieków,
- Nadzór i kontrola nad ilością i jakością dostarczanej wody oraz odprowadzonych do kanalizacji ścieków,
- Zawieranie umów i pobieranie należności za dostarczanie wody oraz odprowadzenie ścieków oraz prowadzenie windykacji należności z tego tytułu.

Obecny zakres działalności Zakładu Gospodarki Komunalnej w Zakroczymiu nie obejmuje wszystkich rodzajów infrastruktury technicznej z terenu Gminy, w związku z czym, pod debatę publiczną poddano kwestię reorganizacji jednostki oraz rozszerzenia ich działalności. 43% mieszkańców Gminy, biorących udział w badaniu ankietowym, wskazało, że obecny ZGK powinien zostać przekształcony w spółkę komunalną, która przejęłaby wszelkie obowiązki

Obecnie funkcjonujący Zakład Gospodarki Komunalnej wykonuje zadania własne Gminy w zakresie gospodarki komunalnej, w szczególności zaopatrzenia w wodę, odbioru i odprowadzania ścieków, gospodarowania odpadami, zarządzania targowiskiem oraz zarządzania gminnym zasobem mieszkaniowym. Czy działalność obecnego Zakładu powinna zostać rozszerzona do wszelkich kwestii infrastrukturalnych, np. utrzymania dróg, nawet jeśli wiązałoby się to z powstaniem spółki miejskiej?

związanie z zarządzaniem i utrzymaniem całej infrastruktury technicznej. Ponad dwukrotnie mniejsza grupa jednoznacznie przeciwstawiła się tej koncepcji (Wykres 25.).

*Wykres 25. Zakres działalności Zakładu Gospodarki Komunalnej według opinii mieszkańców.
Źródło: badanie ankietowe 2026*

5.3.2.1. Wodociągi

Ogólny poziom zwodociągowania Gminy Zakroczym wynosi obecnie 82% (Tabela 17.), przy czym infrastruktura ta w pełni zaopatruje mieszkańców obszaru wiejskiego Gminy, a jedynie częściowo mieszkańców miasta. Najmniej korzystną sytuację pod tym względem wykazuje południowa część Duchowizny (nadwiślański, południowo-zachodni fragment miasta Zakroczym), w której mieszkańcy posiadają własne źródła zaopatrzenia w wodę.

Tabela 17. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024. *

	2021	2022	2023	2024
Gmina Zakroczym	80,9%	81,0%	79,6%	82,0%
Miasto Zakroczym	64,0%	64,3%	61,9%	66,5%
Obszar wiejski	99,9%	99,9%	99,9%	99,9%

Źródło: BDL-GUS

*brak danych GUS za 2025 rok

Gminny system wodociągowy zasilany jest z czwartorzędowych ujęć wód podziemnych, zlokalizowanych przy trzech stacjach uzdatniania wody:

- SUW Prochownia w Zakroczymiu – 3 studnie głębinowe;
- SUW Henrysin – 2 studnie głębinowe;
- SUW Wojszczyce – 2 studnie głębinowe.

Samorząd regularnie podejmuje prace mające na celu modernizację i rozbudowę funkcjonujących instalacji wodociągowych. W 2025 roku zrealizowany został projekt obejmujący rozbudowę i przebudowę SUW Prochownia. Rok wcześniej, nowe ujęcie głębinowe zostało wybudowane w stacji uzdatniania wody w Henrysinie. Na obie inwestycje pozyskane zostało dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Ponadto, na obszarach niewyposażonych w infrastrukturę wodociągową, planowane są i realizowane inwestycje z zakresu rozbudowy sieci. W 2023 roku taką inwestycję przeprowadzono na ulicy Odpadki oraz ulicy Fortecznej w Zakroczymiu oraz w Smoszewie. Planowana jest również budowa sieci wodociągowej w miejscowości Błogosławie. Inwestycje te realizowane są w ramach projektu „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Zakroczym”, dofinansowanych z Krajowego Planu Odbudowy.

Porównując gęstość rozmieszczenia sieci wodociągowej na terenie Gminy Zakroczym do pozostałych gmin powiatu nowodworskiego, widoczna jest jej dominująca pozycja (Tabela 18.). Jediną gminą, z większym wskaźnikiem pokrycia infrastrukturą jest Nowy Dwór Mazowiecki. Z kolei, w stosunku do gminy o najniższym wskaźniku – Leoncina, Gmina Zakroczym odnotowuje ponad czterokrotną przewagę.

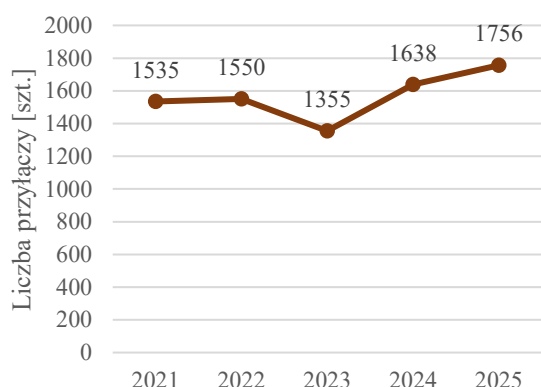
Tabela 18. Długość sieci wodociągowej na 100 km² w Gminie Zakroczym na tle pozostałych gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2024.

	2021	2022	2023	2024	Bilans
	km / 100 km ²				
Zakroczym	214,8	220,1	220,1	220,1	5,3
Czosnów	124,1	126,1	126,9	127,7	3,6
Leoncin	50,0	50,0	56,3	59,1	9,1
Nasielsk	174,1	176,3	177,1	177,3	3,2
Nowy Dwór Mazowiecki	288,9	329,4	331,6	334,8	45,9
Pomiechówek	120,6	120,8	120,8	120,8	0,2
Powiat nowodworski	137,6	140,8	142,7	143,7	6,1

Źródło: BDL-GUS

*brak danych GUS za 2025 rok

Liczba przyłączy do sieci wodociągowej w Gminie Zakroczym odnotowuje ogólną tendencję wzrostową, przy czym w 2023 roku nastąpił znaczący ich spadek – o prawie 200 przyłączy mniej w porównaniu do 2022 roku (Wykres 26.). Zmiana ta mogła wynikać

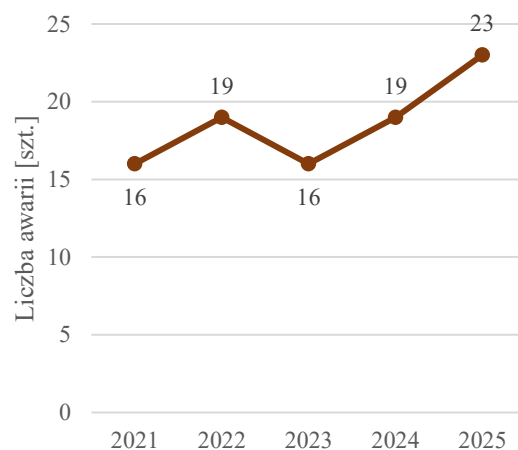

z mniejszej ilości skończonych inwestycji w zakresie rozbudowy sieci wodociągowej, a zwiększonej ilości tych trwających. W 2024 roku, po zakończeniu inwestycji doposażeniowych, odnotowano wzrost liczby przyłączy prawie o 300 sztuk. W 2025 roku liczba przyłączy ponownie wzrosła o 118.

Wykres 26. Liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: BDL-GUS

Analizując liczbę awarii sieci wodociągowej w latach 2021-2025, zauważalne są coroczne zmiany, przy czym od 2023 roku odnotowywany jest regularny wzrost (Wykres 27.). Na okresowe wzmożone awarie sieci może mieć wpływ techniczne zużycie infrastruktury, która w wielu miejscach wymaga modernizacji.

Wykres 27. Liczba awarii sieci wodociągowej w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: BDL-GUS

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Gmina Zakroczym cechuje się **stosunkowo wysokim stopniem zwodociągowania**, który wykazuje również ogólną tendencję wzrostową.
- ⇒ **Zaopatrzenie w wodę realizowane jest z siedmiu ujęć czwartorzędowych**, zlokalizowanych w trzech stacjach uzdatniania wody – w Zakroczymiu, Henrysinie i Wojszczykach. Dwie z wymienionych SUW-ów (w Zakroczymiu i Henrysinie) przeszły w ostatnich latach prace modernizacyjne, zapewniając zwiększoną efektywność i bezpieczeństwo usług.
- ⇒ Gmina Zakroczym wykazuje, na tle pozostałych gmin powiatu nowodworskiego, **duże zagęszczenie sieci wodociągowych**, co oznacza, że dostępność tej infrastruktury na terenie Gminy jest zapewniona na stosunkowo wysokim poziomie.
- ⇒ **Wzrost liczby przyłączy do sieci wodociągowej może wynikać zarówno z rozbudowy sieci wodociągowej, jak i budowy nowych budynków mieszkalnych**, w których mieszkańcy częściej decydują się na sieciową dostawę wody niż źródła indywidualne ze względu na jej dobrą jakość.
- ⇒ Wiele fragmentów istniejącej infrastruktury wodociągowej może wykazywać **wysoki stopień wyeksploatowania oraz przestarzałą technologię wykonania**, przyczyniając się do występowania awarii.

5.3.2.2. Kanalizacja

Sieć kanalizacyjna w Gminie Zakroczym obejmuje jedynie część miejską, zapewniając usługę odprowadzania ścieków około 73% gospodarstw domowych z terenu Miasta (Tabela 19.). W perspektywie całej Gminy, stopień skanalizowania w latach 2021-2024 wyniósł więc 38%-39%.

Tabela 19. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024. *

	2021	2022	2023	2024
Gmina Zakroczym	37,7%	37,9%	38%	39%
Miasto Zakroczym	71,1%	71,4%	71,2%	72,8%
Obszar wiejski	0%	0%	0%	0%

Źródło: BDL-GUS

*brak danych GUS za 2025 rok

Wzrost wskaźnika skanalizowania Gminy wynika z rozbudowy sieci i zwiększania liczby przyłączy do niej na terenie Miasta Zakroczym. Samorząd zapewnia wsparcie dla mieszkańców, chcących wykonać przyłącze kanalizacyjne do budynku mieszkalnego w postaci dotacji celowych. Przyznawane są one w ramach „Programu rozwijania systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Zakroczym”, przyjmowanym przez Radę Miejską na okres 2 lat. W okresie programowym 2021-2023, przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Zakroczymiu nr XXVIII/265/2020 z dnia 24 listopada 2020 r., zrealizowano dotacje dla 24 beneficjentów na łączną kwotę 23 700 zł. Kolejny okres programowy, obejmujący lata 2024-2026, rozpoczęto uchwałą Rady Miejskiej nr LXX/688/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r.

Gmina regularnie realizuje również rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej, wykorzystując przy tym także środki zewnętrzne. W 2024 roku wykonano zadanie „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami i odgałęzieniami kanalizacyjnymi do granic poszczególnych posesji w ul. Duchowizna gm. Zakroczym”, w ramach którego wybudowano 700 m sieci oraz 17 przyłączy. Inwestycja wyniosła 1 210 292,97 zł, z czego część została pokryta przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2014-2020. W 2023 roku sieć kanalizacyjną wykonano również w ul. Parowa Okólna oraz Forteczna, a w 2022 roku – w ul. Starostwo oraz Gałachy.

Na terenie Gminy Zakroczym, zgodnie z uchwałą nr L/472/2022 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 15 czerwca 2022 r., wyznaczona została aglomeracja Zakroczym o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 3315 RLM. Zgodnie z art. 86 ustawy Prawo Wodne (Dz.U. 2025 poz. 960), aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców co najmniej 2000 powinny być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych. Aglomeracja Zakroczym obejmuje skanalizowaną część miasta Zakroczym, w której oprócz nieruchomości mieszkalnych znajdują się także podmioty wytwarzające ścieki przemysłowe. Wszystkie nieczystości odprowadzane są do, jedynej na terenie Gminy, oczyszczalni ścieków w Zakroczymiu. Warunki funkcjonowania i standardy techniczne aglomeracji wyznaczają przepisy krajowe oraz międzynarodowe, w tym Krajowy Program oczyszczania ścieków komunalnych, który zobowiązuje samorząd do dążenia do osiągnięcia stu procentowego pokrycia siecią kanalizacyjną obszaru aglomeracji. W tym celu przeprowadzono, wspomniane wyżej, inwestycje zaplanowane w ramach aglomeracji, obejmujące budowę sieci

kanalizacyjnej w ul. Duchowizna i Gałachy, o łącznej długości 5,1 km, co znacząco przyczyni się do poprawy świadczonych usług kanalizacyjnych.

Funkcjonująca na terenie Gminy Zakroczym mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków obsługuje wszystkie nieruchomości podłączone do systemu kanalizacji sanitarnej. W celu dostosowania jej do rosnącego zapotrzebowania, planowana jest rozbudowa instalacji. W 2024 roku opracowana została koncepcja rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków, dzięki której możliwa będzie poprawa infrastruktury gospodarki ściekowej oraz zwiększenie zdolności przerobowej.

W zestawieniu wszystkich gmin powiatu nowodworskiego, Gmina Zakroczym jest jedną z gmin o najmniejszym pokryciu siecią kanalizacyjną (Tabela 20.). Najmniej zagęszczona czynna sieć funkcjonuje w gminie Leoncin. W porównaniu do gminy z największym pokryciem – Gminą Nowy Dwór Mazowiecki – infrastruktura w Gminie Zakroczym jest około 17 razy mniejsza. Pod względem dynamiki przyrostu nowych terenów wyposażonych w odcinki sieci, wykazuje zbliżone tempo do gminy Pomiechówek oraz średniej powiatowej.

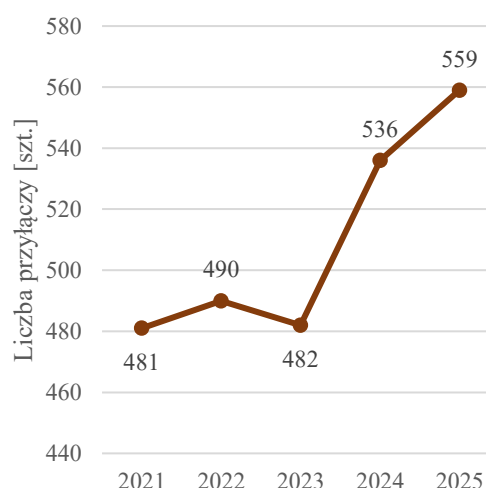
Tabela 20. Długość sieci kanalizacyjnej na 100 km² w Gminie Zakroczym na tle pozostałych gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2024.*

	2021	2022	2023	2024	Bilans
	km / 100 km ²				
Zakroczym	19,7	21,3	21,3	21,3	1,6
Czosnów	104,7	107,0	112,4	113,5	8,8
Leoncin	20,5	20,5	20,5	20,5	0
Nasielsk	26,4	26,4	26,4	26,4	0
Nowy Dwór Mazowiecki	333,2	345,0	350,0	352,8	19,6
Pomiechówek	32,9	33,5	33,5	33,5	0,6
Powiat nowodworski	52,2	53,4	54,6	54,9	2,7

Źródło: BDL-GUS

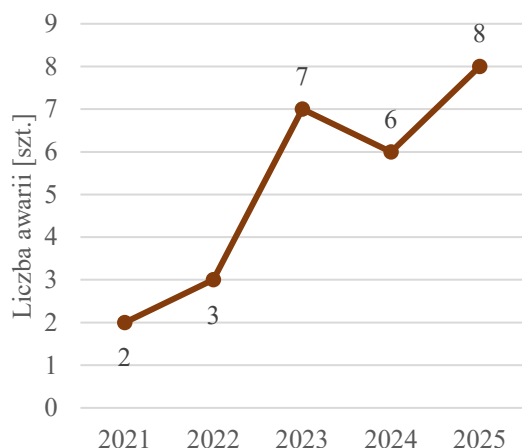
*brak danych GUS za 2025 rok

Wraz z powolnym przyrostem pokrycia infrastrukturą kanalizacyjną, w zróżnicowanym tempie wzrasta liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (Wykres 28.). Największy przyrost odnotowano w 2024 roku, który może być wynikiem przeprowadzonych w latach 2023 i 2024 inwestycji w zakresie rozbudowy i modernizacji sieci, a także zagęszczenia zabudowy w obszarach skanalizowanych.

Wykres 28. Liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: BDL-GUS

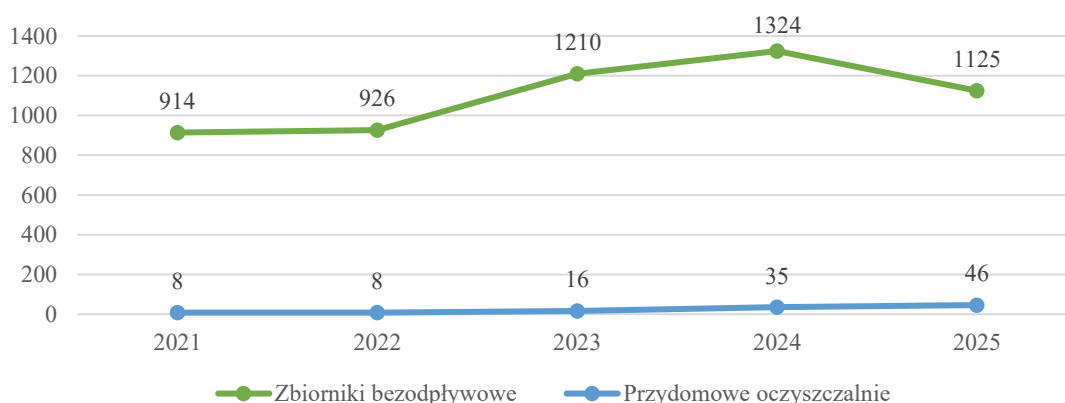
Podobnie jak w przypadku infrastruktury wodociągowej, awarie sieci kanalizacyjnej mogą wynikać z wieku, obciążenia oraz stopnia wyeksploatowania. Dlatego kluczowym zadaniem samorządu jest podejmowanie stałych napraw istniejącej infrastruktury oraz inwestycji w zakresie budowy nowych fragmentów, które przyczynią się do poprawy wydajności systemu kanalizacyjnego (Wykres 29.).

Wykres 29. Liczba awarii sieci kanalizacyjnej w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: BDL-GUS

Pozostałe nieruchomości, nie objęte systemem kanalizacyjnym, zlokalizowane głównie na obszarze wiejskim, korzystają z własnych instalacji, tj. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych. W latach 2021-2025 widoczny jest przyrost szczególnie zbiorników bezodpływowych, co świadczy o wzmożonym rozwoju zabudowy na obszarach nieskanalizowanych. W całym okresie 2021-2025 przybyło 211 zbiorników bezodpływowych oraz 38 przydomowych oczyszczalni. Drugie z wymienionych rozwiązań jest także zdecydowanie rzadziej wybierane przez mieszkańców niż tradycyjne zbiorniki. W 2025 roku, na terenie Gminy przewaga zbiorników nad przydomowymi oczyszczalniami wyniosła 1079 sztuk. Spadek liczby zbiorników bezodpływowych w 2025 roku może wynikać z podłączania się nieruchomości korzystających dotychczas z indywidualnych instalacji do sieci kanalizacyjnej (Wykres 30.).

Wykres 30. Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: BDL-GUS

Za odbiór nieczystości ciekłych z posesji mieszkańców Gminy odpowiadają podmioty zewnętrzne, działające na podstawie zezwolenia Gminy Zakroczym. W kolejnym etapie, ścieki transportowane są do zlewni, zlokalizowanej w Zakroczymiu. Została ona uruchomiona w 2023 roku w ramach projektu „Projekt i budowa zlewni ścieków”. Wyposażona jest w system

kontroli adresu, z którego pochodzą ścieki, a także ich ilości i jakości oraz częstotliwości odbioru, co umożliwia stały monitoring „na odległość” w zakresie zgodności z prawem i ogólnie przyjętymi normami.

Gmina realizuje program wsparcia dla mieszkańców, chcących wyposażyć swoją nieruchomość w przydomową oczyszczalnię, pod nazwą „Program dotacji do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Zakroczym na lata 2024 – 2026”. Został on przyjęty na mocy uchwały nr LXX/687/2023 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 28 grudnia 2023 roku. Mieszkańcy biorący udział w programie mogą uzyskać na ten cel dotacje w wysokości 2 500 zł. W poprzedzającym obecnemu cyklu, okresie programowym 2021-2023, ze wsparcia skorzystało 7 beneficjentów.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ **Gmina Zakroczym wyposażona jest w sieć kanalizacji sanitarnej jedynie w części miejskiej**, co przyczynia się do dużego wykorzystania indywidualnych instalacji gromadzenia i oczyszczania ścieków. Tym samym jest ona jedną z gmin powiatu nowodworskiego o najmniejszym pokryciu siecią kanalizacyjną.
- ⇒ **Wraz z powolnym wzrostem pokrycia siecią kanalizacyjną, w zmiennym tempie wzrasta liczba przyłączy do budynków mieszkalnych**. Wzrost ten może świadczyć o zagęszczaniu się zabudowy mieszkaniowej na obszarze miejskim, co zwiększa również obciążenie sieci, przyczyniając się do wyższej awaryjności.
- ⇒ W skanalizowanej części Gminy utworzona została w 2022 roku **aglomeracja Zakroczym**, z której nieczystości odprowadzane są do zlokalizowanej w Zakroczymiu mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków.
- ⇒ W celu przeciwdziałania awariom i utrzymania wysokiego standardu usług gospodarki kanalizacyjnej, **samorząd stale realizuje inwestycje z zakresu modernizacji oraz rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej**. W latach 2022-2024 wykonane zostały fragmenty sieci w ul. Parowa Okólna, Forteczna, Starosty oraz Gałachy. W 2024 roku opracowana została również koncepcja rozbudowy istniejącej oczyszczalni ścieków.
- ⇒ **Gmina Zakroczym realizuje programy dotacji celowych na budowę przyłączy do sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni**. W ten sposób dąży się do zwiększenia udziału instalacji ekologicznych i wydajnych, przeciwdziałając tym samym awariom wpływającym na stan środowiska przyrodniczego.
- ⇒ Mimo realizowanych programów, a także większego ryzyka nieszczelności, **częściej wybieranym rozwiązaniem w kwestii indywidualnych instalacji kanalizacyjnych są tradycyjne zbiorniki bezodpływowe niż przydomowe oczyszczalnie**.
- ⇒ W 2023 roku uruchomiona została nowoczesna zlewnia ścieków, do której transportowane są, przez uprawnione podmioty, nieczystości gromadzone w indywidualnych instalacjach. Obiekt posiada rozwinięty system monitorowania zarówno źródła nieczystości, jak i jego parametrów ilościowych i jakościowych.

5.3.3. Sieć gazowa i ciepłownictwo

System zaopatrzenia Gminy Zakroczym w ciepło bazuje na indywidualnych źródłach ciepła wraz z rozbudowującą się infrastrukturą gazową. Podmiotem zarządzającym siecią gazową na terenie Gminy Zakroczym jest Gaz Mazowsze Sp. z o.o. Gmina jest zgazyfikowana

gazem ziemnym, którego źródłem jest gazociąg wysokiego ciśnienia DN220 o przebiegu Karolinowo-Strubiny, którego końcowym elementem jest stacja gazowa pomiarowo-redukcyjna w miejscowości Strubiny. Sieć gazowa średniego ciśnienia, rozprowadzająca gaz do poszczególnych nieruchomości, obejmuje zasięgiem miejscowości: Zakroczym, Henrysin, Strubiny, Smoły, Wojszczyce oraz Janowo.

W okresie 2021-2024 widoczny jest znaczny przyrost korzystających z sieci gazowej, wynoszący w skali całej Gminy ponad 20% (Tabela 21.). Dotyczy on szczególnie obszaru miejskiego, na którym w 2024 roku odsetek korzystających z instalacji gazowej wynosił 39%, podczas gdy w 2021 roku było ich jedynie 7,3%. Na obszarze wiejskim, w tym samym okresie wskaźnik wzrósł niemal dwukrotnie, przy czym w porównaniu do wartości z obszaru miejskiego był on ponad dwukrotnie niższy.

Tabela 21. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024.*

	2021	2022	2023	2024
Gmina Zakroczym	8,2%	16,6%	24,9%	28,4%
Miasto Zakroczym	7,3%	18,5%	34,1%	39,0%
Obszar wiejski	9,1%	14,5%	14,3%	16,2%

Źródło: BDL-GUS

*brak danych GUS za 2025 rok

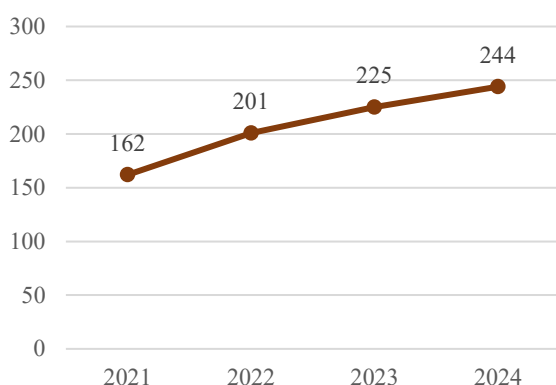
W porównaniu do pozostałych gmin powiatu nowodworskiego, Gmina Zakroczym charakteryzuje się przeciętnym stopniem pokrycia siecią gazową (Tabela 22.). Największe, niemal dwukrotnie większe od Gminy Zakroczym, pokrycie wykazuje gmina Nowy Dwór Mazowiecki, natomiast najmniejsze – gmina Leoncin. Ponadto, Gmina Zakroczym jako jedyna wykazuje spadek pokrycia infrastrukturą, wynikający ze skrócenia istniejącej sieci gazowej. Przyczyną tego zjawiska może być zastąpienie niektórych odcinków sieci gazowej, siecią o bardziej optymalnym przebiegu.

Tabela 22. Długość czynnej sieci gazowej na 100 km² w Gminie Zakroczym na tle pozostałych gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2024.*

	2021	2022	2023	2024	Bilans
	km / 100 km ²				
Zakroczym	61,1	64,1	56,1	58,1	-3
Czosnów	92,7	94,1	95,0	95,2	2,5
Leoncin	0,1	0,1	0,1	0,1	0
Nasielsk	63,2	65,1	67,2	70,9	7,7
Nowy Dwór Mazowiecki	138,2	145,6	150,1	151,1	12,9
Pomiechówek	49,3	52,4	55,4	55,4	6,1
Powiat nowodworski	55,1	57,0	57,6	58,9	3,8

Źródło: BDL-GUS

*brak danych GUS za 2025 rok

Liczba przyłączy gazowych budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024 stale wzrasta (Wykres 31.). W ciągu 4 lat liczba przyłączy wzrosła o 82 przyłącza, co jest równoważne wzrostowi o około 51%.

Wykres 31. Liczba przyłączy budynków mieszkalnych i niemieszkalnych do sieci gazowej w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024.*

Źródło: BDL-GUS

*brak danych GUS za 2025 rok

Decyzja o rozbudowie sieci gazowej nie zależy bezpośrednio od gminy, lecz od Polskiej Spółki Gazownictwa (PSG), operatora systemu dystrybucyjnego gazu w Polsce. PSG cyklicznie opracowuje plany rozwoju, w których wskazuje lokalizacje planowanych inwestycji modernizacyjnych i rozbudowy sieci, kierując się głównie opłacalnością przedsięwzięć oraz uwarunkowaniami technicznymi. W obowiązującym „Planie Rozwoju Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. na lata 2026-2030” brak jest informacji o planowanych na terenie Gminy Zakroczym inwestycjach.

W strukturze wykorzystywanych na terenie Gminy Zakroczym źródeł ciepła wciąż dominują źródła na paliwa stałe. Stanowią one 75,1% wszystkich źródeł, przy czym największy udział w nich mają kotły pozaklasowe (24,65%) (Tabela 23.). Najmniej popularnym źródłem jest z kolei ogrzewanie elektryczne, stosowane jedynie w 3 budynkach.

Tabela 23. Struktura budynków w podziale na źródła ciepła z paliw stałych i niskoemisyjnych na terenie Gminy Zakroczym (stan na dzień: 27.04.2026 r.).

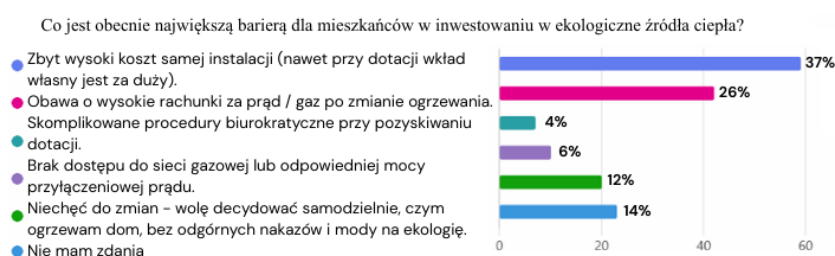
Rodzaj źródła	Liczba budynków	Udział %
budynki wyłącznie ze źródłami ciepła na paliwo stałe	1179	75,10%
kocioł automatyczny kl. 5 lub ekoprojekt	129	8,22%
kocioł zasypowy kl. 5 lub ekoprojekt	83	5,29%
kocioł kl. 3 lub kl. 4	333	21,21%
kocioł pozaklasowy	387	24,65%
ogrzewacz na paliwo stałe	193	12,29%
mix źródeł na paliwo stałe	54	3,38%
budynki wyłącznie ze źródłami ciepła niskoemisyjnymi	256	16,31%
kocioł gazowy	149	9,49%
pompa ciepła	39	2,48%
kocioł olejowy	44	2,80%
ogrzewanie elektryczne	18	1,15%
miejska sieć ciepłownicza	3	0,19%
mix źródeł bezemisyjnych + źródeł niskoemisyjnych	3	0,19%
budynki zarówno ze źródłami ciepła na paliwo stałe jak i niskoemisyjnymi/ bezemisyjnymi	115	7,32%
źródła C.O niskoemisyjne lub bezemisyjne + kocioł kl. 5 lub ekoprojekt	9	0,57%
źródła C.O niskoemisyjne lub bezemisyjne + kocioł poniżej kl. 5	13	0,83%

źródła C.O. niskoemisyjne lub bezemisyjne + ogrzewacz na paliwo stałe (kominek, koza, pieco-kuchnia, piec kaflowy)	85	5,41%
źródła C.O. niskoemisyjne lub bezemisyjne + mix źródeł na paliwa stałe	8	0,51%
deklaracje do weryfikacji	20	1,27%
SUMA	1570	100%

Źródło: Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków

Zdaniem mieszkańców, na fakt dużego wykorzystania nieekologicznych źródeł ciepła na terenie Gminy Zakroczym wpływa przede wszystkim wysoki koszt instalacji. Powód ten, w badaniu ankietowym, wskazało aż 37% respondentów (Wykres 32.). Nieco mniejszy odsetek osób wskazało obawę o wysokie rachunki za prąd lub gaz, wykorzystywanymi w nowoczesnych źródłach ciepła (26%). 12% odpowiedzi wskazywało również na niechęć mieszkańców do zmian.

Wykres 32. Główne bariery w inwestowaniu w ekologiczne źródła ciepła według mieszkańców Gminy.

Źródło: badanie ankietowe 2026

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

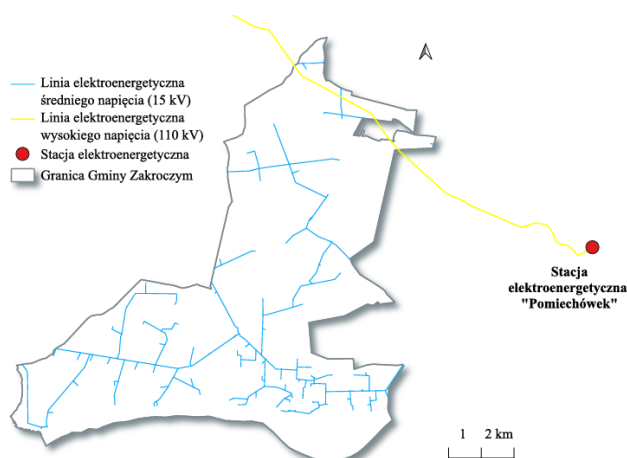
- ⇒ Za główną barierę inwestowania w ekologiczne źródła ciepła, mieszkańcy wskazali **wysokie koszty instalacji**. Istotne znaczenie w tej kwestii, zdaniem mieszkańców ma również obawa o wysokie rachunki za prąd.
- ⇒ **Dominacja indywidualnych źródeł ciepła** w strukturze budynków w Gminie Zakroczym wynika z miejsko-wiejskiego charakteru Gminy, cechującej się dużym rozproszeniem zabudowy, dla której poprowadzenie sieci ciepłowniczej byłoby nieuzasadnione ekonomicznie.
- ⇒ **Gmina Zakroczym jest częściowo zgazyfikowana**. Dostęp do gazu sieciowego systematycznie się zwiększa, co znajduje odzwierciedlenie w rosnącej liczbie przyłączy oraz we wzroście odsetka mieszkańców korzystających z instalacji gazowych.
- ⇒ **W ponad 75% budynków Gminy Zakroczym wciąż wykorzystywane jest ogrzewanie na paliwa stałe**, z czego większość z nich to kotły pozaklasowe, będące źródłem istotnych zanieczyszczeń powietrza.
- ⇒ **Jedynie 8,22% budynków wyposażonych jest w kotły automatyczne klasy 5 lub zgodne z ekoprojektem**, co pokazuje potrzebę dalszej modernizacji źródeł ciepła w kierunku niskoemisyjnym.
- ⇒ Brak ujęcia Gminy Zakroczym w obowiązujących i projektowanych planach rozwoju PSG wskazuje, że **w najbliższych latach nie są przewidywane inwestycje w rozbudowę sieci gazowej** na jej terenie.

5.3.4. Energia elektryczna

Gmina Zakroczym znajduje się w obszarze obsługi energetycznej PGE Dystrybucja S.A., który odpowiada za dystrybucję energii elektrycznej na jej terenie. Przez obszar Gminy przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Nowy Dwór Mazowiecki – Płońsk. Jest ona powiązana ze stacją elektroenergetyczną 110 kV „Pomiechówek”, zlokalizowaną na terenie gminy Pomiechówek (Rysunek 7.). Stacja ta jest podstawowym źródłem zasilania sieci energetycznej z terenu Gminy Zakroczym.

Rysunek 7. Przebieg linii elektroenergetycznych na terenie Gminy Zakroczym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k i Open Infrastructure Map

Według dostępnej prognozy operatora w perspektywie do 2031 roku, nie będzie ona dysponować wolnymi mocami przyłączeniowymi, co stwarza poważne wyzwania w zakresie dalszego rozwoju infrastruktury energetycznej na terenie Gminy, w tym możliwości wprowadzania odnawialnych źródeł energii jako rozwiązań pożądanych na rzecz zastępowania źródeł tradycyjnych, generujących duże zanieczyszczenia powietrza.

Dostawa energii ze stacji 110/15 kV „Pomiechówek” odbywa się poprzez sieć rozdzielczą średniego napięcia 15 kV, z której energia przekazywana jest do lokalnych stacji transformatorowych 15/0,4 kV, a następnie dystrybuowana siecią niskiego napięcia w układzie kablowym i napowietrznym.

Linie elektroenergetyczne mogą wpływać na organizmy żywe poprzez oddziaływanie dwóch niezależnych składowych pola elektroenergetycznego - elektrycznej i magnetycznej. Poziomy pól elektrycznych i magnetycznych wytwarzanych przez linie i stacje elektroenergetyczne podlegają ograniczeniom w miejscach przebywania i zamieszkania ludzi zgodnie z przepisami odrębnymi. Linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV na terenie Gminy przebiegają w bezpiecznych odległościach od zwartej zabudowy mieszkaniowej.

Zgodnie z Oceną poziomów pól elektroenergetycznych na terenie województwa mazowieckiego, która została wykonana na podstawie pomiarów wykonanych w 2023 roku przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, został wykonany pomiar w punkcie pomiarowym zlokalizowanym na Rynku w Zakroczymiu. Wynik z 0,5 godz. Pomiaru wyniósł $<0,28$ V/m, co oznacza, że średnia ze 180 pomiarów chwilowych wyniosła mniej niż próg oznaczalności sondy pomiarowej, którą wykonywano pomiary. Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w środowisku.

Inwestycje w modernizację oraz rozbudowę istniejącej sieci elektroenergetycznej są kluczowym elementem zapewnienia wysokiej jakości usług w zakresie dostaw energii elektrycznej dla mieszkańców Gminy. Projekt „Planu Rozwoju na lata 2026-2031 w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną”, przedstawiony

przez PGE Dystrybucja S.A. zawiera plany inwestycyjne dotyczące m.in. Gminy Zakroczym. W przedziale czasowym, objętym Planem, operator przewiduje zwiększenie liczby przyłączy nowych odbiorców do sieci elektroenergetycznej.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Gmina Zakroczym zasilana jest przez sieć średniego napięcia z **Głównego Punktu Zasilania „Pomieczówek”**, zlokalizowanego na terenie sąsiedniej gminy. Gmina nie posiada własnego GPZ.
- ⇒ Za dystrybucję energii elektrycznej oraz obsługę infrastruktury energetycznej na terenie Gminy Zakroczym odpowiada **PGE Dystrybucja S.A.**
- ⇒ W północnej części Gminy przebiega **linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia Nowy Dwór Mazowiecki – Płońsk**. Linia zlokalizowana jest w bezpiecznej odległości od zabudowy mieszkaniowej, przez co nie oddziałuje negatywnie na mieszkańców.
- ⇒ Pomiary pól elektromagnetycznych wykonane w 2023 roku **nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów**, co jest równoważne z brakiem zagrożenia dla zdrowia mieszkańców.
- ⇒ **PGE Dystrybucja S.A. przewiduje prowadzenie na terenie Gminy Zakroczym inwestycji mających na celu zwiększenie liczby przyłączy do sieci energetycznej.**

5.3.5. Energia pochodząca z odnawialnych źródeł energii

W obliczu globalnych wyzwań związanych ze zmianami klimatycznymi, rosnącymi kosztami energii oraz koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, inwestowanie w odnawialne źródła energii (OZE) staje się nie tylko ekologicznym, ale również ekonomicznym priorytetem dla samorządów oraz mieszkańców. Na poziomie regionalnym, Mazowsze dysponuje znaczącym potencjałem OZE, przy czym w produkcji energii, ich udział wynosi około 5,9%, a łączna moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii to około 718,9 MW. Dominującymi rodzajami instalacji produkujących energię są elektrownie wiatrowe, biogazownie oraz fotowoltaika. Największe potencjalne możliwości rozwoju OZE w województwie związane są z wykorzystaniem biomasy, używanej zarówno do bezpośredniego spalania, jak i produkcji biopaliw i biogazu. Cały teren województwa posiada również korzystne warunki wykorzystania energii słonecznej oraz na większości obszaru – możliwości rozwoju energetyki wiatrowej. Zachodnia część regionu predysponowana jest także do rozwoju energetyki z wód geotermalnych.

Gmina Zakroczym usytuowana jest w obszarze posiadającym potencjał do wykorzystania wszystkich wymienionych wyżej źródeł energii odnawialnej. Jednym z największych producentów energii ze źródeł odnawialnych jest biogazownia zlokalizowana na terenie składowiska odpadów w Zakroczymiu. Została ona uruchomiona w 2024 roku i oprócz produkcji energii elektrycznej i ciepłej, pełni ona przede wszystkim funkcję neutralizatora uciążliwości zapachowych powodowanych odgazowywaniem składowiska. Na tej samej działce zlokalizowana jest także farma fotowoltaiczna.

Z uwagi na korzystne warunki nasłonecznienia terenu Gminy, szacowanego na 1600 h/rok, samorząd także podejmuje samodzielne inwestycje w zakresie lokowania instalacji fotowoltaicznych, czego wynikiem są panele fotowoltaiczne na dachu budynku Szkoły Podstawowej w Wojszczykach oraz na dachu budynku Stacji Uzdatniania Wody w Henrysinie.

W latach 2023 oraz 2024, na terenie Gminy Zakroczym zamontowano także lampy solarne. Środki na ten cel, w 2023 roku, pozyskane zostały częściowo z dotacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w ramach programu „Mazowsze dla klimatu 2023”. W tym samym roku, z funduszu sołeckiego sołectwa Wojszczyce sfinansowano budowę punktu świetlnego z zasilaniem słonecznym. W 2024 roku, środki z funduszu sołeckiego na zakup lamp solarnych w miejscowości Wygoda Smoszevska przeznaczyło sołectwo Smoszewo.

Gmina posiada także korzystne uwarunkowania pod względem rozwoju energetyki wiatrowej. Według podziału IMGW na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych, Gmina zlokalizowana jest w całości w strefie I – wybitnie korzystnej, ze względu na osiągane wartości energii wiatru, tj. 1250 kWh/m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu. Mimo korzystnych warunków środowiskowych, rozproszona zabudowa mieszkaniowa, ograniczająca możliwości wyznaczenia stref ochronnych, uniemożliwia lokalizację turbin wiatrowych.

Pod względem rozwoju energetyki geotermalnej, Gmina Zakroczym należy do obszarów o umiarkowanym potencjale. Zlokalizowana jest na terenie grudziądzko-warszawskiego okręgu geotermalnego, gdzie temperatura wód geotermalnych na głębokości 2000 m p.p.t. wynosi około 50°C. W związku z tym, zasoby geotermalne mogą być wykorzystywane jedynie w geotermii niskotemperaturowej z wykorzystaniem pomp ciepła, co staje się mało korzystnym ekonomicznie rozwiązaniem, biorąc pod uwagę niezbędną infrastrukturę towarzyszącą.

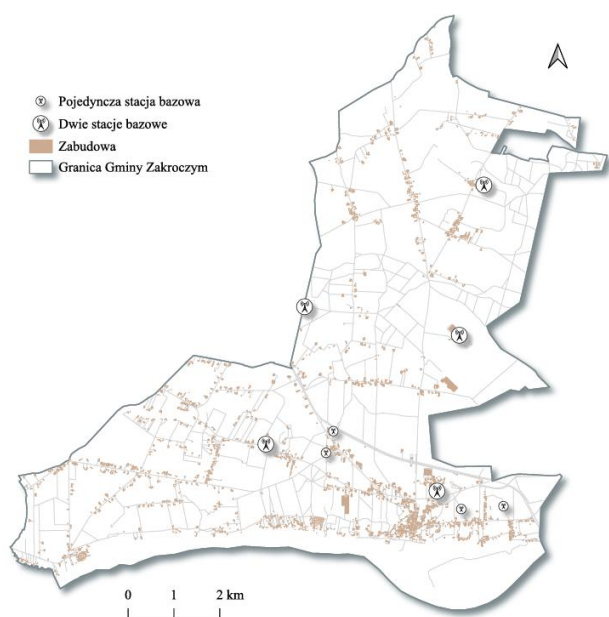
Zgodnie z wyznaczonymi grupami węzłów koherentnych PGE Dystrybucja S.A., Gmina Zakroczym znajduje się w grupie Legionowo. Na podstawie „Informacji o dostępnych mocach przyłączeniowych dla źródeł wytwórczych w sieci PGE Dystrybucja S.A. zaktualizowanej za I kwartał 2026 r.”, przewiduje się w perspektywie 2031 roku brak wolnych mocy przyłączeniowych. Oznacza to istotne ograniczenie możliwości realizacji inwestycji w duże instalacje OZE (farmy fotowoltaiczne, farmy wiatrowe, duże biogazownie), mimo posiadanych korzystnych uwarunkowań środowiskowych, infrastrukturalnych oraz przestrzennych.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ **Zarówno podmioty prywatne, jak i samorząd gminny skutecznie realizują lokalne inwestycje w odnawialne źródła energii.** Świadczy o tym uruchomienie biogazowni oraz farmy fotowoltaicznej na terenie składowiska odpadów w Zakroczymiu oraz montaż instalacji fotowoltaicznych na dachach budynków użyteczności publicznej i lamp solarnych w ramach oświetlenia dróg gminnych.
- ⇒ **Mimo posiadanego wysokiego potencjału środowiskowego pod względem rozwoju energetyki wiatrowej, jest on niemożliwy ze względu na rozproszoną zabudowę mieszkaniową,** ograniczającą możliwości wyznaczenia stref ochronnych wokół turbin wiatrowych.
- ⇒ **Ze względu na niskie temperatury wód geotermalnych, zlokalizowanych na terenie Gminy Zakroczym, oraz konieczność tworzenia dodatkowej infrastruktury technicznej, wykorzystanie tych zasobów w energetyce jest mało opłacalne ekonomicznie.**
- ⇒ **Największą barierą dla dalszego rozwoju odnawialnych źródeł energii są ograniczenia infrastrukturalne krajowego systemu elektroenergetycznego,** przejawiającego się brakiem wolnych mocy przyłączeniowych dla nowych źródeł wytwórczych w grupie Legionowo.

5.3.6. Sieć telekomunikacyjna

Gmina Zakroczym charakteryzuje się dobrze rozwiniętą infrastrukturą telekomunikacyjną, szczególnie w południowo-wschodniej części, obejmującej miasto Zakroczym. Poza tym obszarem stacje zlokalizowane są również w miejscowościach: Błogosławie, Strubiny, Swobodnia oraz Henrysin. Rozmieszczenie stacji bazowych odpowiada zagęszczeniu zabudowy, stanowiącej miejsce koncentracji odbiorców usług telekomunikacyjnych. Niemniej, w zachodniej części Gminy, odległość od najbliższej stacji bazowej jest zdecydowanie większa niż w pozostałych częściach Gminy, co może przyczyniać się do występowania lokalnych problemów z zasięgiem (Rysunek 8.).

Rysunek 8. Rozmieszczenie bazowych stacji sieci telefonii komórkowej w Gminie Zakroczym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k oraz SIPEM

Na terenie Gminy funkcjonują stacje bazowe operatorów telefonii komórkowej: P4 Sp. z o.o., Orange Polska S.A., T-Mobile Polska S.A., Polkomtel Sp. z o.o., dzięki czemu obszar Gminy pozostaje formalnie objęty zasięgiem wszystkich sieci komórkowych.

Zgodnie z raportem „Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu” przygotowanym przez Instytut Łączności na I kwartał 2026 roku, na terenie Gminy Zakroczym znajduje się 2241 punktów adresowych. Spośród nich 1567 punktów adresowych miało dostęp do usług szerokopasmowych, a 696 punktów określono jako „białe plamy NGA”, czyli miejsca nieobjęte dostępem do sieci umożliwiającej świadczenie usług o przepustowości co najmniej 30 Mb/s. Z tej grupy aż 674 punkty adresowe pozostawały bez żadnego zasięgu, co stanowi ponad 30% wszystkich potencjalnych punktów odbioru usług. W okresie od 1 stycznia 2023 roku do 31 marca 2026 roku zgłoszono 38 zapotrzebowań na Internet.

Zasięgiem rzeczywistym dysponuje 67,43% wszystkich punktów adresowych, przy czym:

- 40,97% z nich posiada dostęp do Internetu o przepustowości 1000 Mb/s;
- 35,61% znajduje się w zasięgu o przepustowości 2000 Mb/s;
- 16,24% dysponuje zasięgiem o maksymalnej przepustowości 100 Mb/s.

Zasięg teoretyczny, czyli obszar, gdzie nie są wymagane inwestycje, a jedynie możliwe prace przyłączeniowe, dotyczy tylko dwóch adresów, natomiast zasięg hurtowy (obszar, na którym występuje infrastruktura światłowodowa, ale żadnej operator detaliczny nie świadczy tam usług) obejmuje 54 punkty.

Medium światłowodowe obejmuje 78,44% punktów adresowych, zaś pozostałe korzystają z połączeń kablowych parowych miedzianych (7,18%) lub radiowych (FWA) (14,38%).

Plany inwestycyjne, przewidziane na kolejne 3 lata, obejmują 1733 punkty adresowe, które zostaną objęte zasięgiem stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych, przy czym:

- 715 punktów adresowych znajduje się już w zasięgu rzeczywistym;
- 26 punktów adresowych znajduje się już w zasięgu wyłącznie hurtowym;;
- 1733 punkty adresowe zostaną objęte siecią w ramach planu inwestycyjnego ze środków publicznych;
- 518 punktów adresowych objętych zostanie więcej niż jednym planem inwestycyjnym ze środków prywatnych;
- 474 punkty pozostaną białymi plamami (bez zasięgu).

W celu zwiększania zasięgu dostępnego światłowodu dla mieszkańców Gminy oraz obiektów użyteczności publicznej, samorząd podejmuje współpracę z podmiotami zewnętrznymi, oferującymi usługi w zakresie budowy infrastruktury światłowodowej. W 2023 roku, Gmina Zakroczym ustanowiła na części nieruchomości z terenu miasta, leżących we własności samorządu, służebność przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa Światłowód Inwestycje Sp. z o.o., która umożliwiła wykonanie przyłącza telekomunikacyjnego doziemnego. Dzięki podjętej współpracy w infrastrukturę światłowodową wyposażono nieruchomości m.in. wzdłuż ulic: Warszawska, Jana Chilickiego, Rynek, Józefa Rytla oraz Ojca Honorata Koźmińskiego. Według planów długoterminowych, udostępnionych przez przedsiębiorstwo, w ciągu najbliższych 3 lat, przyłącze światłowodowe zyskają kolejne dwie nieruchomości, zlokalizowane przy ulicach Ojca Honorata Koźmińskiego oraz Spacerowa.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ **Gmina Zakroczym dysponuje stosunkowo dobrze rozwiniętą siecią telekomunikacyjną**, w której usługi świadczone są przez wszystkich ogólnopolskich operatorów telefonii komórkowej, co zapewnia mieszkańcom i lokalnym przedsiębiorcom szeroki dostęp do usług mobilnych.
- ⇒ **Rozmieszczenie stacji bazowych na terenie Gminy odpowiada poziomowi zwartości zabudowy**, dlatego najwięcej z nich rozlokowanych jest na terenie miasta Zakroczym. Obszarem, na którym zabudowa zlokalizowana jest w większej odległości od stacji bazowych jest zachodnia część Gminy. Taka sytuacja może powodować lokalne obniżenie jakości zasięgu.
- ⇒ **Na koniec I kwartału 2026 roku prawie 70% punktów adresowych posiadało dostęp do usług szerokopasmowych**. Spośród pozostałych 30% punktów, składających się z 696 białych plam NGA, aż 674 pozbawionych było całkowicie zasięgu.
- ⇒ **Dominującym medium przesyłu usług szerokopasmowych jest infrastruktura światłowodowa**, obejmująca ponad 78% adresów. Pozostałe punkty obsługiwane są przez połączenia kablowe miedziane oraz radiowe.
- ⇒ W ciągu najbliższych 3 lat, planowane inwestycje telekomunikacyjne obejmą **1733 punkty adresowe**.
- ⇒ W ramach współpracy samorządu z wykonawcami zewnętrznymi, możliwe było wyposażenie fragmentu miasta Zakroczym w infrastrukturę światłowodową. Światłowód Inwestycje Sp. z o.o., będący realizatorem sieci, przewiduje

w perspektywie kolejnych 3 lat, następne inwestycje w zakresie wykonania przyłączy światłowodowych do nieruchomości.

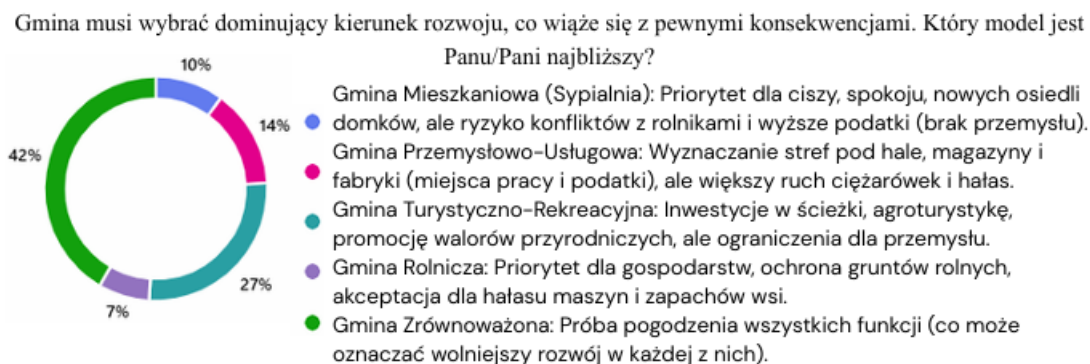
⇒ Podejmowane inwestycje światłowodowe są **kluczowym elementem przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców Gminy**, a także przyczyniają się do rozwoju wysokiej jakości usług dostępu do Internetu.

5.4. Gospodarka i rynek pracy

O charakterze gospodarczym Gminy Zakroczym decyduje w istotnym stopniu jej położenie na tle całego kraju, w szczególności w zakresie powiązań komunikacyjnych. Bliskość trasy S7, będącej fragmentem międzynarodowego szlaku drogowego, trasy nr 62 o znaczeniu krajowym, a także Portu Lotniczego Warszawa Modlin, determinuje usługowy profil Gminy.

Według mieszkańców, Gmina Zakroczym powinna rozwijać się w sposób zrównoważony, łączący różne funkcje, zarówno w zakresie rozwoju różnych sektorów gospodarczych, jak i funkcji przestrzennych. Taki model rozwoju wskazało 42% respondentów badania ankietowego (Wykres 33.). Na drugim miejscu wskazywano również kierunek turystyczno-rekreacyjny (27%). Najmniejsze poparcie zyskała koncepcja gminy rolniczej (7%).

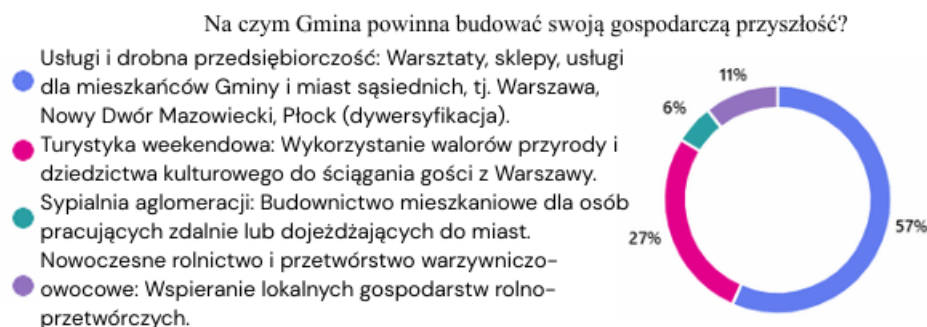
Wykres 33. Preferencje mieszkańców Gminy Zakroczym dotyczące dominującego kierunku rozwoju jednostki.

Źródło: badanie ankietowe 2026

Potwierdzeniem wskazanych modeli rozwoju są preferencje mieszkańców odnośnie kierunków rozwoju gospodarczego. W pierwszej kolejności mieszkańcy wskazali rozwój usług i drobnej przedsiębiorczości, działającej przede wszystkim na rzecz lokalnej społeczności, ale również mieszkańców sąsiednich Gmin i miast (Wykres 34.). Za istotny kierunek wskazano również turystykę weekendową (27%). Najmniejszy odsetek respondentów wskazał budownictwo mieszkaniowe dla osób pracujących poza Gminą (6%). Niewielkie znaczenie ma również nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo warzywno-owocowe (11%).

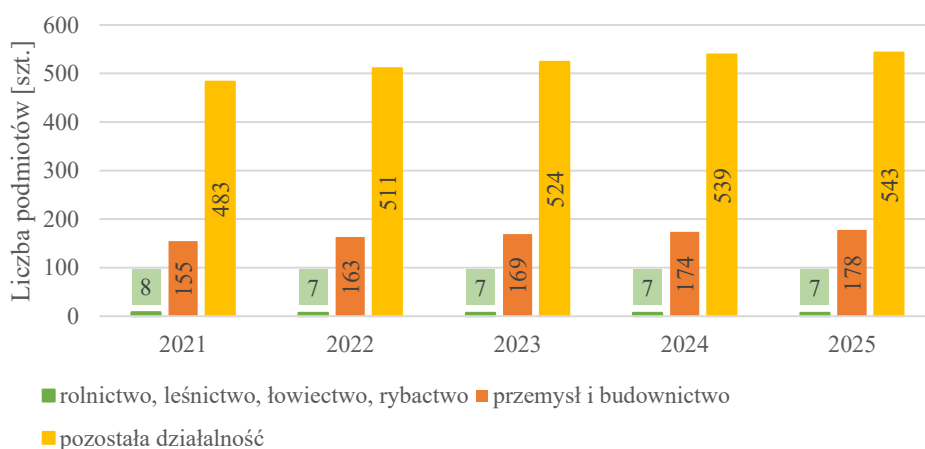
Wykres 34. Preferencje mieszkańców dotyczące rozwoju gospodarczego Gminy Zakroczym.

Źródło: badanie ankietowe 2026

W związku ze strategicznym położeniem komunikacyjnym Gminy, na jej terenie wykształciły się przede wszystkim duże centra logistyczne, dystrybuujące towary zarówno małych, jak i międzynarodowych firm. Centra te są elementem najliczniejszej grupy działalności PKD, obejmującej przedsiębiorstwa z branży pozarolniczej oraz pozaprzemysłowej (Wykres 35.). Do tego samego sektora zaliczają się także usługi eventowo-noclegowe, świadczone w licznych obiektach na terenie Gminy. Zlokalizowane są one przede wszystkim w rejonie miejscowości Trębki Nowe oraz Smoszewo. Poza usługami hotelowymi, oferują także przestrzeń do organizacji wszelkiego rodzaju konferencji, imprez okolicznościowych czy wydarzeń integracyjnych.

Wykres 35. Podmioty według rodzajów działalności PKD w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

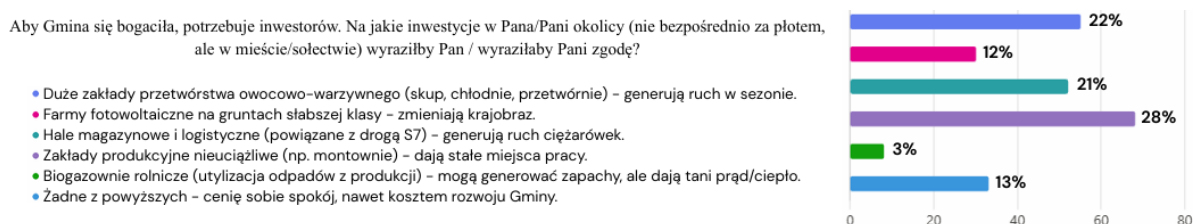
Źródło: BDL-GUS

Według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), sekcja H „Transport i gospodarka magazynowa”, obejmująca również wcześniej wspomniane centra logistyczne, stanowi drugą najliczniejszą sekcję działalności w Gminie Zakroczym. Ponad dwukrotnie więcej przedsiębiorstw prowadzi działalność z zakresu handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G). Wśród nich dominują firmy specjalizujące się handlem detalicznym, co świadczy o dużym dostępie usług tego rodzaju dla mieszkańców Gminy. Najmniej działalności odnotowywane jest z kolei w zakresie rolnictwa. W głównej mierze zlokalizowane są one w północnej części Gminy, gdzie dostępne przestrzenie pól uprawnych oraz warunki środowiskowe sprzyjają produkcji i przetwórstwu owocowo-warzywniczemu. W związku z prowadzoną działalnością rolniczą oraz handlową,

spośród ostatniej grupy działalności – przemysł i budownictwo – największą aktywność gospodarczą obserwuje się w sekcji C „przetwórstwo przemysłowe”, dotyczącej szczególnie produkcji artykułów spożywczych.

Badanie ankietowe wykazało, że najbardziej pożądanymi branżami, których lokalizacja na terenie Gminy mogłaby przyczynić się do rozwoju gospodarczego oraz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy są zakłady produkcyjne nieuciążliwe (28%), duże zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego (22%) oraz hale magazynowe i logistyczne (21%). Zdecydowanie najmniej osób wyraziło aprobatę dla biogazowni rolniczych (3%) oraz wszelkiego rodzaju wielkopowierzchniowych instalacji fotowoltaicznych (12%) (Wykres 36.).

Wykres 36. Dopuszczalne inwestycje na terenie Gminy Zakroczym według opinii publicznej.

Źródło: badanie ankietowe

Wymienione działalności gospodarcze z terenu Gminy Zakroczym, funkcjonują przede wszystkim jako mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające co najwyżej 9 pracowników, a najczęściej będące jednoosobowymi działalnościami gospodarczymi (Tabela 24.). W latach 2021-2025, odnotowywały one stały przyrost, który na koniec tego okresu wyniósł prawie 13%. Zdecydowanie mniej przedsiębiorstw zatrudniało od 10 do 49 pracowników. Są to przede wszystkim przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie miasta Zakroczym, działające w obrębie usług dla mieszkańców, np. handlu detalicznego i związanych z codziennymi potrzebami, jak i bardziej wyspecjalizowanymi, tj. sprzedaż produktów hutniczych, produkcja i sprzedaż materiałów budowlanych, produkcja farmaceutyków. Największym przedsiębiorstwem pod względem liczby pracowników jest centrum logistyczne ILS Sp. z o.o., zlokalizowane w miejscowości Swobodnia. Jest to jedna spośród 21 lokalizacji w Polsce i za granicą, gdzie świadczone są usługi w zakresie logistyki, magazynowania i dystrybucji towarów sektora motoryzacyjnego, chemicznego oraz produktów szybkozbywalnych, tj. artykuły spożywcze czy środki czystości.

Tabela 24. Podmioty według wielkości zatrudnienia w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

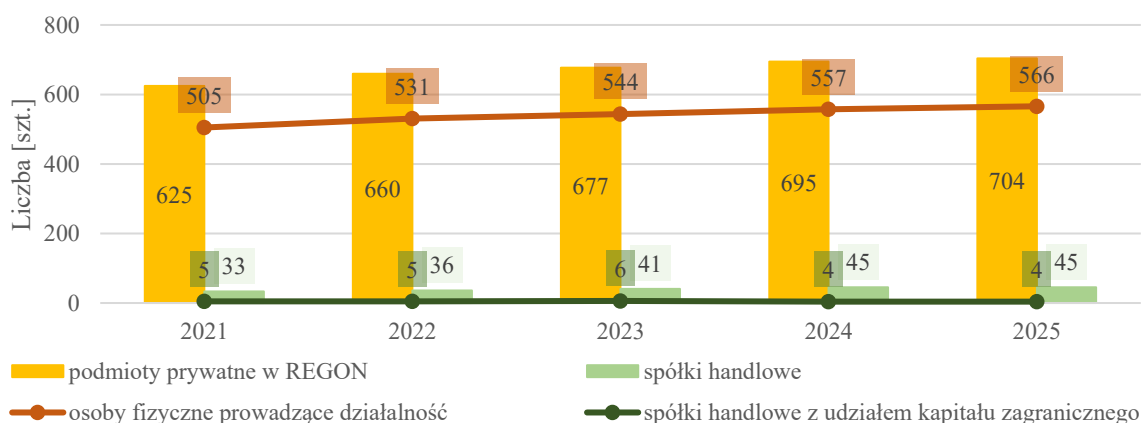
Wielkość przedsiębiorstwa	Liczba pracowników	2021	2022	2023	2024	2025
Mikroprzedsiębiorstwa	0-9	625	660	677	697	704
Małe przedsiębiorstwa	10-49	19	19	21	21	22
Średnie przedsiębiorstwa	50-249	1	1	1	1	1
Duże przedsiębiorstwa	Powyżej 250	1	1	1	1	1

Źródło: BDL-GUS

Biorąc pod uwagę strukturę własnościową przedsiębiorstw w Gminie Zakroczym, największy udział mają podmioty prywatne. W 2025 roku, w rejestrze REGON zarejestrowanych było 704 takich podmiotów, przy czym większość z nich obejmowała osoby fizyczne prowadzące działalność (Wykres 37.). Jest to tym samym potwierdzeniem

stwierdzenia, że największy odsetek firm zarejestrowanych w Gminie Zakroczym to jednoosobowe działalności gospodarcze. W okresie 2021-2025 odnotowano także wzrost liczby osób prowadzących działalność o prawie 12%. Na terenie Gminy, w 2025 roku, funkcjonowało również 45 spółek handlowych, w tym 4 spółki z udziałem kapitału zagranicznego.

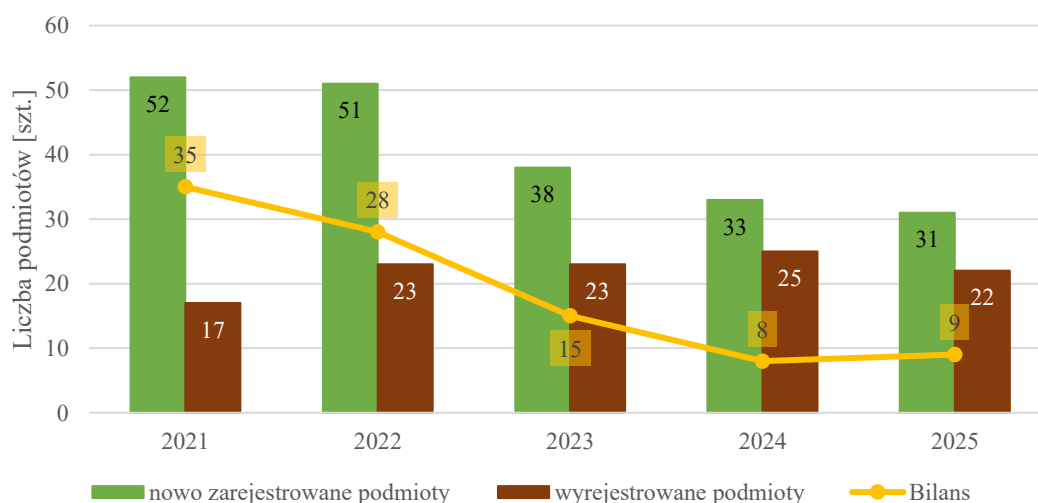
Wykres 37. Podmioty gospodarcze w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: BDL-GUS

Zmienność rynku gospodarczego Gminy Zakroczym określa również liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w zestawieniu z wyrejestrowanymi podmiotami. W latach 2021-2025 obserwowana była zmniejszająca się dynamika przyrostu nowych przedsiębiorstw, przy czym stale przewyższały one liczbę podmiotów wyrejestrowanych (Wykres 38.). Obie zmiany, zarówno rejestracja nowych, jak i wyrejestrowanie podmiotów, dotyczyły sekcji PKD: : F – Budownictwo oraz G – Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. W 2021 roku, różnica pomiędzy wszystkimi nowymi i wyrejestrowanymi podmiotami była największa i wynosiła 35 przedsiębiorstw. Od 2024 roku, dynamika zmian gospodarczych w Gminie Zakroczym została ustabilizowana, o czym świadczy utrzymujący się zbliżony bilans obu grup przedsiębiorstw.

Wykres 38. Nowo zarejestrowane podmioty w Gminie Zakroczym w porównaniu do wyrejestrowanych w latach 2021-2025.

Źródło: BDL-GUS

~ „Udzielenie wsparcia rolnikom, nie tylko poprzez wnioski suszowe i tego typu inicjatywy. Pod rozwałę różnego rodzaju dofinansowania do zakupu sprzętu, niskooprocentowane kredyty np. na zakup nawozów. Organizacja bezpłatnych szkoleń, np. dających możliwość korzystania ze środków ochrony roślin.”

~ „Rozwój północnej części przemysłowo - handlowo i południowej rekreacyjnie, tak jak teraz.”

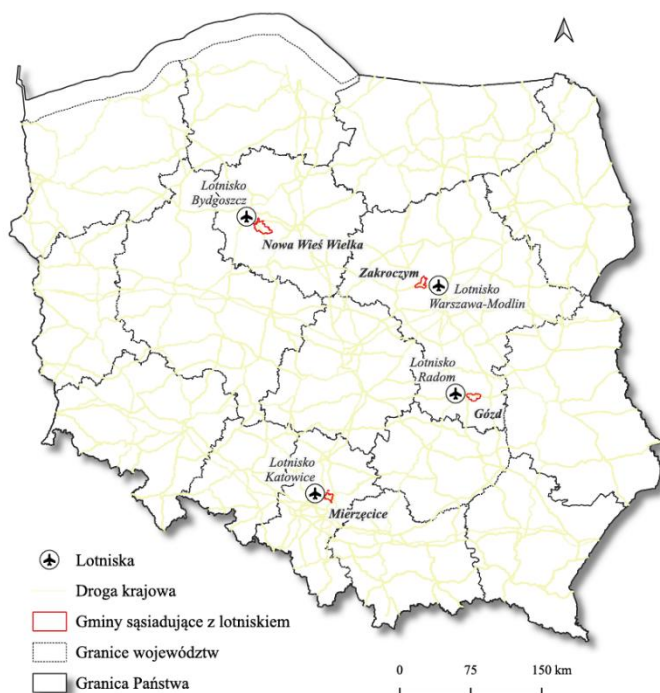
Cytaty wypowiedzi mieszkańców z badania ankietowego na pytanie jakie działania powinny być podjęte w obszarze „Gospodarka”.

Sytuację gospodarczą Gminy Zakroczym można również rozpatrywać w szerszej perspektywie przestrzennej. W analizie porównawczej wykorzystano gminy z podobnymi uwarunkowaniami, dotyczącymi w szczególności infrastruktury komunikacyjnej, rozpatrywanej w przypadku Gminy Zakroczym jako jeden z najważniejszych czynników stymulujących rozwój gospodarczy. Wszystkie Gminy z grupy porównawczej charakteryzują się bliskim położeniem względem portów lotniczych, a bezpośrednio przez ich teren przebiega co najmniej jedna droga krajowa. Poza uwarunkowaniami infrastrukturalnymi, jako dodatkowe kryterium przyjęto liczbę mieszkańców zbliżoną do liczebności Gminy Zakroczym. Ze względu jednak na ograniczony zasób jednostek terytorialnych, spełniających jednocześnie wszystkie kryteria, tolerowany zakres liczby ludności przekracza 10 tys. osób (Tabela 25.). Niemniej, pod względem gęstości zaludnienia, gmina Nowa Wieś Wielka jest najbardziej zbliżona do Gminy Zakroczym (77 os./km²).

Tabela 25. Charakterystyka gmin z analizy porównawczej w zakresie uwarunkowań rozwoju gospodarczego.

Gmina	Powiat	Województwo	Liczba ludności	Powierzchnia [km ²]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]	Odległość od najbliższego lotniska [km]	Drogi krajowe przebiegające przez gminę
Gózd	radomski	mazowieckie	9626	78	123,4	16	DK12
Mierzęcice	będziński	śląskie	7995	50	159,9	9	S1 DK78
Nowa Wieś Wielka	bydgoski	Kujawsko-pomorskie	10469	150	69,8	20	DK25 DK10

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k, BDL-GUS

Przestrzenne rozmieszczenie analizowanych jednostek terytorialnych przedstawia Rysunek 9.

Rysunek 9. Rozmieszczenie gmin z analizy porównawczej na tle sieci dróg krajowych oraz najbliższych lotnisk.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k (geoportal.gov.pl)

Analizując rynek gospodarczy wszystkich gmin z analizy porównawczej pod kątem zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON widoczna jest zdecydowana przewaga gminy Nowa Wieś Wielka. Wynika ona z przewagi zarówno terytorialnej, jak i liczbowej mieszkańców, będących potencjalnymi lokalnymi

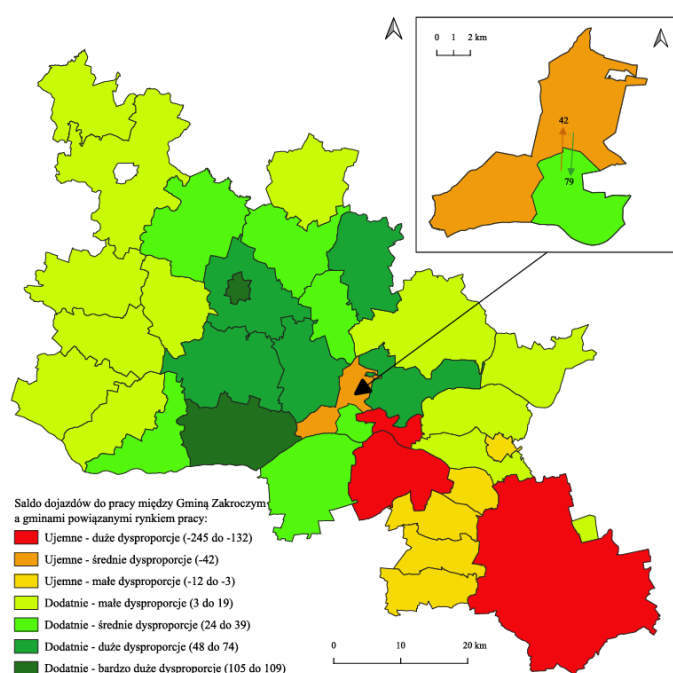
przedsiębiorcami. Gmina Zakroczym cechuje się najmniejszą ogólną liczbą podmiotów spośród wszystkich gmin, jednocześnie wykazując zbliżony poziom do gminy Gózd. Rozpatrując jednak liczebność podmiotów zarejestrowanych w sekcji H – Transport i gospodarka magazynowa, jako branża bezpośrednio powiązana z infrastrukturą komunikacyjną, Gmina Zakroczym ponad dwukrotnie przewyższa gminę Gózd. Porównując udział procentowy tych przedsiębiorstw w ogólnej liczbie podmiotów, wykazuje zbliżony, a w latach 2023-2025 przewyższający poziom do gminy Nowa Wieś Wielka, odnotowującej w okresie 2021-2025 spadek liczby firm z branży transportowo-magazynowej. W tych samych latach, w Gminie Zakroczym przybyło najwięcej firm wspomnianej sekcji H, mimo najmniejszego ogólnego przyrostu podmiotów gospodarczych (Tabela 26.).

Tabela 26. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON łącznie oraz w sekcji H w Gminie Zakroczym na tle gmin z analizy porównawczej w latach 2021-2025 wraz z odsetkiem podmiotów sekcji H w ogólnej liczbie podmiotów..

		2021	2022	2023	2024	2025	Bilans
Zakroczym	ogółem	646	681	700	720	728	82
	Sekcja H	59	64	69	73	72	13
	Udział %	9%	9%	10%	10%	10%	1%
Gózd	ogółem	689	746	779	845	881	192
	Sekcja H	25	27	30	34	30	5
	Udział %	4%	4%	4%	4%	3%	1%
Mierzęcice	ogółem	785	839	864	908	938	153
	Sekcja H	96	99	95	106	101	5
	Udział %	12%	12%	11%	12%	11%	1%
Nowa Wieś Wielka	ogółem	1343	1378	1418	1482	1517	174
	Sekcja H	126	126	123	122	121	-5
	Udział %	9%	9%	9%	8%	8%	1%

Źródło: BDL-GUS

Sytuację rynku pracy Gminy Zakroczym definiuje również powiązanie miejsca zamieszkania z miejscem pracy. W celu wykonania tej analizy posłużono się danymi pochodzącymi z Głównego Urzędu Statystycznego, zebranymi w ramach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku. Analiza pozwala określić kierunki dojazdów do pracy zarówno mieszkańców Gminy pracujących poza jej granicami, jak i osób przyjeżdżających do pracy na jej teren (Rysunek 10.). Z przeprowadzonych analiz wynika, że liczba mieszkańców Gminy Zakroczym dojeżdżających do pracy do sąsiednich gmin wynosi około 1178 osób, co stanowi prawie 33% osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących Gminę Zakroczym w 2021 roku. Głównymi kierunkami migracji zarobkowej są Nowy Dwór Mazowiecki (403 osoby dojeżdżające do pracy), gmina Czosnów (166 osób) oraz Warszawa (336 osób). W przeciwnym kierunku, do Gminy Zakroczym w celach zarobkowych dojeżdża łącznie około 1352 osoby. Najczęściej są oni mieszkańcami Nowego Dworu Mazowieckiego (232 osoby przyjeżdżające do Gminy Zakroczym), miasta Płońsk (117 osób) oraz gminy Żałuski (116 osób). Większość osób dojeżdżających znajduje zatrudnienie na terenie miasta Zakroczym. To samo zjawisko dotyczy również samych mieszkańców Gminy Zakroczym, którzy w przeważającej części dojeżdżają w celach zarobkowych z obszaru wiejskiego na obszar miejski.

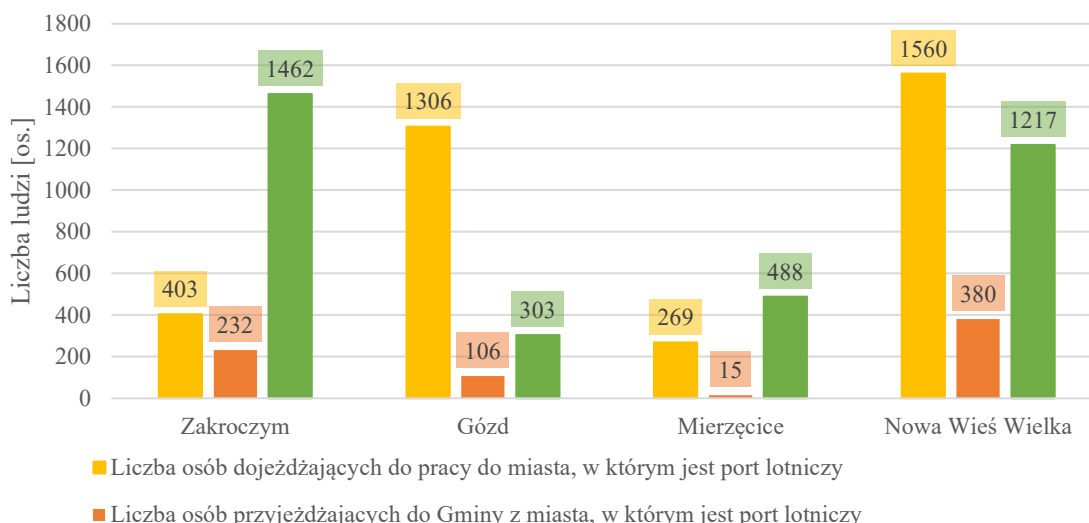
W analizie kierunku przepływów pracowniczych widoczna jest również asymetria przestrzenna. Mieszkańcy Gminy częściej wyjeżdżają do pracy w kierunku południowo-wschodnim, natomiast do Gminy przyjeżdżają mieszkańcy z Gmin zlokalizowanych na północny-zachód. Widoczna jest tym samym silne zjawisko przyciągania pracowników przez Warszawę jako największego ośrodka gospodarczego regionu, jak i kraju.

Rysunek 10. Saldo ludności przyjeżdżającej do pracy w stosunku do ludności wyjeżdżającej do pracy między Gminą Zakroczym a gminami powiązanymi rynkiem pracy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NSP2021

Analiza porównawcza przepływu ludności w celach zarobkowych pomiędzy miejscem zamieszkania a miastem, w którym zlokalizowane jest lotnisko wykazuje, że we wszystkich przypadkach wyróżnione miasto stanowi lokalny ośrodek zatrudnienia. Największą dominację ośrodka miejskiego widać na przykładzie gminy Nowa Wieś Wielka, gdzie liczba ludności dojeżdżającej do miasta z portem lotniczym przewyższa o 1180 osób liczbę ludności napływającej z tego miasta do gminy Nowa Wieś Wielka w celach zarobkowych. Najmniejsze różnice wykazuje Gmina Zakroczym, w której saldo migracji zarobkowych wynosi 117 osób. Ponadto, Gmina Zakroczym charakteryzuje się także największym napływem ludności z gmin powiązanych rynkiem pracy (1462 osoby), co oznacza, że posiada ona również atrakcyjny rynek pracy w regionie (Wykres 39.).

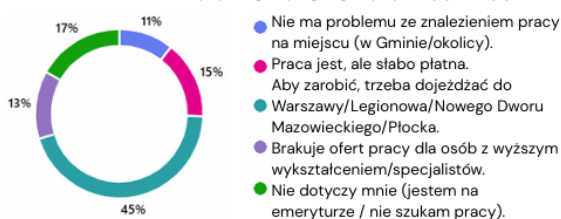
Wykres 39. Przepływ ludności w celach zarobkowych pomiędzy gminami z analizy porównawczej i gminami powiązanymi rynkiem pracy, w szczególności miastami, w których zlokalizowane są najbliższe porty lotnicze.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NSP2021

Konieczność migracji zarobkowych wynika również z opinii mieszkańców, którzy wskazują, że lokalny rynek pracy nie zapewnia wystarczających możliwości zarobkowania, w związku z czym, mieszkańcy Gminy Zakroczym zmuszeni są do poszukiwania pracy poza

Jak ocenia Pan/Pani lokalny rynek pracy z perspektywy swojej i swojej rodziny?

Gminą (Wykres 40). Niewielka część respondentów wskazała również, że niekorzystna sytuacja rynku pracy w Gminie wynika również z braku ofert pracy dla osób z wyższym wykształceniem.

Wykres 40. Ocena mieszkańców na temat lokalnego rynku pracy. Źródło: badanie ankietowe 2026

Równie ważnym zagadnieniem w kontekście analizy lokalnego rynku pracy jest problematyka bezrobocia. W porównaniu do pozostałych gmin powiatu nowodworskiego, Gmina Zakroczym wyróżnia się najwyższym poziomem bezrobocia, wynoszącym w całym okresie 2021-2025 średnio 3,1% (Tabela 27.). Najbardziej zbliżoną sytuację wykazuje gmina Nasielsk, przy czym w skali całego badanego okresu, średni odsetek osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców wynosi 2,4%. Pozostałe jednostki utrzymują niższy, zbliżony do siebie poziom. Mimo odnotowanego spadku bezrobocia w latach 2023-2024, w Gminie Zakroczym, o prawie 40 osób, w 2025 roku różnica ta została wyrównana, osiągając poziom niemal taki sam jak w 2022 roku.

Tabela 27. Zestawienie zbiorcze bezrobocia w poszczególnych gminach w powiecie nowodworskim wraz z odsetkiem osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności gminy.

Gmina		2021	2022	2023	2024	2025
Powiat nowodworski	Liczba osób bezrobotnych	2020	1997	1877	1769	2086
	Udział %	2,5%	2,5%	2,4%	2,2%	
Czosnów	Liczba osób bezrobotnych	216	196	188	192	233
	Udział %	2,0%	1,8%	1,7%	1,7%	
Leoncin	Liczba osób bezrobotnych	124	142	138	113	134
	Udział %	2,2%	2,5%	2,5%	2,0%	
Nasielsk	Liczba osób bezrobotnych	574	241	535	520	568
	Udział %	3,0%	1,2%	2,8%	2,7%	
Nowy Dwór Mazowiecki	Liczba osób bezrobotnych	686	740	676	612	740
	Udział %	2,4%	2,6%	2,4%	2,1%	
Pomiechówek	Liczba osób bezrobotnych	227	221	187	181	222
	Udział %	2,4%	2,4%	2,0%	1,9%	
Zakroczym	Liczba osób bezrobotnych	193	190	153	151	189
	Udział %	3,3%	3,3%	2,7%	2,7%	3,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy sytuacji na rynku pracy w powiecie nowodworskim w 2021 roku; załącznika nr 3 do sprawozdania MRiPS za lata 2022, 2023, 2024, 2025 (stan na dzień 31 grudnia każdego roku), danych BDL-GUS

Istotnym elementem analizy rynku jest również struktura osób bezrobotnych. W 2025 roku łącznie było zarejestrowanych 189 bezrobotnych, co w porównaniu do wartości z Nowego Dworu Mazowieckiego czy gminy Nasielsk, nieznacznie oddziałuje na liczbę osób bezrobotnych w całym powiecie (Tabela 28.). Niemniej, w skali samorządu, liczba ta stanowi duży udział ogólnej liczby mieszkańców. Spośród całej grupy osób bezrobotnych, pochodzących z terenu Gminy Zakroczym, aż 50,8% to osoby zmagające się z długotrwałym problemem bezrobocia. Pomimo znaczącego odsetka grupy osób długotrwale bezrobotnych, jest on najniższy w zestawieniu wszystkich gmin powiatu. Ponadto, spośród wszystkich bezrobotnych, 73 osoby to kobiety, co jest równoważne udziałowi na poziomie 38,6%. Pod względem struktury wiekowej, ponad trzykrotną przewagę nad osobami do 25 roku życia mają osoby powyżej 50 roku życia.

Tabela 28. Bezrobotni według gmin powiatu nowodworskiego - stan na 31 grudnia 2025 r.

Gmina	Liczba osób bezrobotnych stan na 31.12.2025 r.	Bezrobotni do 25 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Kobiety	Długotrwale bezrobotni	% długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych
Powiat nowodworski	2086	261	575	917	1124	53,9%
Czosnów	233	28	74	88	125	53,6%
Leoncin	134	13	41	55	70	52,2%
Nasielsk	568	80	153	256	325	57,2%
Nowy Dwór Mazowiecki	740	92	186	341	389	52,6%
Pomiechówek	222	30	58	104	119	53,6%
Zakroczym	189	18	63	73	96	50,8%

Źródło: Załącznik nr 3 do sprawozdania MRiPS za rok 2025 (stan na dzień 31 grudnia)

W kwestii problematyki bezrobocia oraz ogólnej sytuacji przedsiębiorczej Gminy Zakroczym warto nadmienić o Lokalnej Grupie Działania (LGD) Zalew Zegrzyński, do której Gmina dołączyła w 2018 roku na mocy uchwały nr II/14/2018 z dnia 23 listopada 2018 r. Obecnie stowarzyszenie zrzesza 281 członków, będących zarówno instytucjami publicznymi, jak i podmiotami prywatnymi, prowadzącymi działalność gospodarczą. Jego celem jest partnerskie podejmowanie działań dążących do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego całego obszaru objętego LGD. W „Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027 Lokalnej Grupy Działania Zalew Zegrzyński”, wprost zaplanowane są kierunki działań, obejmujące wsparciem przede wszystkim małe i średnie przedsiębiorstwa oraz osoby bezrobotne. Wśród najważniejszych założeń dokumentu jest dążenie do podniesienia konkurencyjności istniejących podmiotów gospodarczych, a także stymulowanie rozwoju nowych przedsiębiorstw. Dzięki temu, lokalne firmy mają możliwość stać się siłą napędową wdrażania innowacyjnych rozwiązań, a także ożywienia gospodarczego całego regionu poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i zmniejszenie problemu bezrobocia. W praktyce, firmy, będące członkami LGD, mają m.in. możliwość korzystania ze wsparcia środków przyznawanych stowarzyszeniu w ramach unijnych instrumentów finansowych, przede wszystkim Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS) z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), a także Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz innych źródeł zewnętrznych dedykowanych organizacjom pozarządowym.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Mieszkańcy Gminy Zakroczym, za najważniejszy potencjał rozwoju gospodarczego Gminy, wskazują **model zrównoważony** łączący różne funkcje, zarówno gospodarcze, jak i przestrzenne. Z kolei wśród branż, uznawanych za najbardziej istotne dla lokalnej gospodarki uznaje się **usługi oraz drobną przedsiębiorczość**.
- ⇒ Największą akceptacją społeczności lokalnej, wśród dużych inwestycji, napędzających lokalną gospodarkę, wyróżniają się **nieuciążliwe zakłady produkcyjne, duże zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego oraz hale magazynowe i logistyczne**.
- ⇒ **Rynek pracy w Gminie Zakroczym, według opinii publicznej oceniany jest negatywnie**. Mają na to wpływ przede wszystkim kwestie finansowe, które zmuszają mieszkańców do poszukiwania lepiej płatnych stanowisk poza Gminą. Jako znaczące utrudnienie wskazuje się również brak miejsc pracy dla wykwalifikowanych specjalistów.
- ⇒ **Sytuację gospodarczą Gminy Zakroczym w znaczący sposób determinuje jej położenie w strategicznym punkcie komunikacyjnym na poziomie krajowym oraz międzynarodowym**. Sąsiedztwo Mazowieckiego Portu Lotniczego Warszawa-Modlin oraz przebieg dwóch dróg krajowych S7 i DK62 ukształtowały korzystne warunki do rozwoju sektora usługowego, w tym szczególnie handlu hurtowego i detalicznego, usług transportowo-magazynowych oraz usług eventowo-noclegowych.
- ⇒ W strukturze wielkościowej przedsiębiorstw z terenu Gminy Zakroczym, **dominującą rolę odgrywają mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające maksymalnie 9 osób**. Większość z tej grupy stanowią jednak jednoosobowe działalności gospodarcze, działające w skali lokalnej, świadcząc podstawowe usługi dla mieszkańców Gminy. Największym zakładem z kolei jest centrum logistyczne ILS Sp. z o.o. zlokalizowane w Swobodni.

- ⇒ **Corocznie odnotowywany jest także wzrost liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON**, co świadczy o stałym rozwoju przedsiębiorczym jednostki. Zmniejszający się jednak przyrost nowo zarejestrowanych podmiotów oraz ich zmniejszająca się przewaga nad wyrejestrowanymi podmiotami może świadczyć o zwiększającej się presji na rynku pracy, powodowanym w głównej mierze bliskością chłonnego i konkurencyjnego rynku Warszawy.
- ⇒ Porównując Gminę Zakroczym z innymi jednostkami samorządowymi o podobnych uwarunkowaniach infrastrukturalnych, stanowi ona **najprężniej rozwijający się ośrodek w branży transportowo-magazynowej**. Dodatkowo, małe dysproporcje pomiędzy mieszkańcami Gminy dojeżdżającymi do Nowego Dworu Mazowieckiego w celach zarobkowych oraz mieszkańcami wspomnianego miasta dojeżdżającymi do Gminy Zakroczym, a także dużą liczbą osób dojeżdżających do pracy w Gminie z innych gmin powiązanych rynkiem pracy są przejawem zjawiska „rozlewania się” biznesu jako efektu skutecznego wykorzystania posiadanego potencjału rozwojowego.
- ⇒ Z analizy przepływów pomiędzy miejscem zamieszkania oraz miejscem pracy widoczne są wyraźne tendencje, z czego jedna przejawia się **zwiększonym ruchem ludności zamieszkującej obszary wiejskie w kierunku obszarów miejskich**. Widoczna jest ona zarówno w obrębie samej Gminy Zakroczym, jak i okolicznych większych ośrodków miejskich, tj. Nowy Dwór Mazowiecki czy Warszawa. Druga tendencja wynika poniekąd z pierwszej obserwacji, gdyż **wyraźnie zaznacza się kierunek migracji w stronę południowo-wschodnią, czyli w stronę Warszawy**. Najwięcej pracowników w Gminie Zakroczym pochodzi z gmin zlokalizowanych na północny-zachód.
- ⇒ **Gmina Zakroczym wykazuje wysoki poziom bezrobocia**, kształtujący się w okresie 2021-2025 na poziomie około 3,1%. Ponad połowę całej grupy bezrobotnych z terenu Gminy stanowią osoby zmagające się z tym problemem ponad rok. Pod względem wiekowym, przeważający udział mają osoby w wieku powyżej 50 roku życia. Zjawisko to może wynikać z zachodzących dynamicznie zmian obecnego rynku pracy oraz trudności starszej części kadry pracowniczej w dostosowaniu się do nich.
- ⇒ **W 2018 roku, Gmina Zakroczym przystąpiła do Lokalnej Grupy Działania Zalew Zegrzyński**, działającej na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru. Jednym z założeń strategicznych stowarzyszenia jest zwiększanie konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw i tworzenia nowych miejsc pracy, przeciwdziałając bezrobociu. Do realizacji tego celu wykorzystywane są środki pozyskiwane z unijnych instrumentów finansowych oraz pozostałych dedykowanych źródeł, z których mogą korzystać wszyscy członkowie LGD, w tym podmioty prywatne i publiczne.

5.4.1. Finanse Gminy

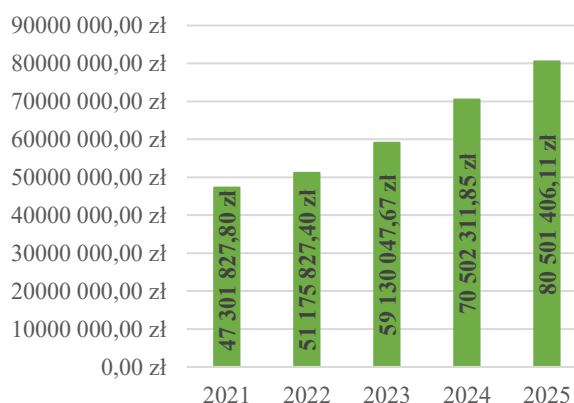
Głównym zadaniem samorządu gminnego jest tworzenie optymalnych warunków do życia oraz rozwoju lokalnej społeczności. Realizacja tego celu wymaga zapewnienia stabilnych źródeł finansowania, które umożliwiają świadczenie wysokiej jakości usług publicznych oraz realizację inicjatyw wspierających rozwój gminy. Kluczową rolę w tym procesie odgrywa budżet gminy, stanowiący podstawowe źródło finansowania zadań publicznych, inwestycji infrastrukturalnych oraz działań o charakterze strategicznym.

DOCHODY

W latach 2021-2025 dochody ogółem Gminy Zakroczym wykazywały tendencję wzrostową, z poziomu około 47,3 mln zł w roku 2021 do 80,5 mln zł w 2025 roku (Wykres 41.). W analizowanym okresie odnotowano wzrost dochodów o około 70,2%.

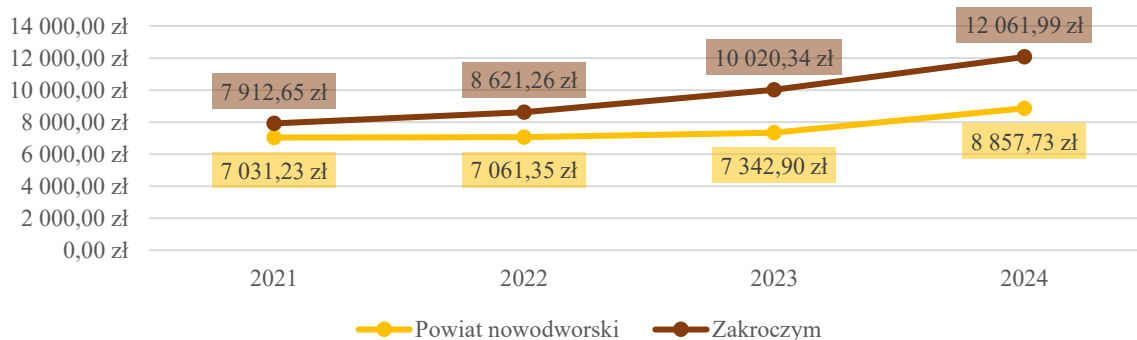
Wykres 41. Dochody ogółem Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Wzrost dochodów przekłada się na wskaźnik dochodów na jednego mieszkańca. W latach 2021-2024 średnia wysokość dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Zakroczym wynosiła około 9 654 zł na osobę. W całym okresie, wskaźnik w Gminie przekraczał średnie wartości powiatowe (Wykres 42.), a także corocznie zwiększał tę przewagę, osiągając w 2024 roku nadwyżkę ponad 3 tys. zł nad dochodem na jednego mieszkańca powiatu.

Wykres 42. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Zakroczym na tle dochodu ogółem wszystkich gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2024.*

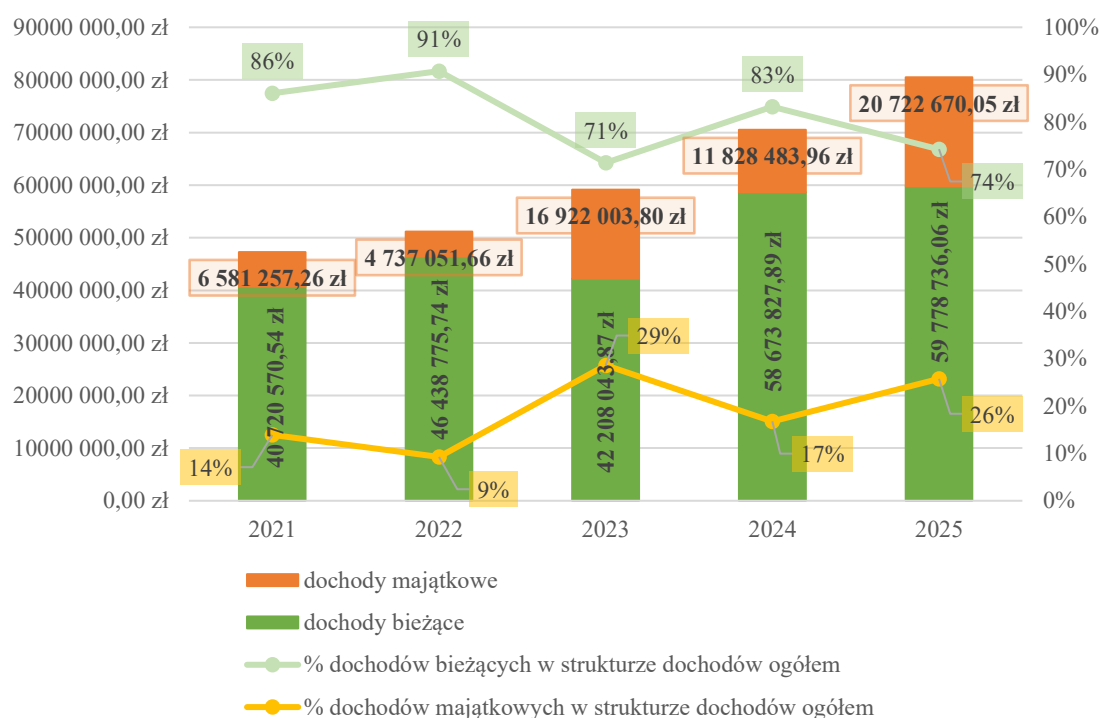
Źródło: BDL-GUS

*brak danych GUS za 2025 rok

W latach 2021-2025 w strukturze dochodów Gminy Zakroczym dominowały dochody bieżące, które stanowiły od 71% do 91% dochodów ogółem (Wykres 43.). Dochody majątkowe tworzone są z kolei przez dotacje i środki przeznaczone na inwestycje oraz dochody pozyskane ze sprzedaży majątku. Największy udział dochodów majątkowych odnotowano w 2023 roku (29%). W 2025 roku, ich udział w ogólnej strukturze dochodów był nieznacznie niższy (26%). W pozostałych latach, poziom dochodów majątkowych oscylował pomiędzy 9% w 2022 roku

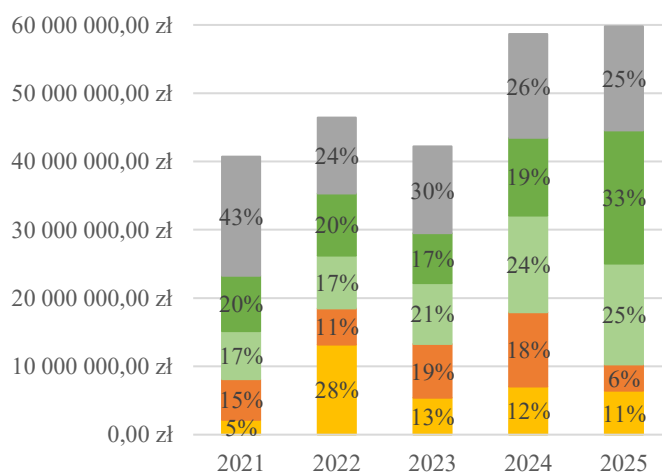
a 17% w 2024 roku. Biorąc pod uwagę ich kwotowe wartości, wykazywały one dużą zmienność, od 4,73 mln zł w 2022 roku do 20,73 mln zł w 2025 roku, co świadczy o dużej dynamice posiadanych możliwości inwestycyjnych jednostki, wynikającej w dużej mierze z ilości pozyskanych środków zewnętrznych oraz w mniejszym stopniu – od powtarzalnych wpływów związanych z majątkiem.

Wykres 43. Podział dochodów ogólnych na dochody bieżące i dochody majątkowe w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Struktura dochodów wskazuje na znaczącą przewagę dochodów własnych nad transferami zewnętrznymi. Corocznie dotacje oraz subwencje stanowią od 17% do 39% wszystkich dochodów Gminy. Zwiększony udział środków zewnętrznych, pozyskanych w 2022 roku, spowodowało ogólny wzrost dochodów bieżących, które na koniec roku osiągnęły poziom 46,44 mln zł. Po ponad 4-milionowym spadku w 2023 roku, łączna wartość dochodów bieżących w 2024 roku znów wzrosła, przekraczając tym razem 58,67 mln zł, a w 2025 roku – 59,78 mln zł (Wykres 44.).

Wykres 44. Struktura dochodów bieżących Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

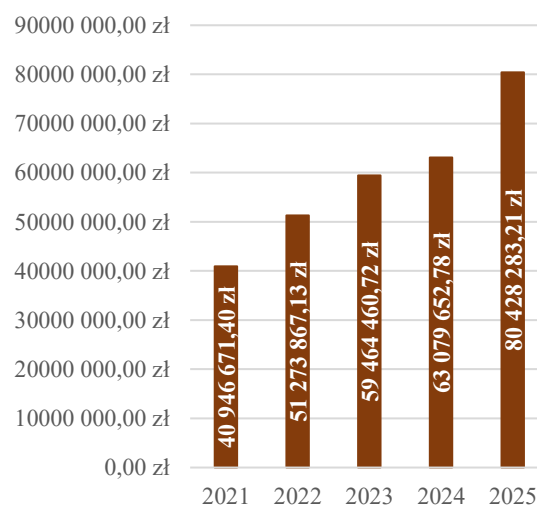
Dochody własne gmin pochodzą ze źródeł finansowania, gdzie największy udział ma podatek od osób fizycznych (PIT) oraz podatek od nieruchomości. W Gminie Zakroczym, coroczne wpływy w latach 2021-2025 z pierwszego z nich wynosiły pomiędzy 4,75 mln zł w 2023 roku do 18,83 mln zł w 2025 roku, przy czym w 2021 roku kwota dochodów z PIT była równa 5,92 mln zł, w 2022 r. – 7,85 mln zł oraz 7,65 mln zł w 2024 roku. Duża dysproporcja pomiędzy latami 2023 a 2024 wynika ze zmian wprowadzonych w prawie podatkowym, które miały na celu zwiększenie udziału samorządów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz jednoczesnym zmniejszeniu ich zależności od subwencji ogólnych. Tendencję wzrostową w badanym okresie wykazywały również dochody z podatku od nieruchomości, które w 2021 roku wynosiły ponad 7 mln zł a w 2025 roku – 14,76 mln zł, co oznacza ponad dwukrotny wzrost na przestrzeni 5 lat. Przyczynami tych zmian jest zarówno podwyższenie stawki podatkowej, określanej corocznie uchwałą Rady Miejskiej w Zakroczymiu, jak i zwiększenie powierzchni nieruchomości opodatkowanych, wynikającej przede wszystkim ze zwiększenia powierzchni magazynowych w kompleksie budynków centrum logistycznego ILS Sp z o.o., które w 2024 roku osiągnęły powierzchnię 18 000 m². Pomiędzy latami 2021 i 2025 odnotowano wzrost na poziomie około 45%.

WYDATKI

W analizowanym okresie odnotowywana była podobna dynamika zmian wydatków w stosunku do poziomu dochodów budżetowych gminy. W całym okresie 2021-2025 widoczny jest stały wzrost wydatków, z poziomu 40,94 mln zł w 2021 roku do 80,43 mln zł w 2025 roku (Wykres 45.).

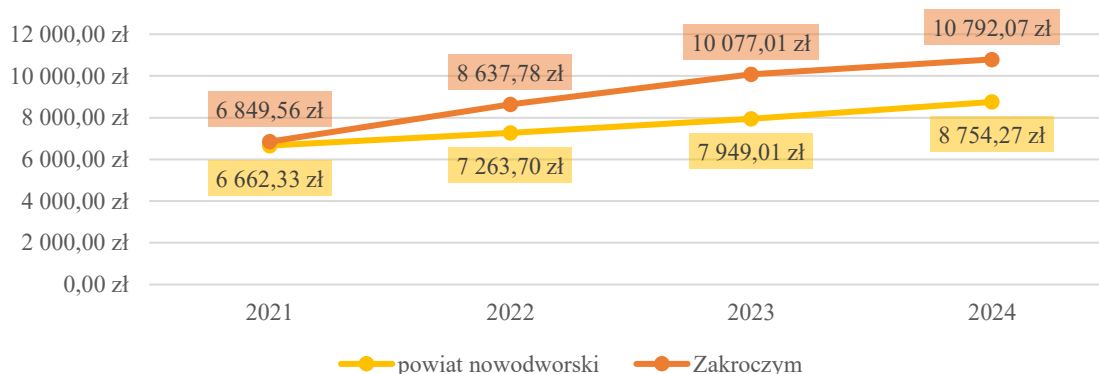
Wykres 45. Wydatki ogółem Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

W związku ze zwiększaniem się ogólnej wysokości wydatków, zwiększa się także wydatkowanie przypadające na 1 mieszkańca. W 2021 roku wynosiło ono prawie 7 tys. zł, podczas gdy w 2024 roku wzrosło do niemal 11 tys. zł na osobę. Podobnie, jak w przypadku dochodów, wydatki na jednego mieszkańca Gminy Zakroczym przewyższają ten sam wskaźnik uwzględniający wszystkie gminy powiatu nowodworskiego. Na początku badanego okresu różnica ta wynosiła 187,23 zł, natomiast na koniec okresu objętego analizą, kształtowała się już na poziomie ponad 10-krotnie wyższym, równym 2037,80 zł (Wykres 46.).

Wykres 46. Wydatki ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Zakroczym na tle wszystkich gmin powiatu nowodworskiego w latach 2021-2024.*

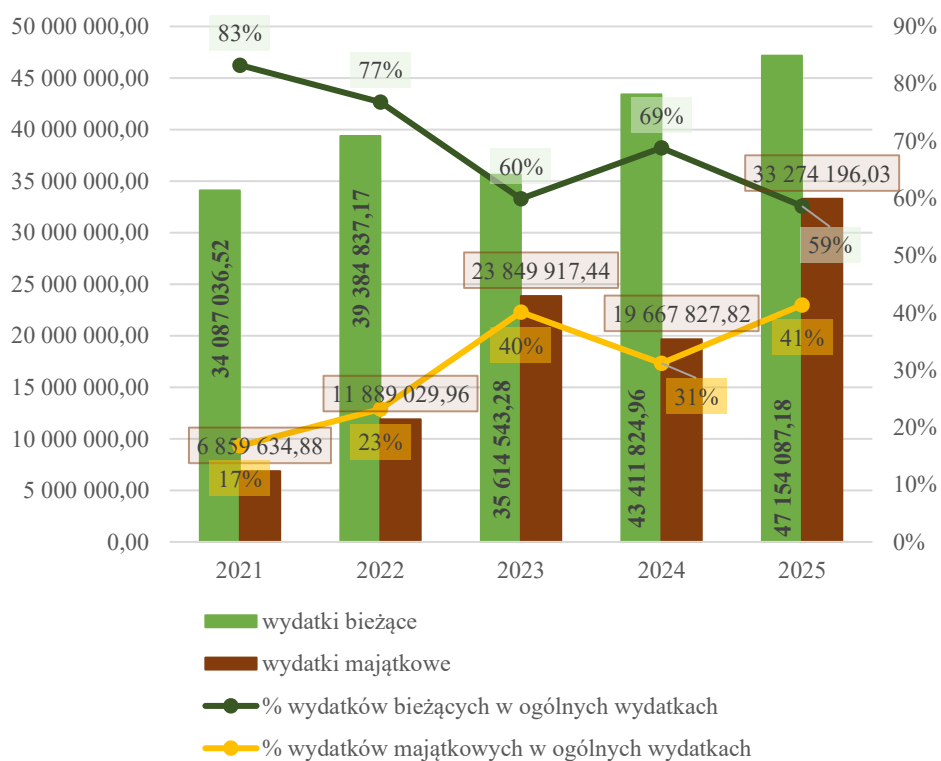

Źródło: BDL-GUS

*brak danych GUS za 2025 rok

Strukturę wydatków budżetowych gmin można podzielić na dwie podstawowe kategorie – wydatki bieżące (związane z codziennym funkcjonowaniem i świadczeniem usług publicznych) oraz wydatki majątkowe (związane z rozwojem i modernizacją infrastruktury, tzw. inwestycyjne). Na podstawie udziału wydatków inwestycyjnych gminy w ogólnych wydatkach można więc stwierdzić skalę zaangażowania samorządu w tworzenie wysokosprawnej infrastruktury i poprawy jakości życia mieszkańców. Poniższy wykres 47. przedstawia udział tych kategorii w analizowanych latach.

Wykres 47. Udział wydatków bieżących i majątkowych w Gminie Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Powyższe wartości poszczególnych wydatków majątkowych, ujęte w odpowiednich kryteriach, obrazują aktywność inwestycyjną samorządu. W celu ich interpretacji przyjmowany jest następujący podział:

- wysoki udział wydatków majątkowych (np. powyżej 20-30%) - świadczy o dynamicznym rozwoju gminy i znacznym zaangażowaniu w realizację inwestycji infrastrukturalnych, takich jak modernizacja dróg, rozwój sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, infrastruktury oświatowej czy przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska;
- średni udział wydatków majątkowych (np. 10-20%) - wskazuje na relatywnie zrównoważoną politykę finansową, w której część środków budżetowych przeznaczana jest na inwestycje, przy jednoczesnym utrzymaniu znaczących wydatków bieżących;
- niski udział wydatków majątkowych (poniżej 10%) - może świadczyć o ograniczonych możliwościach finansowych, konieczności priorytetowego traktowania wydatków bieżących lub okresowym ograniczeniu aktywności inwestycyjnej

Analiza struktury wydatków Gminy Zakroczym wskazuje znaczącą przewagę wydatków bieżących nad majątkowymi. Pierwsze z nich, w latach 2021-2025, notują wartości na poziomie 59%-83%. Wydatki majątkowe, z kolei, wykazują udziały pomiędzy 17% a 41%, przy czym tylko w 2021 roku nie przekroczyły one 20%. Świadczy to o wysokiej aktywności inwestycyjnej samorządu szczególnie w latach 2023 oraz 2025, w których na cele inwestycyjne przekazano co najmniej 40% wszystkich wydatków, co stanowiło odpowiednio 23,85 mln zł (2023 r.) oraz 33,27 mln zł (2025 r.). Najczęstsze inwestycje realizowane z przeznaczanych środków budżetowych dotyczą budowy nowej lub modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej, w tym szczególnie wodno-kanalizacyjnej oraz drogowej.

Największe łączne nakłady finansowe, Gmina przeznacza na oświatę. Najwięcej na ten cel przeznaczono w 2025 roku – 17,6 mln zł. W całym okresie 2021-2025 udział wydatków w dziale „Oświata i wychowanie” wynosił od 21% do 27%. Kolejnymi obszarami, generującymi największe koszty, związane z utrzymaniem i rozwojem jest gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz administracja publiczna. Średni udział wydatków w tych obszarach, w całym okresie analizy, wynosił odpowiednio dla gospodarki komunalnej i ochrony środowiska 18%, a dla administracji publicznej – 12%.

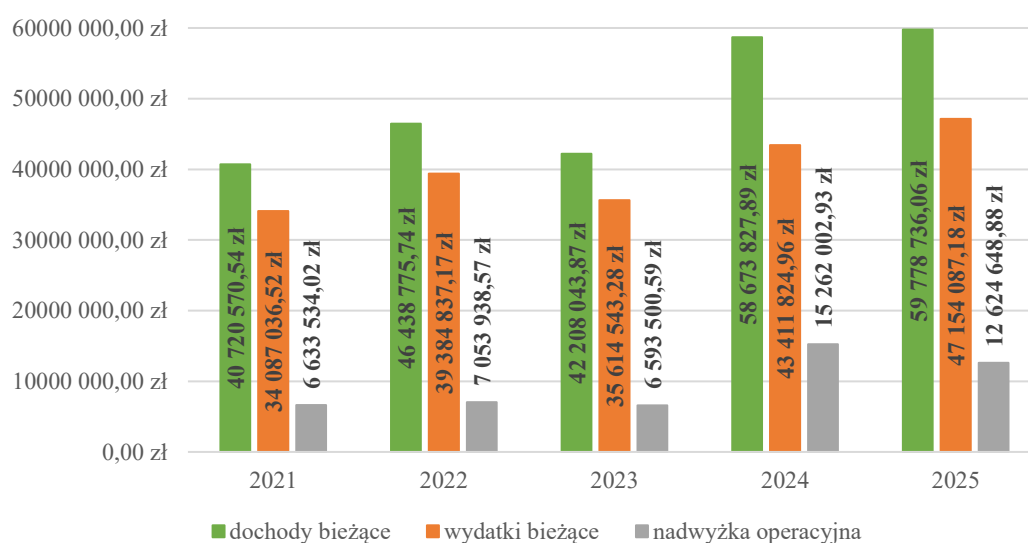
ZDOLNOŚĆ INWESTYCYJNA

Na potencjał rozwojowy jednostek samorządu terytorialnego, według raportu Związku Miast Polski, składają się trzy elementy:

- potencjał własny (nadwyżka operacyjna),
- wsparcie zewnętrzne (dotacje, zwłaszcza z funduszy UE),
- finansowanie zwrotne, uzależnione od zdolności kredytowej i od możliwości obsługi długu.

Wynik budżetu operacyjnego JST stanowi jeden z najistotniejszych wskaźników sytuacji finansowej samorządu. Za jego pośrednictwem można stwierdzić, czy jest ona w stanie pokryć wydatki bieżące dochodami bieżącymi. Dominacja wydatków nad dochodami (deficyt operacyjny) jest równoznaczna z przekraczaniem przez jednostkę jej możliwości finansowych, co może prowadzić do konieczności sprzedaży majątku lub zaciągania nowych zobowiązań w celu sfinansowania zadań bieżących. Z kolei w odwrotnej sytuacji, kiedy dochody przewyższają wydatki (nadwyżka operacyjna), jednostka posiada wystarczające zasoby finansowe, które może przeznaczyć na dodatkowe inwestycje lub spłatę wcześniejszego zadłużenia. W przypadku Gminy Zakroczym w latach 2021-2025 jednostka odnotowywała każdorazowo nadwyżkę na średnim poziomie 9,63 mln zł (Wykres 48.).

Wykres 48. Wykonanie budżetu Gminy Zakroczym w latach 2021-2025 wraz z osiągniętą nadwyżką operacyjną.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

W zakresie obsługi zadłużenia (Tabela 29.), w Gminie Zakroczym po okresie stopniowego spadku zobowiązań w latach 2021-2024, w 2025 roku zauważalny był wzrost kwoty zadłużenia, przy czym udział procentowy tej kwoty w dochodach bieżących jednostki nie stanowił największej wartości z całego okresu. Najwyższy udział zadłużenia w budżecie odnotowano w 2021 roku (25%), po czym w kolejnych latach dynamicznie spadał do wartości 11% w 2024 roku.

Tabela 29. Stan zadłużenia Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.

	2021	2022	2023	2024	2025
Kwota zadłużenia [zł]	10 188 441,71	9 032 553,71	7 676 566,00	6 494 566,00	7 463 075,56
Udział % w wykonanych dochodach bieżących	25%	19%	18%	11%	12%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Zakroczym za lata 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

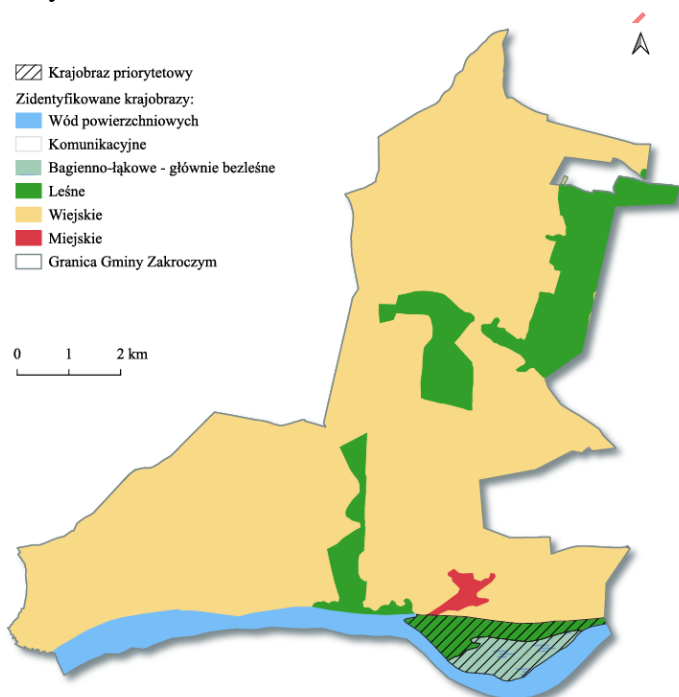
WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ W latach 2021-2025, **zarówno dochody, jak i wydatki odnotowywały systematyczny wzrost**, osiągając na koniec badanego okresu kwoty około dwukrotnie wyższe w porównaniu do terminu początkowego. Tym samym, regularnemu wzrostowi ulegały również dochody i wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca, które we wszystkich latach wykazywały wartości ponad średnie kwoty uzyskiwane w całym powiecie.
- ⇒ **W strukturze dochodów dominują dochody bieżące**, wśród których największy udział mają dochody własne, pochodzące najczęściej z podatków od osób prywatnych oraz podatków od nieruchomości. Źródła te cechują się większą stabilnością niż transfery zewnętrzne, dzięki czemu samorząd jest w stanie zapewnić większą stabilność finansową jednostki. Dotacje i subwencje, będące zewnętrznymi środkami finansowymi nie przekraczały progu 39% w strukturze wszystkich dochodów.
- ⇒ **Dochody majątkowe**, pochodzące najczęściej ze środków zewnętrznych i dotacji celowych, **wykazywały dużą zmienność w całym okresie analiz**, co świadczy o dynamicznie zmieniających się możliwościach inwestycyjnych Gminy.
- ⇒ Struktura wydatków, podobnie jak struktura przychodów, również wykazuje **dominację wydatków bieżących, przy czym udział wydatków majątkowych utrzymywany jest stale na wysokim poziomie**. Tendencja ta wskazuje na regularne podejmowanie inwestycji, wpływających na poprawę standardu życia w Gminie. Inwestycje te dotyczą najczęściej infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej i drogowej.
- ⇒ **Największe łączne (bieżące i majątkowe) wydatki przeznaczane są na cele związane z oświatą, gospodarką komunalną i ochroną środowiska oraz administracją publiczną**. Łącznie, wszystkie te działy pochłaniają średnio 18% wszystkich wydatków jednostki, przy czym co roku widoczny jest także wzrost wydatków w każdym dziale, co może powodować trudności inwestycyjne Gminy.
- ⇒ **Zdolność inwestycyjna Gminy pozostaje na umiarkowanym poziomie** ze względu, z jednej strony, na utrzymującą się corocznie nadwyżkę operacyjną, ale z drugiej, ze względu na zmienną sytuację związaną z zadłużeniem.
- ⇒ **Ogólną sytuację finansową Gminy Zakroczym można ocenić na stosunkowo stabilną**, ze względu na dużą wydolność w zakresie własnych zasobów finansowych, a także racjonalne wykorzystanie źródeł zewnętrznych.

5.5. Środowisko

5.5.1. Środowisko przyrodnicze

Zgodnie z Audytem Krajobrazowym Województwa Mazowieckiego, na obszarze Gminy Zakroczym dominują krajobrazy wiejskie wraz z wyraźnie wyróżniającym się krajobrazem miejskim na terenie miasta Zakroczym (Rysunek 11.). Krajobraz południowej części Gminy zdefiniowany jest przez występującą w tym obszarze rzekę Wisłę. Wraz z nią, w jednym z zakoli rzeki widoczny jest krajobraz bagienno-łąkowy – głównie bezleśny, charakterystyczny dla terenów nadrzecznych. Dolinę rzeczną od pozostałej części Gminy oddziela wysoka Skarpa Zakroczymska, przecinana licznymi wąwozami i parowami. Najbardziej rozległy oraz najgłębszy wąwóz znajduje się w zachodniej części Gminy, w rejonie miejscowości Mochty-Smok. We fragmencie wąwozu znajduje się również koryto cieków wodnych – Strugi, która w pobliżu ujścia do Wisły, tworzy niewielki zalew. Krajobrazy leśne stanowią jedynie około 11% całkowitej powierzchni Gminy, z kolei krajobraz komunikacyjny dotyczy niewielkich fragmentów gruntów we wschodniej części Gminy, powiązanych z sąsiadującym Portem Lotniczym Warszawa-Modlin. Ponadto, w obszarze meandru rzeki, zidentyfikowane krajobrazy zostały zakwalifikowane do krajobrazów priorytetowych, uznawanych za szczególnie cenne dla społeczeństwa ze względu m.in. na walory przyrodnicze oraz estetyczno-widokowe.

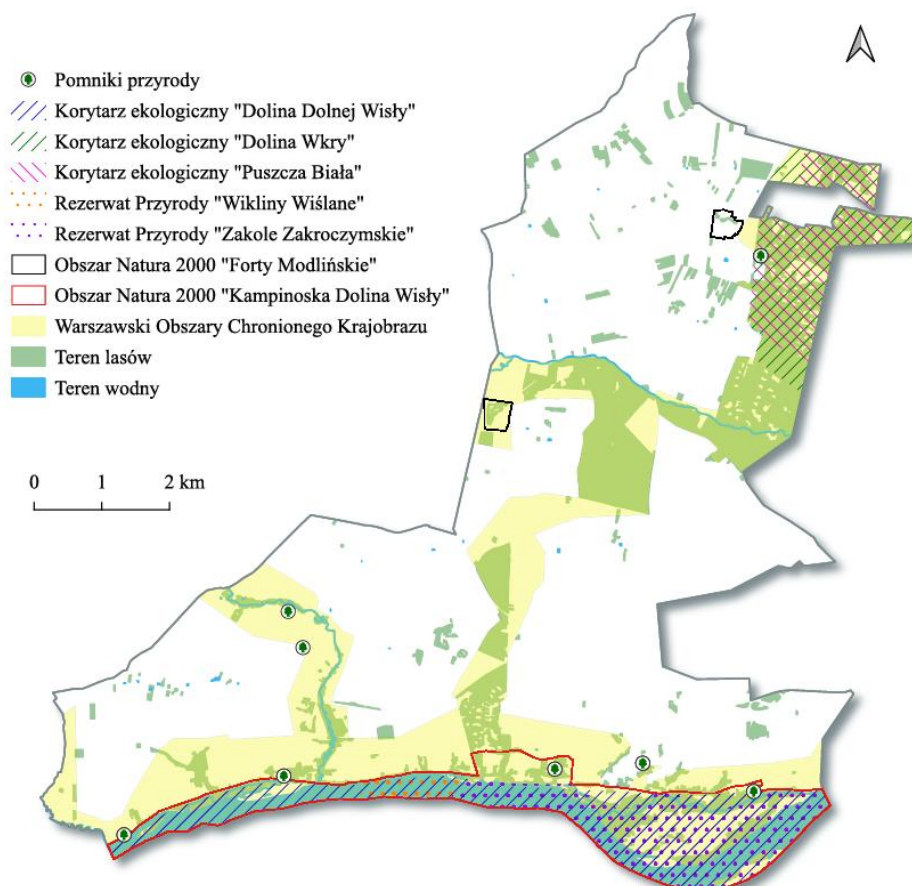
Rysunek 11. Zidentyfikowane i priorytetowe krajobrazy w Gminie Zakroczym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Audytu Krajobrazowego Województwa Mazowieckiego

Gmina cechuje się niskim poziomem lesistości, pozostającym na poziomie 11,8%, podczas gdy poziom lesistości kraju, według danych Lasów Państwowych, wynosi 29,6%. Jest to również wartość ponad dwukrotnie niższa od średniej powiatowej na poziomie około 26%. Większość lasów na terenie Gminy stanowi własność Skarbu Państwa (około 81% całkowitej powierzchni lasów na terenie Gminy) i pozostaje w zarządzie Nadleśnictwa Jabłonna.

Zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, na terenie Gminy Zakroczym wyróżnia się 4 rodzaje form ochrony przyrody (Rysunek 12.)

Rysunek 12. Rozmieszczenie terenów leśnych i zadrzewionych wraz z lokalizacją form ochrony przyrody i korytarza ekologicznego na terenie Gminy Zakroczym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GDOŚ i BDOT10k

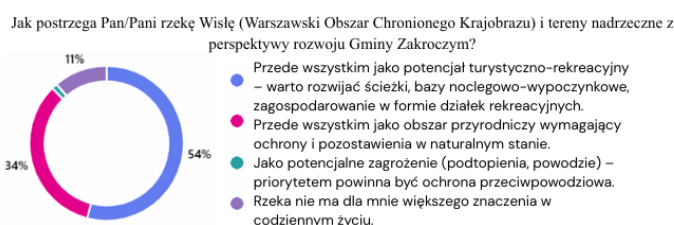
Formy te stanowią wzajemnie uzupełniający się system obszarów cennych przyrodniczo, objętych ustawową ochroną w celu zachowania tych walorów. W strukturze lokalizacji poszczególnych obszarów chronionych widoczna jest wyraźna zależność od, zlokalizowanej na południowym krańcu Gminy, rzeki. Na jej fragmencie ustanowione zostały najwyższe formy ochrony przyrody – Rezerwat przyrody „Zakole Zakroczymskie” oraz Rezerwat przyrody „Wikliny Wiślane”. Celem ochrony w rezerwach jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych ostoi lęgowych rzadkich i ginących gatunków ptaków, występujących na obszarze rzeki. Fragment rezerwatów z terenu Gminy zawiera się z kolei w obszarze Natura 2000 „Kampinoska Dolina Wisły” (PLH14140029) oraz „Dolina Środkowej Wisły” (PLH140004). Obejmują one południowe pasmo Gminy na szerokości doliny rzecznej, chroniąc występujące tam gatunki ptaków oraz naturalny, roztokowy odcinek koryta rzecznego wraz z występującymi tam zbiorowiskami roślinnymi. W północnej części Gminy, na obszarze Fortu XIII Błogosławie oraz Fortu XIb Strubiny ustanowione zostały obszary Natura 2000 „Forty Modlińskie” (PLH140020) ze względu na pełnienie przez nie funkcji zimowisk dla nietoperzy. Od koryta rzecznej, w kierunku północnym zaznacza się przebieg Warszawskiego Obszaru Chronionego, wyróżniający się zróżnicowanym ekosystemem, cennym ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb turystyczno-wypoczynkowych. Na terenie Gminy zlokalizowane jest także 9 pomników przyrody, w tym 7 dębów szypułkowych (*Quercus robur*),

1 dąb (*Quercus*) oraz 1 głąz narzutowy. Poza prawnymi formami ochrony przyrody, w północnej części Gminy identyfikuje się korytarz ekologiczny „Puszcza Biała” (KPnC-1), korytarz ekologiczny „Dolina Wkry” (KPnC-6) oraz korytarz ekologiczny „Dolina Dolnej Wisły” (GKPnC-10B), będące ważnymi szlakami migracyjnymi gatunków roślinnych i zwierzęcych.

Zgodnie z planami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, wynikającymi z prowadzonej weryfikacji obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów wskazywanych przez Klub Przyrodników, w ramach akcji „Rezerваты przyrody – czas na comeback”, na terenie miasta Zakroczym wskazuje się obszar predysponowany do utworzenia rezerwatu przyrody o roboczej nazwie „Murawy w Zakroczymiu”. Jego unikatowość związana jest z występującymi na tym obszarze zbiorowiskami ciepłolubnych, śródlądowych muraw napiaskowych o charakterze reliktowym, porastającymi najczęściej suche, nasłonecznione i ubogie piaszczyste gleby.

Walory środowiskowo-krajobrazowe rzeki Wisły oraz terenów nadwiślanych dostrzegane są również z perspektywy mieszkańców, którzy jako kierunek rozwoju posiadanego zasobu naturalnego wskazują przede wszystkim turystykę i rekreację (Wykres 49). Nieco mniejsza grupa respondentów zwraca także uwagę na konieczność ochrony tego obszaru i pozostawienia go w naturalnym stanie.

Wykres 49. Potencjał rozwojowy rzeki Wisły i terenów nadwiślanych zdaniem mieszkańców Gminy.
Źródło: badanie ankietowe 2026

Wysokie walory przyrodnicze Gminy Zakroczym wyróżniają ją także na poziomie regionalnym. „Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku” kwalifikuje Gminę jako jedną z jednostek o zidentyfikowanym potencjale do utworzenia Zielonego Pierścienia Warszawy. Koncepcja ta ma na celu objęcie wyznaczonego obszaru szczególnymi działaniami i interwencjami, które przyczynią się do zabezpieczenia i wsparcia terenów metropolitalnej sieci zielonej infrastruktury, która pełni funkcję zaplanowanej sieci obszarów naturalnych i półnaturalnych pokrytych roślinnością lub wodami, wraz z innymi elementami środowiska. Jest ona zaprojektowana i zarządzana w sposób zapewniający szeroką gamę usług ekosystemowych, czyli korzyści, jakie człowiek może uzyskać z naturalnego i poprawnie funkcjonującego środowiska przyrodniczego.

Ze względu na korzystne uwarunkowania środowiskowe, dużą część Gminy stanowią grunty użytkowane rolniczo. Wykształcony kierunek owocowo-warzywniczy wynika z dominacji gleb klas IV, IVa oraz IVb. Są to głównie gleby brunatne słabo wylugowane, utworzone z piasków gliniastych i piaszczystych glin. Niewielki udział mają gleby klas III, stanowiące przede wszystkim gleby brunatne i pyłowe, utworzone z glin, iłów oraz piasków gliniastych na glinie. W północnej części występują również gleby najniższych klas bonitacyjnych - V i VI - ze względu na położenie na podłożu piaszczysto-żwirowym.

W zakresie monitoringu jakości gleby i ziemi na terenie Gminy Zakroczym nie zlokalizowano żadnych punktów pomiarowych i nie prowadzono badań monitoringu chemizmu gleb ornych realizowanego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Według Centralnej Bazy Danych Geologicznych, na terenie Gminy Zakroczym zlokalizowane są dwa złoża perspektywiczne i prognostyczne kruszywa naturalnego. Jedno z nich – złoża piasków i żwirów, występuje na terenie obecnego składowiska odpadów w Zakroczymiu, drugie – obejmujące kopaliny ilaste ceramiki budowlanej, zlokalizowane jest w miejscowości Mochty-Smok. W przeszłości wydobywano kruszywa z obszaru w Mochtach-Smok na potrzeby działalności pobliskiej Wytwórni Ceramiki Budowlanej, jednak obecnie nie prowadzi się żadnej działalności eksploatacyjnej w żadnej lokalizacji.

Gmina Zakroczym prowadzi politykę ochrony środowiska w ramach dedykowanych dokumentów programowych, w szczególności „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zakroczym na lata 2026-2028 z perspektywą do 2032”, komplementarnego z „Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowodworskiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”. Oba dokumenty koncentrują się na poprawie ogólnego stanu środowiska naturalnego, zrównoważonym wykorzystaniu jego zasobów oraz minimalizacji negatywnego wpływu działalności człowieka na zdrowie mieszkańców. Kierunki wyznaczone w dokumencie gminnym obejmują m.in. modernizację i rozwój infrastruktury technicznej, termomodernizację obiektów, transformacje energetyczne, wydajniejsze gospodarowanie zasobami wodnymi, prowadzenie efektywnej gospodarki odpadami, uwzględnianie aspektów środowiskowych w planowaniu przestrzennym, monitorowanie stanu środowiska oraz podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Zdaniem mieszkańców Gminy, **Wisła wraz z terenami nadwiślanymi stanowi duży potencjał dla rozwoju turystyki i rekreacji**. W związku z tym, obszary te powinny być predysponowane do odpowiedniego zagospodarowania w infrastrukturę turystyczną. Niemniej, badanie ankietowe wykazało również dostrzeganie przez respondentów konieczności ochrony tych obszarów przed ingerencją człowieka i pozostawienia ich w naturalnym stanie.
- ⇒ **Gmina Zakroczym cechuje się dominującym krajobrazem wiejskim**, z zaznaczającą się funkcją miejską na obszarze miasta Zakroczym. Tereny leśne stanowią niewielki udział w strukturze krajobrazu, co potwierdza również niski poziom lesistości, wynoszący 11,8%.
- ⇒ Kluczowym elementem, kształtującym system przyrodniczy Gminy jest **dolina rzeki Wisły**, przebiegająca wzdłuż południowej granicy Gminy. Determinuje ona również aspekt prawny ochrony przyrody, przejawiający się dużą różnorodnością prawnych form ochrony, w tym rezerwatami przyrody, obejmującymi najcenniejsze przyrodniczo tereny.
- ⇒ Wysokie walory przyrodnicze Gminy Zakroczym predysponują ją do utworzenia **Zielonego Pierścienia Warszawy**.
- ⇒ **Na terenie Gminy występują w zdecydowanej większości gleby klas IV, IVa, IVb**, wykazujące wysoką przydatność rolniczą szczególnie w kierunku warzywniczo-owocowym. Niewielki udział gruntów wykazuje wyższą klasę (III). W północnej części występują również gleby o najniższej przydatności – klas V i VI.
- ⇒ **W miejscowościach Zakroczym oraz Mochty-Smok zidentyfikowane zostały dwa złoża kruszyw naturalnych** – odpowiednio piaski i żwiry oraz kopaliny ilaste ceramiki budowlanej. Obecnie w żadnej lokalizacji nie jest prowadzona działalność eksploatacyjna.

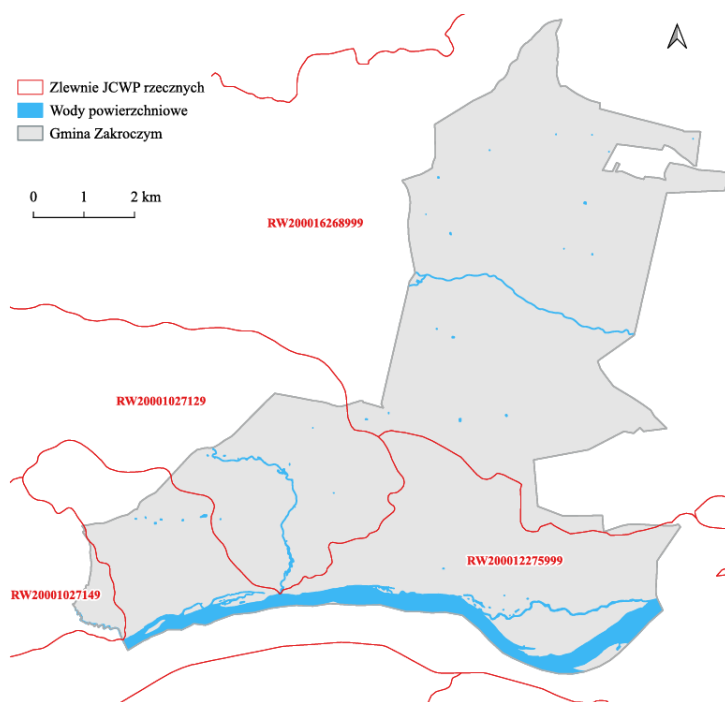
⇒ Samorząd prowadzi politykę w zakresie ochrony środowiska w oparciu o dedykowane dokumenty programowe, w szczególności „**Program Ochrony Środowiska na lata 2026-2028 z perspektywą do 2032**”, komplementarny z „Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowodworskiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”. Wyznacza on szereg celów i kierunków działań, prowadzące do ochrony walorów środowiska przyrodniczego oraz poprawy jakości poszczególnych jego komponentów.

5.5.2. Zasoby wodne

Stosunki wodne, ilość i jakość zbiorników oraz cieków wodnych to podstawowe czynniki wpływające na zasoby środowiska przyrodniczego, a co za tym idzie, warunki życia ludzi. Kształtowanie się zasobów wodnych zależy od wielu czynników otoczenia, tj. rzeźba terenu czy wielkość opadów, a obecnie także w dużej mierze działalność człowieka. Gmina znajduje się w obszarze dorzecza Wisły, która jest również jednym z występujących na terenie Gminy cieków wodnych.

5.5.2.1. Wody powierzchniowe

Głównym ciekiem wodnym na terenie Gminy Zakroczym jest rzeka Wisła, płynąca wzdłuż południowej granicy jednostki w naturalnym korycie. Na wysokości miasta Zakroczym tworzy zakole ze starorzeczem Łacha, natomiast w zachodniej części, w okolicach miejscowości Mochty-Smok stanowi ujście dla rzeki Strugi, będącej ciekiem lokalnym płynącym z północy na południe Gminy. Wzdłuż zachodniej granicy Gminy, na odcinku około 1,5 km znajduje się również inny dopływ Wisły- Dopływ spod Radzikowa Starego, pochodzący ze źródła zlokalizowanego na terenie gminy Czerwińsk. Ponadto, w północnej części Gminy, z zachodu na wschód przepływa okresowy cieki wodny – Suchodółka.

Rysunek 13. Zasięg JCWP względem Gminy Zakroczym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych aPGW.

Gmina Zakroczym znajduje się w obszarze 4 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) (Rysunek 13.).

Jakość jednolitych części wód powierzchniowych zależy w dużym stopniu od współwystępujących czynników o charakterze fizycznym, chemicznym i biologicznym. Ich oddziaływanie ma charakter złożony i zależy zarówno od uwarunkowań naturalnych, jak i presji antropogenicznych.

Zestawienie głównych czynników wpływających na stan jednolitych części wód powierzchniowych przedstawia Tabela 30.

Tabela 30. Główne presje oddziałujące na JCWP występujące na terenie Gminy Zakroczym.

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Status	Monitorowana		Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Główne źródła presji oddziałujących
			2016-2021	2022-2027			
Wisła od Narwii do zb. Włocławek	RW 200012275999	naturalna	TAK	TAK	Zły	Zagrożona	Nawożenie i depozycja, odpływ miejski (wody opadowe), źródła przemysłowe, źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone); wały przeciwpowodziowe – rzeki głównie; rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane)
Struga spod Strzembowa	RW 20001027129	naturalna	NIE	TAK	Brak danych	Zagrożona	Prostowanie koryta – rzeki główne
Dopływ spod Radzikowa Starego	RW 20001027149	naturalna	TAK	TAK	zły	zagrożona	Nawożenie i depozycja; prostowanie koryta – rzeki główne i rzeki pozostałe; rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rolnictwo, leśnictwo
Wkra od Sony do ujścia	RW 200016268999	naturalna	TAK	TAK	zły	zagrożona	Nawożenie i depozycja, odpływ miejski (wody opadowe), ścieki przemysłowe i komunalne; prostowanie koryta – rzeki główne, budowle piętrzące – rzeki główne; rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane)

Źródło: Karta charakterystyki JCWP.

Wody powierzchniowe na terenie Gminy Zakroczym zagrożone są głównie obszarowymi źródłami zanieczyszczeń. Najwięcej z nich pochodzi ze spływów powierzchniowych z terenów rolniczych, opadów atmosferycznych, rozwoju obszarów zurbanizowanych, a także zabiegów związanych z prostowaniem koryt rzecznych.

Na obszarze Gminy nie występują żadne większe zbiorniki wodne. Poza pojedynczymi stawami, zlokalizowanymi na terenach prywatnych działek, często związanymi z produkcją rolniczą, wyróżnia się jedynie zalew zlokalizowany na rzece Struga w okolicy miejscowości Mochty-Smok.

~ „Przede wszystkim priorytetem powinna być ochrona Wisły i terenów zalewowych, należy też pamiętać o wartości mokradel i odbudowywaniu zasobów przyrodniczych. Jeśli gmina Zakroczym ma jakąś wartość to jest nią unikatowe położenie i "dzika" przyroda.”

Cytaty wypowiedzi mieszkańców z badania ankietowego na pytanie jakie działania powinny być podjęte w obszarze „Środowisko”.

W okresie opracowywania dokumentu Strategii, w Gminie nie były realizowane żadne programy małej retencji, skierowane do mieszkańców, które zachęcałyby do gromadzenia i wykorzystania wód opadowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r. poz. 300), zarówno samorząd gminny, jak i podmioty sprawujące nadzór nad obszarem oraz właściciele urządzeń wodnych mają ściśle określone zadania, które zobowiązani są wypełniać zgodnie z II aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły:

a) działania do realizowania przez gminę:

- aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP,
- uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami,
- realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;

b) działania do realizowania przez właściciela urządzeń wodnych:

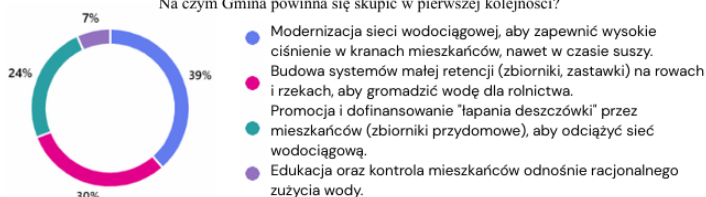
- opracowanie wariantowej analizy sposobu udroźnienia budowli piętrzących na cieku wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej,
- realizacja wybranego wariantu udroźnienia cieku - działanie inwestycyjne,
- budowa przepławki, przywrócenie drożności odcinków rzek,
- budowa przepławki, przywrócenie drożności odcinków rzek na kanale A przy Stopniu Wodnym Włocławek w związku z budową kolejnego stopnia wodnego poniżej Włocławka.

Zdaniem respondentów badania ankietowego, kluczowym obszarem działań samorządu gminnego w kierunku ochrony zasobów wodnych i zapewnienia ciągłości ich dostaw do mieszkańców jest modernizacja sieci wodociągowej. Taką odpowiedź w formularzu ankietowym wybrało 39% uczestników badania (Wykres 50.). Nieco mniejszy odsetek respondentów (30%) wskazał również konieczność budowy systemów małej retencji na rowach i rzekach, które sprzyjałyby gromadzeniu wody na cele upraw rolnych. 24% mieszkańców wyraziło również poparcie dla promocji i dofinansowania „łapania deszczówki” przez mieszkańców.

Wykres 50. Preferencje mieszkańców dotyczące kierunków działań podejmowanych na rzecz ochrony zasobów wodnych.

Źródło: badanie ankietowe 2026

Zasoby wody na Mazowszu kurczą się, co jest zagrożeniem dla upraw rolnych, przemysłu i mieszkańców. Na czym Gmina powinna się skupić w pierwszej kolejności?

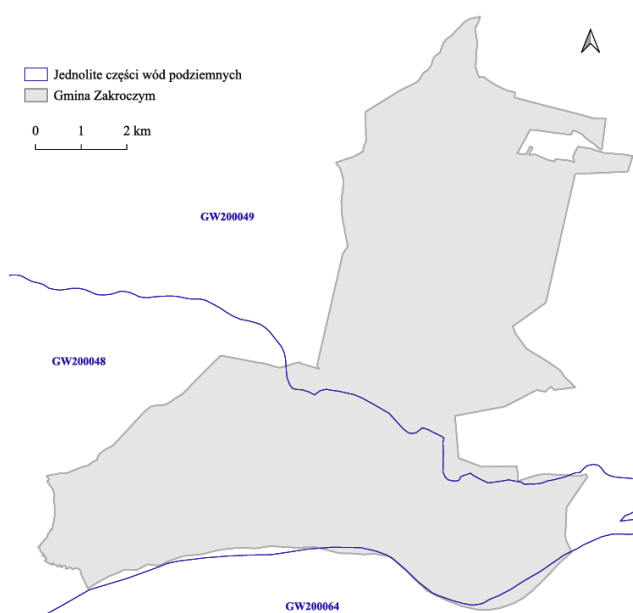
WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Zdaniem mieszkańców Gminy, kluczowymi działaniami samorządu, ukierunkowanymi na ochronę zasobów wodnych jest **modernizacja sieci wodociągowej**, która miałaby zapewnić ciągłość dostaw wody do nieruchomości. Jako drugi kierunek działań wskazuje się również **budowę systemów małej retencji**, wspierających uprawy rolne.
- ⇒ **Sieć wodna Gminy Zakroczym wykazuje nieregularne pokrycie**, przy czym dominującą rolę odgrywa rzeka Wisła, płynąca naturalnym korytem, wzdłuż południowej granicy Gminy. Poza nią występują również mniejsze cieki wodne – Struga w zachodniej części Gminy, Suchodółka pomiędzy miejscowościami Smoły i Strubiny oraz Dopływ spod Radzikowa Starego wzdłuż fragmentu zachodniej granicy jednostki.
- ⇒ **Stan jednolitych części wód powierzchniowych wykazuje niekorzystne parametry** – większość JCWP oceniono jako złe (jedynie Struga spod Strzembowa nie posiada oceny ze względu na brak prowadzonego monitoringu w cyklu 2016-2021), a wszystkie jako zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Oznacza to tym samym konieczność podjęcia działań systemowych, skoncentrowanych na poprawie jakości zasobów wodnych, a nie jedynie doraźnej interwencji.
- ⇒ Główne presje oddziałujące na wody pochodzą z: **rolnictwa** (spływy nawozów), **urbanizacji** (ścieki przemysłowe i komunalne, rozwój obszarów zurbanizowanych) oraz **przekształceń hydromorfologicznych** (prostowania koryt).
- ⇒ Na terenie Gminy, poza pojedynczymi prywatnymi zbiornikami śródpolnymi, występuje **jeden zalew, zlokalizowany na cieku wodnym Struga**, w okolicy miejscowości Mochty-Smok.
- ⇒ **Gmina obecnie nie realizuje żadnych programów mających na celu popularyzację wykorzystania obiektów technicznych zwiększających retencję wody opadowej**, co może przynosić negatywne skutki w postaci przyspieszonego odpływu wód z terenu Gminy.
- ⇒ II aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły zobowiązuje **samorząd gminny, a także podmioty nadzorujące obszar dorzecza i właścicieli urządzeń wodnych** do realizacji zadań ochronnych i naprawczych stanu wód.

5.5.2.2. Wody podziemne

Zgodnie z podziałem Polski na 174 Jednolite Części Wód Podziemnych, Gmina Zakroczym znajduje się w granicach zbiorników wód podziemnych, zlokalizowanych w Regionie wodnym Środkowej Wisły – PLGW200049, PLGW200048, PLGW200064 (Rysunek 14.).

Rysunek 14. Zasięg JCWPd względem Gminy Zakroczym.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych aPGW.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) nr 49 i 64 obejmują dwa kompleksy wodonośne, zaś JCWPd nr 48 – trzy kompleksy. Wszystkie części zbudowane są z osadów pochodzących z czwartorzędu oraz neogenu i paleogenu, przy czym w dwóch kompleksach – nr 48 i 49, występują również osady kredowe. Najważniejsze parametry poszczególnych jednolitych części wód podziemnych, zlokalizowanych na terenie Gminy Zakroczym przedstawia Tabela 31.

Tabela 31. Ogólna charakterystyka JCWPd nr 48, 49 i 64.

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	Identyfikator UE:	GW200048	GW200049	GW200064
	Numer JCWPd:	48	49	64
Lokalizacja	Dorzecze:	Wisły	Wisły	Wisły
	Region wodny:	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły
	RZGW:	Warszawa	Warszawa	Warszawa
Powierzchnia [km ²]		2967,56	5353,97	741,54
Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna	Stratygrafia:	czwartorzęd, kreda, neogen-paleogen	czwartorzęd, kreda, neogen-paleogen	czwartorzęd, neogen-paleogen
	Litologia:	piaski, wapienie, margle	piaski	piaski, żwiry
	Liczba pięter wodonośnych:	3	2	2
Zasób wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania [tys. m ³ /rok]		74330,43	94754,00	11342,38

Źródło: Karta informacyjna i karta charakterystyki JCWPd nr 48, 49 i 64

Wszystkie jednolite części wód podziemnych cechują się dobrym stanem ilościowym. Większość oceniana jest również pozytywnie pod względem chemicznym oraz sumarycznej oceny. Wyjątkiem jest JCWPd nr 64, której ogólny stan oraz stan chemiczny oceniono jako słaby. Wynika on przede wszystkim z przyczyn geogenicznych, czyli naturalnych uwarunkowań, wynikających w tym przypadku z pionowego przemieszczania się wód o wyższej mineralizacji z głębszych warstw geologicznych, a także dekompozycji

zanieczyszczeń atmosferycznych, pochodzących z aglomeracji warszawskiej. Należy jednak zaznaczyć, że przyczyny geogeniczne nie wpływają na stan chemiczny całej jednostki.

W związku ze zidentyfikowanymi różnymi stanami wód, JCWPd nr 48 i 49 nie wykazują ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, zaś JCWPd nr 64 wykazuje zagrożenie chemiczne. Jednocześnie, w dwóch pierwszych przypadkach, wskazuje się obszarowe presje znaczące, rozproszone, które mogą oddziaływać na stan wód i są związane z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem.

Eksploatacja zasobów dostępnych do zagospodarowania we wszystkich częściach mieści się w przedziale od 23% w JCWPd nr 48 do 44% w JCWPd nr 64.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

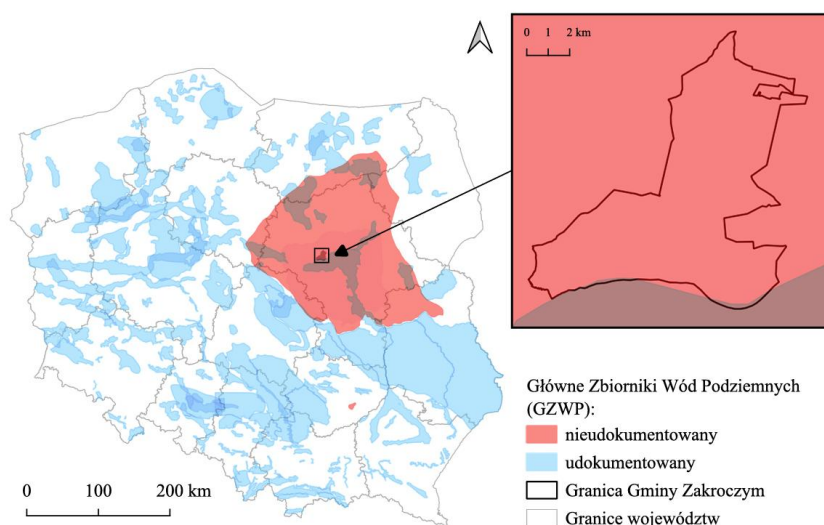
- ⇒ **Gmina Zakroczym zlokalizowana jest w zasięgu trzech jednolitych części wód podziemnych** – nr 48, 49 i 64, **które odznaczają się dobrym stanem ilościowym**. W przypadku JCWPd nr 64 odnotowywane jest zagrożenie chemiczne, pochodzące z naturalnych uwarunkowań oraz dekompozycji zanieczyszczeń atmosferycznych. Oznacza to m.in. konieczność prowadzenia badań w zakresie identyfikacji nowych zanieczyszczeń wód podziemnych w rejonach intensywnej presji urbanizacyjnej, rolniczej i przemysłowej.
- ⇒ W pozostałych dwóch przypadkach, **presje oddziałujące na wody podziemne mają charakter rozproszony** i wynikają przede wszystkim z prowadzonej działalności rolniczej, przemysłowej i gospodarki komunalnej.
- ⇒ **Poziom wykorzystania dostępnych zasobów wodnych wskazuje na stosunkowo intensywną eksploatację**, która w przyszłości może przyczyniać się do zwiększania ryzyka degradacji jakościowej i ilościowej.

5.5.2.3. Główne zbiorniki wód podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) stanowią najcenniejsze fragmenty jednostek hydro strukturalnych i systemów wodonośnych, wymagające szczególnej ochrony stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych oraz kontroli zarządzania zasobami, z zachowaniem priorytetu dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia i zaspokojenia potrzeb.

Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego, obszar Gminy Zakroczym znajduje się w zasięgu jednego udokumentowanego zbiornika – GZWP nr 222 Dolina Środkowej Wisły (Warszawa-Puławy) - oraz dwóch zbiorników nieudokumentowanych – nr 215 Subniecka Warszawska oraz nr 2151 Subniecka Warszawska (część centralna) (Rysunek 15.).

Rysunek 15. Położenie Gminy Zakroczym na tle GZWP.

Źródło: opracowane własne na podstawie danych PIG-PIB.

Ze względu na brak pełnej dokumentacji hydrogeologicznej dla zbiorników Subniecki Warszawskiej, najbardziej rozpoznany i istotny z punktu widzenia zarządzania zasobami jest zbiornik nr 222, dla którego określono szczegółowe parametry.

Zbiorniki nr 215 i 2151 mają charakter porowy, związany z utworami trzeciorzędowymi i cechują się dużą powierzchnią oraz znacznymi zasobami dyspozycyjnymi, jednak ich rozpoznanie hydrogeologiczne jest ograniczone. GZWP nr 222 jest z kolei zbiornikiem czwartorzędowym, o charakterze porowym, wykazującym na przeważającym obszarze, wysoką jakość wód (II klasa). Zasoby dyspozycyjne szacuje się na poziomie 616 676 m³/d, przy czym jest on bardzo podatny na antropopresję.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ **Gmina Zakroczym zlokalizowana jest na obszarze trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych** – nr 222, 215, 2151, przy czym jedynie zbiornik nr 222 posiada pełną dokumentację hydrogeologiczną.
- ⇒ Udokumentowany zbiornik Doliny Środkowej Wisły (nr 222) charakteryzuje się **wysoką jakością wód oraz wysokimi zasobami dyspozycyjnymi**, co stanowi o jego dużym znaczeniu w zaopatrywaniu ludzi w wodę, ale również o dużej presji antropogenicznej, oddziałującej na jego stan ilościowy i jakościowy.
- ⇒ Zbiorniki Subniecki Warszawskiej mają charakter słabiej rozpoznany, lecz ze względu na ich rozległość i zasobność **stanowią istotną rezerwę wód podziemnych**. W związku z tym, zasadne jest prowadzenie ostrożnej polityki przestrzennej w ich zasięgu, ograniczającej ryzyko zanieczyszczeń oraz zachowanie funkcji rezerwuarowej.

5.5.3. Zagrożenie powodzią i suszami

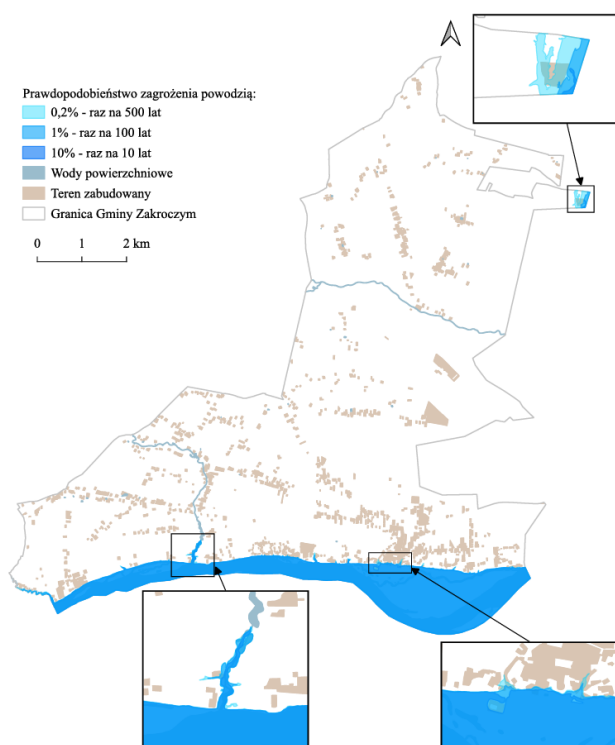
Na podstawie obowiązujących map zagrożenia powodziowego (MZP) oraz map ryzyka powodziowego (MRP), na terenie Gminy Zakroczym wyznacza się udokumentowane obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Klasyfikację poszczególnych stopni zagrożenia reguluje Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U. 2025 poz. 960). Według art. 16 pkt. 33, obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi są obszary, na których istnieje znaczące ryzyko powodzi lub jest prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wymienione w art. 16 pkt. 34, obejmują:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysoki i wynosi raz na 10 lat,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne, planowane zagospodarowanie przestrzenne nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym, stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi i środowiska oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym. Powyższe ograniczenia wynikają z dążenia do realizacji celu nadrzędnego zarządzania ryzykiem powodziowym, który wskazuje na ograniczenie negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Uszczegółowienie tego celu znajduje się w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, które zawiera 3 cele główne i 11 celów szczegółowych. Wśród głównych założeń wyróżnia się: zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego, oraz oprawę systemu zarządzania ryzykiem powodziowym. Odnoszą się one do wszystkich etapów zarządzania ryzykiem powodziowym, uwzględniając etap prewencji i ochrony, przygotowania oraz odbudowy i analiz. Dla Gminy Zakroczym, dokument wyznacza dwa działania:

- ograniczenie nowej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w dokumentach i aktach prawnych dotyczących planowania przestrzennego;
- analizę potrzeb i koncepcję zabezpieczenia przed powodzią budynków mieszkalnych oraz handlowo-usługowych w zasięgu powodzi 1% w Regionie wodnym Środkowej Wisły.

Z analizy map zagrożenia powodziowego wynika, że największe ryzyko dotyczy południowej części Gminy, związanej bezpośrednio z doliną rzeki Wisły. Na obszarze zagrożenia, w południowej części miasta Zakroczym, zlokalizowane są również pojedyncze budynki, najczęściej mieszkalne. Lokalne zagrożenie występuje również w północnej części Gminy i wynika z pobliskiego sąsiedztwa rzeki Wkry z terenu gminy Pomiechówek. Obszar ten obejmuje zabudowania ośrodka terapii w Janowie (Rysunek 16.).

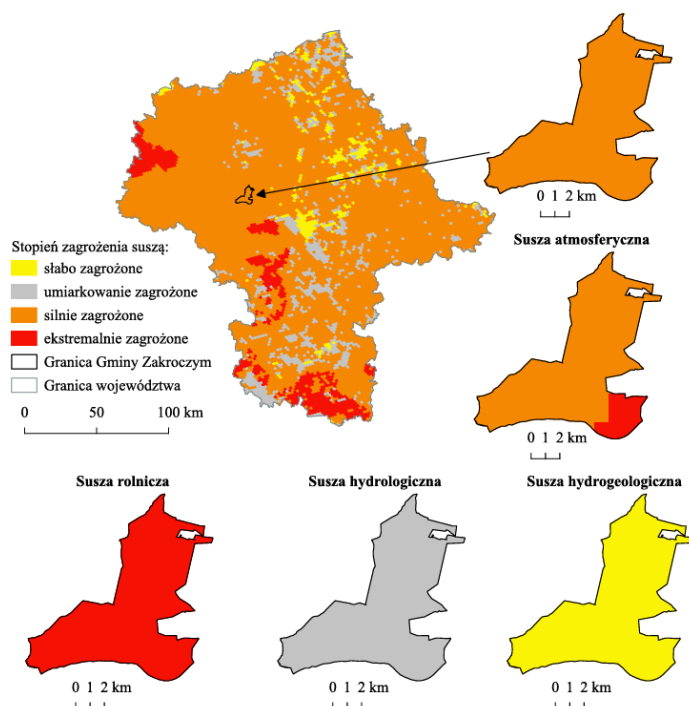
Rysunek 16. Obszary zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Zakroczym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych hydroportal ISOK.

W związku ze wzrastającym zagrożeniem suszą, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW Wody Polskie) w 2021 roku opracowało Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS). Cele szczegółowe, wyznaczone w dokumencie, obejmują: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi w celu zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, zwiększanie retencji wodnej, edukację i zarządzanie ryzykiem suszy oraz formalizację i zaplanowanie finansowania działań przeciwdziałających skutkom suszy. Susza oznacza niedobór wody na danym terenie, w którym można wyróżnić jej cztery podstawowe fazy, następujące po sobie:

- suszę atmosferyczną – brak lub niedobór opadów,
- suszę glebową (rolniczą) – konsekwencja wydłużającej się suszy atmosferycznej, charakteryzująca się niedostateczną wilgotnością gleby do zaspokojenia potrzeb roślin i prawidłowego prowadzenia gospodarki rolnej,
- suszę hydrologiczną – niedobór wody w rzekach i jeziorach, objawiający się niskimi stanami wód i przepływów,
- suszę hydrogeologiczną – niedobór wody w zasobach podziemnych.

Mapy zagrożenia suszą, opracowane w ramach PPSS, wskazują na silne zagrożenie suszą atmosferyczną większości terenu Gminy Zakroczym oraz ekstremalne zagrożenie w południowo-wschodnim fragmencie (Rysunek 17.). Największe zagrożenie dla całego obszaru Gminy stanowi, z kolei, susza rolnicza. Dwa pozostałe rodzaje susz nie wykazują wysokiego poziomu zagrożenia. W łącznym zestawieniu oceny zagrożenia suszą, Gmina Zakroczym cechuje się silnym zagrożeniem.

Rysunek 17. Ocena zagrożenia suszą na terenie Gminy Zakroczym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS); <https://dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss>

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ **Gmina Zakroczym cechuje się występowaniem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią**, wynikających przede wszystkim z położenia w pobliżu doliny rzeki Wisły, ale również bliskiego sąsiedztwa rzeki Wkry. Obszary te obejmują przede wszystkim koryto rzeczne wraz z terenami nadrzecznymi, pokrytymi w większości roślinnością bagienno-łąkową oraz leśną. W sporadycznych przypadkach zlokalizowane są na nim również zabudowania, w tym głównie budynki mieszkalne. Sytuacja ta dotyczy południowego fragmentu miasta Zakroczym oraz ośrodka terapii w miejscowości Janowo.
- ⇒ Mając na uwadze wysokie zagrożenie powodziowe oraz istniejące zagospodarowanie, **Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły wskazuje dla Gminy Zakroczym dwa działania** – w zakresie ograniczenia nowej zabudowy na terenach zagrożonych oraz przeprowadzania analiz i opracowania koncepcji zabezpieczenia przed powodzią istniejących budynków.
- ⇒ Jednocześnie, **na całym obszarze Gminy wykazuje się silne zagrożenie suszą, przy czym dominującym problemem jest susza rolnicza**. Biorąc pod uwagę duży udział użytków rolnych w strukturze przestrzennej Gminy, susza rolnicza może być szczególnie dużym wyzwaniem dla lokalnych rolników.
- ⇒ **Wskazane jest równoległe traktowanie zagrożeń powodziowych i suszowych jako elementów jednego systemu gospodarowania wodami**, co uzasadnia potrzebę wdrażania rozwiązań zwiększających retencję, spowalniających odpływ wód oraz ograniczających skutki negatywnych zjawisk hydrologicznych.

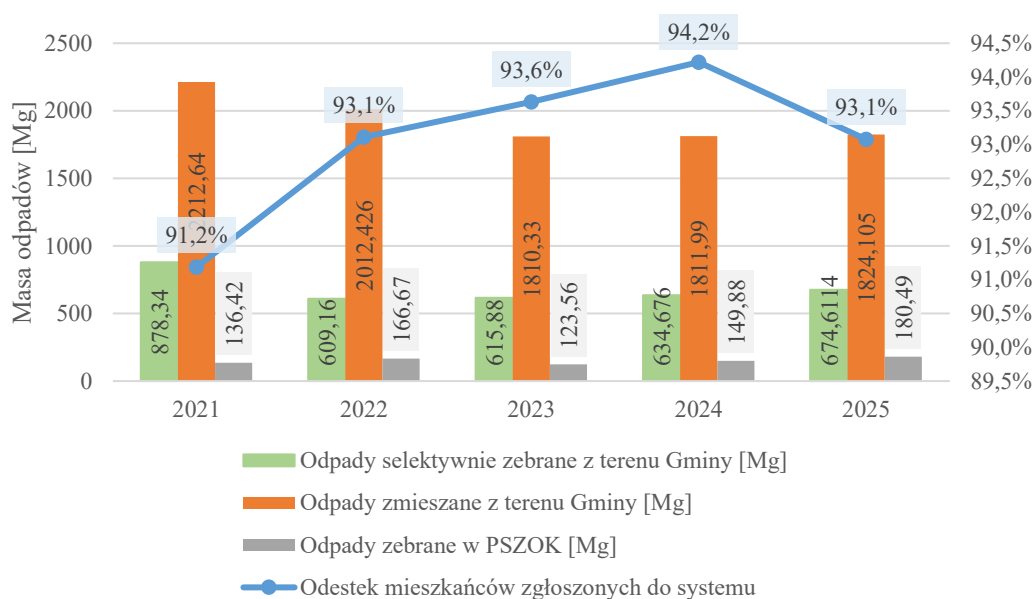
5.5.4. Gospodarka odpadami

System gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Zakroczym funkcjonuje na podstawie współpracy organów samorządowych z zewnętrznymi podmiotami prywatnymi, świadczącymi usługi w tym zakresie. Za wszelkie sprawy formalne związane z korzystaniem z gminnego systemu gospodarowania odpadami, w tym dotyczące również opłat za odbiór odpadów, odpowiada wydział finansów i budżetu Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu. Pozostałe kwestie organizacyjne koordynuje referat ochrony środowiska. Za usługi odbioru i zagospodarowania odpadów z terenów nieruchomości zamieszkałych, odpowiadają z kolei podmioty zewnętrzne, wybierane w trybie przetargowym. Podmioty prowadzące działalność gospodarczą oraz właściciele nieruchomości niezamieszkałych mają obowiązek zagospodarowania odpadów we własnym zakresie, w ramach współpracy z pomiotami wpisanymi do Rejestru działalności regulowanej. Niesegregowane odpady komunalne przekazywane są do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych, zlokalizowanych poza terenem Gminy. W 2025 roku były to instalacje mechaniczno-biologiczne Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. oraz Byś Wojciech Byśkiniewicz. Pozostałości pochodzące z przetwórstwa odpadów są przekazywane na składowiska, w tym składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zakroczymiu, prowadzone przez dzierżawcę gruntu – PG INWEST Sp. z o.o.

W latach 2021-2025 system gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Zakroczym charakteryzował się niewielką zmiennością ilości wytwarzanych odpadów, przy jednoczesnej większej zmienności ich struktury (Wykres 51.). Łączna ilość odpadów w poszczególnych latach analizy wahała się od 3227,4 Mg w 2021 roku do 2549,77 Mg w 2023 roku. W 2025 roku, całkowita masa odpadów wynosiła 2679,21 Mg, co stanowi spadek względem początku okresu analizy o 548,19 Mg. Wraz z nim, odnotowywana jest ogólna ten tendencja spadkowa masy odpadów zmieszanych, odbieranych z nieruchomości z terenu Gminy. Na koniec 2025 roku masa odpadów zmieszanych była o 388,54 Mg mniejsza w porównaniu do 2021 roku. Od 2022 roku widoczna jest także tendencja wzrostowa masy odpadów selektywnie zbieranych, która w 2025 roku wyniosła o 65,45 Mg więcej niż w 2022 roku. Jednocześnie, widoczny jest także relatywnie niski poziom odpadów przekazywanych do PSZOK, wynoszący maksymalnie 180,49 Mg odpadów w 2025 roku, co stanowi 6,7% całkowitej masy odpadów zebranej w tym roku.

Mimo zmniejszającej się liczby odpadów komunalnych, w latach 2021-2024 wzrastał odsetek mieszkańców korzystających z gminnego systemu gospodarowania odpadami. W całym okresie analizy utrzymywał się on na wysokim poziomie, przekraczającym 90% ogólnej liczby ludności Gminy Zakroczym.

Wykres 51. Struktura wytwarzanych odpadów wraz z odsetkiem mieszkańców objętych systemem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: Roczna analiza stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Zakroczym za rok 2021, 2022, 2023, 2024, 2025.

Pozytywną zmianą jakościową gminnego systemu gospodarki odpadami jest poprawa w zakresie osiąganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych. W analizowanym okresie, wskaźnik ten wzrósł od 24,28% w 2021 roku do 57,18% w 2025 roku, przy czym jedynie w 2023 roku nie osiągnął wymaganego poziomu recyklingu. Pozytywnym zjawiskiem jest również coroczne utrzymywanie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji poniżej dopuszczalnego poziomu. Mimo to, w 2025 roku osiągnięty poziom był niemal 7-krotnie wyższy niż w roku poprzednim (Tabela 32.).

Tabela 32. Informacja o wytworzonych odpadach na terenie Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.

	2021	2022	2023	2024	2025
Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych [%]	24,28	25,31	25,57	53,68	57,17
Wymagany poziom recyklingu [%]	20,00	25,00	35,00	45,00	55,00
Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania [%]	10,55	0,09	2,70	1,70	11,68
Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania [%]	35,00	35,00	35,00	35,00	35,00

Źródło: Roczna analiza stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Zakroczym za rok 2023, 2024, 2025; dane Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu

Na terenie Gminy Zakroczym funkcjonuje również system odbioru przeterminowanych leków. Punkty odbioru zlokalizowane są w ośrodku zdrowia, aptece oraz urzędzie miejskim, gdzie mieszkańcy mają możliwość bezpłatnego pozostawienia przeterminowanych leków w przeznaczonych na ten cel pojemnikach.

Wspominany wcześniej, Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany jest przy ulicy Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej 11 w Zakroczymiu. Funkcjonuje on od 2016 roku. W 2025 roku został poddany modernizacji w postaci instalacji wagi najazdowej, która ma na celu zwiększenie kontroli nad strumieniem odpadów, poprawę jakości danych oraz optymalizację kosztów funkcjonowania systemu. Mieszkańcy mają możliwość oddawania do PSZOK odpadów pochodzących z gospodarstw domowych. W celu zapewnienia stałej dostępności obiektu, w 2025 roku był on otwarty 6 dni w tygodniu.

W pobliżu PSZOK zlokalizowane jest również składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Działa ono na podstawie m.in. umowy dzierżawy, zawartej w dniu 20 stycznia 2014 r., pomiędzy Gminą Zakroczym a firmą PG INWEST Sp. z o.o. oraz pozwolenia zintegrowanego Marszałka Województwa Mazowieckiego, nr 266/15/PŚ.Z (znak: PS- V.7222.9.2014.KS) z dnia 15 września 2015 r., określającego warunki i parametry funkcjonowania instalacji i sposoby korzystania ze środowiska. Obecnie składowisko składa się z dwóch kwater eksploatowanych – południowej i wschodniej, oraz zrehabilitowanej kwatery zachodniej. Według danych z „Planu inwestycyjnego dla województwa mazowieckiego” masa składowanych odpadów w instalacjach w Zakroczymiu wynosi 20 062,38 Mg/rok przy całkowitej pojemności składowiska (wraz z częścią zrehabilitowaną) 1 145 091, 00 m³. W 2025 roku pojemność pozostała składowiska wynosiła 362 058,41 m³. Obiekt od lat stanowi przedmiot dyskusji społecznych ze względu na emitowane uciążliwości zapachowe. W związku z tym, samorząd wielokrotnie podejmował interwencje do odpowiednich organów nadzorczych, tj. Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Inspektora Ochrony Środowiska czy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. Wynikiem podjętych działań były przeprowadzone przeglądy ekologiczne oraz audyty. Ostatnią tego typu kontrolę przeprowadzono w 2025 roku, a jej wyniki udostępniono w „Audycie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zakroczymiu”. Objął on ocenę stanu technicznego funkcjonującego na terenie składowiska systemu odgazowywania, analizę dokumentacji, interpretację wyników monitoringu gazu oraz prognozę produkcji gazu. Wnioski wynikające z przeprowadzonych badań wskazują poprawę sposobu działania składowiska, m.in. w zakresie efektywności odprowadzania i unieszkodliwiania gazu z poziomu około 30-40%, pomierzonego w ramach przeglądu ekologicznego z 2014 roku, do 60% w 2025 roku. Oględziny składowiska wskazały na realizację dużej liczby rekomendacji infrastrukturalnych, sformułowanych w 2018 roku, zaś analizy laboratoryjne gazu zidentyfikowały obecność zanieczyszczeń w gazie składowiskowym, w szczególności siarkowodoru, co stanowi uzasadnienie dla wykorzystywania instalacji do oczyszczania gazu. W tym celu, w 2025 roku uruchomiono również biogazownię, szerzej opisaną w rozdziale 5.3.5. „Energia pochodząca z odnawialnych źródeł energii”, jako jeden z elementów zwiększających efektywność ujęć gazów w procesie składowania odpadów. Audyt przeprowadzony w 2025 roku wskazuje kolejne działania priorytetowe dla składowiska, które przyczynią się do zmniejszenia oddziaływania instalacji na środowisko oraz jakość życia mieszkańców, w tym: bezpieczeństwo użytkowania instalacji, zapobieganie emisjom niezorganizowanym, stwarzającym ryzyko odorów, maksymalizację ilości odprowadzania gazu przez ciągłe czuwanie nad wysoką sprawnością systemu odgazowania.

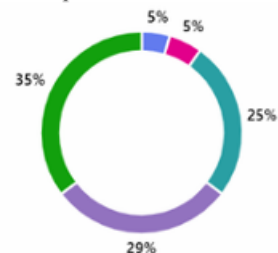
Kwestię składowiska odpadów w Zakroczymiu reguluje „Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2030”, który zakłada rekultywację obecnie eksploatowanych kwater do roku 2029 oraz 2032. Planowana rekultywacja ma być zrealizowana w kierunku sportowo-rekreacyjnym, przy czym w pierwszej kolejności należy przeprowadzić niezbędne zabiegi techniczne, tj. kształtowanie skarp i wierzchowiny, formowanie warstwy rekultywacyjnej (drenażowej, uszczelniającej i humusowej), oraz zabiegi biologiczne – obsiew mieszkanką traw, nasadzenia drzew i krzewów oraz ich pielęgnacja.

Niemal wszyscy mieszkańcy Gminy, którzy uczestniczyli w badaniu ankietowym wskazali negatywne oddziaływanie składowiska odpadów na jakość ich życia oraz funkcjonowanie całej jednostki (Wykres 52.). Zdaniem 35% respondentów dalsze funkcjonowanie składowiska może wpłynąć na rozwój Gminy poprzez ograniczenie liczby inwestorów, którzy będą chętni do lokalizowania własnych działalności w pobliżu składowiska. 29% uczestników badania wskazało również, że składowisko niszczy obecnie walory estetyczne przestrzeni Gminy. 30% respondentów potwierdziło, że odczuwają nieprzyjemne zapachy, pochodzące ze składowiska, w otoczeniu swojego domu, przy czym obiekt ten nie jest problemowy jedynie dla 5% tej grupy.

Wykres 52. Ocena wpływu składowiska odpadów na jakość życia mieszkańców.

Na terenie Gminy od lat funkcjonuje składowisko odpadów. Jak ocenia Pan/Pani jego obecność w pobliżu Państwa domu?

- Nie odczuwam żadnego wpływu tej działalności na moje życie codzienne.
- Odczuwam pewne niedogodności związane z działalnością składowiska, ale akceptuję je i nie mam nic przeciwko jego funkcjonowaniu.
- Odczuwam uciążliwości zapachowe w otoczeniu swojego domu.
- Uważam, że składowisko w znaczący sposób niszczy walory estetyczne Gminy.
- Uważam, że uciążliwości powodowane przez składowisko mogą wpłynąć na rozwój Gminy (niechęć inwestorów do lokalizowania swoich działalności, odstraszenie turystów, wyludnianie się Miasta i Gminy Zakroczym).

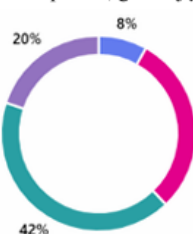
Źródło: badanie ankietowe 2026

W związku z długotrwałymi uciążliwościami zapachowymi, pochodzącymi ze składowiska odpadów, zarówno mieszkańcy, jak i samorząd podejmują odpowiednie działania, mające na celu ich ograniczenie. Jak wskazało badanie ankietowe, 42% mieszkańców uważa, że samorząd pozostaje bierny w stosunku do zgłaszanych skarg (Wykres 53.). Z kolei 38% respondentów dostrzega działania samorządu skierowane na eliminację uciążliwości wydobywających się ze składowiska, przy czym 30% tej grupy postrzega podjęte interwencje jako nieefektywne.

Wykres 53. Ocena działań samorządu wobec uciążliwości związanych ze składowiskiem odpadów według mieszkańców.

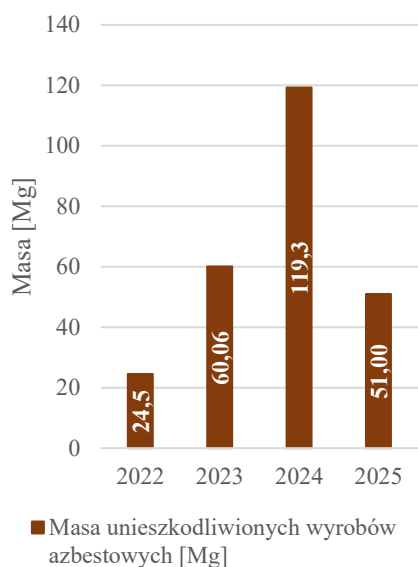
Źródło: badanie ankietowe 2026

Czy działania podejmowane przez Gminę w stosunku do istniejącego składowiska odpadów, generującego uciążliwości zapachowe i estetyczne, są wystarczające?

- Tak, Gmina regularnie podejmuje interwencje w kwestii składowiska odpadów oraz reaguje na zgłoszenia mieszkańców, co przynosi efekty w postaci zmniejszenia generowanych uciążliwości.
- Tak, Gmina dąży do zmniejszenia negatywnego oddziaływania składowiska na życie mieszkańców, jednak podejmowane działania nie przynoszą zauważalnej poprawy.
- Nie, Gmina pozostaje bierna w stosunku do zgłaszanych skarg.
- Nie mam zdania.

Zgodnie z założeniami „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, Gmina Zakroczym w 2022 roku przeprowadziła na swoim terenie inwentaryzację wyrobów azbestowych, która była podstawą do rozpoczęcia procesu odbioru ich z posesji mieszkańców i podmiotów prawnych, oraz unieszkodliwiania w bezpieczny sposób. Działania te są realizowane przy wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki

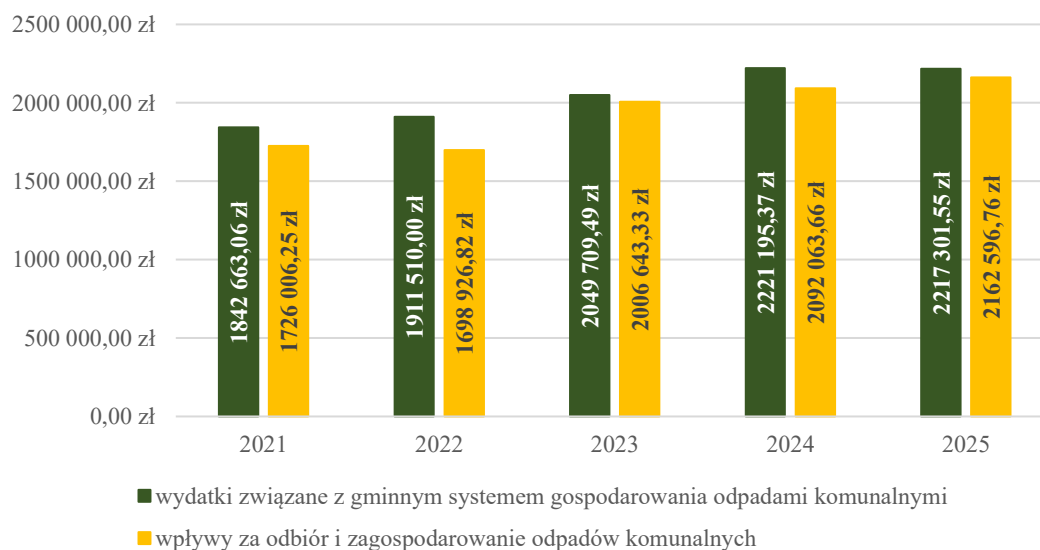
Wodnej w Warszawie. Z przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdzono na terenie Gminy 1541,911 Mg wyrobów azbestowych, przy czym były to zazwyczaj faliste i płaskie płyty azbestowo-cementowe, stanowiące pokrycia dachowe i elewacyjne. Do 2024 roku odnotowywany był regularny wzrost odbieranych odpadów azbestowych. W 2022 roku masa odebranych wyrobów wynosiła 24,5 Mg, zaś w 2024 roku wzrosła ona już do 119,3 Mg (Wykres 54.). W 2025 roku, masa odebranych odpadów zmalała ponad dwukrotnie względem poprzedniego roku. Łącznie w latach 2022-2025 zutylizowano 254,86 Mg wyrobów azbestowych.

Wykres 54. Masa unieszkodliwionych wyrobów azbestowych z terenu Gminy Zakroczym w latach 2022-2025.

Źródło: Raport o stanie Gminy Zakroczym za rok 2022, 2023, 2024, 2025

Wydatki Gminy związane z prowadzeniem gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi corocznie odnotowują wartości zbliżone do 2 mln zł. W 2025 roku wynosiły one 2 217 301,55 zł, co stanowiło wzrost względem 2021 roku na poziomie około 20% (Wykres 55.). Wydatki te są jednak częściowo pokrywane z wpływów pochodzących z opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów. Różnice pomiędzy wydatkami a wpływami w poszczególnych latach wahają się od 46 tys. zł w 2023 roku do 212,6 tys. zł w 2022 roku.

Wykres 55. Wydatki i wpływy związane z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zakroczym w latach 2021-2025.

Źródło: Roczna analiza stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Zakroczym za rok 2021, 2022, 2023, 2024, 2025.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Działające na terenie Gminy składowisko odpadów innych niż niebezpieczne stanowi wśród opinii publicznej temat sporny i budzący wiele kontrowersji. **Zdecydowana większość mieszkańców wskazuje na negatywne oddziaływanie obiektu na życie mieszkańców oraz możliwości rozwojowe Gminy.** W związku z tym, mimo podejmowanych przez Gminę działań interwencyjnych, część osób ocenia stanowisko samorządu jako bierne w stosunku do zgłaszanych skarg, a część wskazuje, że podjęte działania nie przynoszą realnych zmian.
- ⇒ System gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Zakroczym charakteryzuje się **wysokim standardem pod względem organizacyjnym, przy czym pozostaje on w dużej mierze uzależniony od podmiotów zewnętrznych,** świadczących usługi odbioru i zagospodarowania odpadów.
- ⇒ W analizowanym okresie obserwuje się **spadek ilości całkowitej masy odpadów komunalnych, przy jednoczesnym wzroście odsetka mieszkańców włączonych do gminnego systemu gospodarowania odpadami.** Takie zjawisko może być wynikiem uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami, który zapobiega stosowaniu niewłaściwych praktyk w odbiorze i utylizacji odpadów.
- ⇒ **Od 2022 roku widoczny jest wzrost masy selektywnie zbieranych odpadów.** W zestawieniu ze wzrastającym osiąganym poziomem recyklingu można wnioskować o wzrastającej świadomości ekologicznej mieszkańców.
- ⇒ Brak stałego trendu w osiąganiu wymaganego poziomu recyklingu oraz gwałtowny wzrost odpadów ulegających degradacji przekazanych do składowania w 2025 roku świadczą o **konieczności kontynuacji działań modernizacyjnych gminnego systemu gospodarowania odpadami.**
- ⇒ Na terenie Gminy zlokalizowane są **trzy punkty odbioru przeterminowanych leków,** dzięki czemu mieszkańcy mogą zutylizować posiadane substancje w bezpieczny sposób. Od lat obiekty te są chętnie wykorzystywane przez lokalną społeczność.
- ⇒ Działający na terenie **Gminy Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych** został poddany w 2025 roku modernizacji w zakresie instalacji wagi najazdowej, której celem jest zwiększenie efektywności pomiaru masy oddawanych odpadów, a w konsekwencji – zapobieganie składowaniu niewłaściwych odpadów. Mimo dużej dostępności PSZOK w ciągu tygodnia, masa oddawanych odpadów w całym analizowanym okresie utrzymuje się na niskim poziomie.
- ⇒ Na terenie miasta Zakroczym funkcjonuje **składowisko odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne.** Jego działanie wraz z zabiegami rekultywacyjnymi przewidziane jest do roku 2032. W okresie działania składowiska, stało się ono obiektem kontrowersji i dyskusji społecznej, której przyczyną były emitowane uciążliwości zapachowe. Na przestrzeni całego okresu funkcjonowania instalacji, podejmowane były interwencje i kontrole. Z audytu przeprowadzonego w 2025 roku wynika, że składowisko funkcjonuje zgodnie z określonymi warunkami i regulacjami prawnymi, a zarządca stale podejmuje działania mające na celu zwiększenie efektywności neutralizacji gazów składowiskowych.

- ⇒ Od 2022 roku Gmina Zakroczym realizuje założenia „**Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032**”. W latach 2022-2025 z nieruchomości z terenu Gminy odebrano i unieszkodliwiono 254,86 Mg wyrobów azbestowych, co stanowi około 17% wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów z terenu Gminy.
- ⇒ **System gospodarowania odpadami w Gminie Zakroczym wykazuje dużą niezależność w kwestii obciążenia budżetu Gminy.** Corocznie większość wydatków związanych z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych jest pokrywana z wpływów pochodzących z opłat z tego tytułu.

5.5.5. Powietrze atmosferyczne

Na jakość powietrza atmosferycznego w Gminie oddziałują trzy podstawowe grupy źródeł emisji:

- Emisja powierzchniowa (komunalno-bytowa) – związana z indywidualnymi systemami ogrzewania budynków,
- Emisja liniowa – wynikająca z transportu drogowego,
- Emisja punktowa – związana z działalnością gospodarczą oraz procesami energetycznymi.

Jako główne źródło emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Zakroczym wskazuje się sektor komunalno-bytowy, tzw. „niską emisję”, dotyczącą głównie pyłów PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)pirenu. Duży udział źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi (ponad 75% wszystkich źródeł ciepła, występujących na terenie Gminy – szerzej opisane w rozdziale 5.3.3. „Sieć gazowa i ciepłownictwo”) stanowi główną przyczynę tego rodzaju zanieczyszczeń. Część z nich wykazuje również zły stan techniczny, który pogłębia ryzyko wzmożonej emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Dodatkowo, przebiegające przez teren Gminy drogi krajowe o dużym natężeniu ruchu samochodowego stanowią źródło emisji liniowej. Wpływa ona na wzrost emisji tlenków azotu oraz wtórnego zapylenia, szczególnie w pobliżu zabudowy i wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Emisja punktowa nie stanowi znaczącego zagrożenia dla środowiska. Związana jest głównie ze spalaniem paliw w celach energetycznych oraz procesach grzewczych.

Gmina Zakroczym zlokalizowana jest w obrębie strefy mazowieckiej, dla której obowiązuje zaktualizowany „Program ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego na lata 2021-2026”, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 204/23 z dnia 21 listopada 2023 r. Aktualizacja dokumentu została oparta na wynikach corocznych ocen jakości powietrza z lat 2019-2022, przeprowadzonych w stacjach pomiarowych w zakresie pomiarów stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu. Na terenie Gminy Zakroczym nie istnieje żadna stacja pomiarowa, co wymusza konieczność korzystania z danych reprezentatywnych dla szerszego obszaru. Najbliższa stacja pomiarowa zlokalizowana jest w gminie Legionowo. Dane z niej wskazują, że zarówno w 2018 roku, jak i w 2022 roku nie odnotowano przekroczeń dobowych stężeń pyłów PM₁₀ oraz PM_{2,5}. Odmierna sytuacja kształtuje się w przypadku benzo(a)pirenu, który w 2018 roku odnotował przekroczenie na poziomie 300%, a w 2022 roku – na poziomie 100%.

Wyniki „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2025” wykazują brak przekroczeń norm dla pyłów PM10 oraz PM2,5 na obszarze Gminy, co wpisuje się w szerszy trend poprawy jakości powietrza w regionie. Niemniej, pod względem stężenia benzo(a)pirenu, miasto Zakroczym zostało wskazane jako ośrodek przekraczający dopuszczalne normy. Wraz z całą strefą mazowiecką, Gmina została zakwalifikowana pod tym względem do klasy C. Ponadto, na większości obszaru strefy mazowieckiej, w tym na terenie Gminy Zakroczym, odnotowane zostały również przekroczenia dotyczące ozonu troposferycznego (O₃) – zarówno w przypadku celu długoterminowego dla ochrony zdrowia ludzi, jak i roślin.

~ „Zlikwidować w blokach własne ogrzewanie i podłączyć do miejskiej sieci. To przestarzałe i uciążliwe dla mieszkańców.”

~ „Walka ze smogiem w zimie lokalnie, ale i w całej gminie (np. Hostel w Smoszewie). Korzystanie z placu zabaw w Zakroczymiu w zimie jest niemożliwe z powodu smrodu z kominów.”

W ostatnich latach Gmina Zakroczym podejmowała działania, mające na celu poprawę jakości powietrza. W głównej mierze miały one charakter organizacyjny oraz edukacyjny. W latach 2021-2024, corocznie przeprowadzane były kampanie edukacyjne i wydarzenia, mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w różnym wieku oraz promocję wymiany źródeł ciepła, termomodernizację i zachowania proekologiczne w zakresie wykorzystywanego ogrzewania i transportu. W tym samym czasie przeprowadzona została również weryfikacja stopnia wdrożenia uchwały antysmogowej, wprowadzonej uchwałą nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r. i zmienioną uchwałą nr 59/22 z dnia 26 kwietnia 2022 r. Realizowane działania miały postać kontroli wykorzystywanych źródeł ciepła oraz paliw i spalania odpadów. W latach 2021-2024 przeprowadzono 162 kontrole.

Gmina realizuje również rządowy program „Czyste powietrze”, mający na celu dofinansowanie inwestycji mieszkańców, chcących przeprowadzić w swoich nieruchomościach kompleksową termomodernizację lub wymianę niskosprawnych źródeł ciepła na rozwiązania bardziej efektywne i ekologiczne. W ramach programu, w Urzędzie Miejskim funkcjonuje Gminny Punkt Konsultacyjny, zapewniający mieszkańcom wsparcie na etapie aplikowania do programu oraz propagowanie wiedzy o dostępnych możliwościach dofinansowania wśród mieszkańców, szczególnie wśród osób niesamodzielnych lub o ograniczonej mobilności. W latach 2023-2025 w ramach programu wykonano łącznie 391 inwestycji, przy czym co roku liczba składanych i rozpatrzonych pozytywnie wniosków zwiększała się.

Na terenie Gminy funkcjonuje również „Program ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy Zakroczym na lata 2024-2026”, w ramach którego mieszkańcy mają możliwość pozyskania środków z budżetu Gminy na m.in. zakup niskoemisyjnego źródła ciepła.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ **Głównym źródłem zanieczyszczeń na terenie Gminy Zakroczym jest sektor komunalno-bytowy** związany z, wykorzystywanymi w gospodarstwach domowych, indywidualnymi źródłami ciepła, wśród których duży udział mają wciąż źródła zasilane paliwami stałymi. Emisję zanieczyszczeń atmosferycznych potęguje również emisja liniowa pochodząca z ruchu drogowego na głównych trasach przebiegających przez teren Gminy. Emisja punktowa z działalności gospodarczych nie wykazuje dużego wpływu na jakość powietrza w Gminie Zakroczym.
- ⇒ **Przekroczenia dopuszczalnych stężeń bezno(a)pirenu oraz ozonu wskazują na utrzymującą się presję środowiskową powodowaną nie tylko „niską emisją”** wynikającą z wykorzystywanych indywidualnych źródeł ciepła, **ale również wzrostem znaczenia wtórnych zanieczyszczeń**, w szczególności ozonu troposferycznego, którego powstawanie zależy od warunków meteorologicznych i obecności prekursorów emitowanych m.in. przez transport i działalność gospodarczą.
- ⇒ **Gmina regularnie podejmuje działania mające na celu poprawę jakości powietrza.** Są to zarówno kampanie i wydarzenia edukacyjne, kontrole przestrzegania przepisów z obszaru ochrony środowiska i powietrza, jak i wsparcie finansowe dla mieszkańców chcących zmodernizować posiadany system grzewczy.
- ⇒ **Gmina realizuje również programy ogólnokrajowe dotyczące ochrony powietrza**, w tym program „Czyste Powietrze”. W jego ramach świadczone są usługi doradcze, a także wsparcie finansowe. Z roku na rok program cieszy się wzrastającym zainteresowaniem wśród mieszkańców.

5.6. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

5.6.1. Użytkowanie terenów oraz struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Zakroczym

Hierarchia sieci osadniczej to klasyfikacja jednostek osadniczych na podstawie ich roli i znaczenia w organizacji struktury funkcjonalno-przestrzennej danego obszaru. Wynika ona z różnic w potencjale poszczególnych miejscowości, rozumianym jako dostępność i koncentracja dóbr kształtujących wzajemne zależności przestrzenne i funkcjonalne. O pozycji danej jednostki decydują w szczególności: zakres usług publicznych, obecność instytucji administracyjnych, poziom wyposażenia w infrastrukturę społeczną i techniczną, liczba mieszkańców oraz skala aktywności gospodarczej. Zróżnicowanie tych elementów prowadzi do wykształcenia układu ośrodków o odmiennej randze i sile oddziaływania.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna stanowi przestrzenny wyraz tej hierarchii i obejmuje rozmieszczenie elementów zagospodarowania terenu wraz z ich wzajemnymi powiązaniami. Kształtuje się ona pod wpływem uwarunkowań przyrodniczych, procesów historycznych i administracyjnych, rozwoju społecznego oraz zmian gospodarczych. Istotne znaczenie mają także dostępność komunikacyjna, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, oferta terenów

mieszkaniowych oraz rekreacyjnych. W rezultacie układ funkcjonalno-przestrzenny odzwierciedla zarówno rangę poszczególnych miejscowości, jak i charakter relacji zachodzących pomiędzy nimi.

Struktura sieci osadniczej

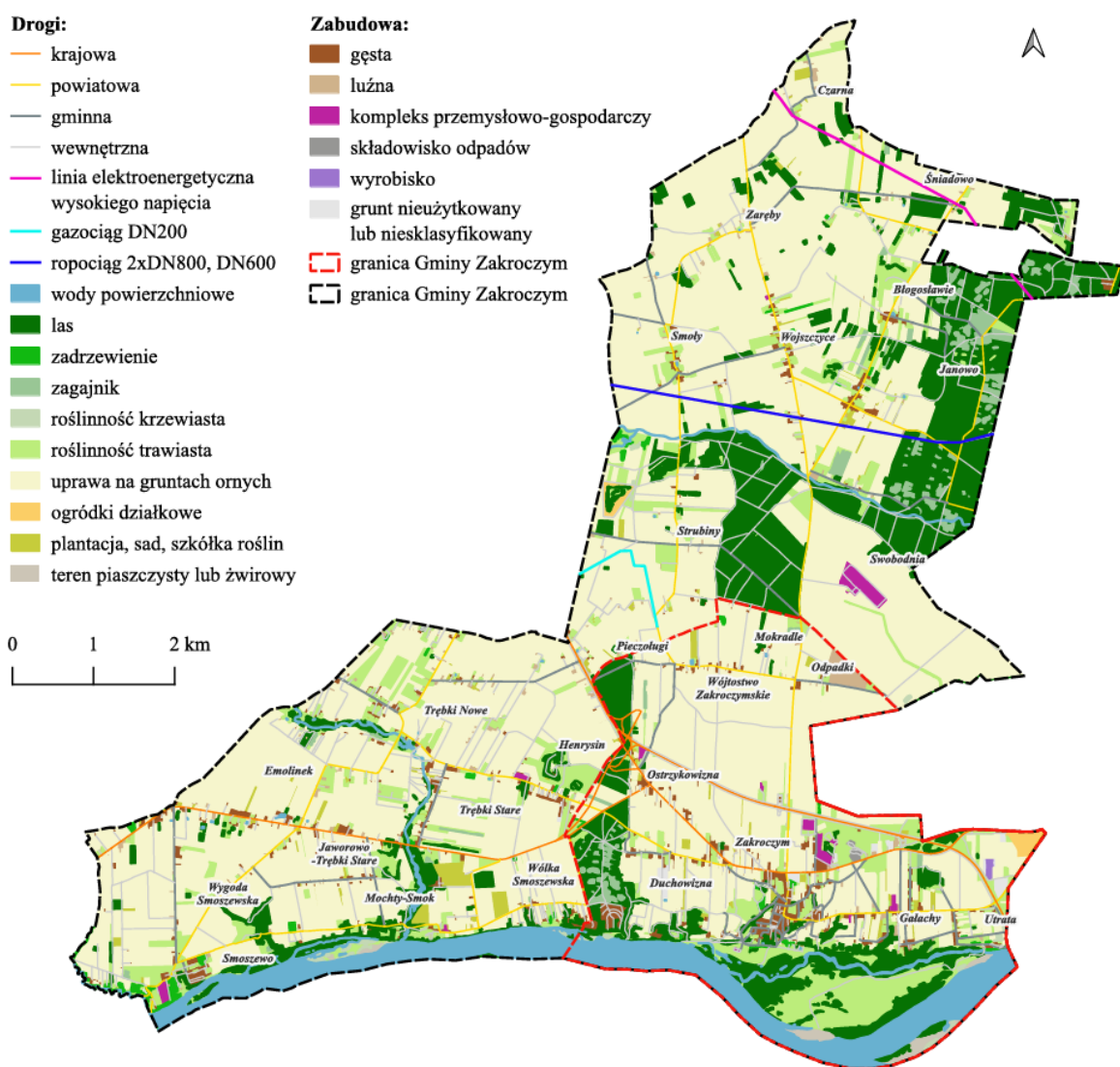
Struktura sieci osadniczej Gminy Zakroczym wykazuje charakter miejsko-wiejski. Ośrodkiem miejskim, pełniącym funkcje lokalnego centrum administracyjno-usługowego jest miasto Zakroczym, zlokalizowane w południowo-wschodniej części Gminy. Na terenie miasta występuje również największe zróżnicowanie zabudowy mieszkaniowej – poza zabudową jednorodzinną, zlokalizowane są tam również budynki mieszkalne wielorodzinne. Wschodni fragment miasta, pomiędzy drogami krajowymi nr 62 oraz S7, wyróżnia się koncentracją funkcji przemysłowych i usług specjalistycznych. Oprócz składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, mieszczą się tam duże firmy z branż m.in.: transportowej, magazynowej oraz budowlanej. Mniejsze obszary przemysłowe zlokalizowane są również w pobliżu węzła nr 55 „Zakroczym” (przedsiębiorstwo farmaceutyczne) oraz w sąsiedztwie północnej granicy miasta (Centrum logistyczne). Ostatni z rejonów, znajdujący się na pograniczu miasta i obszaru wiejskiego w okolicy miejscowości Swobodnia, obejmuje także jedno z nielicznych gospodarstw rolnych na terenie Gminy. Centralnym punktem miasta jest rynek wraz z Ratuszem Miejskim. Wokół niego rozprzestrzenia się promieniście, głównie w kierunku północnym, gęsta zabudowa. Na południe od rynku zlokalizowany jest Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Józefa, a na północ, przy ul. Klasztornej – Kościół oo. Kapucynów pw. św. Wawrzyńca wraz z Klasztorem Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów.

Pozostała część Gminy charakteryzuje się dominacją typowo wiejskiego krajobrazu, przejawiającym się rozproszoną zabudową, zlokalizowaną wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych oraz znaczącym udziałem gruntów ornych. Obecnie zmniejsza się liczba gospodarstw rolnych na rzecz przyrostu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Poza wspomnianym wcześniej pograniczem miasta i wsi, większe gospodarstwa rolne działają nadal w miejscowości Henrysin. Spośród małego zróżnicowania funkcjonalnego obszaru wiejskiego wyróżnia się miejscowość Swobodnia, w której mieści się największe, na terenie Gminy, centrum logistyczne ILS Sp. z o.o.

Układ osadniczy całej Gminy Zakroczym ma charakter monocentryczny – na tle wszystkich ośrodków zurbanizowanych, silną przewagę zaznacza miasto Zakroczym. Najsilniejsze procesy urbanizacyjne widoczne są w kierunkach zachodnim oraz wschodnim od miasta. Północna część Gminy nie wykazuje znaczących przekształceń, przy czym należy brać pod uwagę również fakt wyłączenia północnej części miasta z możliwości zagospodarowania w kierunku mieszkaniowym ze względu na wyznaczoną tam strefę ograniczonego zagospodarowania wynikającą z sąsiedztwa Mazowieckiego Portu Lotniczego Warszawa-Modlin.

Rysunek 18. przedstawia strukturę użytkowania gruntów w Gminie Zakroczym, w której dominujący udział mają grunty orne wykorzystywane pod uprawy (5519 ha, co stanowi 76,5% ogólnej powierzchni). Drugim pod względem powierzchni użytkiem są tereny leśne (855 ha – 11,8% ogólnej powierzchni Gminy), a następnie grunty pod wodami (478 ha – 6,6%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane – przekształcone w ramach działalności człowieka (356 ha – 4,9%).

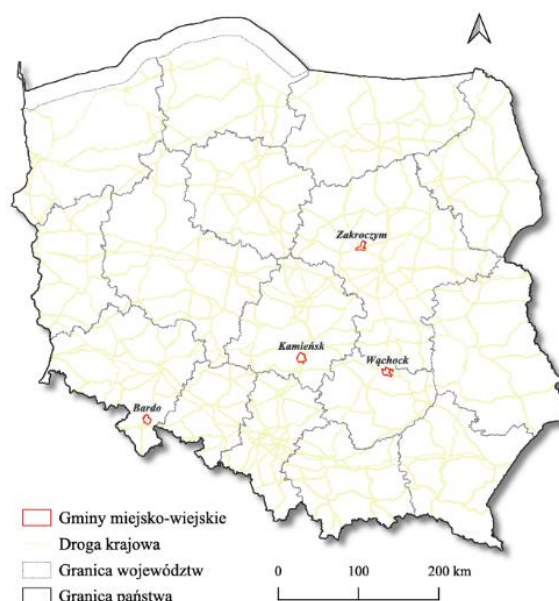
Rysunek 18. Jednostki osadnicze oraz struktura użytkowania terenu Gminy Zakroczym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k

Układ przestrzenny Gminy pozostaje silnie powiązany z doliną rzeki Wisły ze względu na występujące tam zagrożenie wystąpieniem powodzi. Dlatego też wzdłuż koryta rzeki Wisły dominują tereny nie przekształcone antropogenicznie – porośnięte w większości drzewami, roślinnością trawiastą lub pokryte materiałami piaszczysto-żwirowymi. Wpływający do Wisły dopływ spod Radzikowa Starego oraz rzeka przepływająca w północnej części Gminy wzmacniają walory lokalnego krajobrazu wodnego. Wzdłuż nich kształtowane są kolejne obszary zieleni. Dużym pokryciem terenami leśnymi wykazuje się także północno-wschodni fragment Gminy, w rejonie miejscowości Janowo. Wraz z mniejszymi kompleksami leśnymi, rozciągającymi się od niego w kierunku południowym, zarysowuje kształt klina zieleni, przechodzącego przez centralną część Gminy. Dodatkowe rezerwy terenów zieleni tworzą rodzinne ogródki działkowe – ROD im. Obrońców Modlina w Zakroczymiu oraz ROD Strubiny I.

Analizując strukturę przestrzenną gminy miejsko-wiejskiej należy zwrócić szczególną uwagę na ośrodek miejski, wyróżniający się różnorodnością pełnionych funkcji, pod kątem dostępnych zasobów przestrzennych oraz ewentualnych czynników mogących ograniczać wzmacnianie funkcji miejskich. W tym celu przeprowadzono analizę porównawczą Gminy Zakroczym z innymi gminami miejsko-wiejskimi. Do analizy przyjęto gminę Kamieńsk (województwo łódzkie), gminę Wąchock (województwo świętokrzyskie) oraz gminę Bardo (województwo dolnośląskie) (Rysunek 19.).

Rysunek 19. Gminy z analizy porównawczej w zakresie struktury użytkowania terenów w części miejskiej.
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k

Wszystkie analizowane gminy są jednostkami miejsko-wiejskimi, o powierzchni zbliżonej do powierzchni Gminy Zakroczym. Przy wyborze grupy porównawczej kierowano się również liczbą mieszkańców gminy, która ma kluczowy wpływ na kształtowanie zapotrzebowania na usługi, grunty przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową oraz przestrzeń do rozwoju działalności gospodarczych. Charakterystykę przyjętych do analizy gmin przedstawiono w Tabeli 33.

Tabela 33. Charakterystyka gmin z analizy porównawczej w zakresie struktury użytkowania terenów części miejskiej.

Gmina	Powiat	Województwo	Liczba ludności	Powierzchnia [km ²]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
Bardo	ząbkowski	dolnośląskie	4781	73,22	65,30
Kamieńsk	radomszczański	łódzkie	5481	96,43	56,84
Wąchock	starachowski	świętokrzyskie	6152	81,85	75,16

Źródło: BDL-GUS, BDOT10k

Zestawienie miasta Zakroczym z pozostałymi miastami z grupy porównawczej pod względem struktury użytkowania gruntów wykazuje, że mimo pełnionej funkcji miejskiej, wciąż utrzymywany jest w nim charakter rolniczy, charakterystyczny dla obszarów wiejskich. Miasto Zakroczym cechuje się największym odsetkiem gruntów ornych, stanowiących niemal połowę miasta, podczas gdy w pozostałych miastach odsetek ten kształtuje się na maksymalnym poziomie 16,35% (Tabela 34.). Tereny zurbanizowane, obejmujące wszystkie typy terenów zabudowanych oraz pozostałe tereny, stanowią jedynie nieco ponad 12% całego obszaru miasta, przy czym stosunkowo duży udział ma również zabudowa przemysłowo-składowa. Ta wartość jest jednak zdecydowanie bardziej zbliżona do odsetka terenów zurbanizowanych w pozostałych miastach, tj. 17% w mieście Bardo, 15% w mieście Kamieńsk oraz 11% w Wąchocku. Oznacza to tym samym, że pozostałe miasta cechują się większym odsetkiem terenów naturalnych, m.in. zalesionych i zadrzewionych. Należy również pamiętać, że duży wpływ na zagospodarowanie miasta Zakroczym ma rzeka Wisła, obejmująca ponad 10% powierzchni miasta. Niemniej, różnorodność form zagospodarowania terenu miasta

Zakroczym sprawia, że posiada ono duży potencjał do racjonalnego rozwoju zróżnicowanych funkcji, wzmacniających pozycję ośrodka miejskiego. Dostępne zasoby gruntowe oraz koncentracja istniejącej zabudowy w zwartym obszarze urbanizacji w centrum miasta pozwalają na kontrolowany rozwój nowych i wzmacnianie istniejących funkcji.

Tabela 34. Pokrycie terenu miasta Zakroczym na tle pozostałych miast z analizy porównawczej.

Miasto		Zakroczym	Bardo	Kamieńsk	Wąchock
Powierzchnia miasta [km ²]		19,97	4,71	11,99	15,92
Udział form pokrycia terenu w ogólnej powierzchni miasta [%]	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	5,03	6,69	8,81	7,44
	Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	0,18	1,63	0,10	0,01
	Zabudowa handlowo-usługowa	0,11	0,45	0,18	0,08
	Zabudowa przemysłowo-składowa	1,43	2,66	0,56	0,61
	Tereny leśne i zadrzewione	15,25	66,24	36,59	41,48
	Grunty orne	46,07	1,59	16,35	7,65
	Plantacje, sady, ogródki działkowe	2,01	1,15	0,16	0,79
	Roślinność trawiasta	14,04	11,17	31,57	36,60
	Tereny wodne	10,27	2,52	0,12	2,62
	Pozostałe tereny	5,60	5,91	5,56	2,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k

Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Jak już wspomniano wyżej, ośrodkiem szczególnej koncentracji infrastruktury społecznej jest miasto Zakroczym. Znajdują się tutaj najważniejsze obiekty publiczne, tj. Urząd Miejski, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz instytucje kultury, tj. Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Kultury, a także siedziby służb – Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Policji. Miasto mieści także jedyną Przychodnię Podstawowej Opieki Medycznej Nr 3, prywatny gabinet stomatologiczno-ortodontyczny oraz aptekę. Pod względem edukacyjnym, miasto także stanowi przewagę nad pozostałymi miejscowościami, ze względu na dysponowanie zarówno Szkołą Podstawową im. Pomnik Wdzięczności, jak i prywatnymi i publicznymi podmiotami oferującymi opiekę przedszkolną. Pozostałe placówki edukacyjne zlokalizowane są w miejscowościach Wojszczyce – Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina oraz w Wygodzie Smoszewskiej – Gminny Klub Dziecięcy. Na obszarach wiejskich również obiekty handlowe występują w większym rozproszeniu. Największy kompleks, gromadzący te usługi znajduje się przy skrzyżowaniu drogi krajowej nr 62 z drogą powiatową w Zakroczymiu. Infrastrukturę społeczną na terenach wiejskich uzupełniają świetlice wiejskie w Mochtach-Smok, Wólce Smoszewskiej, Janowie oraz Trębkach Nowych, będące centrum aktywności inicjatyw społecznych, m.in. Kół Gospodyń Wiejskich.

Infrastruktura techniczna obejmuje komponenty gospodarki komunalnej, energetycznej i transportowej. Na terenie miasta funkcjonuje oczyszczalnia ścieków, punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, składowisko odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne oraz zakład gospodarki komunalnej. System energetyczny Gminy tworzą linie elektroenergetyczne średniego napięcia oraz wysokiego napięcia relacji Nowy Dwór Mazowiecki – Płońsk wraz ze

wsparciem instalacji odnawialnych źródeł energii, rozlokowanych m. in. w budynkach gminnych i prywatnych posesjach. Sieć gazowa, zasilająca nieruchomości na terenie Gminy ma swoje źródło w gazociągu wysokiego ciśnienia DN200 biegnącym od Karolinowa do Strubin. Ponadto, w północnej części Gminy zlokalizowany jest rurociąg transportujący produkty naftowe – 2xDN800 i DN600 o przebiegu Adamowo-Płock, będący wschodnim fragmentem rurociągu „Przyjaźń”. Większość Gminy dysponuje również dostępem do sieci wodociągowej, z kolei usługi kanalizacji sanitarnej dostępne są jedynie dla mieszkańców miasta. Szkielet komunikacyjny Gminy Zakroczym tworzą drogi krajowe nr 62 oraz S7, wyznaczające szlaki o przebiegu zachód – wschód, oraz drogi powiatowe, rozplanowane równomiernie na całym obszarze. Infrastrukturę komunikacyjną uzupełnia sieć dróg gminnych i wewnętrznych.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ **Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Zakroczym ma charakter miejsko-wiejski z wyraźnie zaznaczającą się dominacją ośrodka miejskiego.** Miasto Zakroczym, oprócz funkcji mieszkaniowej, skupia w swoim obrębie pozostałe podstawowe funkcje – centrum administracyjne, edukacyjne, opieki zdrowotnej, handlowe, czy przemysłowe. Pozostałe ośrodki wiejskie są w głównej mierze obszarami zurbanizowanymi w kierunku mieszkaniowym.
- ⇒ Mimo wzrastającej funkcji mieszkaniowej, w tym szczególnie mieszkalnictwa jednorodzinnego, **na obszarze wiejskim Gminy Zakroczym wciąż zauważalny jest typowo wiejski charakter**, w którego strukturze dominują otwarte przestrzenie produkcji rolnej.
- ⇒ **System przyrodniczy Gminy cechuje się silnym oddziaływaniem, przepływającej południowym pasmem Gminy, rzeki Wisły.** Warunkuje ona zagospodarowanie pobliskich terenów, jak i stanowi zintegrowany element pozostałych przestrzeni naturalnych – terenów leśnych o przebiegu północ-południe. Cennymi rezerwami terenów zielonych są również Rodzinne Ogródki Działkowe w Zakroczymiu oraz Strubinach.
- ⇒ Mimo pełnionych funkcji miejskich, **miasto Zakroczym wykazuje wciąż stosunkowo niski stopień zurbanizowania oraz duży udział gruntów ornych**, charakterystycznych dla obszarów wiejskich. Mając na uwadze pełnione przez nie funkcje należy dążyć do kontrolowanego i racjonalnego rozwoju nowych przestrzeni miejskich oraz wzmacniania istniejącego przeznaczenia.
- ⇒ Dzięki kompleksowemu wyposażeniu w infrastrukturę społeczną, **miasto Zakroczym stanowi lokalne centrum aktywności mieszkańców.** Niemniej, na obszarze wiejskim rozmieszczone są również świetlice wiejskie, w których mieszkańcy mogą realizować swoje inicjatywy.
- ⇒ **Na infrastrukturę techniczną Gminy Zakroczym składają się zarówno pojedyncze elementy**, tj. PSZOK, składowisko odpadów, ZGK, oczyszczalnia ścieków, **jak i elementy sieciowe:** sieć wodociągowa, gazowa, kanalizacji sanitarnej, elektroenergetyczna oraz drogowa. Lokalna sieć gazowa zasilana jest z przebiegającego przez teren Gminy gazociągu wysokiego ciśnienia DN200 Karolinowo - Strubiny. W północnej części Gminy zlokalizowany jest również wschodni fragment rurociągu „Przyjaźń”.

5.6.2. Kształtowanie polityki przestrzennej oraz rozwoju gminy w dokumentach planistycznych i strategicznych

Politykę przestrzenną gminy określają kierunki jej rozwoju, przeznaczenie terenów oraz zasady zabudowy, regulują różnego rodzaju dokumenty planistyczne i strategiczne, opracowywane zarówno na szczeblu krajowym, regionalnym, jak i lokalnym. Poniżej przedstawiono opis dokumentów oraz ustaleń w nich zawartych obejmujących swoimi zapisami obszar Gminy Zakroczym.

Gmina Zakroczym objęta jest zapisami **Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (PZPWM)**, stanowiącego podstawowy dokument określający zasady zagospodarowania przestrzennego oraz kierunki zrównoważonego rozwoju na poziomie regionalnym. Dokument ten wyznacza ramy dla polityki przestrzennej województwa oraz stanowi punkt odniesienia dla opracowań planistycznych i strategicznych na poziomie lokalnym. W PZPWM wskazano m.in. zasady ochrony gleb oraz złóż kopalin, a także wyznaczono strategiczne obszary funkcjonalne o szczególnym znaczeniu dla regionu. Według ustaleń dokumentu, Gmina Zakroczym znajduje się w płockim Strategicznym Obszarze Żywicielskim, pełniącym istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego województwa mazowieckiego.

W zakresie rozwoju transportu, dokument wskazuje potrzebę budowy linii kolejowych o przebiegu Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa/Modlin – Płock oraz obwodnicy na drodze krajowej nr 62. Przewidywana jest również rozbudowa infrastruktury rowerowej o fragment trasy ponadregionalnej wzdłuż rzeki Wisły, która stanowi z kolei drogę wodną E40. PZPWM uwzględnia postulat użegłowania tej drogi jako fragmentu połączenia wodnego pomiędzy Morzem Bałtyckim a Morzem Czarnym.

W związku z przebiegiem przez teren Gminy Zakroczym fragmentu ropociągu „Przyjaźń”, jednostka objęta jest planami inwestycyjnymi, dotyczącymi realizacji układu przesyłowego ropy naftowej z Morza Kaspijskiego, będącego częścią Euroazjatyckiego Korytarza Transportu Ropy Naftowej. Planowana inwestycja ma być realizowana w ciągu istniejącej już infrastruktury.

Dokument podkreśla również wysokie walory kulturowe obszaru Gminy poprzez zakwalifikowanie miasta Zakroczym jako miasta historycznego z zachowanym historycznym układem urbanistycznym.

W planowaniu rozwoju lokalnego istotne znaczenie ma zachowanie spójności z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu oraz uwzględnienie powiązań funkcjonalnych wykraczających poza granice administracyjne gminy. W układzie regionalnym, Gmina Zakroczym przynależy do województwa mazowieckiego, dla którego obowiązującym dokumentem strategicznym jest **Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze**. Dokument ten kwalifikuje Gminę Zakroczym jako ośrodek o znaczeniu lokalnym, predysponowanym do realizacji podstawowych usług i tworzenia lokalnych rynków pracy. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej, Gmina Zakroczym zlokalizowana jest we wszystkich, definiowanych w Strategii i wynikających z PZPWM, jednostkach – Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Warszawy, Dolinie Środkowej Wisły, Parku Rzeki Wisły oraz obszarze wokół lotniska Warszawa-Modlin. Wskazują one na unikatowe uwarunkowania Gminy, które stanowią integralną część planowania rozwoju, inwestycji

i zagospodarowania jednostki. W związku z tym Gmina podlega dodatkowym zapisom odrębnych dokumentów strategicznych i planistycznych, tj. Planem MOFW, wyznaczonym w PZPWM, „Studium Programowo-Przestrzennemu dla terenów nadrzecznych Wisły położonych w województwie mazowieckim, w Regionie Wodnym Środkowej Wisły” oraz „Regionalnemu zintegrowanemu planowi policentrycznego rozwoju obszarów wokół Mazowieckiego Portu Lotniczego Warszawa/Modlin”. Ponadto, lokalizacja w Dolinie Środkowej Wisły warunkuje konieczność zapewnienia równowagi pomiędzy potrzebą ochrony środowiska przyrodniczego, działaniami na rzecz przeciwdziałania zagrożeniu powodziowemu oraz wykorzystaniem gospodarczym Wisły zgodnie z ustawą Prawo Wodne.

Przyjęte w dokumencie założenia mają na celu dążenie do racjonalnego i zintegrowanego rozwoju w dziedzinach: gospodarki, dostępności rozumianej jako kształtowanie dostępnej przestrzeni, środowiska i energetyki, społeczeństwa oraz kultury i dziedzictwa. Pierwszy z nich zakłada wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii. Kierunki działań skupiają się na wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości, cyfryzacji gospodarki oraz rozwoju miast i obszarów wiejskich. Kluczowe jest również wzmacnianie potencjału w obszarach inteligentnej specjalizacji. W obszarze dostępnego i mobilnego Mazowsza strategia dąży do poprawy dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko. Wymaga to inwestycji w niskoemisyjny transport zbiorowy oraz rozwoju zintegrowanych systemów komunikacji. Z kolei, zielone i niskoemisyjne Mazowsze to synteza działań mających na celu poprawę stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody. Działania priorytetowe obejmują proekologiczną transformację energetyki, w tym zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwój niskoemisyjnych instalacji do produkcji energii. Ważne jest także zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska. Szczególnie powiązana jest z nią sfera kulturowa, łącząca aspekty środowiskowe i kulturowe jako czynniki wzrostu potencjału turystycznego województwa. Ostatnia, lecz nie mniej ważna, sfera społeczna kładzie nacisk na poprawę jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego. Działania koncentrują się na rozwoju edukacji, podnoszeniu umiejętności cyfrowych mieszkańców oraz poprawie standardów infrastruktury społecznej i zdrowotnej.

W związku z przynależnością Gminy Zakroczym do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Warszawy, obowiązującym dokumentem dla niej jest również **Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku**. W aspekcie społeczno-gospodarczym, Gmina wskazywana jest jako ośrodek predysponowany do rozwoju produkcji rolnej, a także pozostałych sektorów gospodarczych, tj. usług, przemysłu, logistyki oraz turystyki i rekreacji. Pod względem środowiskowym, obszar Gminy został wyznaczony jako korzystny do utworzenia Zielonego Pierścienia Warszawy, którego koncepcję szerzej opisano w rozdziale 5.5.1. „Środowisko przyrodnicze”.

Wspólnym założeniem wyznaczonych, w Strategii rozwoju metropolii warszawskiej, celach jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju, poprawa jakości życia mieszkańców i zwiększenie konkurencyjności całej metropolii warszawskiej. Dotyczą one przede wszystkim optymalizacji współpracy administracyjnej i społecznej między jednostkami samorządowymi znajdującymi się w obrębie metropolii, w tym również w zakresie wspólnego planowania przestrzennego i ujednolicenia systemów komunikacyjnych, co przyczyni się do zmniejszenia

wykluczenia społecznego i umożliwienia sprawnego przepływu ludzi i usług. Dodatkowo, dokument podkreśla istotę budowania kompleksowej odporności regionu wobec współczesnych kryzysów klimatycznych, energetycznych czy migracyjnych. Ostatecznym dążeniem wszystkich tych założeń jest stałe podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności regionu warszawskiego na arenie międzynarodowej, zarówno pod względem przyciągania nowych talentów, rozwijania nowoczesnego biznesu, jak i ochrony środowiska naturalnego.

Gmina Zakroczym przynależy do powiatu nowodworskiego, przez co podlega ustaleniom **Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2030**. Dokument obejmuje zintegrowany, a jednocześnie wielokierunkowy rozwój całego powiatu, obejmujący sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową oraz przestrzenną. Priorytetowym założeniem samorządu jest budowa silnego kapitału ludzkiego poprzez dopasowanie oferty oświatowej, w tym przede wszystkim szkolnictwa zawodowego, do aktualnych wymogów lokalnego rynku pracy. Silny akcent położono na ograniczanie bezrobocia, stymulowanie inicjatyw gospodarczych oraz tworzenie alternatywnych, pozarolniczych miejsc pracy, zwłaszcza na terenach wiejskich i w sektorze turystyczno-rekreacyjnym. Równie ważne jest niwelowanie wykluczenia społecznego poprzez poprawę efektywności opieki zdrowotnej, wdrażanie polityki senioralnej oraz integrację osób z niepełnosprawnościami.

W wymiarze środowiskowym strategia eksponuje konieczność zrównoważonego zarządzania bogatymi zasobami przyrodniczymi regionu. Ochrona tych unikalnych walorów ma iść w parze z podnoszeniem szeroko rozumianego bezpieczeństwa ekologicznego. Działania w tym zakresie ukierunkowano na likwidację źródeł zanieczyszczeń, zapobieganie klęskom żywiołowym (w szczególności powodziom i pożarom) oraz propagowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i edukacji ekologicznej.

Z kolei w obszarze przestrzennym fundamentem postępu i podnoszenia jakości życia jest systematyczna rozbudowa infrastruktury technicznej. Planowane interwencje obejmują podnoszenie parametrów układu komunikacyjnego, rozwój tras rowerowych i transportu publicznego, a także sukcesywną rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnej, która ma zminimalizować zagrożenia glebowe wynikające z użytkowania szamb. Dopelnieniem całości procesów rozwojowych jest dążenie do budowy nowoczesnej administracji za sprawą wdrażania e-usług oraz rozwijania wielopoziomowej współpracy z lokalnymi samorządami, organizacjami pozarządowymi i samymi mieszkańcami.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA ZALEWU ZEGRZYŃSKIEGO

Rysunek 20. Gminy przynależące do LGD "Zalew Zegrzyński".

Źródło: Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2023-2027 Lokalnej Grupy Działania Zalew Zegrzyński

Gmina Zakroczym jest jednym z dziewięciu członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania (LGD) „Zalew Zegrzyński” (Rysunek 20.). W 2024 roku LGD opublikowało aktualizację „Lokalne

Strategii Rozwoju na lata 2023-2027”, w której przedstawione zostały dwa cele priorytetowe, odpowiadające zdiagnozowanym obszarom problemowym, które dotyczyły problemów społecznych, m.in. wykluczenia, bierności wobec życia publicznego i zawodowego, braku wsparcia dla inicjatyw przedsiębiorczych oraz niskiej świadomości obywatelskiej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. W związku z tym, pierwszy ze sformułowanych celów odnosi się wprost do poprawy jakości życia na obszarze LDG, skupiając się w szczególności na włączeniu i aktywizacji społecznej. Drugi z celów przewiduje z kolei zwiększenie dostępności do produktów i usług oraz spędzania wolnego czasu i gospodarki doświadczeń na obszarze LGD. Za jego pomocą członkowie stowarzyszenia starają się dążyć do podniesienia konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw, a także kształtowania atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zakroczym zostało przyjęte uchwałą nr XI/78/2011 Rady Gminy Zakroczym z dnia 30 grudnia 2011 roku. Głównymi celami dokumentu był rozwój gospodarczy i społeczny oraz ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego. Pierwszy z nich koncentrował się na wielobranżowej aktywizacji zawodowej. Rozwój społeczny zakładał m.in. tworzenie dogodnych warunków osiedlania się, w tym również obejmujących infrastrukturę techniczną i społeczną. Ostatni z celów określał warunki ochrony stanu środowiska i wysokich walorów kulturowo-krajobrazowych.

W związku z wprowadzeniem nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2023 roku, dokument utraci swoją moc i zostanie zastąpiony niniejszą Strategią Rozwoju Gminy na lata 2027-2037 oraz Planem Ogólnym. Dokument strategiczny obejmie zakres Studium dotyczący szeroko zakrojonego rozwoju jednostki. Plan Ogólny stanie się z kolei aktem prawa miejscowego, którego ustalenia będą wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy.

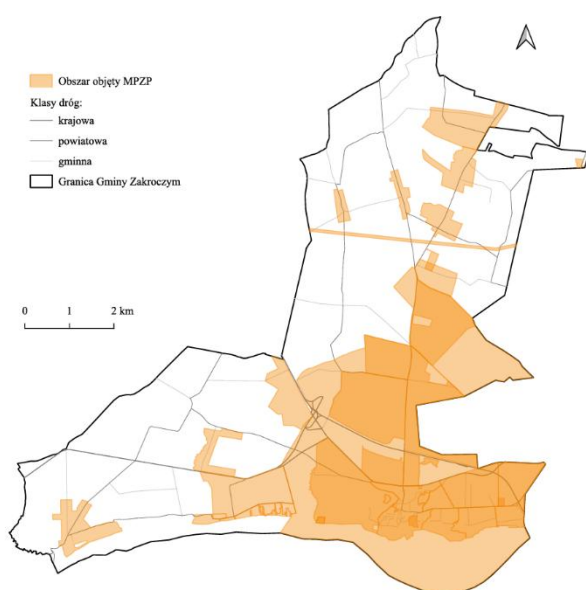
Plan ogólny określać będzie m.in. strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne, obejmujące różne funkcje przestrzenne – od zabudowy mieszkaniowej i usługowej, przez działalność gospodarczą i produkcję rolną, po tereny infrastrukturalne, rekreacyjne i przyrodnicze. Dokument wskaże również obszaru uzupełnienia zabudowy oraz strefy śródmiejskie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, wszystkie gminy w Polsce zobowiązane są do opracowania planów ogólnych. Gmina Zakroczym podjęła działania w tym kierunku w 2024 roku, przyjmując uchwałę nr LXXIV/722/2024 Rady Miejskiej w Zakroczymiu z dnia 23 kwietnia 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego gminy Zakroczym.

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) stanowią kluczowe narzędzie kształtowania ładu przestrzennego w jednostkach samorządu terytorialnego, pełniąc funkcję aktu prawa miejscowego. Są one podstawowym dokumentem regulującym przeznaczenie terenów oraz warunki ich zabudowy i zagospodarowania, w tym pozwoleń na budowę czy decyzji zatwierdzających podział nieruchomości. MPZP umożliwiają uporządkowane zarządzanie przestrzenią, minimalizując konflikty pomiędzy poszczególnymi funkcjami terenów oraz ograniczając negatywne oddziaływania przestrzenne. W czasie

opracowywania niniejszej Strategii, Gmina Zakroczym posiadała 35 obowiązujących MPZP, z czego większość skoncentrowana była na obszarze miasta Zakroczym (Rysunek 21.).

Ustalenia obowiązujących planów miejscowych obejmują przede wszystkim przeznaczenie mieszkaniowe jednorodzinne oraz usługowe. W mieście Zakroczym obie te funkcje dominują we wschodniej części. Zachodni fragment obszaru miejskiego to głównie przeznaczenie mieszkaniowe jednorodzinne, a także pod zabudowę zagrodową. Tereny nadwiślane stanowią w większości tereny zieleni naturalnej, dla której podstawowym zadaniem ustala się ochronę terenów ze względu na występujące formy ochrony przyrody oraz zagrożenie powodziowe. W rejonie ulicy Pieczolugi oraz w pozostałych fragmentach obszaru wiejskiego, objętego ustaleniami MPZP, poza przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz usługową, wyznacza się tereny rolnicze i zabudowy związanej z rolnictwem. Ponadto, rozległą strefę produkcyjną wyznaczają plany miejscowe w rejonie od trasy S7 w kierunku

miętowności Swobodnia. Trzy plany obejmujące ten obszar, wyznaczają tam, jako przeznaczenia podstawowe, zabudowę produkcyjną, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej. Obecnie zlokalizowane są tam dwa największe centra logistyczne z terenu Gminy, jednak rozszerzanie tych funkcji na większe obszary świadczy o dużym potencjale inwestycyjno-przemysłowym wschodniej części Gminy.

Rysunek 21. Pokrycie Gminy Zakroczym obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (dostęp: 27.05.2026 r.).

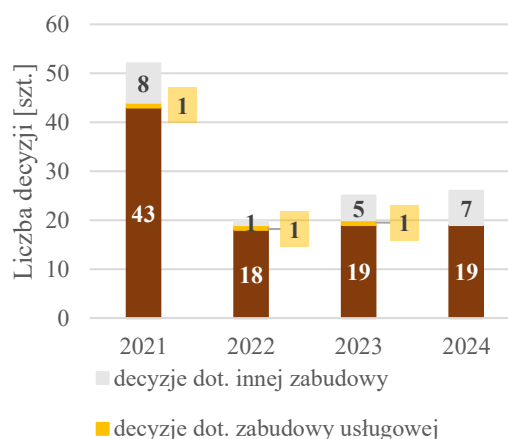
Źródło: <https://zakroczym.e-mapa.net/>

W 2025 roku, uchwałą nr XXII/185/2025 Rady Miejskiej w Zakroczymiu, przyjęto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie trasy S7 w mieście Zakroczym. Wyznacza on przeważające przeznaczenie usługowe z wykluczeniem usług handlu wielkopowierzchniowego.

Na obszarach Gminy, nie objętej obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego, lokalizacja zabudowy dopuszczona jest na podstawie decyzji o warunkach zabudowy (WZ). Zgodnie z przepisami, inwestor jest zobligowany do pozyskania takiego dokumentu w procesie planowania inwestycji, który ustala zasady zagospodarowania terenu z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań przestrzennych oraz przepisów odrębnych. Analiza wydawanych decyzji WZ pozwala ocenić skalę presji inwestycyjnej na terenach nieobjętych planami miejscowymi.

W analizowanym okresie widoczna jest niewielka liczba wydanych decyzji WZ (Wykres 56.). Dotyczą one przede wszystkim zabudowy jednorodzinnej, jednak zarówno w niej, jak i pozostałych typach zabudowy obserwuje się spadkową tendencję wydawanych decyzji. Decyzje dla zabudowy usługowej oraz innej zabudowy wydawane były pojedynczo w latach 2021-2023.

Wykres 56. Wydane decyzje o warunkach zabudowy w Gminie Zakroczym w latach 2021-2024.
Źródło BDL-GUS

Analizując liczby wydanych decyzji WZ w powiecie nowodworskim, Gmina Zakroczym stanowi jedną z mniej licznych pod tym względem jednostkę. Jej udział w ogólnej liczbie wydanych decyzji WZ w powiecie wynosi 9,4%, co jest zbliżonym wynikiem do gminy Leoncin (10,9%) (Tabela 35.). Najwięcej wydanych decyzji, stanowiących prawie 60% wartości powiatowej, odnotowuje gmina Nasielsk. Wynika to ze stosunkowo niewielkiego pokrycia planami zagospodarowania przestrzennego w porównaniu do istniejących już obszarów zabudowanych. Brak wydawanych decyzji WZ w Gminie Czosnów wynika z kolei z całkowitego pokrycia obszaru gminy ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które znoszą obowiązek uzyskiwania tych decyzji w procesie planowania inwestycji budowlanej.

Tabela 35. Liczba wydanych decyzji WZ w gminach powiatu nowodworskiego wraz z ich udziałem w ogólnej liczbie wydanych decyzji w 2024 roku.

Gmina	Liczba wydanych decyzji WZ	Udział %
Zakroczym	26	9,4%
Nowy Dwór Mazowiecki	2	0,7%
Leoncin	30	10,9%
Nasielsk	165	59,8%
Pomiechówek	53	19,2%
Czosnów	0	0%
Powiat nowodworski	276	100%

Źródło BDL-GUS

Obecnie Gmina Zakroczym nie posiada dokumentów regulujących kwestie rewitalizacji, tj. Gminnego Programu Rewitalizacji. Mimo braku dokumentów programowych, inwestycje tego typu są stale realizowane w Gminie na podstawie projektów inwestycyjnych, dofinansowywanych ze środków regionalnych. Jednym z nich jest projekt pn. „Rewitalizacja miasta Zakroczym poprzez budowę ulic, budowę stylowego oświetlenia i zagospodarowanie Rynku”. W jego trakcie objęto pracami centralną część miasta Zakroczym, dążąc do poprawy warunków życia mieszkańców, bezpieczeństwa, a także zagospodarowania przestrzeni wypoczynkowo-rekreacyjnej i integracyjnej oraz ożywienia gospodarczego. Sporządzenie ww. dokumentu mogłoby przyczynić się do dogłębnego zdiagnozowania obszarów kryzysowych Gminy w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz środowiskowej oraz wyznaczenia zadań w ramach niezbędnej i natychmiastowej interwencji.

WNIOSKI Z DIAGNOZY:

- ⇒ Włączenie Gminy do **Strategicznego Obszaru Żywicielskiego województwa mazowieckiego** potwierdza jej kluczową rolę w produkcji rolnej, co oznacza konieczność konsekwentnej ochrony gruntów rolnych, ale również racjonalnej dywersyfikacji lokalizowanych funkcji ze względu na kształtowanie kompleksowego rozwoju gospodarczego Gminy.
- ⇒ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wyznacza na terenie Gminy istotne na poziomie regionalnym, jak i krajowym inwestycje infrastrukturalne, obejmujące **budowę linii kolejowej, połączeń rowerowych, ale również rozbudowę przebiegającego przez teren Gminy ropociągu**, będącego fragmentem międzynarodowej sieci przesyłu ropy naftowej.
- ⇒ Unikatowe pod względem położenia, wyposażenia oraz posiadanych walorów przyrodniczych uwarunkowania Gminy Zakroczym podkreśla **Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze**. Według podziału funkcjonalno-przestrzennego regionu, **Gmina znajduje się w zasięgu Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Warszawy, Doliny Środkowej Wisły, Parku Rzeki Wisły oraz obszaru wokół lotniska Warszawa-Modlin**. Struktury te obligują samorząd do stosowania specyficznych zasad gospodarowania przestrzenią oraz ochrony posiadanych zasobów.
- ⇒ **Ze względu na lokalizację Gminy w regionie warszawskim stołecznym, objęta jest ona również zapisami Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku**, zakładającej wielosektorowy rozwój regionu, w którym najważniejszymi kierunkami rozwoju dla Gminy jest kierunek rolniczy wraz z innymi sektorami, tj. usługi, logistyka, produkcja czy turystyka. Pod względem środowiskowym, Gmina Zakroczym predysponowana jest do utworzenia Zielonego Pierścienia Warszawy.
- ⇒ Strategiczne dokumenty powiatowe wskazują na potrzebę **równoległego wzmocnienia kapitału społecznego i gospodarki, a także ochrony cennych walorów przyrodniczych**.
- ⇒ Członkostwo w LGD „Zalew Zegrzyński” pozwala na dywersyfikację dostępnych źródeł finansowania inwestycji, dzięki czemu możliwe jest stopniowe zwiększanie skali podejmowanych projektów.
- ⇒ **Transformacja systemu planowania przestrzennego (wprowadzenie planu ogólnego) stanowi kluczowy moment dla Gminy**, który powinien zostać wykorzystany do uporządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz jednoznacznego określenia kierunków rozwoju jednostki.
- ⇒ **Pokrycie planami zagospodarowania przestrzennego głównych ośrodków osadniczych i gospodarczej działalności człowieka pozwala na kontrolowany rozwój urbanizacji**, a co za tym idzie – ochronę wysoko wartościowych gruntów rolnych oraz zachowanie ładu przestrzennego.
- ⇒ **Niewielka oraz malejąca liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy świadczy o racjonalnym kształtowaniu polityki przestrzennej Gminy**. Pokrycie planami miejscowymi głównych obszarów koncentracji zabudowy na terenie Gminy zapobiega potrzebie wydawania decyzji o warunkach zabudowy, co sprzyja racjonalnemu

zagospodarowaniu przestrzennemu oraz nie rozprzestrzenianiu się w niekontrolowany sposób zabudowy.

- ⇒ **Obecnie Gmina nie posiada Gminnego Programu Rewitalizacji.** Jest on ważnym dokumentem pod względem wyznaczenia obszaru wymagającego pilnej interwencji w odpowiedzi na zdiagnozowane stany kryzysowe sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzennej. Niemniej, mimo braku ww. dokumentu, samorząd stale realizuje inwestycje poprawiające warunki życia i podnoszące atrakcyjność przestrzeni publicznych.

6. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Obszar Strategicznej Interwencji (OSI), według Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, definiowany jest jako obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach społecznych, gospodarczych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne. OSI identyfikowane są na poziomie regionalnym i zawarte w strategii rozwoju województwa. W przypadku Gminy Zakroczym wyznacza je **Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze (dalej zwane SRWM 2030+)**. Identyfikuje ona następujące typy OSI:

1. OSI problemowe – obejmuje podregiony NUTS 3:

- w regionie Mazowieckim regionalnym: ciechanowski, ostrołęcki, płocki, radomski, siedlecki, żyrardowski,
- w regionie Warszawskim stołecznym: warszawski zachodni, warszawski wschodni i miasto Warszawa,

OSI problemowe wyznaczone zostały w celu zniwelowania istniejących problemów i barier dla rozwoju nowych lub istniejących funkcji i poprawy warunków życia mieszkańców w podregionach województwa mazowieckiego. Interwencje w każdym OSI koncentrują się na dwóch kluczowych obszarach tematycznych które mają niewystarczająco wykorzystany potencjał rozwojowy lub negatywnie wpływają na inne sfery życia społeczno-gospodarczego ze względu na kumulację niekorzystnych czynników.

2. Bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne:

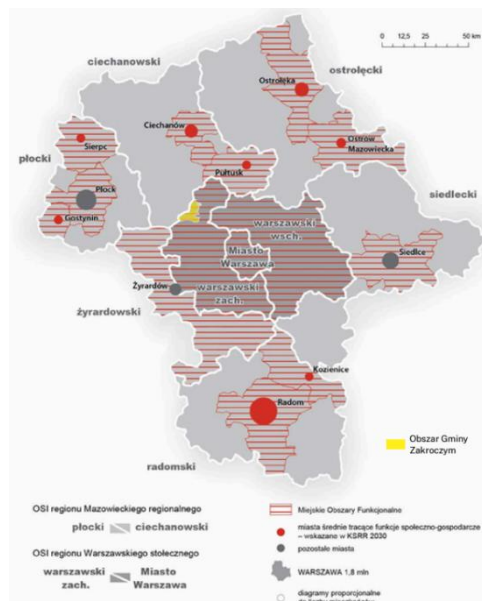
- Istniejący biegun wzrostu – miejski obszar funkcjonalny Warszawy, wraz z Warszawą jako miastem centralnym, pełniącym funkcję ośrodka metropolitalnego rangi regionalnej, krajowej i europejskiej,
- Potencjalne bieguny wzrostu – miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz inne miasta subregionalne wraz z obszarami funkcjonalnymi: subregionalne i lokalne.

Bieguny wzrostu oparte są na potencjale miast jako centrów rozwoju społeczno-gospodarczego wraz z powiązaniem z nimi funkcjonalnie otoczeniem. Wsparcie dla tego typu OSI będzie obejmować głównie działania ukierunkowane na efektywną współpracę między miastem a obszarami otaczającymi w celu przezwyciężenia wspólnych problemów bądź wzmacniania potencjałów w wymiarze ponadlokalnym.

Rysunek 22. Położenie Gminy Zakroczym na tle OSI województwa mazowieckiego.

Źródło: SRWM 2030+

Gmina Zakroczym kwalifikuje się do obu rodzajów OSI (Rysunek 22.). W zakresie OSI problemowych należy ona do **warszawsko-zachodniego obszaru strategicznej interwencji**, w którym celem interwencji jest poprawa koordynacji rozwoju nowych funkcji, związanych z intensywnym procesem urbanizacji, prowadzącym do powstawania konfliktów przestrzennych i chaosu przestrzennego. Osiągnięcie tego celu ma być możliwe poprzez ukierunkowanie działań na:

1. Wsparcie bardziej trwałego i zrównoważonego rozwoju poprzez:
 - Dbanie o cenne zasoby środowiska naturalnego oraz ochronę zasobów przyrodniczych i terenów rolnych przed presją antropogeniczną,
 - Rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej w miejscowościach o wysokiej atrakcyjności dla lokowania działalności gospodarczej, w sposób który nie wywierałby negatywnego wpływu na jakość życia mieszkańców i środowisko przyrodnicze,
 - Wdrażanie przyjaznych dla środowiska rozwiązań technologicznych w przedsiębiorstwach.
2. Poprawie dostępności do infrastruktury komunalnej i usług społecznych poprzez:
 - Rozbudowę i modernizację infrastruktury komunalnej,
 - Poprawę dostępności do usług publicznych w zakresie edukacji, ochrony zdrowia i opieki senioralnej,
 - Modernizację systemu gospodarki odpadami- wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
 - Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych.

Gmina przynależy również do **istniejącego bieguna wzrostu - miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy**. W ramach działań rozwojowych tego obszaru wyznacza się dalsze wzmacnianie współpracy ponadlokalnej dla podtrzymania i rozwoju funkcji obszaru w skali województwa i kraju. Zapewni ono wyższą efektywność, lepszą koordynację i skuteczność prowadzonych działań, zwłaszcza w obliczu wysokiej dynamiki procesów rozwojowych zachodzących w MOFW. W efekcie, może to przełożyć się pozytywnie na wzmacnianie powiązań MOFW z całym obszarem województwa mazowieckiego oraz rozwoju funkcji metropolitalnych i budowania konkurencyjnej pozycji na arenie europejskiej i światowej. Planowana współpraca koncentrować się będzie na:

- Działaniach wspólnych dla wszystkich MOF z obszaru województwa mazowieckiego, w tym w szczególności w zakresie uporządkowania gospodarki przestrzennej i przywrócenia ładu przestrzennego, rozwoju efektywnego systemu transportowego opartego na transporcie zbiorowym i niezmotoryzowanym, poprawie jakości powietrza oraz zwiększeniu efektywności i dostępności do usług publicznych;
- Budowaniu konkurencyjności na bazie innowacji, cyfryzacji, przemysłu przyszłości, wysoko wykwalifikowanych kadr oraz korzyści wynikających z koncentracji funkcji administracyjnych.

Z uwagi na przynależność Gminy Zakroczym do metropolii warszawskiej, obszary strategicznej interwencji wyznacza dla niej również **Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku**. Poza OSI pochodzącymi z SRWM 2030+, wyszczególnia się 4 dodatkowe typy OSI metropolii warszawskiej:

- OSI – węzły transportowo-usługowe o znaczeniu metropolitalnym;
- OSI – wsparcie funkcji ponadlokalnych;
- OSI – Zielony Pierścień Warszawy;
- OSI – metropolitalna przestrzeń kompetencji.

Gmina Zakroczym przynależy do dwóch z nich – **OSI - Zielonego Pierścienia Warszawy** oraz **OSI - wsparcia funkcji ponadlokalnych**. Do pierwszego typu włączone zostały obszary ze zidentyfikowanym potencjałem do utworzenia Zielonego Pierścienia Warszawy. Zadania przewidziane w ramach tego OSI będą koncentrować się na wsparciu błękitno-zielonej infrastruktury oraz zwiększaniu bioróżnorodności, co w efekcie pozwoli na utworzenie zintegrowanego systemu zielonej infrastruktury na terenie metropolii. Szczególnie ważne w tym kontekście są trzy kierunki działań wspomnianej strategii: „Wysoka jakość środowiska”, „Zrównoważony system żywnościowy” oraz „Adaptacja i mitygacja zmiany klimatu”.

Przynależność do drugiego typu OSI wynika z włączenia Gminy Zakroczym do obszaru metropolii warszawskiej po zakończeniu okresu programowego „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego 2014-2020+”. Dla obszarów peryferyjnych metropolii, w których znajduje się również Gmina Zakroczym, obserwuje się niższe wskaźniki, które dotyczą bogactwa i nasycenia podstawową infrastrukturą, niż dla obszarów centralnych metropolii warszawskiej. Dlatego też działania przewidziane w ramach tego OSI koncentrują się na poprawie dostępności komunikacyjnej oraz różnorodności i jakości usług publicznych. Kierunkami nadrzędnymi dla tych działań są: „Swoboda i bezpieczeństwo podróży” oraz „Skoordynowany system usług społecznych”.

7. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem diagnozy strategicznej, służącym syntetycznej ocenie sytuacji rozwojowej. Umożliwia ona uporządkowanie wniosków z diagnozy w czterech, niewykluczających się wzajemnie kategoriach: mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

Mocne i słabe strony wynikają z uwarunkowań wewnętrznych jednostki samorządowej, tj. posiadane zasoby, kompetencje, ograniczenia oraz sposób funkcjonowania, i stanowią bezpośrednie odzwierciedlenie przeprowadzonej diagnozy.

Szanse i zagrożenia odnoszą się natomiast do uwarunkowań zewnętrznych, pozostających poza bezpośrednią kontrolą samorządu, w tym ogólnokrajowe i ogólnoświatowe trendy społeczne, gospodarcze, środowiskowe i instytucjonalne. Ich identyfikacja jest częściowo również efektem analitycznego wnioskowania opartego na rozpoznanych mocnych i słabych stronach, które determinują zdolność jednostki do wykorzystania szans oraz poziom jej wrażliwości na zagrożenia.

PROJEKT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ Wysoko wykształcone i dobrze wyposażone jednostki OSP, włączone do KSRG ✓ Prężnie działające organizacje pozarządowe o różnych profilach działalności, w tym KGW, stowarzyszenia senioralne, kluby sportowe, organizacje pomocowe ✓ Stałe wsparcie działalności organizacji pozarządowych poprzez programy i konkursy zapewniające dofinansowanie na realizację zadań. ✓ W Gminie działają formalne grupy, będące reprezentantami mieszkańców w dialogu z władzami samorządowymi, tj. Gminna Rada Seniorów oraz Młodzieżowa Rada Miejska. ✓ Opieka medyczna zapewniana przez publiczną Przychodnię Podstawowej Opieki Medycznej nr 3 w Zakroczymiu oraz prywatne podmioty usług zdrowotnych. ✓ Szeroki zakres pomocy świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu., w tym również poprzez realizację programów zewnętrznych. ✓ Ukierunkowanie działań pomocowych GOPS na konkretne grupy osób, t.j. osoby w kryzysie mieszkaniowym, psychicznym, alkoholowym. ✓ Działanie formalnych struktur zajmujących się problematyką przemocy domowej oraz wszelkich uzależnień, tj. Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. ✓ Funkcjonowanie programów wsparcia dla powiększających się rodzin oraz zmagających się z dysfunkcjami. ✓ Zmniejszająca się liczba mieszkańców wymagających pomocy społecznej. ✓ Funkcjonowanie na terenie Gminy prywatnych podmiotów świadczących usługi pomocy społecznej, tj. placówki świadczące wsparcie w profilaktyce uzależnień, domy seniorów. ✓ Dysponowanie przez samorząd zasobem mieszkaniowym, przeznaczonym dla osób zmagających się z trudnościami mieszkaniowymi. ✓ Regularne prowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych gminnego zasobu mieszkaniowego w celu dostosowania warunków lokalowych do potrzeb mieszkańców. ✓ Ogólny spadek liczby przestępstw odnotowywanych na terenie Gminy Zakroczym. ✓ Funkcjonowanie systemu monitoringu na terenie Miasta Zakroczym. ✓ Wyznaczenie 15 budynków z terenu gminy do pełnienia funkcji punktów schronienia dla mieszkańców.	- x Systematyczny spadek ludności, zarówno na obszarze wiejskim, jak i w mieście. - x Starzenie się społeczeństwa, przejawiające się spadkiem osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a także wzrostem grupy osób w wieku poprodukcyjnym. - x Depopulacja społeczeństwa, powodowana wzrostem emigracji i nadwyżką liczby zgonów nad liczbą urodzeń. - x Gmina Zakroczym jest jedną z najmniej licznych gmin w powiecie, w której prognozowany jest dalszy ubytek ludności. - x Mieszkańcy Gminy wykazują małe zaangażowanie obywatelskie, przejawiające się niską frekwencją wyborczą, zarówno w wyborach lokalnych, jak i krajowych. - x Brak publicznej opieki medycznej w zakresie usług stomatologicznych i rehabilitacyjnych. - x Zapotrzebowanie na lokale mieszkaniowe przewyższające posiadany przez samorząd zasób. - x Występowanie na terenie Gminy obszarów szczególnego zagrożenia przestępstwami oraz wykroczeniami, zwłaszcza w obrębie miasta Zakroczym. - x Duże natężenie zdarzeń drogowych w obrębie dróg krajowych nr 7 i nr 62, w tym również przypadków nietrzeźwych kierowców. - x Brak schronów oraz budowli ochronnych przeznaczonych dla mieszkańców na wypadek zagrożeń oraz klęsk żywiołowych. - x Niski poziom zainteresowania wśród mieszkańców, działalnością Gminnej Biblioteki Publicznej. - x Niewystarczające zasoby lokalowe gminnych instytucji kultury – Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Gminnego Ośrodka Kultury – ograniczające możliwości wielostronnego rozwoju i kompleksowego wykorzystania potencjału. - x Brak dużego, kompleksowo wyposażonego i ogólnodostępnego obiektu rekreacyjno-sportowego. - x Brak ogólnodostępnych i dostosowanych turystycznie obiektów zabytkowych, szczególnie istotnych dla dziedzictwa historycznego Gminy. - x Na terenie Gminy nie funkcjonują placówki edukacji ponadpodstawowej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ W Gminie szeroką ofertą kulturalną dysponują dwie instytucje – Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Zakroczymiu. ✓ Corocznie organizowane są wydarzenia kulturalne, integrujące lokalną społeczność, tj. Zakroczymskie Kolędowanie oraz Wigilia Miejska. ✓ Na obszarze całej Gminy rozmieszczone są obiekty infrastruktury rekreacyjno-sportowej, zapewniające bezpieczną przestrzeń do aktywności sportowej mieszkańców. ✓ Samorząd podejmuje działania w celu zwiększania liczby ogólnodostępnych i atrakcyjnych obiektów sportowo-rekreacyjnych, m.in. poprzez planowaną budowę Parku Topólki. ✓ Bogactwo obiektów dziedzictwa historycznego, szczególnie wchodzących w skład systemu fortyfikacji Twierdzy Modlin. ✓ Unikatowy ze względu na walory historyczne i krajobrazowe układ urbanistyczny Miasta Zakroczym. ✓ Utrzymany w dobrym stanie zasób gminnych obiektów zabytkowych. ✓ W Gminie Zakroczym funkcjonuje w pełni rozwinięty gminny system oświaty, składający się z klubu dziecięcego, przedszkola oraz szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi. ✓ Wszystkie placówki oświatowe z terenu Gminy regularnie uczestniczą w programach i projektach edukacyjnych, a także wydarzeniach lokalnych i akcjach ogólnokrajowych. ✓ W 2024 roku przeprowadzono modernizację i doposażenie obu szkół podstawowych, dostosowując je do obecnego zapotrzebowania i nowoczesnych sposobów edukacji. ✓ Uczniowie wyróżniający się osiągnięciami sportowymi lub artystycznymi mają możliwość otrzymania stypendium w ramach Programu Stypendialnego Gminy Zakroczym. ✓ Od 2022 roku, w Gminie funkcjonuje „Lokalny Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w gminie Zakroczym”, mający na celu m.in. dostrzeżenie i nagrodzenie uczniów wyróżniających się szczególnymi wynikami w nauce. ✓ Gmina Zakroczym zapewnia we własnym zakresie transport dla uczniów wszystkich placówek oświatowych.	- x Znaczące dysproporcje w liczbie uczniów i nauczycieli pomiędzy poszczególnymi placówkami oświatowymi na terenie Gminy może przyczyniać się do obniżenia poziomu osiąganych wyników edukacji oraz komfortu uczestników zajęć dydaktycznych. - x Widoczne są dysproporcje pomiędzy osiąganymi wynikami w nauce przez uczniów ze szkoły podstawowej w Wojcieszycach oraz w Zakroczymiu – wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkole w Zakroczymiu są corocznie niższe niż w szkole w Wojszycach, a także w przeważającej części niższe niż wyniki powiatowe. - x Przedmiotem odnotowującym każdorazowo najniższe wyniki podczas egzaminu ósmoklasisty jest matematyka. - x Brak zróżnicowania dostępnych form transportu zbiorowego, zapewniającego sprawne i ekologiczne połączenia z większymi ośrodkami miejskimi. - x Sąsiedztwo Portu Lotniczego Warszawa – Modlin, ograniczające możliwości zagospodarowania terenu części Gminy Zakroczym. - x Słabo rozwinięta sieć infrastruktury rowerowej, szczególnie utwardzonych dróg rowerowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych Gminy. - x Corocznie odnotowywane awarie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wskazują na potrzebę modernizacji istniejącej infrastruktury w celu dostosowania jej do zapotrzebowania i współczesnych standardów technicznych. - x Brak infrastruktury kanalizacyjnej na obszarze wiejskim Gminy Zakroczym, powodujący konieczność wykorzystania indywidualnych rozwiązań gromadzenia i oczyszczania nieczystości. - x Duże wykorzystanie tradycyjnych zbiorników bezodpływowych w stosunku do liczby funkcjonujących oczyszczalni ścieków. - x Dominacja indywidualnych źródeł ciepła w strukturze budynków, z przewagą źródeł na paliwa stałe, w tym szczególnie kotłów pozaklasowych. - x Brak planów inwestycyjnych w zakresie rozbudowy sieci gazowej, zwiększającej stopień gazyfikacji Gminy. - x Brak Głównego Punktu Zasilania na terenie Gminy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ Dobrze rozwinięta infrastruktura drogowa, składająca się z dróg krajowych, powiatowych, gminnych oraz węzłów komunikacyjnych o znaczeniu krajowym. ✓ Systematyczne podejmowanie przez samorząd prac modernizacyjnych w zakresie infrastruktury drogowej, poprawiającej bezpieczeństwo i komfort użytkowania. ✓ Funkcjonowanie bezpłatnej komunikacji autobusowej na obszarze Gminy Zakroczym, oferującej dojazd dla mieszkańców do Nowego Dworu Mazowieckiego. ✓ Planowana, na terenie Gminy, budowa linii kolejowej o przebiegu Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa/Modlin – Płock, zapewniający dostępność komunikacyjną ośrodków miejskich w kierunkach wschodnim i zachodnim. ✓ Planowana budowa infrastruktury rowerowej w ramach „Planu zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+”, w tym szlaku o znaczeniu europejskim. ✓ Stosunkowo wysoki poziom zwodociągowania Gminy, zapewniający dostawę wysokiej jakości wody. ✓ Wyróżniające się na tle pozostałych gmin powiatu nowodworskiego pokrycie siecią wodociagową, świadczące o dużej dostępności usług zaopatrzenia w wodę. ✓ Systematycznie prowadzone modernizacje i rozbudowy istniejącej infrastruktury wodociagowej i kanalizacyjnej, sprzyjające przyrostowi przyłączy do budynków mieszkalnych. ✓ Realizacja przez samorząd programów wsparcia finansowego dla mieszkańców, chcących zastosować ekologiczne i wysokosprawne rozwiązania techniczne w zakresie infrastruktury kanalizacyjnej. ✓ Funkcjonowanie na terenie Gminy aglomeracji Zakroczym, obligującej do utrzymania odpowiedniego standardu technicznego infrastruktury kanalizacyjnej. ✓ Zapewnienie pełnego systemu gromadzenia, odprowadzania i oczyszczania ścieków poprzez funkcjonującą na terenie Gminy oczyszczalnię oraz zlewnię ścieków. ✓ Systematyczny przyrost mieszkańców korzystających z sieci gazowej.	- x Brak dostępnych mocy przyłączeniowych dla nowych źródeł wytwórczych w Głównym Punkcie Zasilania „Pomiechówek”, powodujące ograniczenia w rozwoju dużych instalacji odnawialnych źródeł energii. - x Utrudniony rozwój energetyki wiatrowej, pomimo posiadanego potencjału środowiskowego, z uwagi na rozproszoną zabudowę mieszkaniową. - x Brak stacji bazowej w zachodniej części Gminy oraz duża odległość zabudowań z tego obszaru od najbliższych stacji może przyczyniać się do osłabienia jakości zasięgu usług szerokopasmowych. - x Wysoki poziom bezrobocia wśród mieszkańców Gminy, z wyraźnie zaznaczającym się problemem długotrwałego pozostawania w kryzysie zawodowym. - x Zwiększająca się presja dużych ośrodków miejskich, zlokalizowanych w pobliżu Gminy, utrudniających zwiększenie konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw. - x Zmienna wysokość zadłużenia, przewyższająca także kwoty rocznej nadwyżki finansowej wpływająca na zdolności inwestycyjne Gminy. - x Oświata, gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz administracja publiczna jako główne czynniki wpływające na wysokość łącznych wydatków Gminy. - x Niski poziom lesistości, wykazujący znaczącą dysproporcję względem średnich powiatowych i krajowych. - x Ograniczone możliwości zagospodarowania przestrzennego Gminy wynikające z naturalnych uwarunkowań lokalnego ekosystemu wodnego, w którym determinującą rolę odgrywa, zlokalizowana na południu Gminy, rzeka Wisła, powodująca m.in. wysokie zagrożenie powodziowe. - x Zły stan wód, wynikający przede wszystkim z presji antropogenicznej związanej z działalnością rolniczą i urbanizacyjną. - x Brak lokalnych programów wspierających małą retencję wodną, wpływający na zwiększenie odpływu wód powierzchniowych z terenu Gminy. - x Stosunkowo intensywna eksploatacja dostępnych zasobów wodnych może w przyszłości pogłębiać ryzyko degradacji ilościowej i jakościowej wód, nie

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ Korzystne warunki środowiskowe, sprzyjające rozwojowi odnawialnych źródeł energii, w szczególności z zakresu instalacji słonecznych. ✓ Funkcjonowanie biogazowni na terenie składowiska odpadów, spełniającej funkcje zarówno produkcyjne, jak i neutralizacyjne produktów pochodzących z odgazowywania składowiska. ✓ Gmina Zakroczym dysponuje stosunkowo dobrze rozwiniętą infrastrukturą telekomunikacyjną, zapewniającą dostęp do Internetu dla 70% punktów adresowych. ✓ Nieruchomości nie objęte zasięgiem usług szerokopasmowych przewidziane są w planach inwestycyjnych, finansowanych zarówno ze środków publicznych, jak i prywatnych. ✓ Lokalny rynek gospodarczy kształtowany przez strategiczne położenie pod względem komunikacyjnym, z silnie wykształcającą się branżą transportowo-magazynową oraz handlową. ✓ Stały rozwój nowych podmiotów gospodarczych, wśród których największy udział mają jednoosobowe działalności. ✓ Obserwowanie zjawiska „rozlewania się” biznesu jako efektu skutecznego wykorzystania potencjału gospodarczego regionu. ✓ Członkostwo w Lokalnej Grupie Działania Zalew Zegrzyński, wspierającej zarówno sektor publiczny, jak i prywatny w zrównoważonym rozwoju społeczno-gospodarczym. ✓ Regularny wzrost dochodów i wydatków, przy jednoczesnym utrzymaniu nadwyżki operacyjnej, świadczy o racjonalnym i efektywnym gospodarowaniu zasobami finansowymi. ✓ Duży udział wydatków majątkowych określający dynamiczną działalność inwestycyjną samorządu. ✓ Wysokie walory przyrodnicze wynikające z bogatego środowiska przyrodniczego doliny Wisły, predysponujące Gminę do utworzenia Zielonego Pierścienia Warszawy. ✓ Różnorodność form ochrony przyrody, stanowiąca potencjał rozwoju turystyki. ✓ Dominacja gleb żyznych, sprzyjających prowadzeniu produkcji rolniczej, szczególnie w kierunku warzywniczo-owocowym.	tylko w przypadkach już zidentyfikowanych zanieczyszczeń, ale również w pozostałych częściach, ocenianych obecnie na dobrym poziomie. - x Silne zagrożenie suszą, szczególnie istotne na obszarach wiejskich, na których utrzymywana jest funkcja rolnicza. - x Funkcjonowanie na terenie Gminy składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, będącego źródłem uciążliwości zapachowych, odczuwanych przede wszystkim na terenie miasta Zakroczym. - x Późne osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu oraz gwałtowny wzrost odpadów ulegających biodegradacji. - x Miasto Zakroczym jako zidentyfikowany obszar przekroczenia norm zanieczyszczeń powietrza, w tym szczególnie benzo(a)pirenu. - x Struktura przestrzenna miasta Zakroczym nie stanowi odzwierciedlenia pełnionych funkcji centrum życia publicznego. - x Marginalne znaczenie poszczególnych ośrodków osadniczych obszaru wiejskiego Gminy Zakroczym dla efektywnego funkcjonowania jednostki, skutkujące pełnieniem przez nie podstawowych funkcji - głównie mieszkaniowych. - x Duże rozproszenie zabudowy mieszkaniowej na obszarach wiejskich stanowi znaczące utrudnienie dla przeprowadzenia prac infrastrukturalnych ze względu na brak ekonomicznego uzasadnienia inwestycji. - x Brak Gminnego Programu Rewitalizacji, wskazującego przestrzenny zasięg obszarów kryzysowych w Gminie.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ Występowanie na terenie Gminy złóż kruszyw naturalnych, posiadających potencjał do wykorzystania w działalności przemysłowej. ✓ Realizacja polityki środowiskowej regulowanej dokumentami lokalnymi i regionalnymi. ✓ Duży potencjał turystyczno-wypoczynkowy południowej części Gminy, tworzony przez bogactwo środowiska przyrodniczego, łączącego wysokie walory estetyczne ekosystemów lądowych i wodnych. ✓ Stosunkowo dobry stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych zlokalizowanych na terenie Gminy Zakroczym, pozwalający na wykorzystanie ich na cele zaopatrzenia ludności w wodę. ✓ Dysponowanie przez Gminę wysokiej jakości zasobami wodnymi pochodzącymi z Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 222 oraz zasobami rezerwowymi ze zbiorników nr 215 i 2151. ✓ Funkcjonowanie wydajnego i kompleksowego gminnego systemu gospodarowania odpadami, również w zakresie odpadów problemowych, tj. leki, gabaryty, a także stałe doskonalenie go i dążenie do pełnego uszczelnienia. ✓ Spadek masy odbieranych odpadów komunalnych, przy jednoczesnym wzroście odsetka mieszkańców włączonych do gminnego systemu gospodarowania odpadami jako przejaw uszczelnienia systemu. ✓ Wysoka wydajność finansowa systemu gospodarowania odpadami, nieobciążająca w znacznym stopniu budżetu Gminy. ✓ Podejmowanie regularnych i długookresowych działań mających na celu poprawę jakości powietrza, w wymiarze edukacyjnym, doradczym, organizacyjnym oraz inwestycyjnym. ✓ Dominacja funkcjonalna ośrodka miejskiego, skupiającego główną infrastrukturę społeczną oraz wyposażonego w infrastrukturę techniczną. ✓ Wyposażenie obszarów wiejskich w podstawowe obiekty infrastruktury społecznej, m.in. świetlice wiejskie, odpowiadające zagęszczeniu zabudowy mieszkaniowej. ✓ Racjonalne kształtowanie polityki przestrzennej Gminy za pomocą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego głównych obszarów działalności człowieka, zmniejszających także konieczność korzystania z decyzji o warunkach zabudowy.	PROJEKT

SZANSE	ZAGROŻENIA
! Przyciąganie nowych mieszkańców w wyniku procesów suburbanizacji i migracji z większych miast. ! Rozwój funkcji mieszkaniowej jako alternatywy dla bardziej zurbanizowanych obszarów powiatu. ! Wzrost znaczenia pracy zdalnej jako czynnik przyciągający nowych mieszkańców. ! Poprawa jakości życia osób starszych poprzez rozwój polityki senioralnej. ! Możliwość wykorzystania środków zewnętrznych (krajowych i unijnych) na działania prorodzinne i społeczne. ! Rozwój usług publicznych i rynku pracy w ramach współpracy z innymi samorządami powiatowymi. ! Zwiększenie aktywności obywatelskiej i społecznej poprzez regularne wsparcie inicjatyw społecznych, tj. KGW, OSP, fundacje, stowarzyszenia. ! Zwiększenie partycypacji mieszkańców w procesach decyzyjnych poprzez rozwój projektów interdyscyplinarnych (edukacja, kultura, sport, bezpieczeństwo). ! Decentralizacja kultury i integracji społecznej oraz wzrost udziału mieszkańców w wydarzeniach poprzez rozwój infrastruktury wiejskiej (świetlice, OSP). ! Dalsze wykorzystanie mediów społecznościowych jako dostępnego i atrakcyjnego kanału komunikacji samorządu z mieszkańcami. ! Wzmacnianie kompetencji lokalnych KGW, fundacji i stowarzyszeń jako element zwiększenia dostępności działań pomocowych, kulturalnych i edukacyjnych. ! Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych (krajowych i unijnych) na rozwój infrastruktury turystycznej i rewitalizację w oparciu o unikatowe walory dziedzictwa historycznego oraz środowiska doliny Wisły. ! Zwiększenie potencjału turystycznego Gminy poprzez integrację obiektów dziedzictwa kulturowego oraz uwarunkowań środowiskowych z istniejącą i planowaną infrastrukturą.	! Prognozowany dalszy spadek liczby ludności, wskazujący na trwały charakter depopulacji. ! Postępujące starzenie się społeczeństwa zwiększające zapotrzebowanie na usługi zdrowotne i opiekuńcze. ! Wzrastające obciążenie budżetu Gminy związane z rosnącą potrzebą świadczenia opieki społecznej i zdrowotnej i jednocześnie zmniejszającymi się wpływami z podatków PIT jako wynik depopulacji i starzenia się społeczeństwa. ! Utrzymująca się niska dzietność oraz przewyższająca ją liczba zgonów prowadząca do pogłębiania zjawiska depopulacji. ! Niska aktywność obywatelska jako przyczyna braku możliwości prowadzenia skutecznej polityki rozwojowej i dialogu społecznego. ! Odptyw ludności, szczególnie młodych mieszkańców do większych ośrodków miejskich może ograniczać rozwój gospodarczy i innowacyjny Gminy. ! Zmniejszanie liczby osób w wieku produkcyjnym może prowadzić do niedoborów na rynku pracy. ! Zmniejszenie aktywności zawodowej mieszkańców na skutek starzenia się społeczeństwa i wzrastającego problemu bezrobocia. ! Spadek liczby dzieci może powodować konieczność reorganizacji gminnego systemu edukacji. ! Osłabienie lokalnych więzi edukacyjnych na skutek braku szkół ponadpodstawowych. ! Nierównomierna jakość nauczania w różnych placówkach edukacyjnych i wahania osiąganych wyników nauczania mogą wpływać na reputację szkół. ! Pogłębiające się problemy rodzinne, spowodowane brakiem dostępnych instrumentów pomocowych w zakresie udzielania świadczeń pomocy społecznej. ! Nasilanie konkurencji między gminami o mieszkańców i inwestorów jako czynnik pogłębiający odptyw ludności. ! Utrzymujące się różnice w dostępności usług i miejsc pracy względem większych miast mogą ograniczać atrakcyjność osiedleńczą.

SZANSE	ZAGROŻENIA
! Promocja lokalnej tożsamości jako budulec marki turystyczno-kulturowej Gminy. ! Kontynuacja projektów zewnętrznych i własnych mających na celu modernizację placówek oświatowych i podnoszenie standardu edukacji. ! Zwiększanie motywacji uczniów do nauki poprzez implementację nowoczesnych rozwiązań technologicznych i sposobów nauczania. ! Rozszerzanie współpracy z niepublicznymi placówkami i tworzenie synergii w systemie edukacji w Gminie. ! Regularne modernizacje infrastruktury drogowej jako czynnik zwiększający bezpieczeństwo i komfort użytkowników. ! Zwiększanie dostępności infrastruktury komunikacyjnej (budowa ścieżek rowerowych, budowa linii kolejowej, kontynuacja bezpłatnej komunikacji autobusowej) jako środek zapobiegania wykluczeniu komunikacyjnemu i upowszechniania ekologicznych źródeł transportu. ! Zwiększenie dostępności komunikacyjnej poprzez planowane inwestycje ponadlokalne. ! Wzrost społecznej świadomości i gotowości do współpracy przy monitorowaniu zagrożeń drogowych, umożliwiające lepsze planowanie działań prewencyjnych. ! Zwiększone zainteresowanie inwestorów z branży logistycznej i magazynowej dzięki strategicznemu położeniu przy trasach krajowych oraz w sąsiedztwie lotniska. ! Rozwój lokalnej energetyki odnawialnej stymulowany dostępnością zewnętrznych programów wsparcia i trendem transformacji energetycznej. ! Utworzenie Zielonego Pierścienia Warszawy jako impuls do rozwoju ekoturystyki oraz promocji lokalnych produktów na chłonnym rynku Warszawy. ! Rozwój funkcji gospodarczych oparty na istniejących już sektorach, w tym transportowo-magazynowym, handlowym, eventowo-noclegowym. ! Możliwość dalszego rozwoju oferty turystyczno-rekreacyjnej w oparciu o dolinę Wisły, szlaki turystyczne, dziedzictwo historyczne i bazę noclegową.	! Zmniejszenie efektywności działań społecznych na skutek zbyt dużego obciążenia jednostek samorządowych związanego z koordynacją i pozyskiwaniem środków na NGO. ! Ograniczenie inicjatyw społecznych jako wynik ograniczonych możliwości pozyskiwania środków budżetowych i funduszy zewnętrznych. ! Osłabienie aktywności społecznej spowodowane brakiem lokalnych liderów i wyczerpywaniem się kadr w działających organizacjach pozarządowych i jednostkach OSP. ! Postępująca degradacja obiektów dziedzictwa kulturowego w przypadku braku podjętych działań prawno-inwestycyjnych samorządu oraz dotychczasowych właścicieli. ! Ryzyko niewykorzystania potencjału finansowego (nadwyżki finansowej). ! Postępująca marginalizacja ośrodków wiejskich w przypadku dalszej koncentracji podstawowych usług i infrastruktury społecznej przede wszystkim na terenie miasta. ! Brak linii kolejowej i uzależnienie mobilności od transportu drogowego pogłębiające wykluczenie komunikacyjne części miejscowości. ! Duże natężenie ruchu drogowego na krajowych ciągach komunikacyjnych, zwiększające zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańców oraz ryzyko zanieczyszczeń środowiskowych, tj. emisja spalin, hałas. ! Słabo rozwinięta infrastruktura rowerowa ogranicza rozwój bezpiecznej mobilności codziennej, rekreacyjnej i turystycznej. ! Monopol jednego operatora sieci elektroenergetycznej ogranicza możliwość samodzielnego planowania rozwoju infrastruktury energetycznej. ! Brak wolnych mocy przyłączeniowych jako bariera technologiczna dla lokalizacji nowych zakładów przemysłowych i wielkoskalowych instalacji OZE. ! Nierównomierny rozwój infrastruktury może prowadzić do wykluczenia cyfrowego i pogłębiania różnic pomiędzy obszarami centralnymi i peryferyjnymi. ! Zwiększanie awaryjności infrastruktury sieciowej w przypadku braku podejmowanych regularnie modernizacji i prac naprawczych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
! Dalsza poprawa jakości usług komunalnych poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. ! Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach o większej koncentracji zabudowy oraz programy wspierające przydomowe oczyszczalnie ścieków. ! Promocja i wspieranie alternatywnych źródeł ciepła oraz odnawialnych technologii grzewczych. ! Podnoszenie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej poprzez realizację działań termomodernizacyjnych. ! Rozbudowa sieci szerokopasmowej, ograniczająca wykluczenie cyfrowe mieszkańców. ! Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego w oparciu o korzystne warunki glebowe oraz dostrzeżenie tego potencjału w ramach Strategicznego Obszaru Żywicielskiego. ! Włączanie Gminy w procesy metropolitalne Warszawy poprzez udział w planach inwestycyjnych i strategicznych. ! Dywersyfikacja dostępnych źródeł finansowania dzięki członkostwu w regionalnych stowarzyszeniach, w tym zwłaszcza w LGD „Zalew Zegrzyński” ! Wzmacnianie wielobranżowego rozwoju gospodarczego, wspieranego zapisami dokumentów wyższego rzędu, w tym w szczególności związanego z rolnictwem, produkcją, usługami oraz turystyką. ! Wykorzystanie powiązań z silnymi ośrodkami gospodarczymi regionu. ! Rozwój krótkich łańcuchów dostaw i sprzedaży bezpośredniej. ! Wsparcie przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej mieszkańców. ! Możliwość zwiększenia dochodów własnych poprzez uszczelnienie systemu podatkowego. ! Lepsze wykorzystanie nadwyżki operacyjnej na działania rozwojowe i inwestycyjne. ! Optymalizacja struktury wydatków i zwiększenie udziału wydatków prorozwojowych.	! Ryzyko degradacji posiadanych walorów środowiskowych na skutek nieracjonalnego kształtowania zagospodarowania przestrzennego. ! Degradacja gleb w wyniku agresywnej działalności rolniczej i presji związanej z działalnością przemysłową. ! Ograniczona wiedza o stanie gleb wynikająca z braku systematycznego monitoringu, utrudniająca wczesne reagowanie na zmiany środowiskowe. ! Ryzyko skażenia wód podziemnych i powierzchniowych wywołane presją rolniczą oraz powszechnym wykorzystywaniem tradycyjnych szamb. ! Utrwalenie złego stanu JCWP przy braku działań systemowych. ! Niedostateczne zatrzymywanie wód w krajobrazie w warunkach braku retencji. ! Nasilanie się ekstremalnych zjawisk pogodowych w dobie zmian klimatycznych, skutkujące wysokimi stratami gospodarczymi i infrastrukturalnymi. ! Brak realizacji działań prewencyjnych w ramach Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym skutkujący zwiększaniem strat w przypadku wystąpienia zagrożenia. ! Silne zagrożenie suszami może powodować spadek produktywności rolniczej. ! Nasilenie zjawiska smogu i degradacja zdrowia publicznego spowodowane dominacją przestarzałych kotłów na paliwa stałe. ! Ryzyko wystąpienia problemów organizacyjnych gminnego systemu gospodarowania odpadami wynikające z uzależnienia go od podmiotów zewnętrznych. ! Ryzyko nałożenia dotkliwych kar finansowych na samorząd w wyniku trudności z osiągnięciem narzuconych prawem poziomów recyklingu i odpadów ulegających biodegradacji. ! Eskalacja niezadowolenia społecznego na skutek utrzymujących się uciążliwości zapachowych pochodzących ze składowiska odpadów. ! Nieregularne usuwanie wyrobów azbestowych może prowadzić do kumulacji zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
! Wzmacnianie ochrony gleb poprzez wdrażanie działań ograniczających degradację oraz promowanie zrównoważonych form produkcji rolnej. ! Uzupełnienie wiedzy środowiskowej poprzez implementację systemu monitorowania stanu i jakości gleb. ! Wykorzystanie form ochrony przyrody do budowy spójnego systemu polityki środowiskowej i przestrzennej. ! Możliwość wzmacniania ciągłości ekologicznej poprzez ochronę dolin rzecznych jako głównych korytarzy przyrodniczych. ! Wykorzystanie obowiązujących programów środowiskowych jako instrumentu koordynacji działań i pozyskiwania funduszy. ! Możliwość rozwoju małej retencji w celu zmniejszenia odpływu wód. ! Poprawa stanu JCWP poprzez działania ograniczające presję rolniczą i komunalną. ! Utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych poprzez prewencyjną ochronę przed zanieczyszczeniami. ! Wdrażanie kompleksowego systemu gospodarowania wodami łączącego przeciwdziałania powodziom i suszy, zwiększając bezpieczeństwo ekologiczne i gospodarcze Gminy. ! Wdrożenie lokalnego systemu monitoringu powietrza, pozwalające na lepszą diagnozę i ukierunkowanie działań interwencyjnych. ! Możliwość lokalizacji nowych inwestycji w istniejących układach osadniczych. ! Rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym szczególnie obszaru składowiska odpadów jako proces odzysku gruntów na cele użyteczności publicznej. ! Budowa wydajnej, popartej ekonomicznie gospodarki odpadowej w modelu obiegu zamkniętego poprzez doskonalenie i integrację działań organizacyjnych, zarządczych, kontrolnych i inwestycyjnych. ! Strategiczne znaczenie Gminy pod względem lokalizacji inwestycji i infrastruktury o znaczeniu regionalnym i krajowym, w tym infrastruktury sieciowej oraz komunikacyjnej.	! Wzrost znaczenia zanieczyszczeń wtórnych, w szczególności ozonu troposferycznego, wymaga działań wykraczających poza lokalne kompetencje gminy. ! Spowolniona poprawa jakości powietrza jako wynik ograniczonej skuteczności lokalnych instrumentów finansowych i organizacyjnych. ! Postępująca presja urbanizacyjna skutkująca niekontrolowanym rozpraszaniem zabudowy wiejskiej, generująca nieproporcjonalne koszty rozbudowy infrastruktury sieciowej. ! Restrykcje w zagospodarowaniu przestrzennym narzucane przez strefę oddziaływania sąsiedniego portu lotniczego Warszawa-Modlin, hamujące rozwój wielofunkcyjnego budownictwa mieszkaniowego i komercyjnego. ! Uzależnienie zasad i możliwości gospodarowania przestrzenią od ponadlokalnych struktur funkcjonalno-przestrzennych, zidentyfikowanych na podstawie unikalnych cech funkcjonalno-przestrzennych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
! Środowiskowe uwarunkowania lokalne stanowiące duży potencjał do rozwoju regionalnych form powiązań przyrodniczych, w tym Zielonego Pierścienia Warszawy. ! Dostosowanie polityki przestrzennej do założeń reformy planowania przestrzennego jako instrumentu dążącego do osiągnięcia racjonalnego postępu urbanizacyjnego jednostek samorządowych.	

Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wykazała, że mocne strony oraz szanse zdecydowanie dominują nad słabymi stronami oraz zagrożeniami. W związku z tym za odpowiednią strategię dla Gminy Zakroczym przyjmuje się strategię agresywną (maxi-maxi), której celem jest wykorzystanie **silnych stron** (wewnętrznych zasobów gminy) do maksymalnego czerpania korzyści z **szans płynących z otoczenia**. Dla strategii kluczowe będzie zatem działanie nastawione na rozwój, przy jednoczesnym wzmacnianiu przewag konkurencyjnych gminy.

Priorytetem w strategii będzie wzmacnianie przewag konkurencyjnych Gminy przy jednoczesnym zachowaniu odporności na zagrożenia związane z depopulacją, osłabieniem pozycji gospodarczej oraz zmianami klimatycznymi. Kluczowe będzie budowanie pozycji gminy miejsko-wiejskiej jako obszaru atrakcyjnego pod względem mieszkalnictwa i rozwoju przedsiębiorczości, szczególnie z wykorzystaniem posiadanych atutów w postaci uwarunkowań środowiskowych, infrastrukturalnych i powiązań regionalnych.

8. MISJA I WIZJA GMINY ZAKROCZYM

Strategia Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 jest dokumentem, w którym przeprowadzono aktualną analizę sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej. Wskazano mocne strony samorządu, jednocześnie zwracając uwagę na obszary wymagające poprawy. Proces tworzenia i realizacji Strategii podkreśla konieczność jednoznacznego określenia misji i wizji, które stanowią kluczowe elementy dokumentu, wyznaczające najważniejsze kierunki rozwoju gminy.

Misja to syntetyczna deklaracja oddająca podstawowe intencje władz samorządowych dotyczące rozwoju Gminy Zakroczym oraz stanowiąca fundament dla wszystkich celów strategicznych. Misja wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem?

MISJA GMINY ZAKROCZYM

Spójne prowadzenie rozwoju Gminy Zakroczym poprzez wzmacnianie bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców, wspieranie nowoczesnej gospodarki oraz dostępnych usług, a także kształtowanie dobrze zorganizowanej przestrzeni i ochrona walorów środowiskowych w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju.

Wizja jest z kolei obrazem przyszłości, do której władze samorządowe dążą poprzez konsekwentną realizację zapisów Strategii. Stanowi wyraz aspiracji społecznych i efekt wykorzystania szans rozwojowych przy jednoczesnej eliminacji problemów i zagrożeń. Wizja wynika wprost z określonej misji i przedstawia pożądany stan gminy na koniec założonego horyzontu czasowego Strategii.

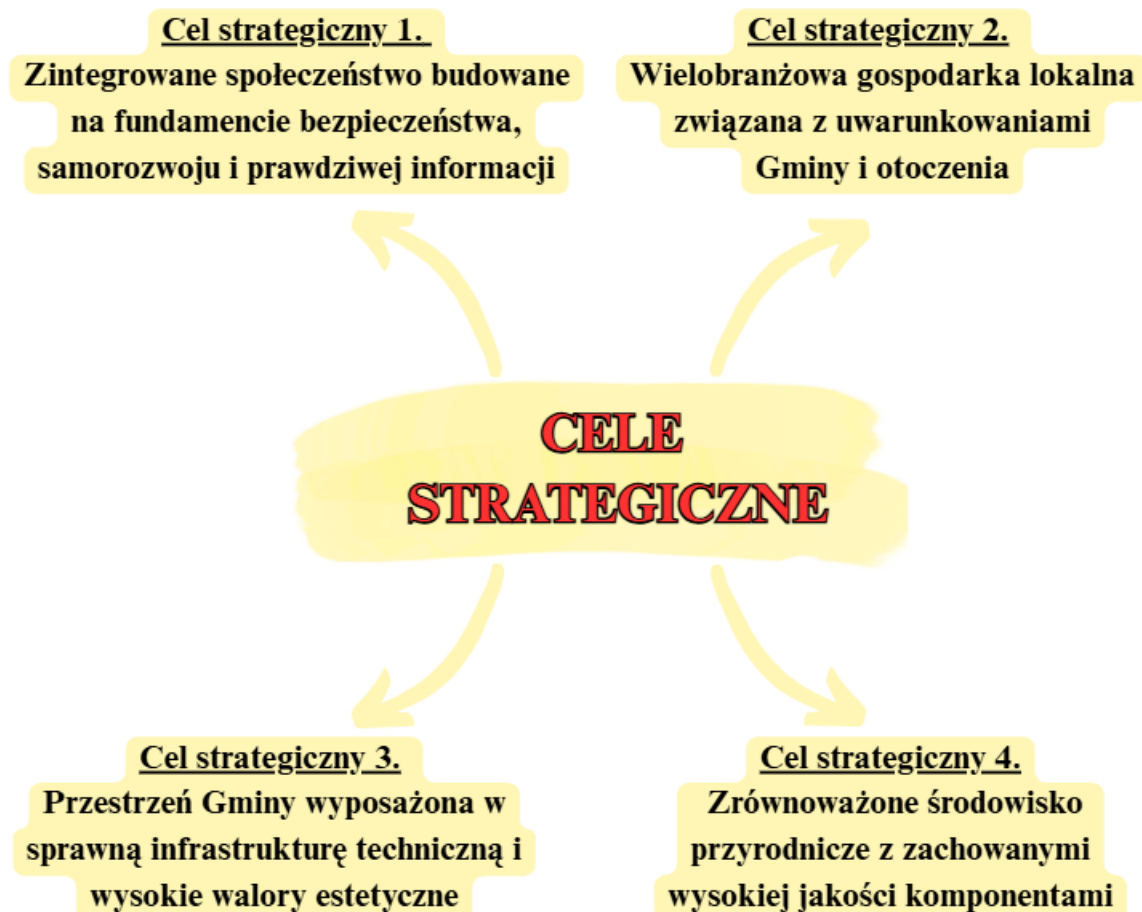

WIZJA GMINY ZAKROCZYM

Zakroczym - bezpieczna, zintegrowana i bliska natury Gmina, w której nowoczesna infrastruktura i dostępne usługi wspierają aktywne życie mieszkańców, rozwój lokalnej gospodarki i turystykę, a uporządkowana przestrzeń oraz ochrona cennych walorów przyrodniczych tworzą warunki dla zrównoważonego rozwoju i silnej wspólnoty lokalnej.

9. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Zakroczym, tj. oceny sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a następnie chcąc dążyć do osiągnięcia stanu gminy, przedstawionego w wizji rozwoju, określono 4 cele strategiczne.

Cele strategiczne Gminy Zakroczym przedstawiają ramy rozwojowe w obszarach społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, które bezpośrednio na siebie oddziałują i przenikają. Podstawą do podejmowania decyzji w obszarze gospodarczym lub społecznym, powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona środowiska przyrodniczego i ładu przestrzennego.

Działania podejmowane w zakresie infrastruktury technicznej, będą miały wpływ na obszar społeczny, gospodarczy i stan środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach obszaru społecznego i gospodarczego wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności przestrzeni gminy. Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, których treść przedstawiono poniżej. Przedstawienie celów nie zostało sporządzone w sposób hierarchiczny, co oznacza, że każdy należy traktować równorzędnie z pozostałymi. Wspólna realizacja zadań określonych celami rozwoju pozwoli na pełne wdrożenie zapisów dokumentu strategicznego.

9.1. Cel strategiczny 1. Zintegrowane społeczeństwo budowane na fundamencie bezpieczeństwa, samorozwoju i prawdziwej informacji

Tabela 36. Cel strategiczny 1. oraz kierunki działań z rezultatami.

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
1.1. Ochrona zdrowia i życia mieszkańców	• Rozbudowa lokalnego systemu opieki zdrowotnej • Efektywna pomoc społeczna • Kompleksowe przygotowanie systemu obrony cywilnej • Gotowość bojowa lokalnych służb ratunkowych	⇒ Udział samorządu gminnego w kształtowaniu poziomu świadczonej opieki zdrowotnej ⇒ Większa dostępność lekarzy specjalistów ⇒ Skrócony czas oczekiwania na wizytę lekarską ⇒ Wysoki standard techniczny budynku ośrodka zdrowia ⇒ Większa liczba mieszkańców korzystających z opieki medycznej na terenie Gminy ⇒ Liczebność kadry pracowniczej GOPS odpowiadająca zapotrzebowaniu na pomoc społeczną wśród mieszkańców Gminy ⇒ Dobrze wykwalifikowana kadra GOPS ⇒ Funkcjonowanie Centrum Usług Środowiskowych ⇒ Sprawna reakcja instytucji na zgłoszone potrzeby i trudności mieszkańców ⇒ Mniejsza liczba mieszkańców korzystających z usług GOPS ⇒ Skuteczna współpraca GOPS z innymi instytucjami lokalnymi i regionalnymi oraz prywatnymi podmiotami i stowarzyszeniami ⇒ W pełni wyposażone punkty schronienia i schrony dla mieszkańców ⇒ Zapewniona odpowiednia ilość niezbędnych zasobów (np. wody) ⇒ Dokładnie rozplanowany system zarządzania kryzysowego ⇒ Wyszkolona kadra służb i pracowników merytorycznych Urzędu Miejskiego w zakresie pełnionych funkcji na wypadek sytuacji kryzysowej ⇒ Skutecznie rozdyskrebowana informacja wśród mieszkańców o dostępnych możliwościach schronienia i zabezpieczenia mienia ⇒ Dopuszone jednostki OSP ⇒ Stale szkolone zespoły OSP ⇒ Sprawna interwencja policji oraz jednostek OSP na zgłoszenia mieszkańców

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
1.2. Edukacja i możliwości samorozwoju dostępne na wszystkich etapach życia	• Wysoka jakość gminnego systemu edukacji i opieki nad dzieckiem (0- 18 lat) • Dostępna oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży • Przystosowanie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży z trudnościami rozwojowymi • Uważliwanie mieszkańców na zagrożenia świata rzeczywistego i cyfrowego • Dostosowanie możliwości samorozwoju do potrzeb i oczekiwań dorosłych mieszkańców	⇒ Odpowiednio przystosowane technicznie i odpowiadające zapotrzebowaniu placówki oświatowe ⇒ Kontynuowana współpraca i wsparcie niepublicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu Gminy ⇒ Stała dostępność kadry nauczycielskiej ⇒ Wysoki poziom nauczania w szkołach ⇒ Wysokie wyniki osiągnięte w nauce przez uczniów ⇒ Zapewniona opieka dla dzieci do 3 roku życia odpowiadająca zapotrzebowaniu ⇒ Funkcjonowanie specjalistycznej szkoły ponadpodstawowej, opartej na lokalnym kierunku gospodarki oraz możliwości okolicznego rynku pracy ⇒ Współpraca szkoły ponadpodstawowej z pobliskimi obiektami gospodarczymi (np. centrami logistycznymi oraz lotniskiem) ⇒ Wykształcona kadra pracownicza w zawodach technicznych ⇒ Odpowiedni zasób lokalowy gminnych instytucji, np. GOK, Biblioteki Publicznej, świetlic wiejskich, przystosowany do realizacji zajęć rozwojowych dla mieszkańców Gminy ⇒ Różnorodność oferowanych zajęć pozalekcyjnych – sportowych, artystycznych, itp. ⇒ Dostępna oferta zajęć wyrównawczych, np. z języka angielskiego, matematyki, itp. ⇒ Ukierunkowanie organizacji szkoły i sposobu nauczania w jednej z placówek szkolnych na edukację dla uczniów z trudnościami rozwojowymi ⇒ Dostępna kadra specjalistów dla dzieci z trudnościami, np. psycholog, logopeda, terapeuta, itd. ⇒ Mniejsze dysproporcje w osiągniętych wynikach edukacyjnych pomiędzy rówieśnikami ⇒ Możliwości wsparcia dzieci i młodzieży z trudnościami rozwojowymi ⇒ Wysoki poziom świadomości mieszkańców Gminy na temat sposobów dokonywania oszustw, kradzieży i przestępstw zarówno w świecie realnym, jak i wirtualnym ⇒ Szybka reakcja służb porządkowych i instytucji lokalnych na zgłoszone istniejące i potencjalne zagrożenia przestępstwami ⇒ Wyedukowana społeczność szkolna w zakresie przestępstw wobec nieletnich ⇒ Wysoka świadomość seniorów na temat cyberprzestępstw ⇒ Dostępna oferta zajęć dla dorosłych, odpowiadająca ich zainteresowaniom

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
		⇒ Społeczność lokalna zaktywowana do stałego samorozwoju i realizacji zainteresowań na każdym etapie życia
1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	• Wsparcie seniorów w codziennych czynnościach • Włączenie w życie publiczne osób niepełnosprawnych • Pomoc osobom w kryzysie zamieszkania • Skuteczna pomoc w walce z uzależnieniami	⇒ Powszechnie funkcjonująca koncepcja sąsiedzkiej pomocy i wolontariatu społecznego ⇒ Świadczone usługi „door-to-door” ⇒ Lokalne organizacje społeczne zaangażowane w pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych ⇒ Równy dostęp zajęć i aktywności społecznych dla wszystkich mieszkańców, w tym również osób starszych i niepełnosprawnych ⇒ Wyższa aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych ⇒ Gminny zasób mieszkaniowy powiększany proporcjonalnie do zapotrzebowania ⇒ Dostępność tanich form zamieszkania – TBS, SIM ⇒ Współpraca samorządu ze stowarzyszeniami i organizacjami świadczącymi pomoc dla osób zmagających się z uzależnieniami ⇒ Dostępność usług doradczych w zakresie uzyskania świadczeń pieniężnych oraz pomocy niematerialnej w instytucjach gminnych, tj. GOPS, Urząd Miejski ⇒ Warsztaty edukacyjne dla osób zagrożonych marginalizacją ⇒ Realizowane dokumenty programowe na rzecz ukierunkowanej pomocy
1.4. Czytelna komunikacja w społeczności lokalnej	• Otwartość instytucji na dialog z mieszkańcami i przedsiębiorcami • Dobrze poinformowana społeczność gminna • Eliminacja istniejących i potencjalnych konfliktów pomiędzy poszczególnymi grupami użytkowników przestrzeni i zasobów Gminy	⇒ Dostępność wyspecjalizowanej obsługi przedsiębiorców w instytucjach publicznych, tj. Urzędzie Miejskim, banku ⇒ Powszechna dostępność informacji dla mieszkańców na temat podejmowanych działań i zachodzących zjawisk, mogących oddziaływać na ich codzienne życie ⇒ Transparentność działań samorządu ⇒ Wyeliminowane rozprzestrzenianie w społeczności fałszywych informacji ⇒ Dostępne zdywersyfikowane formy komunikacji interesariuszy z instytucjami publicznymi oraz informacji publicznej zarówno w kanałach cyfrowych, jak i analogowych ⇒ Upowszechnione usługi cyfrowe ⇒ Racjonalne zarządzanie środkami masowego przekazu, tj. strona internetowa Urzędu Miejskiego, media społecznościowe

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
		⇒ Brak natłoku zbędnych informacji w dostępnych kanałach informacyjnych ⇒ Większa liczba odbiorców informacji ⇒ Zapewniona platforma dialogu pomiędzy podmiotami gospodarczymi, rolnikami oraz mieszkańcami ⇒ Pośrednictwo władz samorządowych w kwestiach konfliktowych, mogących wpływać na spójność społeczności lokalnej ⇒ Brak podziałów społecznych i wrogiego nastawienia pomiędzy poszczególnymi użytkownikami
1.5. Zintegrowane społeczeństwo jako fundament tożsamości lokalnej	• Prężnie działające inicjatywy społeczne • Powszechnie poszanowanie różnic kulturowych, narodowościowych, wyznaniowych oraz poglądowych	⇒ Zapewnione odpowiednie zaplecze lokalowe dla inicjatyw społecznych, np. KGW ⇒ Wysokie zaangażowanie lokalnych organizacji i stowarzyszeń w wydarzenia gminne ⇒ Równe traktowanie wszystkich mieszkańców wyrażających chęć uczestnictwa w inicjatywach społecznych ⇒ Wsparcie stowarzyszeń i organizacji społecznych w pozyskiwaniu publicznych środków finansowych ⇒ Dofinansowanie działalności organizacji i stowarzyszeń ze środków budżetu Gminy ⇒ Wydarzenia lokalne otwarte dla wszystkich mieszkańców gminy ⇒ Dostępność anglojęzycznych środków komunikacji w obiektach użyteczności publicznej oraz obiektach usługowych ⇒ Ludność napływowa włączona w lokalną wspólnotę poprzez uczestnictwo w inicjatywach i wydarzeniach lokalnych

9.2. Cel strategiczny 2. Wielobranżowa gospodarka lokalna związana z uwarunkowaniami Gminy i otoczenia

Tabela 37. Cel strategiczny 2. oraz kierunki działań wraz z rezultatami.

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
2.1. Konkurencyjna aktywność przedsiębiorcza i zawodowa	• Produkt i usługi lokalnych przedsiębiorstw znane na rynku lokalnym i regionalnym • Potencjał gospodarczy wsparty przedsiębiorstwami zewnętrznymi • Rozwój działalności gospodarczej oparty na lokalnych uwarunkowaniach • Innowacyjne gospodarstwa rolne • Wykwalifikowana i liczna kadra pracownicza	⇒ Działalność lokalnych przedsiębiorstw promowana poprzez dostępne środki przekazu ⇒ Organizacja i udział w targach promujących jednostki samorządowe ⇒ Stosowane ulgi podatkowe dla przedsiębiorców zarejestrowanych na terenie Gminy Zakroczym ⇒ Nowe tereny inwestycyjne wyposażone w kompletną i sprawą infrastrukturę techniczną ⇒ Większa liczba nowych przedsiębiorstw lokalnych oraz zewnętrznych, w tym międzynarodowych ⇒ Zwiększenie udziału kapitału zagranicznego w strukturze dochodowej działalności gospodarczej z terenu Gminy ⇒ Wykorzystanie uwarunkowania lokalizacyjne do przyciągnięcia nowych przedsiębiorców, tj. bliskość chłonnego rynku Warszawy, bliskość lotniska, przebieg głównych szlaków transportowych ⇒ Zwiększona dostępność dofinansowań dla rolników, prowadzących gospodarstwa rolne na terenie Gminy ⇒ Szkolenia i spotkania informacyjne dla rolników z zakresu zastosowania innowacyjnych rozwiązań technologicznych w produkcji rolnej ⇒ Powszechna dostępność ofert pracy okolicznych przedsiębiorców dla mieszkańców Gminy ⇒ Funkcjonowanie instytucji wspierających przedsiębiorczość (warsztaty zawodowe, centrum poradnictwa, centrum aktywności społecznej). ⇒ Zwiększona liczba projektów wspierających rozwój kompetencji cyfrowych i innowacyjnych. ⇒ Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy
2.2. Usługi jako sektor niezbędny dla	• Kształtowanie kompleksowego i zróżnicowanego ośrodka usługowego w Zakroczymiu	⇒ Kluczowe usługi skoncentrowane w mieście Zakroczym ⇒ Ośrodek usługowy w Zakroczymiu dysponujący różnorodnymi branżami ⇒ Tereny usługowe dostosowane technicznie do tworzenia nowych obiektów

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
gospodarki i społeczności lokalnej	• Zwiększanie dostępności usług dla mieszkańców	⇒ Nowe obszary usługowe na terenie Gminy ⇒ Większa dostępność usług podstawowych na obszarze wiejskim ⇒ Funkcjonowanie systemu benefitów dla zameldowanych mieszkańców Gminy, tj. Karta Mieszkańca ⇒ Zwiększona liczba usługodawców, dostępnych w systemie Karty Seniora ⇒ Promocja lokalnych usługodawców poprzez funkcjonujące systemy benefitów ⇒ Mniejsza potrzeba korzystania z usług poza Gminą
2.3. Zintegrowane działanie z zewnętrznymi podmiotami administracyjnymi i zarządczymi	• Współpraca z gminami ościennymi oraz wyższymi jednostkami administracyjnymi • Wykorzystywanie możliwości rozwojowych z regionalnych struktur funkcjonalnych • Alarmowanie potrzeb modernizacyjnych i rozwojowych do zewnętrznych zarządców infrastruktury	⇒ Utrzymane partnerstwa z gminami ościennymi, np. w postaci LGD ⇒ Wypracowane wspólne procedury reagowania w przypadku sytuacji kryzysowych ⇒ Międzygminna pomoc jednostek ratunkowych podczas występujących zagrożeń i kryzysów ⇒ Stała wymiana wiedzy między jednostkami samorządowymi w zakresie stosowanych rozwiązań technicznych obrony cywilnej ⇒ Stała komunikacja i przepływ informacji między gminami w zakresie planowania strategicznego i operacyjnego ⇒ Wspólne inicjatywy w ramach realizacji celów rozwojowych ⇒ Dostępność zdywersyfikowanych źródeł zewnętrznych środków finansowych na realizację planów inwestycyjnych ⇒ Większa dynamika realizacji projektów inwestycyjnych dzięki wzrostowi pozyskanych środków finansowych z budżetów regionalnych, krajowych oraz Unii Europejskiej ⇒ Wspólne interwencje do zarządców dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych w zakresie podjęcia niezbędnych prac modernizacyjnych oraz naprawczych ⇒ Regularnie alarmowane potrzeby i nieprawidłowości do zarządców infrastruktury technicznej ⇒ Odpowiedź zarządców infrastruktury na zgłaszane interwencje (zarządcy dróg, sieci energetycznej, sieci gazowej)
2.4. Turystyczne wykorzystanie walorów środowiskowych,	• Budowanie zaplecza infrastrukturalnego zintegrowanego w regionalnym systemie turystycznym	⇒ Szlaki turystyczne łączące cenne obiekty zabytkowe na terenie Gminy ⇒ Szlaki turystyczne powiązane ze szlakami regionalnymi (np. EuroVelo) ⇒ Obiekty turystyczne powiązane sieciowo w obrębie regionu

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
kulturowych oraz lokalizacyjnych	• Obiekty zabytkowe jako wciąż żywy nośnik informacji o przeszłości • Dostosowanie kierunku i lokalizacji działalności gospodarczej do rodzaju prowadzonej i potencjalnej turystyki • Promocja atrakcyjności turystycznej Gminy na tle regionu	⇒ Strefy usług turystycznych w obszarach szczególnie atrakcyjnych (np. wzdłuż szlaków turystycznych, w pobliżu obiektów zabytkowych) ⇒ Adaptacja terenów nadwiślanych na potrzeby obszarów aktywności turystycznej ⇒ Obiekty zabytkowe utrzymane w dobrym stanie technicznym, zachowujące swoje pierwotne cechy ⇒ Współpraca samorządu gminnego z prywatnymi właścicielami obiektów zabytkowych w celu przywrócenia im wartości użytkowych ⇒ Wzrost świadczonych, wyspecjalizowanych usług turystycznych, np. wypożyczalnia sprzętu wodnego na terenach nadwiślanych, usługi transportowe z lotniska lub Warszawy ⇒ Wzrost dochodów mieszkańców z działalności gospodarczych powiązanych z branżą turystyczną ⇒ Media społecznościowe oraz wydarzenia lokalne i regionalne jako metoda promocji posiadanej bazy turystycznej ⇒ Większa liczba turystów przyjeżdżających do Gminy z terenu całej Polski

9.3. Cel strategiczny 3. Przestrzeń Gminy wyposażona w sprawną infrastrukturę techniczną i wysokie walory estetyczne

Tabela 38. Cel strategiczny 3. oraz kierunki działań wraz z rezultatami.

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
3.1. Infrastruktura techniczna zapewniająca stałą obsługę mieszkańców	• Budowa wydajnego systemu gospodarki wodno-ściekowej • Poprawa dostępu infrastruktury telekomunikacyjnej • Zapewnienie ciągłości dostaw energii elektrycznej • Zintegrowane zarządzanie infrastrukturą techniczną	⇒ Rozbudowana i zmodernizowana sieć wodociągowa i kanalizacyjna ⇒ Sprawnie funkcjonujące Stacje Uzdatniania Wody ⇒ Większa liczba gospodarstw domowych zaopatrywanych w wodę z sieci wodociągowych ⇒ Mniejszy udział bezodpływowych zbiorników w gospodarstwach domowych ⇒ Mniejsza presja środowiskowa wynikająca z zanieczyszczeń pochodzących z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych ⇒ Promocja zastosowania przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach nieskanalizowanych ⇒ Modernizacja oczyszczalni ścieków

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
		⇒ Rozbudowana sieć światłowodowa ⇒ Zmniejszone wykluczenie cyfrowe i telekomunikacyjne mieszkańców Gminy ⇒ Zmodernizowane istniejące sieci elektroenergetyczne ⇒ Funkcjonowanie Głównego Punktu Zasilania na terenie Gminy Zakroczym ⇒ Mniej przerw w dostawach prądu ⇒ Możliwość pracy zdalnej ⇒ Utworzenie spółki komunalnej ⇒ Jedna jednostka odpowiedzialna za zarządzanie i utrzymanie całej infrastruktury technicznej na terenie Gminy ⇒ Skrócenie kanału komunikacji pomiędzy mieszkańcami a podmiotami odpowiedzialnymi za niwelowanie awarii lub ich skutków
3.2. Poprawa mobilności mieszkańców Gminy	• Modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej • Zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego na głównych szlakach komunikacyjnych • Dywersyfikacja możliwości transportowych na terenie Gminy oraz w kluczowych kierunkach ponadlokalnych	⇒ Zmodernizowane nawierzchni dróg gminnych ⇒ Ciągi komunikacyjne wyposażone w oświetlenie oraz chodniki i drogi rowerowe ⇒ Większa liczba dostępnych miejsc parkingowych na terenie miasta ⇒ Drogi powiatowe i krajowe utrzymane w dobrym stanie technicznym ⇒ Skrzyżowania dróg lokalnych z trasami szybkiego ruchu w bezkolizyjne przejścia i przejazdy ⇒ Kontynuowany bezpłatny transport autobusowy na terenie Gminy ⇒ Rozkład jazdy autobusów dostosowany do potrzeb mieszkańców ⇒ Linia kolejowa, przebiegająca przez teren Gminy ⇒ Rozbudowany system dróg dla rowerów
3.3. Racjonalne kształtowanie wielofunkcyjnej przestrzeni Gminy	• Wyznaczenie stref funkcjonalnych, dopasowanych do uwarunkowań otoczenia • Tworzenie aktów prawa miejscowego regulujących ustalenia zagospodarowania przestrzennego • Wzmocnienie funkcji miejskich Zakroczymia	⇒ Strefa gospodarcza, lokalizująca wielkopowierzchniowe zakłady produkcyjne, zlokalizowana w odległości od zabudowy mieszkaniowej zapobiegającej wzajemnemu, negatywnemu oddziaływaniu ⇒ Tereny usługowe wyznaczone na terenach dobrze skomunikowanych i wyposażonych w infrastrukturę techniczną ⇒ Ochrona przestrzeni produkcji rolnej o najwyższej przydatności ⇒ Czytelnie wyznaczone strefy aktywności rekreacyjno-turystycznej, nie wpływające na sąsiadujące tereny naturalne

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
	Ochrona struktury zabudowy mieszkaniowej	⇒ Plan Ogólny jako instrument porządkujący strukturę użytkowania gruntów na terenie Gminy ⇒ Zwiększenie obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania ⇒ Wykluczenie możliwości lokalizacji działalności mogących znacząco oddziaływać na środowisko na obszarach cennych przyrodniczo ⇒ Lokalizacja na terenie miasta Zakroczym najważniejszych obiektów infrastruktury społecznej ⇒ Wyznaczone nowe tereny mieszkaniowe ⇒ Zwiększona dostępność inwestycyjna w zakresie zabudowy wielorodzinnej ⇒ Wzrost liczby mieszkańców poprzez osiedlanie się w nowych budynkach wielorodzinnych ⇒ Wyeliminowanie zjawiska nadmiernego rozproszenia zabudowy ⇒ Dogęszczenie zabudowy mieszkaniowej w istniejących obszarach zabudowy
3.4. Powszechnie dostępne obiekty użyteczności publicznej	- Dostosowanie obiektów publicznych do możliwości mobilnych osób ze szczególnymi potrzebami - Infrastruktura społeczna dostosowana do każdego rodzaju aktywności	⇒ Obiekty publiczne wyposażone w windy, rampy, podjazdy oraz barierki ⇒ Brak wykluczenia mobilnego osób ze szczególnymi potrzebami ⇒ Zasoby lokalowe instytucji kultury (GOK, Biblioteka Publiczna) dostosowane do świadczonej oferty ⇒ Zmodernizowane istniejące świetlice wiejskie ⇒ Główne ośrodki mieszkalne w Gminie wyposażone w świetlice wiejskie ⇒ Ogólnodostępny obiekt sportowo-rekreacyjny ⇒ Przestrzeń publiczna dostosowana do działalności stowarzyszeń i grup senioralnych
3.5. Przywrócenie walorów użytecznych obszarom zdegradowanym	- Objęcie procesem rewitalizacji obszarów wykazujących negatywne zjawiska społeczno-przestrzenne - Likwidacja skutków działalności składowiska odpadów na terenie miasta Zakroczym w ramach procesu rekultywacji	⇒ Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji jako instrumentu wyznaczenia i objęcia interwencją obszarów o zdiagnozowanych problemach społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz technicznych ⇒ Wyeliminowanie negatywnych zjawisk społecznych dzięki procesowi rewitalizacji ⇒ Społeczność obszaru zdegradowanego ponownie włączona w życie społeczne i obywatelskie ⇒ Zapobieżenie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru zdegradowanego ⇒ Pozyskanie nowych terenów pod działalność publiczną po rekultywacji składowiska ⇒ Zlikwidowanie zanieczyszczeń na terenie składowiska ⇒ Wyeliminowanie źródła wieloletniego konfliktu społecznego w Gminie Zakroczym

9.4. Cel strategiczny 4. Zrównoważone środowisko przyrodnicze z zachowanymi wysokiej jakości komponentami

Tabela 39. Cel strategiczny 4. oraz kierunki działań wraz z rezultatami.

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
4.1. Ochrona środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności	- Ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego - Zwiększanie bioróżnorodności - Zmniejszanie zanieczyszczeń pochodzących z produkcji rolniczej	⇒ Zagospodarowanie przestrzenne na obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodne z Ustawą o Ochronie Przyrody ⇒ Zwiększony udział obszarów leśnych w ogólnej powierzchni Gminy ⇒ Ograniczona ingerencja w kształt koryta rzecznego ⇒ Utrzymana drożność korytarzy ekologicznych ⇒ Zachowane walory obszarów naturalnych w sąsiedztwie stref aktywności rekreacyjno-turystycznej ⇒ Zwiększony poziom powierzchni biologicznie czynnych na terenach zurbanizowanych ⇒ Zagospodarowanie wolnych przestrzeni w Gminie pod skwery i parki kieszonkowe ⇒ Poprawa mikroklimatów i uwarunkowań środowiskowych ⇒ Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych ⇒ Zmniejszona mechanizacja i chemizacja działalności rolniczej ⇒ Brak ingerencji zabiegów rolniczych w stosunki wodne (np. zbyt głęboka orka) ⇒ Zapobieżenie wyjąłowieniu gruntów poprzez stosowanie płodozmianu ⇒ Ograniczenie stosowania nawozów sztucznych
4.2. Bezpieczeństwo wodne	- Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi - Utrzymanie właściwego bilansu wodnego - Ochrona przeciwpowodziowa	⇒ Ekologiczny system oczyszczania ścieków ⇒ Większa liczba instalacji małej retencji wodnej ⇒ Większa powierzchnia nawierzchni przepuszczalnych ⇒ Zmniejszony odpływ powierzchniowy ⇒ Uwzględnienie stosunków wodnych w planowaniu przestrzennym ⇒ Zmniejszenie ryzyka wystąpienia skrajnie negatywnych skutków powodzi lub suszy ⇒ Odpowiednio zagospodarowane obszary szczególnego zagrożenia powodziowego

Cele operacyjne	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań
4.3. Wysokiej jakości powietrze	• Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery • Popularyzacja odnawialnych źródeł energii jako jednego z kluczowych kierunków transformacji energetycznej • Wprowadzenie regularnego monitoringu jakości powietrza na terenie Gminy	⇒ Zwiększony udział proekologicznych źródeł energii w gospodarstwach domowych ⇒ Przeprowadzone termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej ⇒ Zmniejszony ruch samochodowy w obszarach gęstej zabudowy ⇒ Ograniczona emisja zanieczyszczeń PM10, PM2,5, BaP ⇒ Większe wykorzystanie instalacji OZE na indywidualnych i publicznych nieruchomościach ⇒ Dywersyfikacja źródeł produkcji energii ⇒ Zwiększone bezpieczeństwo energetyczne ⇒ Monitorowany poziom parametrów ilościowych i jakościowych powietrza
4.4. Proekologiczne gospodarowanie odpadami	• Dążenie do osiągnięcia obiegu zamkniętego w gospodarce odpadami komunalnymi • Sukcesywna utylizacja wyrobów azbestowych	⇒ Większa ilość odpadów zbieranych selektywnie ⇒ Mniejsza masa odpadów niesegregowanych ⇒ Wyższy osiągany poziom recyklingu ⇒ Mniej bioodpadów przeznaczonych do składowania ⇒ Ograniczone ryzyko niespełnienia wymogów krajowych, wiążących się z odpowiednimi karami ⇒ Działalność PSZOK dostosowana do potrzeb mieszkańców ⇒ Funkcjonowanie obwoźnych zbiórek odpadów wielkogabarytowych ⇒ Mniejsza ilość wyrobów azbestowych w przestrzeni Gminy ⇒ Ograniczenie wpływu szkodliwych substancji z wyrobów azbestowych na zdrowie mieszkańców
4.5. Wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców	• Edukacja mieszkańców w zakresie zmian klimatycznych i presji środowiskowych • Popularyzacja proekologicznych nawyków w codziennym życiu	⇒ Społeczeństwo wyedukowane w zakresie zmian klimatycznych ⇒ Wspólna odpowiedzialność mieszkańców za posiadane walory przyrodnicze ⇒ Świadomość ryzyka wystąpienia negatywnych zjawisk atmosferycznych (powodzie, susze) i ich konsekwencji ⇒ Poczucie sprawczości mieszkańców dotyczące wpływu na stan środowiska ⇒ Niższy poziom dezinformacji klimatycznej

10. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Zgodnie z art. 10e ustawy o samorządzie gminnym (pkt 3, ust. 4) (Dz.U. 2026 poz. 662 ze zm.), dokument strategii rozwoju gminy zawiera element modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, obejmujący w szczególności:

- a) strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
- b) system powiązań przyrodniczych,
- c) główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
- d) główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.

Wymagane elementy modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy zostały szczegółowo omówione w podrozdziałach tematycznych dotyczących komunikacji oraz korytarzy i elementów sieci transportowej, środowiska oraz systemów powiązań przyrodniczych, a także użytkowania terenów oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej. W ramach ostatniego wskazanego podrozdziału szczegółowo omówiono obecną strukturę użytkowania terenów, sieć osadniczą oraz główne elementy infrastruktury społecznej i technicznej.

W niniejszym rozdziale zawarto dwa wzajemnie uzupełniające się modele struktury funkcjonalno-przestrzennej, które stanowią narzędzia planistyczne, stosowane w zarządzaniu przestrzenią i planowaniu rozwoju gminy. W celu zachowania większej przejrzystości, modele zostały podzielone na istniejące obszary funkcjonalne oraz kierunki rozwoju. Zidentyfikowane rekomendacje przedstawione na modelu kierunków rozwoju sygnalizują niezbędne lub pożądane działania do realizacji Strategii. Finalnie mają one zapewnić podniesienie standardu i jakości życia mieszkańców oraz potencjału gospodarczego Gminy Zakroczym, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Należy nadmienić, że modele stanowią jedynie poglądowe opracowanie graficzne, niezachowujące dokładności kartograficznej. W praktyce oznacza to, że wskazane na modelach obiekty oraz obszary objęte proponowanymi działaniami nie są lokalizacjami obligatoryjnymi, a stanowią jedynie propozycję rozmieszczenia zakresu działań. Wynika to przede wszystkim z rekomendacyjnego charakteru Strategii oraz z faktu, że szczegółowe rozwiązania lokalizacyjne będą każdorazowo doprecyzowywane na etapie opracowywania dokumentacji projektowej, z uwzględnieniem uwarunkowań technicznych, przestrzennych oraz analizy kosztów realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Na podstawie przeprowadzonych analiz oraz przyjętych celów strategicznych, w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Zakroczym ujęto kierunki rozwoju wynikające z istniejącego sposobu użytkowania przestrzeni Gminy, które posiadają silny fundament do dalszego rozwoju, a także propozycje nowych elementów, które mogłyby wzbogacić codzienne funkcjonowanie jednostki i jej mieszkańców.

Rekomendowane rozmieszczenie kierunków uzależnione jest od przyjętej hierarchii ośrodków osadniczych. Ze względu na fakt dominacji miasta Zakroczym nad pozostałymi miejscowościami wiejskimi Gminy Zakroczym, predysponowane jest ono do dalszego pełnienia lokalnego centrum administracyjno-usługowego oraz społecznego poprzez wzmacnianie funkcji miejskich. Pozostałe miejscowości również powinny zostać objęte

procesami rozwojowymi, skupiającymi się przede wszystkim na infrastrukturze społecznej oraz technicznej. Zintegrowane i kompleksowe zarządzanie rozwojem wszystkich ośrodków osadniczych w Gminie pozwala na dobór skali podejmowanej interwencji proporcjonalnie do potrzeb ich mieszkańców, co przyczyni się również do minimalizacji dysproporcji pomiędzy obszarem miejskim oraz wiejskim, a także poszczególnymi miejscowościami wiejskimi. Do równomiernego rozwoju całej Gminy kluczowym jest również kształtowanie jej obszarów mieszkalnych, tworzących możliwości jakościowego i odpowiadającemu zapotrzebowaniu zamieszkania dla nowych mieszkańców. Mając jednak na uwadze również potrzebę zachowania ładu przestrzennego i ochronę dotychczasowej struktury osadniczej, proponuje się zwiększanie rezerw terenowych dla zabudowy mieszkaniowej poprzez dogęszczanie istniejącej zabudowy.

Kształtowanie zasobów mieszkaniowych Gminy jest silnie powiązane z obecnymi trendami na rynku nieruchomości, możliwościami finansowymi potencjalnych mieszkańców oraz okolicznym rynkiem pracy i dostępem do infrastruktury. W związku z tym, kluczowym kierunkiem w zintegrowanym planowaniu strategicznym i przestrzennym, jest uwzględnienie możliwości dywersyfikacji form zamieszkania poprzez równoczesny rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej. W tym celu, obok wspomnianego wcześniej kierunku dogęszczania zabudowy jednorodzinnej we wszystkich ośrodkach Gminy, wskazuje się również rozwój zabudowy wielorodzinnej głównie w dwóch obszarach – we wschodniej części miasta Zakroczym oraz w pobliżu obszaru predysponowanego do rozwoju przemysłu i produkcji w Swobodni. Propozycja pierwszej lokalizacji wynika przede wszystkim z istniejących już tego rodzaju zabudowań we wskazanym obszarze, a także korzystnego rozmieszczenia względem infrastruktury komunikacyjnej i posiadanych rezerw terenowych. Druga lokalizacja wynika z kolei z planów rozbudowy zakładów, oferujących duży zasób miejsc pracy, co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem na mieszkania. Obok przemysłu i produkcji, rynek nieruchomości mieszkaniowych stymulować może także rozwijający się sektor usługowy. Dla obu tych stref, za ważny czynnik rozwojowy uznaje się dostępność infrastruktury transportowej. W związku z tym, główną strefę rozwoju usług wyznacza się wzdłuż dróg krajowych nr 62 oraz S7. W lokalizacji przemysłu i produkcji, poza infrastrukturą komunikacyjną, uwzględnia się także wzajemne oddziaływanie działalności na obszary zamieszkania i cenne przyrodniczo oraz dostępność rozległych, niezagospodarowanych przestrzeni. Biorąc pod uwagę fakt istnienia już na terenie Gminy Zakroczym wielkopowierzchniowych przedsiębiorstw, główny obszar produkcyjno-przemysłowy wyznacza się w ich sąsiedztwie, na północ od drogi krajowej S7 oraz w pobliżu węzła komunikacyjnego nr 56 „Modlin”. Wyraźnie zdelimitowany teren przemysłu i produkcji daje podstawy do podjęcia kolejnych działań infrastrukturalnych, które z kolei wykształcą atrakcyjną przestrzeń dla nowych przedsiębiorstw o dużym kapitale i możliwościach wzbogacenia lokalnego rynku pracy, przyczyniając się do postępu gospodarczego Gminy. Na poziom gospodarczy wpływa również potencjał uwarunkowań środowiskowych i kulturowych, które kształtują szczególnie wysoką atrakcyjność rekreacyjno-wypoczynkową południowej części Gminy. Dolina rzeki Wisły wraz z rozległymi terenami nadwiślańskimi o zróżnicowanej rzeźbie – od obszarów łąkowych po skarpy i wąwozy – tworzą unikalne warunki rozwoju rekreacji i aktywnego wypoczynku.

W celu efektywnego wykorzystania potencjału rekreacyjno-wypoczynkowego istotnym jest tworzenie odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego. Jedną z propozycji jest zagospodarowanie stref rekreacji w pobliżu rzeki, w której zawiera się m.in. utworzenie punktu bezpiecznego zwodowania sprzętu wodnego czy rozwój indywidualnych działalności gospodarczych świadczących wszelkie usługi powiązane ze sposobem użytkowania tych terenów. W sektorze turystyki należy pamiętać również o pozostałej części Gminy, która wyróżnia się licznymi obiektami zabytkowymi. Odpowiednie ich utrzymanie techniczne oraz udostępnienie dla odwiedzających może na stałe wprowadzić turystykę poznawczą jako jedną z aktywności na terenie Gminy. Dodatkowo, sieciowe połączenie obiektów zabytkowych np. w postaci szlaku historycznego na terenie Gminy lub na terenach kilku okolicznych gmin, uatrakcyjniłoby sposób zwiedzania tych obiektów oraz nadało kierunek ruchu turystycznego w obrębie jednostki, wyznaczając również obszary niezbędne lub najbardziej opłacalne ekonomicznie do rozbudowy infrastruktury towarzyszącej turystyce. W związku z tym, pod uwagę bierze się utworzenie nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, które dedykowane byłyby zarówno mieszkańcom, jak i odwiedzającym Gminę. Na terenie Gminy wskazuje się trzy najbardziej korzystne lokalizacje tego typu obiektów – w Zakroczymiu, Emolinku oraz Strubinach, które podobnie jak w przypadku zabytków, mogłyby utworzyć ponadlokalną sieć obiektów aktywności sportowo-rekreacyjnych, np. w postaci sieci pól golfowych.

Dbając o potrzeby codzienne mieszkańców Gminy wyznacza się również kierunki rozwoju infrastruktury społecznej dedykowanej przede wszystkim lokalnej społeczności. Zakłada się tutaj poprawę zarówno usług podstawowych, jak i stworzenie możliwości realizacji zainteresowań i aktywności kulturalno-społecznej. W pierwszej grupie wyróżnia się m.in. rozbudowę lokalnego systemu opieki zdrowotnej, dla którego poza poprawą standardu obiektu usług medycznych, poddaje się pod rozważenie możliwość zrestrukturyzowania obecnego systemu opieki zdrowotnej na terenie Gminy poprzez włączenie się w jego organizację samorządu oraz prywatnych podmiotów świadczących opiekę medyczną. W obszarze bezpieczeństwa mieszkańców rekomenduje się również zwiększanie gotowości bojowej służb ratunkowych, przez którą rozumie się doposażanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz zapewnienie wysokiej dostępności policji. Jako kolejny kluczowy obszar interwencji wskazuje się oświatę, w której proponowane kierunki działań dotyczą zapewnienia wysokiego standardu istniejących placówek oświatowych i wysokiego poziomu nauczania, a także ewentualną jego rozbudowę o nowe placówki, np. edukacji ponadpodstawowej lub opieki nad dziećmi do 3 roku życia. Kluczowym czynnikiem warunkującym rozbudowę obecnych placówek oświatowych jest jednak wzrost grupy mieszkańców, wykazujących zapotrzebowanie na tego typu usługi. Do zwiększenia przestrzeni usługowej predysponuje się również budynek Urzędu Miejskiego po przeniesieniu funkcji administracji samorządowej do nowego Ratusza Miejskiego. Koncentracja najważniejszych usług publicznych lub instytucji lokalnych w centralnej części Gminy ułatwi mieszkańcom dostęp do nich, a także wzmocni współpracę pomiędzy poszczególnymi podmiotami. W celu zapewnienia jakościowej obsługi użytkowników instytucji kultury w Gminie niezbędne jest zwiększenie zasobu lokalowego Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Gminnego Ośrodka Kultury. Odpowiednio przystosowana przestrzeń instytucji pozwoli na dalszą realizację szerokiego wachlarza usług kulturalnych, sprzyjając aktywizacji społecznej mieszkańców i realizacji ich zainteresowań. W tym samym celu wskazuje się również modernizację istniejących oraz budowę nowych świetlic wiejskich

oraz pozostałych obiektów aktywności społecznej. Poza możliwością samorozwoju i spędzania wolnego czasu, dają one przestrzeń do integracji społecznej i tworzenia wspólnoty lokalnej.

Na efektywność lokalnej infrastruktury społecznej ma jednak znaczący wpływ jakość otoczenia technicznego. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na zapewnienie bezpieczeństwa drogowego, szczególnie na głównych ciągach komunikacyjnych. Biorąc pod uwagę przebieg dróg krajowych, oddzielających północną część Gminy od centrum lokalnego w mieście Zakroczym, w tym również fragment drogi krajowej nr 62, przebiegającej przez Zakroczym, planowanej do zniesienia do poziomu wojewódzkiego, a także mnogość dróg powiatowych o wyższym natężeniu ruchu kołowego, samorząd gminny powinien podejmować regularne interwencje do zarządców dróg, sygnalizując występujące oraz potencjalne zagrożenia. Ciągi te nie powinny stanowić bariery komunikacyjnej dla mieszkańców, a przyczyniać się do zwiększania ich mobilności, dlatego powinny być one wyposażone w bezpieczne, bezkolizyjne przejścia i przejazdy, oświetlenia oraz chodniki i drogi dla rowerów. Podobne inwestycje okołodrogowe powinny zostać podjęte również na drogach lokalnych, dzięki czemu sieć komunikacyjna Gminy byłaby równomiernie przystosowana do potrzeb wszystkich użytkowników. Uwzględniając także planowany rozwój rekreacyjno-wypoczynkowy, proponuje się utworzenie trasy rowerowej, prowadzącej wzdłuż koryta rzeki Wisły, wpisując się jednocześnie w regionalne szlaki rowerowe, tj. „EuroVelo”. Czytelnie wyznaczony szlak rowerowy sprzyjać może lokalizowaniu wzdłuż niego również obiektów obsługi rowerzystów, czy pozostałych punktów usługowych.

Poza bezpieczeństwem komunikacyjnym wskazane jest zwiększanie wydajności pozostałej infrastruktury sieciowej. Mając na uwadze popularyzację odnawialnych źródeł energii w strukturze produkcji oraz jednocześnie rosnące zapotrzebowanie na energię elektryczną, proponuje się utworzenie na terenie Gminy Głównego Punktu Zasilania, który wzmocniłby wydajność infrastruktury sieciowej, minimalizując ryzyko przerw w dostawie energii. Równie ważnym elementem infrastrukturalnym jest modernizacja przestarzałej oczyszczalni ścieków. Wraz z rozbudową kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy, zwiększy się obciążenie instalacji oczyszczających, przez co powinno dążyć się do zapewnienia wysokiej sprawności oczyszczalni. Dynamiczna rozbudowa obszaru produkcyjno-przemysłowego może zwiększać również zapotrzebowanie na dostawy wody, w związku z czym należy mieć na uwadze ewentualne podejmowanie działań w kierunku zapewniania ciągłości dostaw wody, nie tylko dla obiektów przemysłowo-produkcyjnych, ale również wszystkich mieszkańców pozostałych miejscowości.

Ostatnim, nie mniej ważnym aspektem jest środowisko przyrodnicze, które w istotnym stopniu oddziałuje na funkcjonowanie Gminy Zakroczym. Z jednej strony wykazuje ono wysokie walory, kształtujące atrakcyjne środowisko zamieszkania i wszelkiej aktywności, z drugiej zaś może stanowić poważne zagrożenie dla działalności człowieka. Aby utrzymać równowagę przyrodniczą, wszystkie grupy użytkowników przestrzeni gminy, tj. mieszkańcy, przedsiębiorcy, rolnicy oraz samorząd, powinni podejmować regularne działania ochronne i prewencyjne. Jednym z nich jest racjonalne gospodarowanie terenami nadwiślanymi, objętych szczególnym zagrożeniem powodziowym. W celu ograniczenia ewentualnych skutków wystąpienia powodzi lub podtopień, tereny te powinny być zagospodarowane na podstawie miejscowych aktów planistycznych, szczegółowo regulujących dopuszczalne zagospodarowanie z uwzględnieniem przepisów odrębnych z zakresu ochrony

przeciwpowodziowej. Jako drugi kierunek środowiskowy wskazuje się ochronę walorów krajobrazowych oraz jakości powietrza w obrębie miasta Zakroczym, na które obecnie duży wpływ ma istniejące składowisko odpadów inne niż niebezpieczne. Po zakończeniu jego działalności, obszar składowiska powinien zostać objęty procesem rekultywacji, który wyeliminowałby negatywne skutki działalności obiektu oraz przywróciłby jego wartość użytkową. Element środowiskowy modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Zakroczym zawiera również odniesienie do rezerwatu przyrody o roboczej nazwie „Murawy w Zakroczymiu”, predysponowanego przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska do utworzenia ze względu na występujące w tym obszarze unikatowe zbiorowiska ciepłolubnych, śródlądowych muraw napiaskowych.

PROJEKT

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY ZAKROCZYM

funkcje terenów

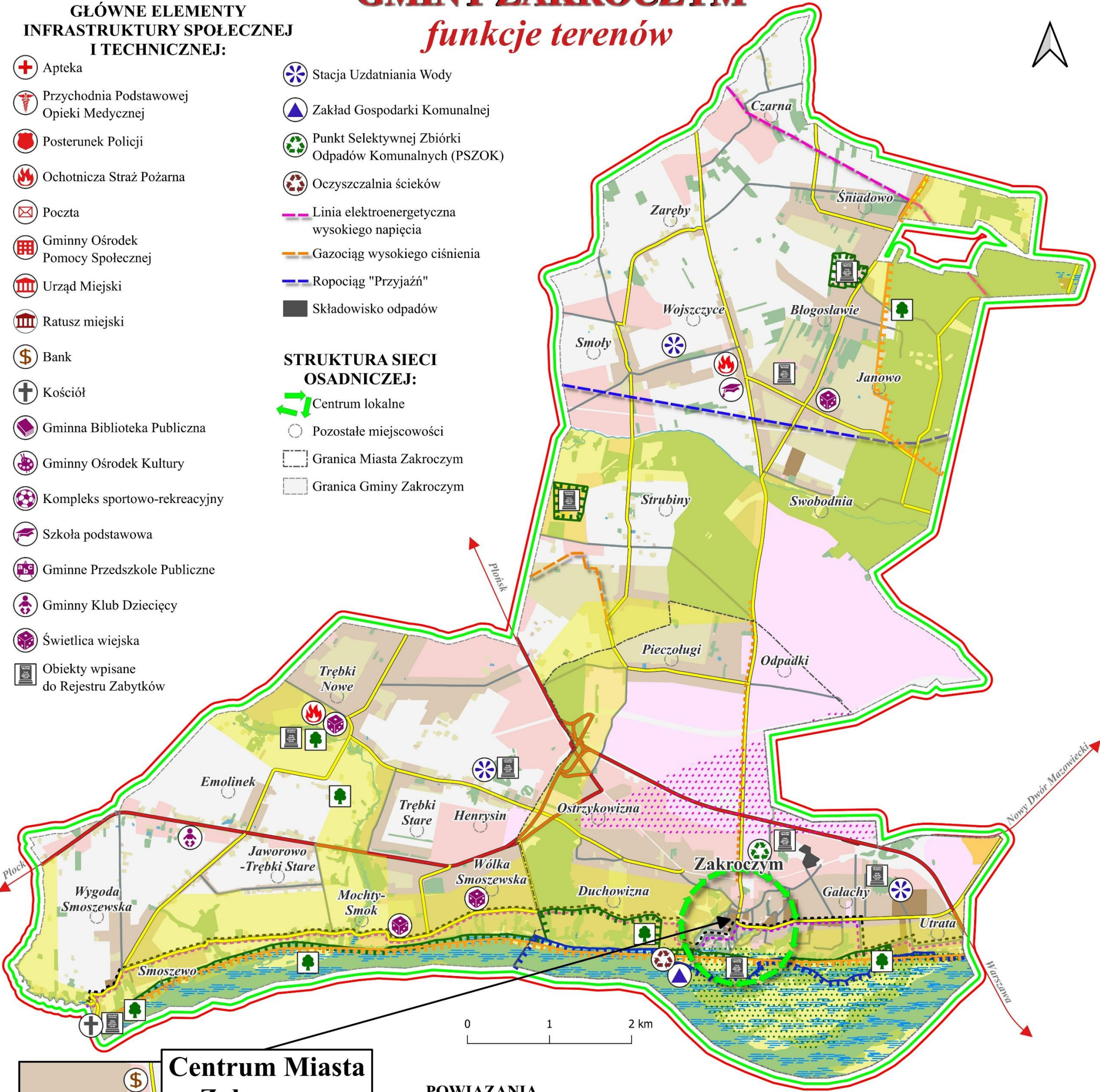
GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ:

- Apteka
- Przychodnia Podstawowej Opieki Medycznej
- Posterunek Policji
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Pocztą
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Urząd Miejski
- Ratusz miejski
- Bank
- Kościół
- Gminna Biblioteka Publiczna
- Gminny Ośrodek Kultury
- Kompleks sportowo-rekreacyjny
- Szkoła podstawowa
- Gminne Przedszkole Publiczne
- Gminny Klub Dziecięcy
- Świetlica wiejska
- Obiekty wpisane do Rejestru Zabytków

- Stacja Uzdatniania Wody
- Zakład Gospodarki Komunalnej
- Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)
- Oczyszczalnia ścieków
- Linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia
- Gazociąg wysokiego ciśnienia
- Ropociąg "Przyjaźń"
- Składowisko odpadów

STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ:

- Centrum lokalne
- Pozostałe miejscowości
- Granica Miasta Zakroczym
- Granica Gminy Zakroczym

Centrum Miasta Zakroczym

POWIĄZANIA PRZYRODNICZE:

- Woda powierzchniowa
- Tereny leśne i zadrzewione
- Ogródki działkowe

Obiekty cenne przyrodniczo w randze regionalnej:

- Pomniki przyrody
- Zasięg korytarza ekologicznego
- Zasięg rezerwatu przyrody
- Zasięg obszaru Natura 2000
- Obszar Chronionego Krajobrazu
- Krajobraz priorytetowy
- Obszar szczególnego zagrożenia powodzią

GŁÓWNE KORYTARZE SIECI TRANSPORTOWEJ:

Klasy dróg:

- krajowa
- powiatowa
- gminna
- Droga dla rowerów
- Szlak Książąt Mazowieckich
- Droga św. Jakuba

POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI REGIONALNYMI:

- Metropolia warszawska
- Strategiczny obszar żywicielski
- Obszar ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego Warszawa-Modlin

POZOSTAŁE OZNACZENIA:

- Teren wielofunkcyjny z zabudową jednorodziną
- Teren wielofunkcyjny z zabudową zagrodową
- Teren usługowy
- Teren gospodarczy

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY ZAKROCZYM

kierunki rozwoju

KSZTAŁTOWANIE SIECI OSADNICZEJ:

- Wzmacnianie funkcji miejskich Zakroczymia
- Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej
- Zmniejszanie dysproporcji pomiędzy obszarem miejskim i wiejskim
- Dogęszczanie zabudowy mieszkaniowej w istniejących ośrodkach osadniczych

WZMACNIANIE FUNKCJI DOMINUJĄCYCH:

- Mieszkalnictwo wielorodzinne
- Usługi
- Przemysł i zakłady produkcyjne
- Rekreacja i wypoczynek

PROPONOWANE KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ:

- Rozbudowa lokalnego systemu opieki zdrowotnej
- Zwiększanie gotowości bojowej służb ratunkowych
- Wzmacnianie systemu oświaty
- Adaptacja budynku Urzędu Miejskiego na usługi publiczne
- Zwiększenie zasobu lokalowego instytucji kultury
- Rozbudowa i modernizacja świetlic wiejskich i obiektów aktywności społecznej
- Obiekt sportowo-rekreacyjny
- Zagospodarowanie strefy rekreacyjno-wypoczynkowej
- Ochrona i renowacja obiektów zabytkowych
- Utworzenie sieci powiązań obiektów zabytkowych Gminy Zakroczym

OCHRONA I POPRAWA STANU ŚRODOWISKA:

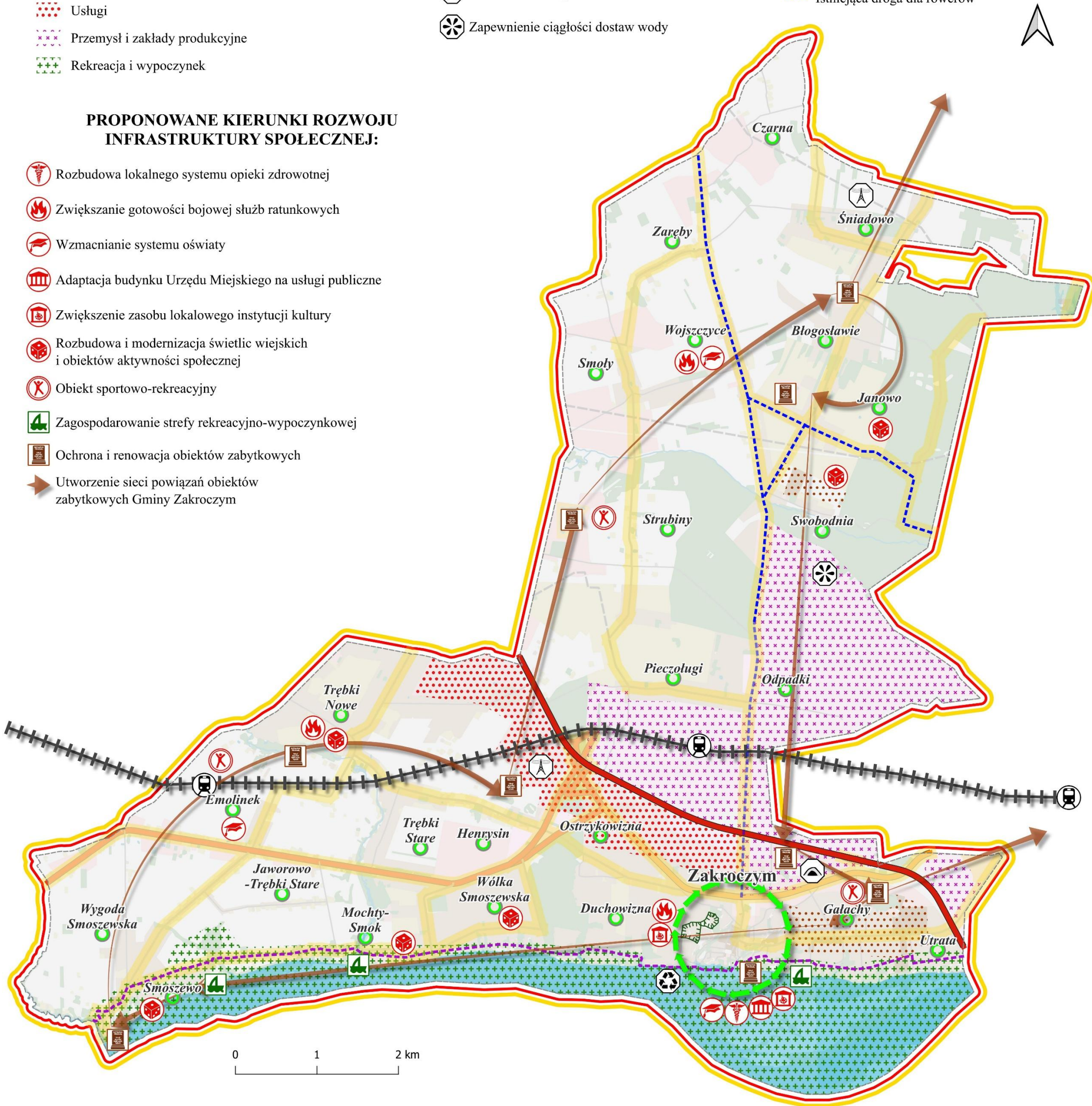
- Rekultywacja składowiska odpadów
- Ograniczenie skutków powodzi lub podtopień
- Rezerwat przyrody "Murawy w Zakroczymiu"

PROPONOWANE KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ:

- Modernizacja oczyszczalni ścieków
- Budowa Głównego Punktu Zasilania
- Zapewnienie ciągłości dostaw wody

TRANSPORT I RUCH DROGOWY:

- Stacja kolejowa
- Budowa kolei Port Lotniczy Warszawa-Modlin - Płock
- Poprawa bezpieczeństwa na głównych szlakach komunikacyjnych
- Zmiana kategorii zarządzania drogi krajowej na drogę wojewódzką
- Międzynarodowy szlak komunikacyjny S7
- Trasa rowerowa wzdłuż Wisły
- Budowa drogi dla rowerów
- Istniejąca droga dla rowerów

11. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania oraz prowadzenia polityki przestrzennej stanowią element Strategii Rozwoju Gminy, zgodnie z art. 10e ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2026 r. poz. 662). Proponowane działania stanowią kontynuację założeń i polityki przyjętych w wygasłym już dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zakroczym, które utraciło status obowiązującego dokumentu na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Rekomendacje są również spójne z rekomendacjami wynikającymi z Audytu Krajobrazowego Województwa Mazowieckiego. Sformułowane zapisy uwzględniają zarówno aktualne potrzeby, jak i cele rozwoju obszaru, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska.

a) Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu:

- Tereny objęte Warszawskim Obszarem Chronionego Krajobrazu (WOChK) należy gospodarować zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;
- W stosunku do ustanowionych obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody oraz pomników przyrody należy stosować wytyczne wynikające z Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13);
- Wskazuje się konieczność utrzymania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej terenów wartościowych przyrodniczo poprzez zachowanie, wzmocnienie oraz ochronę przed przerwaniem lub osłabieniem istniejących korytarzy ekologicznych: „Dolina Dolnej Wisły”, „Dolina Wkry”, „Puszcza Biała”;
- Należy utrzymywać ciągłość korytarzy ekologicznych w celu zapewnienia swobodnej migracji zwierząt, w tym z uwzględnieniem możliwości przeprowadzania zabiegów zalesień;
- Utrzymywać pierwotny stan terenów cennych przyrodniczo poprzez wydzielanie zorganizowanych stref aktywności człowieka, w szczególności stref rekreacyjno-wypoczynkowych;
- Dbać o odpowiednie zagospodarowanie wód opadowych na terenie gminy, jej odprowadzenie i oczyszczanie, w celu zapobiegania jej negatywnemu oddziaływaniu na środowisko;
- Podejmować działania na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych, poprzez ograniczanie źródeł zanieczyszczeń i realizację działań naprawczych;
- Prowadzić gospodarkę wodną na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Zachować i tworzyć wszelkie systemy retencji wód, budować i rozbudowywać zbiorniki retencyjne, suche zbiorniki przeciwpowodziowe oraz poldery przeciwpowodziowe;

- Chronić istniejące ujęcia wód podziemnych oraz wyznaczać w dokumentach planistycznych odpowiednie strefy ochronne dla nowych ujęć;
- Zakazywać wznoszenia w pobliżu rzek i zbiorników wodnych obiektów budowlanych uniemożliwiających lub utrudniających zwierzętom dostęp do wody, z wyjątkami określonymi w ustawie o ochronie przyrody;
- Wdrażać rozwiązania w zakresie bioretencji w zagospodarowaniu przestrzeni publicznych;
- Zapobiegać nadmiernemu uszczelnianiu powierzchni terenów zurbanizowanych;
- Ograniczać lokalizację nowego zainwestowania na obszarach zagrożonych powodzią;
- Chronić naturalny charakter krajobrazu terenów najcenniejszych krajobrazowo (terenów doliny rzeki Wisły wraz ze skarpą i parowami, doliny rzeki Strugi, obszarów leśnych, łąk oraz zadrzewień śródpolnych);
- Kształtować struktury przestrzenne z uwzględnieniem ochrony walorów krajobrazowych;
- W kształtowaniu przestrzeni publicznych stosować zasady projektowania uniwersalnego;
- Zwiększać liczbę drzewostanów i chronić już istniejące;
- Adaptować i chronić istniejącą zieleń oraz wprowadzać nową roślinność na terenach zurbanizowanych: przy obiektach użyteczności publicznej (Urzędzie Miejskim, Ratuszu, szkołach, kościołach, cmentarzach), na terenach zabudowy mieszkaniowej oraz na terenach przemysłowych i usługowych;
- Wprowadzać strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg oraz przy obiektach przemysłu i usług generujących znaczne emisje zanieczyszczeń powietrza i hałasu;
- Zachowywać i chronić seminaturalne siedliska śródpolne oraz trwałe użytki zielone;
- Chronić obszary o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt;
- Zachować powiązania między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności;
- Chronić tereny otwarte przed rozpraszaniem zabudowy;
- Zapobiegać i przeciwdziałać degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych dzięki racjonalnemu stosowaniu wapna, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych – zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej;
- Upowszechniać rolnictwo biodynamiczne, zużywające mniejszą ilość środków chemicznych, wpływających istotnie na stan sanitarny wód podziemnych;
- Wykorzystywać walory krajobrazowe i kulturowe dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu;
- Zachowywać drożność terenów dolinnych sprzyjających wymianie powietrza;
- Utrzymać wysoką jakość powietrza poprzez rozwój niskoemisyjnych technologii ogrzewania, modernizację źródeł ciepła oraz ograniczanie emisji pyłów z obiektów produkcyjnych i mieszkaniowych;
- Promować wysokosprawne i niskoemisyjne źródła energii cieplnej, wspierać termomodernizację budynków oraz przeprowadzać analizy efektywności energetycznej

w obiektach o wartościach architektonicznych i kulturowych, z poszanowaniem ich walorów zabytkowych oraz wymogów ochrony konserwatorskiej;

- Podejmować działania zapobiegające wprowadzaniu do powietrza substancji szkodliwych, mogących negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi, klimat oraz elementy środowiska przyrodniczego.

b) Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- dostosowywać nowe formy zagospodarowania i zabudowy do tradycyjnych i charakterystycznych dla danego miejsca;
- Zachować i chronić wartości historyczno-kulturowe i krajobrazowe obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji;
- Obejmować ochroną w dokumentach planistycznych wszystkie elementy dziedzictwa kulturowego, w tym zabytki wpisane do rejestru, ujęte w gminnej ewidencji zabytków, uznane za stanowiska archeologiczne oraz stanowiące dobra kultury współczesnej;
- Rozwijać funkcję użytkową obiektów kultury materialnej z zachowaniem wartości kulturowej;
- Zachowywać uregulowany stan prawny obiektów zabytkowych jako podstawy podejmowania działań utrzymaniowych i konserwatorskich, chroniących posiadane dziedzictwo kulturowe;
- Eliminować obiekty dysharmonijne (w szczególności akty wandalizmu, elementy małej architektury o charakterze technicznym, ogrodzenia) lub przekształcać je zgodnie z walorami obiektów podlegających ochronie;
- Inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej, niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania obiektów i obszarów objętych ochroną, dostosowywać do wymogów konserwatorskich;
- Chronić historyczny układ urbanistyczny miasta Zakroczym, ze szczególnym uwzględnieniem skali, ekspozycji, stylu oraz rozplanowania przestrzennego poszczególnych komponentów, tj. układ komunikacyjny, zabudowa, dominanty kompozycyjne;
- Elementy małej architektury wkomponowywać w otaczający krajobraz miejscowości przy zachowaniu spójności estetycznej;
- Zachowywać w dobrym stanie przydrożne elementy zabytkowe, zachowując ich kształt, wygląd oraz kolorystykę;
- Zakazywać wprowadzania reklam i banerów wielkoformatowych w pobliżu obiektów zabytkowych;

c) Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:

- Zachowywać ład przestrzenny, sprzyjający harmonijnemu rozwojowi gminy i budowaniu spójnego charakteru miejscowości;
- Lokalizować nową zabudowę w oparciu o dostępność istniejącej lub planowanej infrastruktury i w bliskiej odległości od ciągów komunikacyjnych, głównie poprzez dogęszczanie istniejącej zabudowy;

- Wzbogacić obszary zabudowy mieszkaniowej o funkcje usługowe, które będą zintegrowane z otoczeniem i nie będą negatywnie wpływać na środowisko, co zwiększy atrakcyjność przestrzeni oraz komfort życia mieszkańców;
- Harmonizować układy osadnicze z siecią ekologiczną;
- Uwzględniać planowane inwestycje ponadlokalne (regionalne, krajowe) w polityce przestrzennej Gminy;
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzać w oparciu o obowiązujące oraz przyszłe dokumenty strategiczne i planistyczne, w celu zapewnienia spójnej i uporządkowanej polityki przestrzennej Gminy;
- Tereny inwestycyjne lokalizować w sposób ograniczający uciążliwości dla mieszkańców;
- Tworzyć warunki planistyczne i infrastrukturalne, sprzyjające rozwojowi nowej zabudowy mieszkaniowej;
- Zaspokajać potrzeby mieszkaniowe w oparciu o istniejącą zabudowę i wyznaczać nowe tereny proporcjonalnie do lokalnego zapotrzebowania, w tym szczególnie dla osób młodych i rodzin;
- Dążyć do dywersyfikacji dostępnych na terenie Gminy form zamieszkania poprzez jednoczesny rozwój budownictwa jednorodzinnego oraz wielorodzinnego;
- Dążyć w polityce przestrzennej do porządkowania istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ograniczania konfliktów między funkcjami mieszkaniowymi, usługowymi, rolniczymi i produkcyjnymi;
- Nowe tereny aktywności gospodarczej i usług lokalizować w powiązaniu z istniejącą infrastrukturą techniczną;
- Rozwijać strefy rekreacyjno-wypoczynkowe, szczególnie w południowej części Gminy, wykazującej najwyższe walory przyrodniczo-krajobrazowe;
- Strefy aktywności rekreacyjno-wypoczynkowej tworzyć w sposób ograniczający ich ingerencję w środowisko przyrodnicze;
- Zachowywać wysoki poziom równowagi środowiskowo-antropogenicznej poprzez pozostawianie przestrzeni naturalnych w sąsiedztwie obszarów przekształconych.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę:

Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania z niego wypisów i wyrysów, na terenie Gminy Zakroczym dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej. Jak wynika z przeprowadzonej analizy oraz przyjętych założeń strategicznych, określonych w rozdziale 9. „Cele strategiczne rozwoju” oraz 10. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej”, specyfika funkcjonalna, komunikacyjna i rozwojowa Gminy Zakroczym uzasadnia prognozy ponadprzeciętnego wzrostu liczby mieszkańców.

Podstawowym czynnikiem wpływającym na wzrost zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową są przyjęte w Strategii Rozwoju założenia dotyczące rozwoju przemysłu,

zakładów produkcyjnych oraz usług. Wynika on przede wszystkim ze strategicznego położenia Gminy w pobliżu chłonnego rynku zbytu towarów i usług Warszawy. Rozwój funkcji gospodarczych oznacza wzrost liczby miejsc pracy na terenie Gminy i w jej bezpośrednim otoczeniu, a tym samym zwiększa potrzebę zapewnienia odpowiedniej oferty mieszkaniowej dla pracowników oraz ich rodzin. Wraz ze wzrostem potencjału gospodarczego Gminy, wzrasta presja na rozwój funkcji mieszkaniowej.

Rozwój ten jest wzmacniany również przez bardzo korzystne położenie komunikacyjne Gminy. Przez teren Zakroczymia przebiega międzynarodowa trasa S7 oraz droga krajowa nr 62, a na jego obszarze zlokalizowane są dwa węzły komunikacyjne. W sąsiedztwie Gminy znajduje się również Port Lotniczy Warszawa-Modlin, który zwiększa przede wszystkim jej atrakcyjność inwestycyjną pod względem możliwości utworzenia powiązań z międzynarodowymi rynkami zbytu. Dostępność tak istotnej infrastruktury komunikacyjnej powoduje, że Gmina staje się miejscem dogodnym zarówno dla działalności gospodarczej, jak i dla zamieszkania.

Dobra dostępność komunikacyjna przekłada się następnie na sprawne dojazdy do pracy w Warszawie, Nowy Dworzec Mazowieckim oraz Płocku. Oznacza to, że Gmina może pełnić funkcję zaplecza mieszkaniowego dla osób pracujących w tych ośrodkach, które poszukują lokalizacji dobrze skomunikowanej, a jednocześnie zapewniającej korzystniejsze warunki przestrzenne niż centra dużych miast. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera planowana na poziomie regionalnym budowa linii kolejowej Warszawa-Płock, ponieważ dodatkowo wzmocni ona powiązania transportowe i zwiększy atrakcyjność osiedleńczą Zakroczymia.

W całym katalogu korzyści lokalizacyjnych Gminy, nie należy pomijać faktu sąsiedztwa jednostki wojskowej z terenu Nowego Dworu Mazowieckiego, która dodatkowo stabilizuje lokalny rynek pracy i generuje popyt na usługi oraz mieszkania w otoczeniu funkcjonalnym Gminy. Takie sąsiedztwo zwiększa atrakcyjność Zakroczymia jako miejsca zamieszkania dla osób związanych zawodowo z obszarem metropolii warszawskiej i wojskowym.

Istotne znaczenie w kształtowaniu zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową ma również pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Obecnie obejmują one znaczącą część terenu Gminy, w związku z czym rozwój przestrzenny poszczególnych funkcji terenu jest już w dużym stopniu uporządkowany planistycznie, co stwarza dobre warunki do dalszego, kontrolowanego rozwoju zabudowy mieszkaniowej w sposób spójny z istniejącą infrastrukturą. Uwagę należy również zwrócić na fakt dopuszczenia, w części obowiązujących planów, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenie Gminy. Zwiększanie zasobności lokalnego rynku nieruchomości w otoczeniu tak korzystnych uwarunkowań lokalizacyjno-infrastrukturalnych daje podstawy do prognozowania napływu nowej ludności na teren Zakroczymia, która w przyszłości może poszukiwać w sąsiedztwie miejsca zamieszkania, własnych nieruchomości gruntowych.

Nie bez znaczenia pozostają również w tym kontekście cele społeczne, przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy. Zakładają one rozwój infrastruktury społecznej, w tym m.in. poprawę opieki zdrowotnej, rozwój usług edukacyjnych w placówkach publicznych, wzmacnianie działalności instytucji kultury oraz obiektów integracji społecznej. Realizacja tych celów podniesie znacząco jakość życia mieszkańców oraz przyczyni się do ukształtowania stabilnej struktury

osadniczej, przygotowanej na zaspokojenie potrzeb również zwiększonej grupy społeczności lokalnej.

Ostatnim, nie mniej ważnym czynnikiem jest środowisko naturalne Gminy, które poprzez swoje wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz różnorodność form naturalnych może przyciągać osoby, poszukujące spokoju i przestrzeni do codziennego funkcjonowania. Jest to szczególnie ważne w otoczeniu dużych, zwartych miast, m.in. Warszawy. Biorąc pod uwagę fakt, że już teraz duża część osób pracujących w Warszawie, mieszka w Zakroczymiu, w przyszłości tendencja ta może się nasilać jako efekt ogólnoswiatowego trendu wyludniania się miast i przenoszenia na obszary podmiejskie.

d) Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.):

- dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² jako czynnika wspierającego rozwój lokalnej gospodarki i rynku pracy, zwiększającego atrakcyjność inwestycyjną gminy oraz dywersyfikującego funkcje usługowe na obszarze gminy, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego;
- tereny przeznaczone pod inwestycje handlu muszą być odpowiednio skomunikowane oraz wyposażone w infrastrukturę techniczną, a także zlokalizowane w obszarach nie generujących konfliktów przestrzennych;
- obiekty handlu wielkopowierzchniowego powinny być lokalizowane w sposób strategiczny, gwarantujący optymalne zbilansowanie funkcji w ramach istniejących układów osadniczych, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony przyrody;
- dopuszczenie lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego powinno odbywać się na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

e) Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego:

- Inwestycje celu publicznego muszą być realizowane zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- Lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego powinno odbywać się przede wszystkim z uwzględnieniem obszarów chronionych, gleb o wysokiej przydatności rolniczej oraz terenów leśnych;
- Ograniczać i minimalizować zagrożenia związane z realizacją inwestycji celu publicznego;
- Wskazane jest lokalizowanie inwestycji celu publicznego na terenach już zurbanizowanych lub bezpośrednio z nimi powiązanych, w szczególności wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych i infrastrukturalnych.

f) Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej:

W zakresie komunikacji:

- Wskazane jest stałe prowadzenie procesu modernizacji i poprawy jakości odcinków dróg gminnych, uwzględniając możliwość poszerzania pasów drogowych;

- Podejmować współpracę z zarządcami dróg powiatowych, wojewódzkich oraz krajowych w celu kontynuowania modernizacji i remontów dróg ponadlokalnych;
- Obszary nowej lub istniejącej zabudowy wyposażać w sieci dróg utwardzonych;
- Prowadzić działania rozwoju infrastruktury rowerowej i pieszej w celu poprawy bezpieczeństwa i zachęcenia do zrównoważonej mobilności;
- Dążyć do poprawy bezpieczeństwa w ciągach dróg poprzez budowę chodników, wiat przystankowych, przejść dla pieszych, oświetlenia ulicznego oraz elementów uspokojenia ruchu, w szczególności w rejonach placówek edukacyjnych, opiekuńczych, obiektów handlu i sportu;
- Wraz ze wzrostem dostępnych funkcji publicznych przestrzeni miasta Zakroczym należy uwzględnić konieczność rozbudowy infrastruktury parkingowej;
- Kontynuować działania w zakresie poprawy dostępności transportu zbiorowego, w tym ze szczególnym uwzględnieniem najczęściej uczęszczanych kierunków zewnętrznych, np. Warszawy, Nowego Dworu Mazowieckiego, Płocka;
- Zwiększać dostępność komunikacyjną Gminy poprzez realizację regionalnej inwestycji budowy połączenia kolejowego;
- Upowszechniać proekologiczne środki transportowe, w tym transport zbiorowy, rowerowy oraz pieszy;
- Wytaczać nowe, wyraźnie oznakowane szlaki rowerowe na obszarach szczególnie atrakcyjne turystycznie, w celu ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kulturowych;
- Wzdłuż szlaków turystycznych lokalizować elementy małej architektury, tj. ławki, kosze na śmieci, zapobiegające ekspansji aktywności użytkowników na tereny naturalne oraz ich dewastacji.

W zakresie infrastruktury technicznej:

- Utrzymywać i modernizować istniejące sieci wodociągowe;
- Sukcesywnie rozbudowywać system wodociągowy;
- Utrzymywać i modernizować istniejącą infrastrukturę kanalizacji sanitarnej, włączając modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków;
- Rozbudowywać sieć kanalizacyjną w oparciu o rozwiązania ekonomiczne dostosowane do warunków jednostki;
- Zwiększać udział małych oczyszczalni przydomowych na terenach rozproszonej zabudowy mieszkaniowej;
- Ograniczać stosowanie zbiorników bezodpływowych;
- Wybudować zbiorniki retencyjne na terenach obiektów usługowych oraz przemysłowo-magazynowych, charakteryzujących się znacznymi powierzchniami uszczelnionymi, w celu zapobiegania podtapiania przyległych terenów.
- Utrzymać istniejące indywidualne systemy zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem modernizacji i wymiany urządzeń grzewczych na urządzenia o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń;

- Sukcesywnie zastępować paliwa stałe w kotłowniach i paleniskach indywidualnych proekologicznymi systemami ogrzewania, w tym niekonwencjonalnymi i opartymi na odnawialnych źródłach energii;
- Zwiększać stopień zgazyfikowania Gminy;
- Modernizować istniejącą sieć elektroenergetyczną w celu zapewnienia ciągłości zasilania oraz odpowiedniej przepustowości systemu, odpowiadającej wymaganiom związanym ze zwiększającym się wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;
- Zwiększać wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w procesie produkcji energii elektrycznej;
- Rozbudowywać system telekomunikacji w zakresie urządzeń telefonii przewodowej oraz bezprzewodowej, a także Internetu światłowodowego;
- Utrzymać istniejące urządzenia telekomunikacyjne w dobrym stanie technicznym.

W zakresie infrastruktury społecznej:

- Lokalizacja infrastruktury społecznej powinna opierać się na istniejącej strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy, tak aby wzmacniała ukształtowane ośrodki osadnicze i nie sprzyjała dalszemu rozpraszaniu zabudowy;
- Za główne centrum infrastruktury lokalnej uznaje się miasto Zakroczym, w związku z czym predysponuje się je w pierwszej kolejności do lokalizacji nowych funkcji społeczno-administracyjnych;
- Nowa infrastruktura społeczna powinna być planowana na podstawie analizy rozmieszczenia obecnej infrastruktury oraz zapotrzebowania wśród lokalnej społeczności;
- Rekomenduje się regularne doposażanie oraz rozbudowywanie obiektów infrastruktury społecznej, w szczególności Gminnej Biblioteki Publicznej, Gminnego Ośrodka Kultury czy świetlic wiejskich;
- Dążyć do zwiększania dostępności obiektów infrastruktury społecznej, sprzyjających integracji społecznej i rozwijaniu działalności grup i stowarzyszeń, poprzez rozproszenie jej na terenie całej Gminy;
- Adaptować obiekty nieużytkowane na cele użyteczności publicznej;
- Wspierać inicjatywy lokalnej społeczności i tworzenie warunków do ich realizacji;
- Włączać ludność osiedlającą się na terenie Gminy Zakroczym w życie społeczne i kulturalne;
- Eliminować bariery architektoniczne i dostosowywać przestrzeń oraz budynki użyteczności publicznej do potrzeb osób wszystkich grup wiekowych oraz osób ze szczególnymi potrzebami;
- Poprawiać dostępność usług zdrowotnych, w stopniu odpowiadającym kompetencjom samorządu gminnego;
- Podnosić standard gminnego systemu edukacji poprzez modernizację i doposażanie istniejących placówek oraz ich rozbudowę, odpowiadającą na zapotrzebowanie stałych i napływowych mieszkańców Gminy;
- Wspierać rozwój usług sportu, rekreacji, kultury, zintegrowanych z terenami zieleni urządzonej jako czynnik kształtujący jakość życia mieszkańców;

- Pobudzać aktywność sportowo-rekreacyjną społeczności lokalnej poprzez budowę nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych;
- Utrzymać, doposażać oraz modernizować jednostki OSP jako stowarzyszenia odpowiedzialne za bezpieczeństwo mieszkańców całej Gminy.

g) Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW:

- W zakresie instalacji odnawialnych źródeł energii należy postępować zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii, w szczególności na terenach, na których w dokumentach planistycznych dopuszczono produkcję energii ze źródeł odnawialnych;
- Lokalizację oraz możliwość integracji odnawialnych źródeł energii powinny regulować odpowiednie zapisy dokumentów planistycznych;
- Lokalizacja ośrodków produkcji i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) musi być wyznaczona z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody, a także bezpiecznej odległości od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży;
- Instalacje odnawialnych źródeł energii nie powinny wpływać na jakość życia mieszkańców, m.in. poprzez generowany hałas czy uciążliwości zapachowe.

h) Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- Lokalizacja przedsięwzięć powinna być dokonywana w sposób zapewniający minimalizację negatywnego wpływu na środowisko, z uwzględnieniem wszystkich wymaganych procedur administracyjnych, w tym uzyskania odpowiednich decyzji i pozwoleń środowiskowych;
- Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko dopuszcza się jedynie w obszarach skoncentrowanej działalności gospodarczej, wyznaczonej na podstawie dokumentów planistycznych;
- Poza strefami gospodarczymi zakazuje się lokalizowania jakichkolwiek przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko;
- Rekomenduje się stosowanie stref buforowych (w tym ochronnych) w postaci pasów zieleni redukujących negatywny wpływ obiektów, elementów liniowych i obszarów na odbiór wizualny krajobrazu.

i) Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- Chronić przestrzeń rolniczą oraz ograniczać zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III;
- Prowadzić racjonalną gospodarkę rolną zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem Kodeksy Dobrej Praktyki Rolniczej;
- Przeciwdziałać suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód;
- Zapobiegać fragmentacji kompleksów leśnych;
- Realizować działania zapewniające utrzymanie ciągłości i drożności leśnego korytarza regionalnej sieci ekologicznej;
- Dążyć do zwiększania różnorodności i zgodności z siedliskiem poprzez przebudowę drzewostanu;

- Zalesiać obszary porolne oraz tereny zdegradowane przyrodniczo;
- Dostosować do biologicznego potencjału gleb formy ich zagospodarowania oraz przyjętych kierunków i intensywności produkcji, z ewentualnym uwzględnieniem możliwości korygowania naturalnych właściwości gleb (głównie poprzez nawożenie organiczne lub odkwaszające wapnowanie);
- Utrzymywać prawidłowe stosunki wodne na terenach produkcji rolnej;
- Ograniczać rozpraszanie zabudowy na terenach rolniczych, ukierunkowując rozwój osadnictwa w sposób nienaruszający ciągłości przestrzeni produkcyjnej i krajobrazu rolniczego;
- Wspierać rozwój gospodarstw rolnych poprzez poprawę ich struktury, współpracę producencką oraz wdrażanie innowacyjnych i ekologicznych form produkcji, dostosowanych do zmieniających się warunków klimatycznych i rynkowych;
- Chronić i wzmacniać ciągłość przestrzenną terenów przyrodniczych i rolniczych, traktując je jako element zielonej infrastruktury wspierającej jakość życia mieszkańców oraz odporność środowiskową gminy.

j) Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji:

- Do zabiegów rekultywacyjnych na terenie Gminy Zakroczym predysponuje się teren składowiska odpadów innych niż niebezpieczne po zakończeniu jego działalności;
- Potrzebę przeprowadzania procesów rekultywacyjnych wskazuje się na terenach wydobywczych surowców;
- Rekomenduje się prowadzenie regularnej kontroli stanu środowiska, w tym stanu zanieczyszczenia gleby, wody powierzchniowej i podziemnej oraz stanu roślin na obszarach zdegradowanych;
- Zaleca się przywracanie wartości użytkowych terenom zdegradowanym, w tym poprzez wykorzystanie różnorodności zieleni;
- Przeprowadzać częściową renaturyzację zmienionych antropogenicznie odcinków cieków wodnych, dolin zalewowych oraz zanikających siedlisk bagienno-łąkowych;
- Zakazuje się zagospodarowywania terenów zrehabilitowanych na cele działalności znacząco ingerujących w stan środowiska;
- Gmina nie posiada wyznaczonych obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w myśl ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Ponadto w rozdziale ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej zawarto postulaty oraz zalecenia skierowane do podmiotów realizujących politykę przestrzenną na obszarze województwa, ujęte w **Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego**, które odpowiadają uwarunkowaniom Gminy Zakroczym oraz pozostają spójne z powyższymi rekomendacjami.

I. W zakresie sieci TEN-T:

- Uzupełnienie sieci kompleksowej o połączenia kolejowe (Bydgoszcz – Toruń -) Włocławek – Płock - Modlin (- Warszawa).

II. W zakresie transportu kolejowego:

- Budowy linii kolejowych: studia wariantowe dot. przebiegu i charakteru planowanych linii kolejowych na kierunku Modlin/CPK – Płock - Włocławek we wspólnym korytarzu z planowaną drogą S10 w sąsiedztwie Płocka - zgodnie z ustaleniami z KPZK 2030 oraz Koncepcji przygotowania i realizacji inwestycji Port Solidarność – Centralny Port Komunikacyjny dla Rzeczypospolitej Polskiej.

III. W zakresie transportu drogowego:

- przekazywanie dróg krajowych i wojewódzkich do niższych kategorii zarządzania jeżeli nie spełniają warunków technicznych i funkcjonalnych dla danej drogi;
- wprowadzanie priorytetów w ruchu drogowym dla transportu zbiorowego: wydzielone pasy ruchu, pierwszeństwo przejazdu przez skrzyżowania, w tym z sygnalizacją świetlną, dogodne usytuowanie przystanków;
- podnoszenie poziomu bezpieczeństwa przez: realizację chodników, dróg dla rowerów, przejść dla pieszych i przejazdów dla rowerzystów oraz działania poprawiające bezpieczeństwo ruchu, w tym m. in.: strefowanie prędkości pojazdów, fizyczne środki uspokajania ruchu (progi zwalniające, wyniesione przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych, wyniesione skrzyżowania, małe ronda);
- przebudowy dróg zgodnie z wynikami okresowych kontroli stanu technicznego, badań natężenia oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- prowadzenie analiz dla budowy skrzyżowań wielopoziomowych z liniami kolejowymi.

IV. W zakresie transportu rowerowego:

- budowa infrastruktury rowerowej wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich o wysokim natężeniu ruchu samochodowego, zarówno w ramach ogólnych inwestycji drogowych, jak i jako samodzielne inwestycje krajowego i wojewódzkiego zarządcy drogi.

V. W zakresie ochrony środowiska i zasobów przyrody:

- zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu m.in. poprzez adekwatne zapisy w MPZP;
- ochrona prawna korytarzy ekologicznych poprzez wpisanie do MPZP;
- ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, zwłaszcza w odniesieniu do gruntów wysokiej jakości i przydatności dla rolnictwa (klas bonitacyjnych I-III);
- zachowanie istniejących naturalnych zbiorników wodnych i terenów podmokłych, w tym starorzeczy, torfowisk, bagien, stawów, śródpolnych oczek wodnych oraz ich ochrona poprzez zapisy w dokumentach planistycznych gmin;
- realizacja działań inwestycyjnych i utrzymaniowych melioracji wodnych, w tym ochronę układów odwodnienia rowami melioracyjnymi, budowę systemów melioracji zwiększających retencję glebową, odbudowę systemów drenarskich;
- poprawa jakości wód poprzez rozwój i modernizację infrastruktury ochrony środowiska (w szczególności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej) oraz racjonalną gospodarkę przestrzenną w sąsiedztwie zbiorników wodnych;
- respektowanie ograniczeń w zakresie zabudowy w strefach ograniczonego użytkowania (dla Mazowieckiego Portu Lotniczego Warszawa/Modlin w Nowym Dworze Mazowieckim).

VI. W zakresie opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej:

- identyfikacja wartościowych obiektów i obszarów dóbr kultury współczesnej o charakterze ponadlokalnym oraz ich ochronę poprzez ustalenia w gminnych dokumentach planistycznych (w tym miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
- zachowanie ładu przestrzennego lub jego kreowanie, szczególnie w miejscach o istotnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego poprzez: ochronę i kształtowanie struktur przestrzennych historycznych miast i wsi w oparciu o ochronę pola ekspozycji i eksponowanie dominant architektonicznych; kształtowanie przestrzeni publicznych w nawiązaniu do tradycji miejsca;
- adaptacja obiektów zabytkowych dla współczesnych funkcji kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych;
- współpraca międzyregionalną w zakresie zachowania i wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego (tradycji historycznych, śladów osadnictwa, dziedzictwa kultury ludowej) dla rozwoju produktów turystyki kulturowej.

Ze względu na lokalizację Gminy Zakroczym w obszarze metropolii warszawskiej, ustalenia i rekomendacje niniejszej Strategii Rozwoju Gminy uzupełnia treść „**Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku**”, w szczególności:

I. w zakresie zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu:

- zapewnienie warunków rozwoju i sprawnego funkcjonowania MSZI poprzez m.in.: przeciwdziałanie powstawaniu nowych bądź eliminowaniu już istniejących barier w przemieszczaniu się zwierząt, również poprzez redukcję zanieczyszczenia światłem w korytarzach migracji fauny i dążenie do zachowania dostępu do rzek, realizowanie inicjatyw na rzecz rozwoju działalności gospodarczej oraz ewentualnych inwestycji dostosowanych do zróżnicowanych wymogów ochrony poszczególnych elementów MSZI, w tym do zapewnienia drożności korytarzy ekologicznych;
- ochrona krajobrazu i przyrody poprzez m.in.: unikanie obiektów, które nie są harmonijne z lokalnym charakterem miejsca oraz są przeskalowane i przesłaniają istotne widoki, zwłaszcza na obszarach o szczególnym znaczeniu krajobrazowym, podejmowanie lokalnych inicjatyw sadzenia drzew i krzewów, tworzenia małych parków, skwerów i ogrodów społecznych, monitorowanie stanu zieleni, zwłaszcza zieleni wysokiej jakości, stosowanie rozwiązań, które przeciwdziałają kolizji zwierząt z dużymi powierzchniami przeziernymi;
- upowszechnianie korzystania z ekologicznych źródeł energii poprzez m.in.: rozwój infrastruktury dla pojazdów elektrycznych i hybrydowych;
- ochrona akustyczna przez m.in.: wyznaczanie obszarów cichych w miastach, a w razie potrzeby również poza nimi, stosowanie naturalnych rozwiązań przeciwhałasowych;
- ochrona przed zanieczyszczeniem światłem poprzez redukcję oświetlenia nocnego, w szczególności oświetlenia ulicznego i zewnętrznego budynków użyteczności

publicznej, zgodnie z polityką zrównoważonego oświetlenia zewnętrznego dla obszaru metropolii

II. w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- poprawa systemu finansowania i zarządzania poprzez m.in.: udzielanie wsparcia w zarządzaniu ochroną zabytków ich właścicielom, włączanie sektora prywatnego i organizacji pozarządowych w działania na rzecz ochrony zabytków, w tym finansowanie (darowizny, sponsoring, partnerstwo publiczno-prywatne, inwestowanie w nieruchomości zabytkowe).

III. w zakresie kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:

- zapobieganie chaotycznej urbanizacji poprzez m.in.: ograniczanie zabudowy na gruntach porolnych o niekorzystnym układzie parcelacyjnym, a jednocześnie poprawę układu parcelacyjnego na terenach planowanych pod funkcje mieszkaniowe m.in. poprzez procedurę scalenia i podziału, uzupełnianie infrastruktury drogowej i technicznej w pierwszej kolejności na terenach o zwartej zabudowie w ramach strategii przeciwdziałania dalszemu rozpraszaniu zabudowy;
- zwiększanie wielofunkcyjności terenów mieszkaniowych poprzez m.in.: rozwijanie na terenach o dominującej funkcji mieszkaniowej, równoległe funkcji handlowo-usługowych, przestrzeni publicznych oraz terenów rekreacyjnych;
- lokalizowanie nowej zabudowy zgodnie z zasadami m.in.: nowa zabudowa w pierwszej kolejności planowana jest na terenach z dostępem do transportu publicznego (zwłaszcza szynowego) oraz infrastruktury technicznej bądź na terenach objętych planami rozwoju tej infrastruktury, obiekty świadczenia usług publicznych lokalizowane są w miejscach o dobrej dostępności komunikacyjnej, a w przypadku usług ponadlokalnych – blisko głównych węzłów transportowych i arterii komunikacyjnych;
- dbanie o różnorodność segmentów mieszkalnictwa.

IV. w zakresie zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego:

- stosowanie zasad, m.in.: obiektów handlu wielkopowierzchniowego nie lokalizuje się na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na terenach bez możliwości zapewnienia odpowiedniej infrastruktury drogowej oraz transportu zbiorowego, a także na terenach MSZI oraz priorytetowych krajobrazów wskazanych przez gminę w aktach planowania przestrzennego,
- wspieranie wielofunkcyjności i integracji z otoczeniem poprzez m.in.: tworzenie wielofunkcyjnych, dobrze zintegrowanych z otoczeniem i przestrzenią publiczną zespołów zabudowy zamiast jednego wielkopowierzchniowego obiektu (w przypadku budowy nowych obiektów handlu wielkopowierzchniowego).

V. w zakresie zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego:

- planowanie i realizacja inwestycji celu publicznego w sposób, który łączy różne elementy i obszary działania, czyli aspekty ekologiczne, społeczne, technologiczne, przestrzenne i ekonomiczne np. przez odpowiednie planowanie zamówień publicznych, z jednoczesnym zachowaniem możliwości finansowania inwestycji, które z uwagi na

swoją specyfikę nie wymagają integracji wszystkich tych elementów, a są niezbędne do realizacji określonych celów publicznych.

VI. w zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej:

- wspieranie bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego poprzez wdrażanie wypracowanego dla metropolii systemu monitoringu i zarządzania kryzysowego w celu szybkiego i skutecznego reagowania na sytuacje awaryjne,
- dbanie o stan infrastruktury drogowej poprzez monitorowanie jakości dróg i podejmowanie na bieżąco działań skierowanych do właścicieli dróg, aby ci utrzymywali je w jak najlepszym stanie;
- rozwijanie zintegrowanego systemu transportowego poprzez: ograniczanie ruchu samochodowego, w tym tranzytowego na terenach zabudowy mieszkaniowej i w centrach miast oraz wspólnego planowania węzłów przesiadkowych, dróg dla rowerów oraz parkingów P+R, zgodnie z zapisami SUMP MW, łączenie dróg dla rowerów i infrastruktury dla pieszych w ciągły i czytelny układ, który daje alternatywne trasy przemieszczania się, stosowanie rozwiązań, które zachęcają mieszkańców do zrównoważonej mobilności (korzystania z transportu zbiorowego lub rowerowego i pieszego);
- stosowanie w dokumentach planistycznych zapisów dotyczących skablowania (lokalizowania pod ziemią) sieci elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych.

VII. w zakresie zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW:

- lokalizowanie urządzeń energetycznych o dużej uciążliwości lub negatywnym wpływie na krajobraz: innych niż geotermalne - w pierwszej kolejności na nieużytkach, a w dalszej na terenach przemysłowych i logistyczno-magazynowych (z wykorzystaniem dachów istniejących budynków), na obszarach zdegradowanych oraz na terenach wiejskich o słabej klasie gruntów, w pobliżu istniejącej sieci energetycznej i drogowej, wszystkich - z dala od terenów zamieszkałych (w sytuacji, gdy przepisy prawa tego precyzyjnie nie regulują), obszarów MSZI oraz obszarów o szczególnym znaczeniu kulturowym lub historycznym, które nie są objęte ochroną konserwatorską, a także poza terenami rekreacyjnymi i turystycznymi o wysokiej wartości krajobrazowej;
- współpraca z sektorem prywatnym poprzez włączanie przedsiębiorców w finansowanie rozwoju OZE oraz poprawy efektywności energetycznej (partnerstwo publiczno-prywatne, współpraca z przedsiębiorstwami oszczędzania energii typu ESCO);
- stosowanie zasady separacji przez wprowadzanie buforów w postaci pasów zieleni lub terenów usług, w przypadku lokalizowania urządzeń energetycznych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

VIII. w zakresie zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

- nielocalizowanie przedsięwzięć, które mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko na obszarach MSZI, na terenach rekreacyjno-turystycznych i na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;

- unikanie konfliktów przestrzennych między istniejącymi funkcjami przemysłowymi i produkcyjnymi a innymi funkcjami (np. mieszkaniową);
- stosowanie zasady separacji poprzez wprowadzanie stref buforowych, które zapewnią mieszkańcom ochronę przed szkodliwymi skutkami przedsięwzięć generujących hałas, zanieczyszczenia lub odory.

IX. w zakresie zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- rekultywacja i rewitalizacja poprzez m.in.: wyznaczenie, w razie konieczności, w lokalnych dokumentach strategicznych gruntów rolnych, które wymagają rekultywacji w celu poprawy jakości środowiska naturalnego, eliminowanie niewłaściwych praktyk rolniczych, wspieranie lub inicjowanie działań zapobiegających erozji gleb oraz zanieczyszczania gleb i wód gruntowych, wskazanie, w razie konieczności, w lokalnych dokumentach strategicznych wsi, które wymagają rewitalizacji i zmagają się z problemem wyludniania, degradacji infrastruktury, niską jakością usług oraz brakiem aktywności gospodarczej;
- wdrażanie poniższych zasad zalesiania: łączenie terenów leśnych w zwarte kompleksy we współpracy z właścicielami gruntów, zwłaszcza na terenie gmin tworzących ZPW, ochrona stref przejściowych pomiędzy lasami a pozostałymi ekosystemami.

X. w zakresie zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji:

- rozwój ochrony przeciwpowodziowej poprzez przekształcanie zdegradowanych obszarów w sposób, który zwiększa ich zdolność do retencji wody i kontroluje jej odpływ;
- zwiększanie powierzchni terenów zieleni poprzez m.in.: wspieranie rozwoju terenów zieleni, jako ważnych elementów lokalnej błękitno-zielonej infrastruktury na poziomie gmin, w tym parków, terenów rekreacyjnych i sportowych z dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnej.

12. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Analiza problemowa, zasobów, potencjałów rozwojowych gminy pozwala na określenie oraz przedstawienie celów strategicznych i operacyjnych, wyznaczających kierunki rozwoju lokalnego. Cele zawarte w niniejszej Strategii są spójne z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Spójny system rozwoju na wszystkich poziomach i odpowiedzialna współpraca, pozwolą osiągnąć efekt synergii podejmowanych działań, umożliwiając osiągnięcie wyznaczonych celów. Wszelkie działania zawarte w krajowych dokumentach strategicznych są spójne z prawem międzynarodowym.

Na poziomie krajowym podstawowym dokumentem przedstawiającym cele i kierunki rozwoju regionalnego jest **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)**. Określa ona cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji polityki w perspektywie 2030.

W KSRR 2030 odzwierciedlenie znajdują postanowienia **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)**. W **Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 + (SRWM 2030+)** przyjęto podejście do polityki regionalnej zgodne z SOR i KSRR 2030 oraz dostosowano do specyfiki regionu. Przyjęte cele w Strategii Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 są także spójne z dokumentem **Strategia Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2030**.

Dodatkowo Strategia jest spójna z dokumentami sektorowymi dotyczącymi spraw społecznych i infrastrukturalnych, tj. **Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku**, **Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+**, **Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+**, **Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2023-2027 Lokalnej Grupy Działania Zalew Zegrzyński**, **Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030**, **Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030**, **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, **Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.** Ponadto uwzględnione zostały cele z obligatoryjnych dokumentów planistycznych, tj. **Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZPR)** oraz **Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS)**.

Poniższa Tabela 40. przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 z wyżej wymienionymi dokumentami.

Tabela 40. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Gminy Zakroczym z dokumentami wyższego rzędu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym: 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów. Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych: 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym. 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach. Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie: 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem. 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym. 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych. 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)
Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym
Cel szczegółowy I: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną: • Rozwój innowacyjnych firm - oznacza zwiększanie stopnia zaawansowania technologicznego produktów, stymulowanie powstawania nowych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych na bazie własnych zasobów przedsiębiorstw, oparcie przewag konkurencyjnych w handlu zagranicznym w większym stopniu na jakości i innowacyjności produktów, kształtowanie postaw proinnowacyjnych dzięki optymalnemu wykorzystaniu kapitału ludzkiego i wzmocnieniu kapitału społecznego. • Małe i średnie przedsiębiorstwa - rozwijanie potencjału polskich firm tak, by stawały się one coraz większe dzięki działaniom w zakresie otoczenia prawnego, tworzeniu i wdrażaniu innowacji, tworzeniu nowych miejsc pracy, udziału w łańcuchach kooperacji i ekspansji zagranicznej, ułatwieniom w dostępie do instrumentów finansowania rozwoju przedsiębiorstwa dostosowanych do jego wielkości. • Kapitał dla rozwoju - oznacza zmobilizowanie środków finansowych, w tym sektora prywatnego, w celu znacznego zwiększenia poziomu inwestycji

w Polsce. Rozbudowa instrumentów finansowych oferowanych przez państwowe instytucje rozwoju jest niezbędna dla wzmocnienia działających w Polsce firm. Pożądane jest również zwiększenie efektywności wykorzystania środków publicznych, w szczególności funduszy europejskich, jak i kapitału polonijnego. Kapitał dla rozwoju oznacza także budowanie w Polsce kultury oszczędzania, ponieważ to właśnie poziom oszczędności krajowych stanowi w dużym stopniu o możliwościach inwestycyjnych gospodarki.

Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:

- **Spójność społeczna** - utrzymujące się różnicowania społeczne mogą stać się barierą dla dynamicznego rozwoju gospodarki, dlatego rozwój winien sprzyjać włączeniu społecznemu, co oznacza gospodarkę o wysokim poziomie zatrudnienia dobrej jakości i przedsiębiorczości. Oznacza to z jednej strony konieczność adaptacji gospodarki do występujących trendów demograficznych, w szczególności poprzez zapewnienie dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na te wyzwania, a z drugiej wsparcie rozwoju i odpowiednie wykorzystanie potencjału poszczególnych grup społecznych na rynku pracy.
- **Rozwój zrównoważony terytorialnie** - rozwój wszystkich terytoriów przez wzmacnianie ich potencjałów endogenicznych i czynników rozwoju oraz likwidację barier i włączenie w procesy rozwojowe regionów zmagających się z trudnościami o charakterze restrukturyzacyjnym i adaptacyjnym (makroregion Polski Wschodniej, Śląsk), obszarów wiejskich wraz z ich lokalnymi ośrodkami miejskimi oraz średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Oznacza to m.in. prowadzenie skutecznej polityki regionalnej dostosowanej do specyfiki danego terytorium i obejmującej działania służące aktywizacji gospodarczej, rozwojowi lokalnych rynków pracy i mobilizacji zawodowej mieszkańców, czy poprawie dostępu do usług publicznych z wykorzystaniem potencjałów lokalnych i subregionalnych gospodarek, jak również własnych zasobów. W wymiarze instytucjonalnym, istotne będzie dalsze wzmacnianie zdolności do planowania i prowadzenia działań rozwojowych, szczególnie na poziomie lokalnym. Przewidywane jest również podjęcie działań, których celem jest uwolnienie potencjału polskich aglomeracji. Rozwój taki oznacza, że korzyści z rozwoju gospodarczego kraju powinny być dostępne dla wszystkich obywateli, bez względu na miejsce zamieszkania.

Cel szczegółowy III: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączaniu społecznemu i gospodarczemu:

- **Prawo w służbie obywatelom i gospodarce** - w tym zmniejszenie obciążeń regulacyjnych w celu zapewnienia lepszych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i realizacji potrzeb poszczególnych grup obywateli. Istotą zmian w tym zakresie będzie: deregulacja, usprawnienie systemu prawnego, w tym stabilne i przewidywalne otoczenie prawne oraz racjonalizacja procesów legislacyjnych, w tym partnerstwo głównych podmiotów instytucjonalnych, korporacyjnych i społecznych.
- **Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem** - funkcjonowanie instytucji sprzyjających budowie przewag konkurencyjnych kraju i działających w nim podmiotów gospodarczych i społecznych. Ten obszar obejmuje kompleksowe działania na rzecz zwiększenia efektywności instytucji publicznych (konsolidacja, integracja działań), zmiany w strukturze i sposobie działania administracji (odbiurokratyzowanie), zwiększenie skuteczności sądownictwa i całego wymiaru sprawiedliwości, zmiany w zakresie zamówień publicznych, wzmocnienie roli dialogu społecznego i obywatelskiego. Podstawą odpowiedzialnego rozwoju Polski i realizacji założonych celów jest sprawne i skuteczne państwo. Niezbędnym warunkiem do tego jest

budowa takiego systemu zarządzania rozwojem, który pozwoli na sprawną koordynację najważniejszych procesów gospodarczych i społecznych, wzmocni rolę planowania przestrzennego w realizacji polityki rozwoju oraz zwiększy odporność i możliwość reagowania państwa na zagrożenia.

- **E-państwo** - wykorzystanie w skali gospodarki możliwości oferowanych przez dostępne technologie cyfrowe. Elektroniczna obsługa obywateli i przedsiębiorców, jak również wewnątrz administracji może w dłuższej perspektywie przyczynić się do poprawy funkcjonowania administracji, obniżenia kosztów obsługi i poprawy efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw.
- **Efektywność wykorzystania środków UE** - przeorientowanie sposobu wykorzystania środków europejskich pod względem zakresu, koordynacji i form wsparcia, w kierunku objęcia dofinansowaniem przedsięwzięć w obszarach interwencji kluczowych dla zdefiniowanych celów rozwojowych. Dotyczy to zwłaszcza przedsięwzięć cechujących się wysoką wartością dodaną i trwałością efektów (m.in. za sprawą szerokiego zastosowania wsparcia zwrotnego) oraz zapewnienia takiej koordynacji strumieni finansowania, która przełoży się na efekt synergiczny (m.in. zapobieganie jednoczesnemu występowaniu wysokiej efektywności interwencji w jednym obszarze i opóźnień lub niskiej jakości efektów w innych obszarach).

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 + Innowacyjne Mazowsze

Cel główny: Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska

Cel 1. Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze. Wzrost konkurencyjności poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii.

Kierunki działań:

Działanie priorytetowe 1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości:

- 1.2. Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy.
- 1.4. Rozwój instrumentów finansowych wspomagających działalność przedsiębiorstw.
- 1.5. Rozwój nowoczesnych terenów inwestycyjnych.

Działanie priorytetowe 2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji:

- 2.1. Rozwój nowoczesnej infrastruktury wspomagającej prowadzenie działalności gospodarczej.
- 2.4. Wsparcie współpracy szkolnictwa wyższego i jednostek naukowo-badawczych z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz samorządem terytorialnym.

Działanie priorytetowe 3. Cyfryzacja gospodarki:

- 3.1. Zapewnienie powszechnego i bezpiecznego dostępu do internetu, e-usług i otwartych danych.
- 3.2. Wsparcie wykorzystania i rozwoju technologii cyfrowych w działalności gospodarczej.

4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki:

- 4.3. Wzmacnianie zielonej transformacji przedsiębiorstw w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego

- 4.4. Wspieranie powstawania i funkcjonowania sieci współpracy i klastrów, w tym na obszarach wiejskich,
- 4.5. Promocja gospodarcza i intensyfikacja współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej, w tym budowanie marki Mazowsze.

5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej:

- 5.1. Wzmacnianie konkurencyjności i atrakcyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy.

6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich:

- 6.1. Wzmacnianie wykształconych kierunków produkcji rolniczej i przemysłu rolno-spożywczego
- 6.2. Wzmacnianie towarowości i produktywności gospodarstw rolnych.
- 6.3. Wspieranie dywersyfikacji działalności gospodarczej oraz tworzenie pozarolniczych miejsc pracy.

Cel 2. Dostępne i mobilne Mazowsze. Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego.

Kierunki działań:

Działanie priorytetowe 7. Zwiększanie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni:

- 7.1. Rozbudowa i modernizacja transportu kolejowego, w szczególności poprzez inwestycje w linie poprawiające dostępność ośrodków subregionalnych
- 7.2. Budowa dróg krajowych i wojewódzkich do ośrodków subregionalnych słabo skomunikowanych z Warszawą i z sąsiednimi, ośrodkami rozwoju kraju.
- 7.4. Poprawa ciągłości i jakości tras pieszych i rowerowych.
- 7.5. Budowa i utrzymanie sieci szkieletowej tras rowerowych.
- 7.6. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- 7.7. Rozbudowa infrastruktury do ładowania pojazdów o napędach alternatywnych.

Działanie priorytetowe 8. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu:

- 8.1. Zapobieganie rozlewaniu i rozpraszaniu zabudowy i minimalizacja presji urbanistycznej na tereny otwarte.
- 8.2. Koncentracja zabudowy w miastach i obszarach obsługiwanych wydajną komunikacją zbiorową, z zapewnieniem dogodnych warunków ruchu niezmotoryzowanego.
- 8.3. Przekształcanie dróg w miastach w ulice o funkcjach miastotwórczych, tworzących przyjazną przestrzeń urbanistyczną.
- 8.5. Kompleksowa rewitalizacja w miastach i miejscowościach wiejskich.
- 8.6. Zwiększanie dostępności przestrzeni publicznej dla osób o ograniczonej mobilności.
- 8.7. Zwiększanie udziału zieleni, w tym wysokiej, w pasie drogowym.

9. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu tranzytowego na pozostałych trasach:

- 9.1. Tworzenie warunków do integracji różnych gałęzi transportu.

- 9.3. Dostosowywanie parametrów, standardów technicznych i przebiegu dróg do ich funkcji.
- 9.4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury dostosowanej do ruchu tranzytowego (towarowe linie kolejowe, drogi krajowe, sieć TEN-T), omijającej miasta, wraz z przekształcaniem dawnych dróg przelotowych w ulice miejskie.
- 9.5. Działania organizacyjno-prawne na rzecz ograniczenia ruchu tranzytowego w miastach i przenoszenia przewozów z dróg na tory.

Cel 3. Zielone, niskoemisyjne Mazowsze. Poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody.

Kierunki działań:

Działanie priorytetowe 10. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska:

- 10.1. Ochrona obszarów cennych przyrodniczo (w tym objętych ochroną prawną) i przeciwdziałanie ich fragmentacji.
- 10.2. Ochrona zwartych kompleksów gleb wysokiej klasy.
- 10.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi.
- 10.4. Ochrona i kształtowanie krajobrazu.
- 10.5. Ochrona przed zanieczyszczeniem powietrza i ograniczenie hałasu.
- 10.6. Zwiększanie lesistości regionu.
- 10.7. Kształtowanie świadomości ekologicznej.
- 10.8. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią z poszanowaniem potrzeb ochrony środowiska.

Działanie priorytetowe 11. Proekologiczna transformacja energetyki:

- 11.1. Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- 11.5. Rozbudowa i modernizacja systemów energetycznych, w tym rozwój inteligentnych sieci energetycznych i gazyfikacje wyspowe.

Działanie priorytetowe 12. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu:

- 12.1. Zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, zarządzanie ryzykiem powodziowym, zapobieganie osuwiskom i podtopieniom.
- 12.2. Zwiększanie powierzchni terenów zieleni, w szczególności ogólnodostępnych, na obszarach zurbanizowanych.
- 12.3. Zapobieganie suszy i łagodzenia jej skutków.
- 12.4. Zwiększanie retencji wodnej, w tym wód opadowych, kształtowanie niebieskiej i zielonej infrastruktury w miastach.

13. Poprawa jakości środowiska:

- 13.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby.
- 13.2. Wdrożenie spójnego systemu gospodarki odpadami, możliwie bliskiego gospodarce o obiegu zamkniętym.
- 13.3. Zamykanie i rekultywacja składowisk oraz usuwanie wyrobów i odpadów niebezpiecznych.
- 13.4. Prowadzenie monitoringu zanieczyszczeń środowiska i wprowadzanie regulacji ograniczających zanieczyszczanie.
- 13.5. Prowadzenie działań na rzecz zapewnienia dobrego stanu wód, w tym rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i systemów oczyszczania ścieków.

14. Podnoszenie efektywności energetycznej:

- 14.1. Wdrażanie w przedsiębiorstwach systemów ek zarządzania i energooszczędnych technologii produkcji.
- 14.2. Upowszechnianie energooszczędnego i pasywnego budownictwa.
- 14.3. Kompleksowa termomodernizacja budynków.
- 14.4. Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła na ekologiczne.

Cel 4. Mazowsze zintegrowane społecznie. Poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki.

Kierunki działań:

Działanie priorytetowe 15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego:

- 15.2. Rozwój kształcenia (w tym dualnego) i doradztwa edukacyjno-zawodowego młodzieży.
- 15.3. Wspieranie uczenia się przez całe życie oraz podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych.
- 15.4. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw prospołecznych.
- 15.5. Dostosowywanie kierunków kształcenia i szkoleń do potrzeb rynku pracy, z uwzględnieniem umiejętności przekrojowych.
- 15.6. Wspieranie edukacji dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej.
- 15.7. Wspieranie rozwoju kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
- 15.8. Wspieranie poradnictwa specjalistycznego i terapeutycznego.
- 15.9. Podnoszenie umiejętności cyfrowych mieszkańców województwa.
- 15.10. Rozwój systemu nauczania wykorzystującego technologie cyfrowe (e-kształcenie) oraz innowacyjne metody nauczania.
- 15.11. Wspieranie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców.

Działanie priorytetowe 16. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych:

- 16.1. Budowa i rozwój infrastruktury społecznej, w tym o zasięgu regionalnym,
- 16.2. Rozwój specjalistycznej opieki zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem chorób cywilizacyjnych i opieki geriatrycznej,
- 16.3. Kształtowanie warunków sprzyjających aktywności fizycznej mieszkańców,
- 16.4. Wspieranie profilaktyki i promocji zdrowia,
- 16.5. Poprawa jakości i dostępności oraz rozwój różnych form usług zdrowotnych i społecznych, w tym pielęgnacyjno-opiekuńczych, paliatywno-hospicyjnych i lecznictwa uzdrowiskowego,
- 16.6. Wspieranie ratownictwa medycznego.

17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców:

- 17.1. Aktywizacja zawodowa osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób sprawujących opiekę nad osobami zależnymi, z niepełnosprawnościami, absolwentów i osób w wieku 50+.
- 17.2. Upowszechnianie opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego.

17.3. Wspieranie reorientacji zawodowej osób poszukujących i zmieniających pracę.

17.4. Wspieranie postaw przedsiębiorczych oraz samozatrudnienia.

19. Włączenie i integracja społeczna:

19.1. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, starszych oraz w trudnej sytuacji życiowej.

19.2. Wspomaganie włączenia społecznego i przeciwdziałanie ubóstwu.

19.3. Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej.

Cel 5. Mazowsze bogate kulturowo. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia.

Kierunki działań:

Działanie priorytetowe 20. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego:

20.1. Wspieranie prac konserwatorskich (w tym restauratorskich, renowacyjnych, rewaloryzacyjnych), rewitalizacja obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych.

20.2. Adaptacja obiektów zabytkowych do nowych funkcji, w tym kulturalnych, turystycznych i społecznych.

20.3. Inwentaryzacja i digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego.

Działanie priorytetowe 21. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa:

21.1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej w oparciu o walory kulturowe i przyrodnicze.

21.2. Rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.

21.3. Wspieranie rozwoju różnych form turystyki, produktów oraz wydarzeń turystycznych.

21.4. Wspieranie działalności stowarzyszeń i organizacji, w tym o znaczeniu międzynarodowym.

21.5. Ochrona, pielęgnowanie i promowanie spuścizny kulturowej (materialnej i niematerialnej), w tym podnoszenie świadomości kulturowej.

21.6. Kreowanie ośrodków i kształtowanie regionalnej tożsamości kulturowej.

21.7. Wspieranie i promocja różnorodności kulturowej.

21.8. Wspieranie przedsiębiorczości i współpracy w obszarze kultury, dziedzictwa kulturowego i turystyki.

22. Upowszechnianie kultury i twórczości:

22.1. Rozwój infrastruktury kultury, wydarzeń i projektów kulturalnych.

22.2. Wspieranie rozwoju edukacji kulturalnej i artystycznej.

22.3. Wspieranie rozwoju przemysłu kreatywnego.

22.4. Wzmacnianie uczestnictwa w kulturze, w tym poprzez technologię cyfrową (e-kultura, digitalizacja).

23. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej:

23.1. Wspieranie ośrodków miejskich i wiejskich w upowszechnianiu potencjału kultury wraz z rozwojem funkcji turystycznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2030

Powiat nowodworski bezpiecznym, nowoczesnym i atrakcyjnym miejscem do życia, nauki i pracy.

Cel strategiczny I. Wzmacnianie tożsamości lokalnej i integracji społecznej.

Cel operacyjny 1. Wykorzystanie potencjału kulturowego dla rozwoju powiatu.

Cel operacyjny 2. Integracja społeczna

Kierunki działań:

- Inicjowanie i wspieranie edukacji kulturalnej;
- Tworzenie spójnej, wspólnej oferty kulturalnej na terenie powiatu;
- Tworzenie oferty zajęć pozalekcyjnych związanych z kulturą;
- Organizowanie, koordynowanie wydarzeń promujących lokalne dziedzictwo (konkursy, wystawy, foldery, imprezy cykliczne);
- Wspieranie powstawania miejsc integracji społecznej, zwłaszcza nastawionych na rozwijanie działalności artystycznej i kulturalnej;
- Wdrażanie aktywnej komunikacji dwustronnej pomiędzy zarządzającymi a społecznością lokalną;
- Wspieranie działań NGO na terenie powiatu;

Cel strategiczny II. Przeciwdziałanie bezrobociu

Cel operacyjny 1. Wspieranie tworzenia pozarolniczych miejsc pracy

Cel operacyjny 3. Aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy, w szczególności długotrwale wykluczonych z rynku pracy oraz wcześniej niepracujących

Kierunki działań:

- Prowadzenie działań informacyjnych i szkoleniowych dla osób, które chcą podejmować pozarolniczą działalność na obszarach wiejskich;
- Wspieranie rozwoju drobnej wytwórczości i usług na terenach wiejskich;
- Promowanie obszarów o potencjale turystycznym i rekreacyjnym – w tym promocja gospodarstw agroturystycznych i innych obiektów turystycznych;
- Wspieranie wspólnie z Lokalnymi Grupami Działania rozwoju infrastruktury około turystycznej;
- Tworzenie w porozumieniu z lokalnymi pracodawcami ofert kursów przekwalifikujących i doszkalcających

Cel strategiczny III. Wspieranie procesów przedsiębiorczości.

Cel operacyjny 1. Upowszechnianie wiedzy nt. regulacji prawnych i źródeł finansowania działalności gospodarczej

Cel operacyjny 2. Rozwój współpracy JST z lokalnymi przedsiębiorcami

- Inicjowanie i współorganizowanie specjalistycznych, dostosowanych do zapotrzebowania szkoleń dla przedsiębiorców;

- Działania informacyjne i edukacyjne dla rolników produkujących żywność o podwyższonej jakości;
- Promowanie działalności gospodarczej zgodnej z uwarunkowaniami naturalnymi powiatu;

Cel strategiczny IV. Rozwój usług publicznych.

Cel operacyjny 1. Poprawa dostępności i jakości usług publicznych.

Cel operacyjny 2. Rozwój e-usług.

Kierunki działań:

- zwiększenie dostępności usług publicznych na terenie powiatu poprzez likwidację obszarów wykluczenia komunikacyjnego;
- inicjowanie i współpraca w tworzeniu oferty korzystania z usług publicznych skierowanej do osób niepełnosprawnych, starszych i rodzin wielodzietnych;
- wdrażanie e-usług, w tym e-usług zdrowotnych, jako uzupełniających dla usług tradycyjnych;
- zwiększenie katalogu i zakresu e-usług oferowanych przez Starostwo Powiatowe i urzędy gmin z terenu powiatu.

Cel strategiczny V. Rozwój infrastruktury technicznej.

Cel operacyjny 1. Budowa i modernizacja dróg powiatowych.

Cel operacyjny 2. Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej.

Cel operacyjny 3. Rozwój infrastruktury sportowej.

Kierunki działań:

- zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz powiatu poprzez budowę i modernizację dróg;
- remont i budowa infrastruktury okołodrogowej, w tym chodników, ścieżek pieszo -rowerowych, przystanków;
- działania na rzecz poprawy dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich powiatu, w tym dostosowanie rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców;
- promowanie transportu rowerowego w ruchu lokalnym , w tym tworzenie i rozwój infrastruktury rowerowej;
- podejmowanie współpracy z gminami na rzecz rozbudowy i modernizacji infrastruktury wpływającej na jakość środowiska;
- budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;
- modernizacja obiektów użyteczności publicznej w kierunku pełnego dostosowania dla osób niepełnosprawnych;
- wspieranie powstawania miejsc integracji społecznej;
- budowa , rozbudowa i termomodernizacja budynków użyteczności publicznej;

Cel strategiczny VI. Bezpieczeństwo.

Cel operacyjny 1. Wzrost bezpieczeństwa ekologicznego.

Cel operacyjny 2. Wzrost bezpieczeństwa publicznego.

Cel operacyjny 3. Podniesienie efektywności opieki zdrowotnej.

Cel operacyjny 4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu.

Cel operacyjny 5. Tworzenie warunków do wspierania dziecka i rodziny.

Cel operacyjny 6. Interwencja kryzysowa i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 7. Rozwój polityki senioralnej.

Cel operacyjny 8. Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

- likwidacja niekontrolowanych źródeł emisji do powietrza, wody i gleby;
- inicjowanie działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu odnawialnych źródeł energii i energooszczędnego budownictwa;
- inicjowanie i promowanie działań na rzecz ochrony terenów cennych przyrodniczo;
- przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym;
- inicjowanie i wspieranie edukacji ekologicznej dzieci i dorosłych;
- koordynowanie działań z zakresu edukacji ekologicznej, w tym inicjowanie i wspieranie partnerstw (między jst, NGO, LGD) na rzecz kształtowania postaw pro środowiskowych;
- przygotowanie pomocy edukacyjnych (w tym gier terenowych) bazujących na walorach przyrodniczych powiatu, skierowanych do wszystkich typów szkół;
- współpraca na rzecz opracowania oferty szkoleń ekologicznych kierowanych do rolników, przedsiębiorców (szczególnie z branży turystycznej);
- rozwój systemów elektronicznych bezpieczeństwa publicznego;
- monitoring ruchu drogowego;
- monitoring mobilny w miejscach szczególnego zagrożenia o charakterze tymczasowym;
- poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, inwestycje zwiększające bezpieczeństwo pieszych;
- monitoring organizacji ruchu drogowego;
- działania profilaktyczne ze szczególnym naciskiem na edukację dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa na drogach;
- wspieranie zewnętrznego finansowania wyposażenia służb ratowniczych;
- kształtowanie i promocja postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych;
- budowa systemu powiadamiania mieszkańców o zagrożeniach;
- kształtowanie postaw obywatelskich poprzez uczestnictwo w ćwiczeniach ratowniczych;
- doskonalenie systemów bezpieczeństwa przez wolontariat;

- działania w zakresie zwiększenia pokrycia obszaru powiatu siecią komórkową;
- zwiększenie dostępności do usług medycznych;
- prowadzenie i inicjowanie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej (szczególnie dla młodzieży i osób 55+);
- prowadzenie programów przeciw uzależnieniom;
- organizowanie cyklicznych imprez promujących zdrowy tryb życia;
- kształtowanie warunków sprzyjanych aktywności fizycznej i rekreacji;
- rozwój opieki paliatywnej i rehabilitacji;
- wspieranie rodziny jako podstawowej komórki społecznej;
- wspieranie działań z zakresu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem;
- rozwój form opieki nad osobami niepełnosprawnymi i zależnymi, w celu umożliwienia im pełnego uczestnictwa w społeczności lokalnej;
- tworzenie programów profilaktycznych i aktywizujących;
- wzmocnienie współdziałania z organizacjami pozarządowymi i rozwijanie sieci współpracy partnerskiej przy realizacji działań pomocowych;
- rozwój specjalistycznego poradnictwa z zakresu wspierania dziecka i rodziny;
- rozwój systemowych form wsparcia osób objętych interwencją kryzysową;
- wdrożenie kompleksowego programu pomocy osobom starszym;
- zapewnienie usług specjalistycznych i opiekuńczych;
- aktywizacja środowiska seniorów;
- rozwój usług i wsparcia w zakresie rehabilitacji społecznej;
- upowszechnianie metod wczesnej interwencji i rehabilitacji;
- likwidacja barier architektonicznych

Cel strategiczny VII. Wykorzystanie potencjału przyrodniczego i turystycznego.

Cel operacyjny 1. Rozwój infrastruktury oraz spójnej oferty turystycznej.

Cel operacyjny 2. Poprawa atrakcyjności turystycznej powiatu w oparciu o walory turystyczne.

Kierunki działań:

- rozwój i modernizacja szlaków turystycznych;
- wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej i wypoczynkowej;
- wspieranie, inicjowanie działań dla powstania produktów lokalnych i turystycznych.

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2023-2027 Lokalnej Grupy Działania Zalew Zegrzyński
Cel 1. Poprawa jakości życia na obszarze LSR, zwiększenie włączenia społecznego oraz aktywizacja
Cel 2. Zwiększenie dostępności do produktów i usług oraz spędzania wolnego czasu i gospodarki doświadczeń na obszarze LSR
Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku
Metropolia warszawska 2040, to metropolitalna wspólnota samorządowa łącząca i wzmacniająca różnorodność potencjałów poszczególnych jst, która dzięki efektywnej współpracy stworzyła perspektywiczny i konkurencyjny w skali europejskiej obszar dynamicznego rozwoju.
Cel główny: Najlepsze warunki do spełniania aspiracji Cel strategiczny: Efektywne partnerstwo <u>Kierunki działań:</u> • Aktywny kapitał społeczny • Intensywna współpraca samorządowa • Rozwinięta świadomość i tożsamość metropolitalna • Skoordynowany system usług społecznych Cel strategiczny: Wygodna przestrzeń <u>Kierunki działań:</u> • Przyjazne miejsca • Swoboda i bezpieczeństwo podróży Cel strategiczny: Elastyczna odporność <u>Kierunki działań:</u> • Adaptacja i mitygacja zmiany klimatu • Bezpieczeństwo metropolitalne • Elastyczny system migracyjny • Wysoka jakość środowiska • Zrównoważony system żywnościowy Cel strategiczny: Konkurencyjna otwartość <u>Kierunki działań:</u> • Atrakcyjność zamieszkania • Kompetencje przyszłości • Metropolitalna oferta turystyczna • Miejsce dla biznesu

Kierunek działań horyzontalnych: 4.5.1. Kierunek: SMART – administracja 4.5.2. Kierunek: Wysokie standardy metropolitalne
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+
Metropolia warszawska 2040, to metropolitalna wspólnota samorządowa łącząca i wzmacniająca różnorodność potencjałów poszczególnych jst, która dzięki efektywnej współpracy stworzyła perspektywiczny i konkurencyjny w skali europejskiej obszar dynamicznego rozwoju.
Cel 1. Podniesienie jakości i dostępności usług edukacyjnych <u>Kierunki działań:</u> 1.1. Wsparcie edukacji ogólnej; 1.2. Dostosowanie szkół do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wyposażenie szkół w nowoczesną infrastrukturę. Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni. <u>Kierunki działań:</u> 2.1. Rozwój powiązań komunikacyjnych. 2.2. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego. Cel 3. Wzmocnienie potencjału Związku ZIT. <u>Kierunki działań:</u> 3.1. Wsparcie zdolności administracyjnych Związku ZIT.
Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+
Transport zbiorowy jest kluczowym elementem bezpiecznej, atrakcyjnej i dobrze skomunikowanej, rozwijającej się w sposób zrównoważony przestrzeni metropolii warszawskiej.
Cel horyzontalny I: Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich użytkowników. Cel horyzontalny II: Redukcja wpływu transportu na środowisko i klimat. Cel horyzontalny III: Poprawa dostępu do publicznego transportu zbiorowego. Cel operacyjny 4: Optymalizacja ruchu samochodowego. Cel operacyjny 5: Mobilność aktywna podstawowym sposobem realizacji podróży niedalekich.
Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030
CEL GŁÓWNY: Wzmacnianie kapitału ludzkiego, społecznego i kulturowego, większa spójność społeczna przez inwestycje społeczne
Cel I. Zapobieganie pogłębianiu się problemów społecznych poprzez wdrażanie programów i projektów na rzecz ogółu mieszkańców i wybranych grup (w tym mniejszości narodowych i etnicznych) oraz sprawne realizowanie polityki społecznej na Mazowszu. Priorytet I.1: Prowadzenie diagnoz i badań kwestii społecznych występujących na Mazowszu oraz monitorowanie programów wojewódzkich.

Priorytet I.2: Podejmowanie działań na rzecz mieszkańców województwa w zakresie przeciwdziałania rozwojowi wybranych problemów społecznych.

Priorytet I.4: Rozwój oferty instytucjonalnej i usług na rzecz seniorów i osób niesamodzielnych.

Cel II. Deinstytucjonalizacja i rozwój spersonalizowanych, zintegrowanych usług społecznych, w tym o charakterze środowiskowym.

Priorytet II.1 Zwiększanie dostępności usług społecznych, w szczególności w formie środowiskowej.

Priorytet II.2 Inwestowanie w nowe formy instytucjonalne w zakresie usług społecznych.

Priorytet II.3 Wzmacnianie i aktywizacja społeczności lokalnych, monitorowanie zaangażowania społecznego w usługi społeczne.

Priorytet II.4 Rozwój personalnych i środowiskowych usług społecznych odpowiadających na potrzeby mieszkańców Mazowsza.

Cel III. Inwestycje w służby społeczne oraz zawody pomocowe. Poprawa wizerunku pomocy społecznej.

Priorytet III.1 Stworzenie spójnego systemu szkoleń dla służb społecznych.

Priorytet III.2 Poprawa jakości i podniesienie prestiżu służb społecznych.

Priorytet III.3. Podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników pomocy społecznej i włączanie nowych technologii w systemie wsparcia.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

Celem SZRW RiR 2030 jest wielofunkcyjny rozwój gospodarczy wsi zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe kraju i zwiększenie wartości dodanej z rolnictwa oraz trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.

Cel szczegółowy I. Wzmocnienie bezpieczeństwa żywnościowego i odporności na kryzysy.

I.1. Zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, rybackiej i przetwórstwa rolno-spożywczego.

I.2. Budowa odporności produkcji rolnej i rybackiej, w tym odporności na zmiany klimatu.

I.3. Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju i jakości żywności.

I.4. Transformacja energetyczna sektora rolno- spożywczego i rozwój biogospodarki.

I.5. Przygotowanie polskiego sektora rolno-spożywczego do rozszerzenia UE i nowych uwarunkowań handlu zagranicznego.

Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.

II.1. Rozwój infrastruktury liniowej.

II.2. Dostępność wysokiej jakości usług publicznych.

II.3. Zrównoważona rewitalizacja wsi i małych miast.

II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska.

II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.

Cel szczegółowy III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa.

III.1. Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa.

III.2. Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy.

III.3. Wzrost umiejętności i kompetencji mieszkańców wsi.

III.4. Budowa i rozwój zdolności do współpracy w wymiarze społecznym i terytorialnym.
III.5. Rozwój ekonomii i solidarności społecznej na obszarach wiejskich.
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030
Celem głównym jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce.
Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.
Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.
Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.
Cel główny stanowi zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego poprzez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym.
Kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 1. Transport lądowy jako element zintegrowanego systemu transportowego 1.2. Transport drogowy Kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności; Kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko; Kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.
Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym
Nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.
1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego: 1.1. Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi; 1.2. Zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP; 2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego: 2.1. Zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi; 2.2. Redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP;

2.3. Redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na OZP;

3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:

3.1. Zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych;

3.2. Zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych;

3.3. Zwiększenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi;

3.4. Wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego skuteczności;

3.5. Wdrożenie instrumentów prawnych i finansowych zwiększających bezpieczeństwo powodziowe;

3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy

Celem PPSS jest zapewnienie odpowiedniej ilości i co najmniej dobrej jakości wód, użytecznych dla społeczeństwa, środowiska i wszystkich sektorów gospodarki narodowej.

Cel główny: Przeciwdziałanie skutkom suszy

Cele szczegółowe:

- 1) Skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy;
- 2) Zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy;
- 3) Edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
- 4) Formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

13. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

Prawidłowa realizacja założeń Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037 podlega weryfikacji poprzez jej odpowiednie wdrażanie, a następnie systematyczny monitoring i ewaluację. Gromadząc oraz analizując dane zostanie wypracowany system stałej kontroli i oceny efektów realizacji zapisów Strategii. Umożliwi to identyfikację ewentualnych nieprawidłowości, ich skuteczne rozwiązywanie oraz zapobieganie ich negatywnym konsekwencjom w przyszłości. Jednym z kluczowych elementów wdrażania Strategii jest zobowiązanie pracowników Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z treścią dokumentu i wyznaczenia obszarów, za które będą odpowiedzialne poszczególne jednostki, wydziały lub pracownicy. Rekomenduje się również przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów, które określą konkretne działania niezbędne do realizacji celów strategicznych.

W procesie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym szczególny nacisk zostanie położony na współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, otoczeniem społeczno-gospodarczym, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Gmina będzie również aktywnie uczestniczyć w konsultacjach Strategii opracowywanych przez inne podmioty z jej otoczenia. System monitorowania stanowi narzędzie wspierające zarządzanie, podejmowanie decyzji strategicznych oraz przewidywanie potencjalnych zagrożeń. Postępy w realizacji Strategii będą dokumentowane i przedstawiane w corocznym Raporcie o stanie Gminy Zakroczym, sporządzanym zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z ww. ustawą, Burmistrz Gminy Zakroczym zobowiązany jest przedłożyć Radzie Miejskiej raport do dnia 31 maja każdego roku. Dokument ten zawiera podsumowanie działalności burmistrza za rok poprzedni, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji polityk, programów i strategii oraz uchwał Rady Miejskiej. Dodatkowym narzędziem wspierającym monitoring wdrażania Strategii jest tabela ewaluacyjna, stanowiąca Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.

14. RAMY FINANSOWANIA I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Gmina Zakroczym w ramach realizacji dokumentu Strategii Rozwoju Gminy, analizuje możliwości wykorzystania własnych środków jak i pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Skuteczne wdrożenie strategii będzie możliwe jedynie dzięki aktywnemu poszukiwaniu dostępnych źródeł wsparcia. Należy wyróżnić kilka grup w podziale według dysponenta środków:

- ⇒ fundusze unijne oraz środki unijne w ramach ogólnopolskich programów operacyjnych dla polityki spójności,
- ⇒ środki z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności,
- ⇒ inne, nieunijne fundusze międzynarodowe,
- ⇒ programy rządowe,
- ⇒ programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli,
- ⇒ inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Zakroczym, jako Gmina położona w województwie mazowieckim, oraz w sąsiedztwie stolicy kraju, znajduje się w specyficznym położeniu statystycznym – należy do Regionu Warszawskiego Stołecznego (RWS). Oznacza to, że jest traktowana jako region bogatszy niż reszta Mazowsza, co wpływa na poziom dofinansowania (zazwyczaj maksymalnie do 50%). Obecna perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027 daje możliwość skorzystania samorządowi między innymi z następujących programów:

- Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (FEMA) – w tym Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla metropolii warszawskiej 2021-2027+,
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021- 2027 (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021- 2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC).

Odrębnym programem inwestycji i reform finansowanych z funduszy unijnych jest Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności. Jest on podzielony na komponenty z których to samorząd będzie mógł skorzystać w następujących obszarach - planowanie przestrzenne, zielona energia i termomodernizacja, gospodarka wodno-ściekowa, cyfryzacja i cyberbezpieczeństwo, opieka nad dziećmi, zrównoważony transport, ochrona zdrowia oraz kultura i turystyka.

Istotnym uzupełnieniem zewnętrznych źródeł finansowania są autorskie programy pomocowe realizowane bezpośrednio przez Sejmik Województwa Mazowieckiego. W ramach tzw. instrumentów wsparcia zadań ważnych dla równomiernego rozwoju województwa, samorząd regionalny dystrybuuje środki budżetowe w formie celowych dotacji. Choć ich jednostkowa wartość jest zazwyczaj niższa w porównaniu do alokacji z funduszy europejskich, charakteryzują się one znacznie uproszczoną procedurą aplikacyjną oraz wyższym wskaźnikiem dostępności (sukcesu), co czyni je atrakcyjnym i elastycznym narzędziem do realizacji mniejszych, lecz kluczowych społecznie inicjatyw lokalnych.

Załącznik 1. Tabela ewaluacyjna do Strategii Rozwoju Gminy Zakroczym na lata 2027-2037.

Cel operacyjny	Kierunek działań	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa	Wartość docelowa/ kierunek zmian
1.1	Rozbudowa lokalnego systemu opieki zdrowotnej	Odsetek mieszkańców korzystających z opieki medycznej na terenie Gminy Zakroczym	%	Ośrodek zdrowia	46,7	Wzrost
	Efektywna pomoc społeczna	Odsetek mieszkańców korzystających z opieki społecznej	%	GOPS	3,4	Spadek
	Kompleksowe przygotowanie systemu obrony cywilnej	Liczba w pełni wyposażonych obiektów schronienia na terenie Gminy na 100 osób	Szt. / 100 osób	Urząd Miejski	0,27	Wzrost
	Gotowość bojowa lokalnych służb ratunkowych	Liczba członków OSP uprawnionych do udziału w akcjach ratunkowych	osoby	Urząd Miejski	59	Wzrost
1.2	Wysoka jakość gminnego systemu edukacji i opieki nad dzieckiem (0-18 lat)	Średnie wyniki z egzaminów końcowych w placówkach oświatowych z terenu Gminy w podziale na przedmioty szkolne	%	OKE	j. polski – 63,5 matematyka – 45 j. angielski – 67,5	Wzrost
		Liczba dzieci i młodzieży przypadających na jedną placówkę oświatową na terenie Gminy według szczebla edukacji	Osoby / 1 placówkę oświatową	Placówki oświatowe	Klub dziecięcy – 30 Przedszkole – 59 Szkoła podstawowa - 207	Wzrost
	Dostępna oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Liczba zajęć pozalekcyjnych (sportowych, artystycznych, rozwojowych) na 100 uczniów	Szt. / 100 osób	Urząd Miejski	10	Wzrost

Cel operacyjny	Kierunek działań	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa	Wartość docelowa/ kierunek zmian
	Przystosowanie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży z trudnościami rozwojowymi	Liczba dostępnych, w placówkach oświatowych, specjalistów – psychologów, logopedów, itp.- na 100 uczniów	Osoby / 100 osób	Urząd Miejski	3,22	Wzrost
	Uwrażliwianie mieszkańców na zagrożenia świata rzeczywistego i cyfrowego	Odsetek mieszkańców uczestniczących w spotkaniach na temat zagrożeń w codziennych sytuacjach i cyber zagrożeń	%	Urząd Miejski	0	Wzrost
	Dostosowanie możliwości samorozwoju do potrzeb i oczekiwań dorosłych mieszkańców	Liczba mieszkańców powyżej 18 roku życia przypadająca na 1 zorganizowane zajęcie rozwojowe	Osoby / 1 szt.	Urząd Miejski	1	Wzrost
1.3	Wsparcie seniorów w codziennych czynnościach	Odsetek seniorów (powyżej 65 lat – mężczyźni, powyżej 60 lat – kobiety) korzystających ze wsparcia w codziennych czynnościach świadczonych przez stowarzyszenia, organizacje i instytucje	%	GOPS	0	Wzrost
	Włączenie w życie publiczne osób niepełnosprawnych	Odsetek osób niepełnosprawnych korzystających ze świadczeń opieki społecznej	%	GOPS	31,6	Spadek
	Pomoc osobom w kryzysie zamieszkania	Odsetek zatwierdzonych wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego lub socjalnego	%	GOPS	58,33	Spadek
	Skuteczna pomoc w walce z uzależnieniami	Liczba zrealizowanych posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ciągu roku	Szt.	GOPS	12	Spadek
1.4	Otwartość instytucji na dialog z mieszkańcami i przedsiębiorcami	Liczba konsultantów dla przedsiębiorców w instytucjach na terenie Gminy (Urząd Miejski, bank, itp.) na 100 zarejestrowanych w REGON przedsiębiorstw na terenie Gminy	Osoby / 100 przedsiębiorstw	Urząd Miejski, bank	0	Wzrost
	Dobrze poinformowana społeczność gminna	Liczba dostępnych form komunikacji samorządu gminnego z mieszkańcami	Szt.	Urząd Miejski	3	Wzrost

Cel operacyjny	Kierunek działań	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa	Wartość docelowa/ kierunek zmian
	Eliminacja istniejących i potencjalnych konfliktów pomiędzy poszczególnymi grupami użytkowników przestrzeni i zasobów Gminy	Liczba zorganizowanych w ciągu roku spotkań, audytów lub pozostałych działań mających na celu rozwiązanie konfliktu pomiędzy mieszkańcami i podmiotami gospodarczymi	Szt. / rok	Urząd Miejski	2	Wzrost
1.5	Prężnie działające inicjatywy społeczne	Liczba lokalnych inicjatyw społecznych (KGW, OSP, stowarzyszenia, fundacje, itd.)	Szt.	Urząd Miejski	15	Wzrost
	Powszechnie poszanowanie różnic kulturowych, narodowościowych, wyznaniowych oraz poglądowych	Liczba wydarzeń gminnych angażujących ludność napływową w ciągu roku	Szt. / rok	Urząd Miejski	0	Wzrost
2.1	Produkt lokalnych przedsiębiorstw znany na rynku lokalnym i regionalnym	Liczba targów promocyjnych w ciągu roku, w których uczestniczył samorząd Gminy Zakroczym lub przedsiębiorcy z terenu Gminy	Szt. / rok	Urząd Miejski	0	Wzrost
	Potencjał gospodarczy wsparty przedsiębiorstwami zewnętrznymi	Odsetek przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Gminy Zakroczym z udziałem kapitału zagranicznego	%	REGON	0,3	Wzrost
	Rozwój działalności gospodarczej oparty na lokalnych uwarunkowaniach	Udział przedsiębiorstw powiązanych z branżą transportową w ogólnej liczbie przedsiębiorstw zarejestrowanych w Gminie	%	REGON	10	Wzrost
	Innowacyjne gospodarstwa rolne	Odsetek rolników uczestniczących w warsztatach i spotkaniach informacyjnych z zakresu innowacyjnych technologii produkcji rolnej na terenie Gminy	%	Urząd Miejski	0	Wzrost

Cel operacyjny	Kierunek działań	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa	Wartość docelowa/ kierunek zmian
	Wykwalifikowana i liczna kadra pracownicza	Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym	%	Powiatowy Urząd Pracy	5,6	Wzrost
2.2	Kształtowanie kompleksowego i zróżnicowanego ośrodka usługowego w Zakroczymiu	Udział podmiotów usługowych, zarejestrowanych na terenie miasta Zakroczym w ogólnej liczbie podmiotów usługowych z terenu Gminy	%	REGON	60,4	Wzrost
	Zwiększanie dostępności usług dla mieszkańców	Odsetek mieszkańców korzystających z Karty Mieszkańca lub/i Karty Seniora	%	Urząd Miejski	0	Wzrost
		Liczba dostępnych usług w ramach Karty Mieszkańca lub/i Karty Seniora	Szt.	Urząd Miejski	0	Wzrost
2.3	Współpraca z gminami ościennymi oraz wyższymi jednostkami administracyjnymi	Liczba działań zrealizowanych w ramach współpracy z gminami ościennymi w ciągu roku	Szt. / rok	Urząd Miejski	0	Wzrost
	Wykorzystywanie możliwości rozwojowych z regionalnych struktury funkcjonalnych	Liczba zrealizowanych zadań, wynikających z programów lub dokumentów ponadregionalnych w ciągu roku	Szt. / rok	Urząd Miejski	10	Wzrost
	Alarmowanie potrzeb modernizacyjnych i rozwojowych do zewnętrznych zarządców infrastruktury	Udział zgłoszeń samorządu gminnego do zarządców infrastruktury technicznej zakończonych interwencją w ogólnej liczbie dokonanych zgłoszeń	Szt.	Urząd Miejski	0	Wzrost
2.4	Budowanie zaplecza infrastrukturalnego zintegrowanego w regionalnym systemie turystycznym	Liczba regionalnych lub ponadlokalnych szlaków turystycznych na terenie Gminy	Szt.	Urząd Miejski	2	Wzrost

Cel operacyjny	Kierunek działań	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa	Wartość docelowa/ kierunek zmian
	Obiekty zabytkowe jako wciąż żywy nośnik informacji o przeszłości	Odsetek obiektów zabytkowych udostępnionych dla zwiedzających	%	Urząd Miejski	0	Wzrost
	Dostosowanie kierunku i lokalizacji działalności gospodarczej do rodzaju prowadzonej i potencjalnej turystyki	Liczba nowopowstałych, w ciągu roku, działalności gospodarczych związanych z branżą turystyczną	Szt. / rok	REGON	2	Wzrost
	Promocja atrakcyjności turystycznej Gminy na tle regionu	Dochody budżetu Gminy z działu 630 – Turystyka według Klasyfikacji Budżetowej	zł	Podmioty prywatne	744,41	Wzrost
3.1	Budowa wydajnego systemu gospodarki wodno-ściekowej	Odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej	%	GUS	39	Wzrost
	Poprawa dostępu infrastruktury telekomunikacyjnej	Udział punktów adresowych będących białymi plamami NGA w ogólnej liczbie punktów adresowych na terenie Gminy	%	Ministerstwo Cyfryzacji i Instytut Łączności	44,4	Spadek
	Zapewnienie ciągłości dostaw energii elektrycznej	Liczba projektów modernizacyjnych wyznaczonych w Planie Rozwoju Operatora sieci na terenie Gminy	Szt.	PGE Dystrybucja S.A.	0	Spadek
	Zintegrowane zarządzanie infrastrukturą techniczną	Funkcjonowanie spółki komunalnej	TAK/NIE	Urząd Miejski	NIE	TAK
3.2	Modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej	Udział długości wyremontowanych dróg gminnych w ciągu roku w stosunku do ogólnej długości dróg gminnych	%	Urząd Miejski	14,15	Wzrost
	Zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego na głównych szlakach komunikacyjnych	Liczba kolizji i wypadków samochodowych na terenie Gminy w ciągu roku	Szt. / rok	Policja	3	Spadek

Cel operacyjny	Kierunek działań	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa	Wartość docelowa/ kierunek zmian
	Dywersyfikacja możliwości transportowych na terenie Gminy oraz w kluczowych kierunkach ponadlokalnych	Liczba dostępnych połączeń komunikacji zbiorowej (autobusowej, kolejowej) na terenie Gminy w ciągu roku	Szt. / rok	Urząd Miejski	48	Wzrost
		Długość wybudowanych dróg dla rowerów/ chodników na terenie Gminy w ciągu roku			0	Wzrost
3.3	Wyznaczenie stref funkcjonalnych, dopasowanych do uwarunkowań otoczenia	Udział powierzchni zabudowy mieszkaniowej/ usługowej/ przemysłowej/ obszarów produkcji rolniczej w powierzchni całej gminy	%	Urząd Miejski	Strefa mieszkaniowa – 25 Strefa usługowa – 9 Strefa gospodarcza – 10 Strefa produkcji rolniczej - 0	Wzrost
	Tworzenie aktów prawa miejscowego regulujących ustalenia zagospodarowania przestrzennego	Odsetek powierzchni Gminy pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	%	Urząd Miejski	43,21	Wzrost
	Wzmocnienie funkcji miejskich Zakroczymia	Udział usług publicznych zlokalizowanych na terenie Miasta Zakroczym w ogólnej liczbie usług z terenu Gminy Zakroczym	%	Urząd Miejski, REGON	83,33	Wzrost
	Ochrona struktury zabudowy mieszkaniowej	Udział powierzchni terenów zabudowanych w powierzchni strefy uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej	%	Urząd Miejski	0	Wzrost
3.4	Dostosowanie obiektów publicznych do możliwości	Liczba obiektów publicznych (Urząd Miejski, instytucje, bank, itd.) dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami w ogólnej liczbie obiektów publicznych	%	Urząd Miejski	93,55	Wzrost

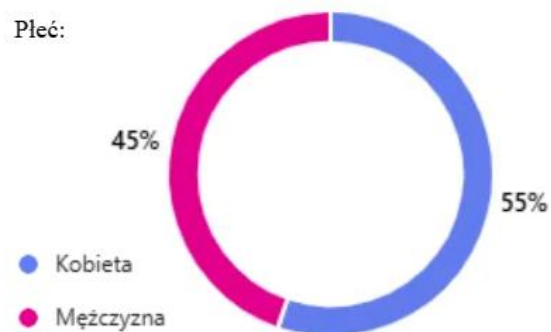
Cel operacyjny	Kierunek działań	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa	Wartość docelowa/ kierunek zmian
	mobilnych osób ze szczególnymi potrzebami					
	Infrastruktura społeczna dostosowana do każdego rodzaju aktywności	Liczba dostępnych obiektów dedykowanych aktywności społecznej (świetlice wiejskie, remizy, obiekty sportowo-rekreacyjne, boiska, place zabaw, strefy rekreacji)	Szt.	Urząd Miejski	18	Wzrost
3.5	Objęcie procesem rewitalizacji obszarów wykazujących negatywne zjawiska społeczno-przestrzenne	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w ogólnej powierzchni Gminy	%	Urząd Miejski	0	Wzrost
	Likwidacja skutków działalności składowiska odpadów na terenie miasta Zakroczym w ramach procesu rekultywacji	Udział wykonanych zabiegów rekultywacyjnych w ogólnej liczbie zaplanowanych zabiegów rekultywacyjnych składowiska odpadów w Zakroczymiu	%	Urząd Miejski	0	Wzrost
4.1	Ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego	Udział terenów leśnych w ogólnej powierzchni Gminy	%	Urząd Miejski	11,8	Stabilizacja
	Zwiększanie bioróżnorodności	Udział powierzchni biologicznie czynnej w ogólnej powierzchni Gminy	%	Urząd Miejski	95,1	Stabilizacja
	Zmniejszanie zanieczyszczeń pochodzących z produkcji rolniczej	Liczba jednolitych części wód powierzchniowych wykazujący dobry stan wód	Mg/l	Urząd Miejski	0	Wzrost
4.2	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi	Zużycie wody na 1 mieszkańca w ciągu roku	m ³ / 1 mieszkaniec	GUS	31,1	Spadek
	Utrzymanie właściwego bilansu wodnego	Liczba nowopowstałych instalacji retencji wody w ciągu roku	Szt. / rok	Urząd Miejski	0	Wzrost

Cel operacyjny	Kierunek działań	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa	Wartość docelowa/ kierunek zmian
	Ochrona przeciwpowodziowa	Udział budynków narażonych na skutki powodzi w ogólnej liczbie budynków na terenie Gminy	%	Urząd Miejski	0,94	Spadek
4.3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery	Poziom PM10, PM2,5, BaP w powietrzu	µg/m ³	GIOŚ	PM10 – 14,5 PM2,5 – 8,2 B(a)P – 0,92	Spadek
	Popularyzacja odnawialnych źródeł energii jako jednego z kluczowych kierunków transformacji energetycznej	Liczba zinwentaryzowanych instalacji OZE jako źródła ciepła w budynkach publicznych i prywatnych	Szt.	Urząd Miejski	193	Wzrost
	Wprowadzenie regularnego monitoringu jakości powietrza na terenie Gminy	Liczba kontroli przestrzegania uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów oraz pozostałości roślinnych	Szt. / rok	Urząd Miejski	46	Wzrost
4.4	Dążenie do osiągnięcia obiegu zamkniętego w gospodarce odpadami komunalnymi	Osiągnięty poziom recyklingu	%	Urząd Miejski	57,17	Wzrost
	Sukcesywna utylizacja wyrobów azbestowych	Udział masy odebranych wyrobów azbestowych w ogólnej masie wyrobów azbestowych przeznaczonych do utylizacji	%	Urząd Miejski	3,3%	Wzrost
4.5	Edukacja mieszkańców w zakresie zmian klimatycznych i presji środowiskowych	Liczba działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu ochrony środowiska i klimatu przeprowadzonych w ciągu roku	Szt. / rok	Urząd Miejski	3	Wzrost
	Popularyzacja proekologicznych nawyków w codziennym życiu	Łączna masa odbieranych odpadów komunalnych selektywnie zbieranych w ciągu roku	Mg	Urząd Miejski	674,61	Wzrost

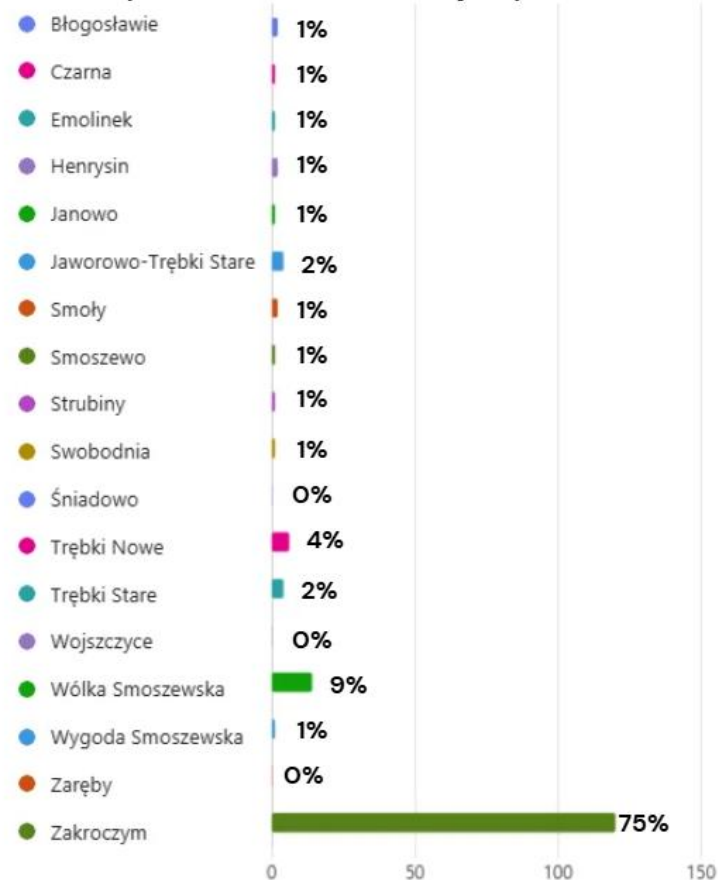
DANE PODSTAWOWE:

Łącznie badanie ankietowe wypełniło 161 osób.

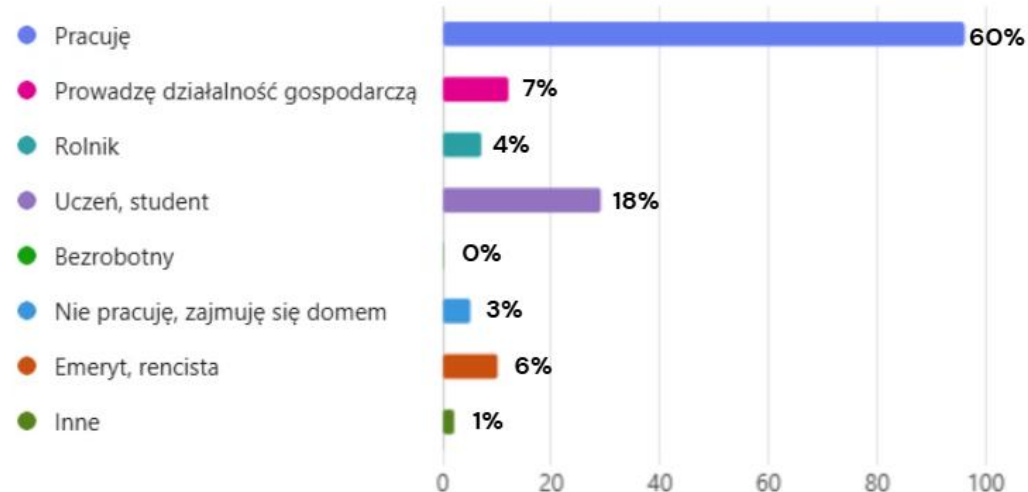
Płeć:

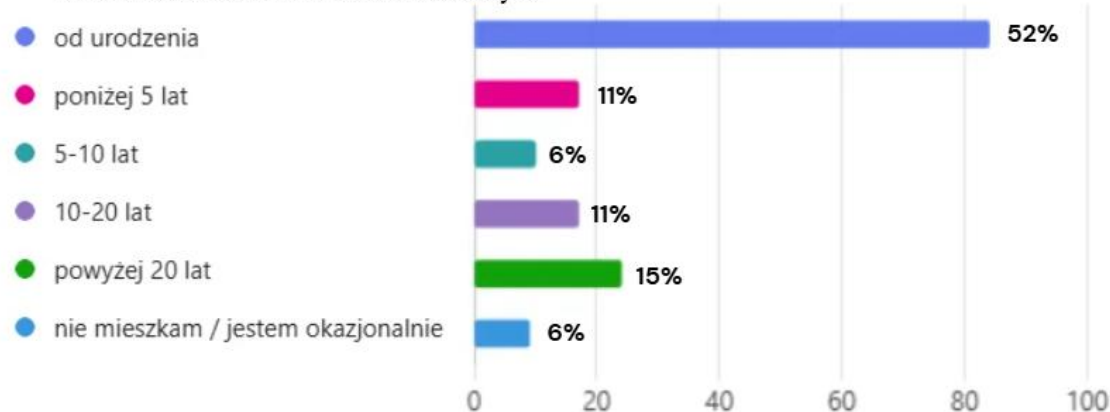
W którym sołectwie Pan/Pani mieszka/przebywa?

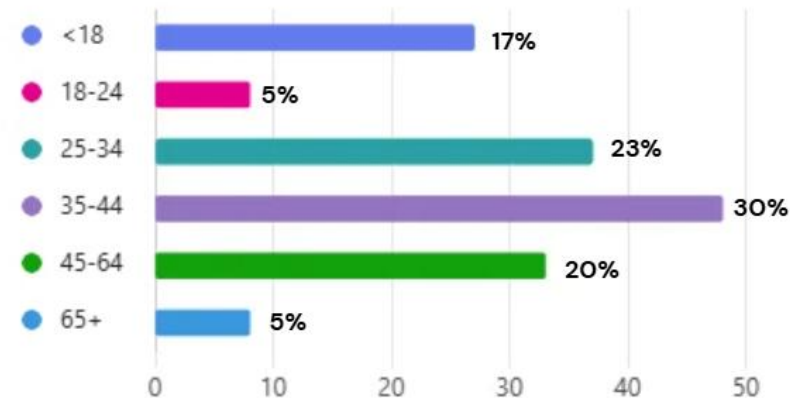
Status na rynku pracy:

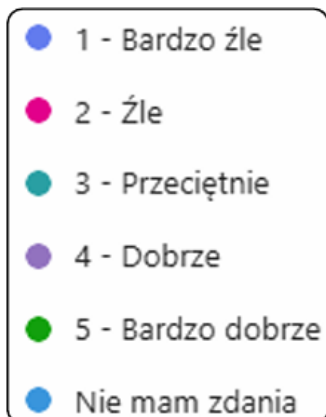
Ile lat mieszka Pan/Pani w Gminie Zakroczym:

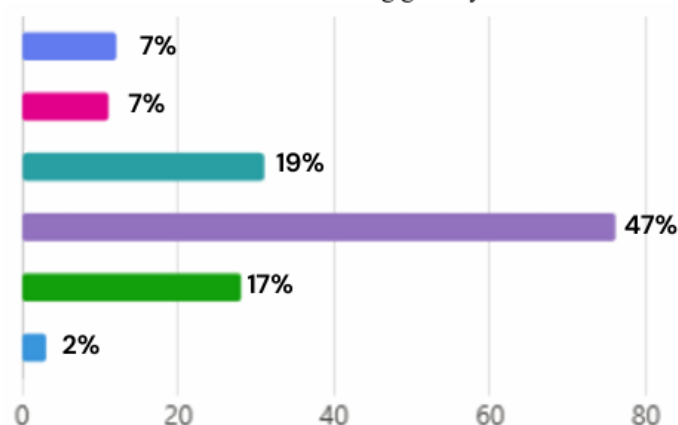
Wiek:

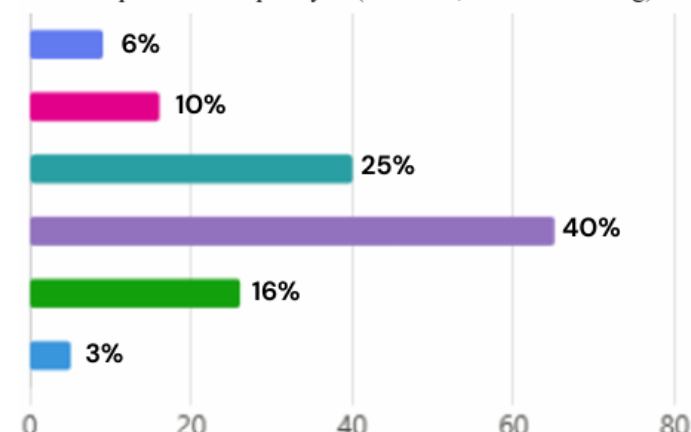
INFRASTRUKTURA I

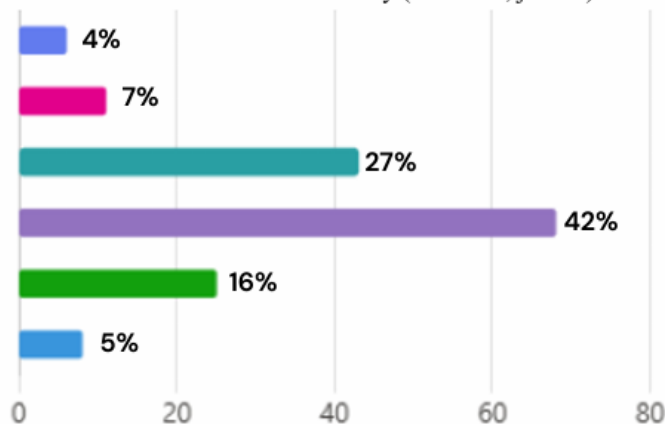
Jakość nawierzchni dróg gminnych

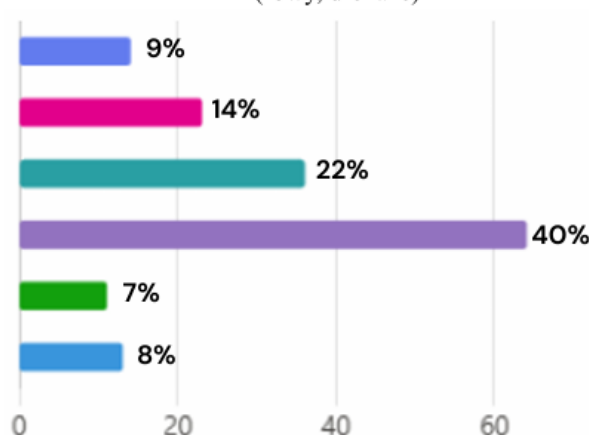
Bezpieczeństwo pieszych (chodniki, oświetlenie dróg)

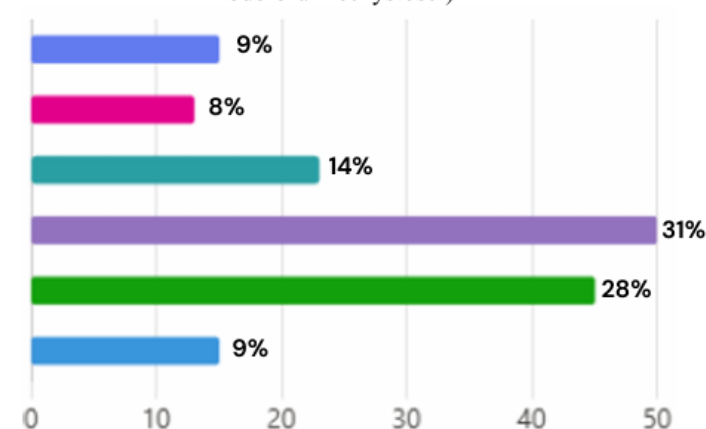
Niezawodność dostaw wody (ciśnienie, jakość)

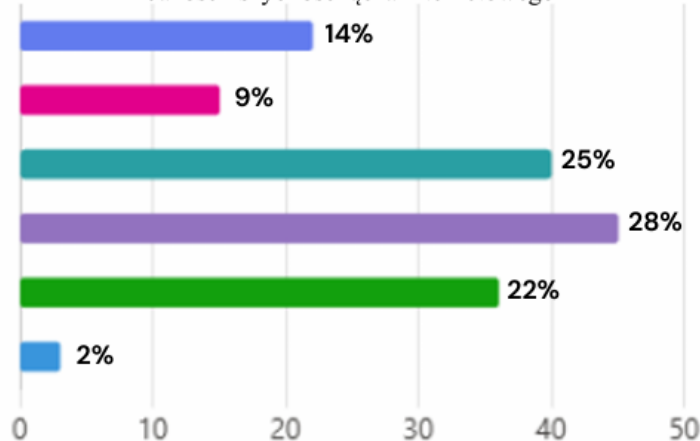
Sprawność systemu melioracyjnego i odwodnienia (rowy, дренаże)

Gospodarka ściekowa (dostęp do kanalizacji lub sprawność odbioru nieczystości)

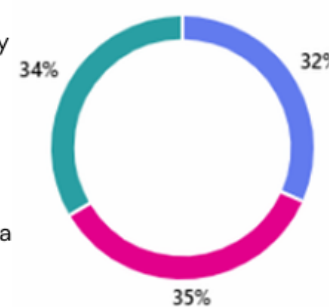

Jakość i szybkość łącza internetowego

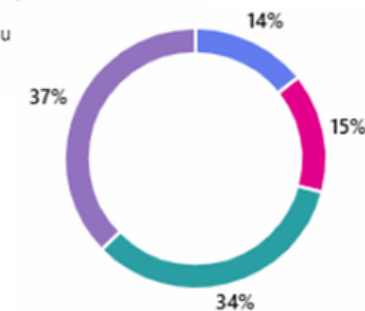
Mając na uwadze ograniczone środki w budżecie samorządu, gdyby Gmina miała skupić się na jednym priorytecie w zakresie dróg, co powinno nim być?

- Budowa zupełnie nowych dróg utwardzonych tam, gdzie ich teraz nie ma np. dojazdy do terenów rolniczych, nowe połączenia między miejscowościami.
- Generalne remonty istniejących dróg asfaltowych, które są w złym stanie.
- Budowa chodników i oświetlenia przy istniejących drogach (poprawa bezpieczeństwa), nawet kosztem jakości nawierzchni jezdni.

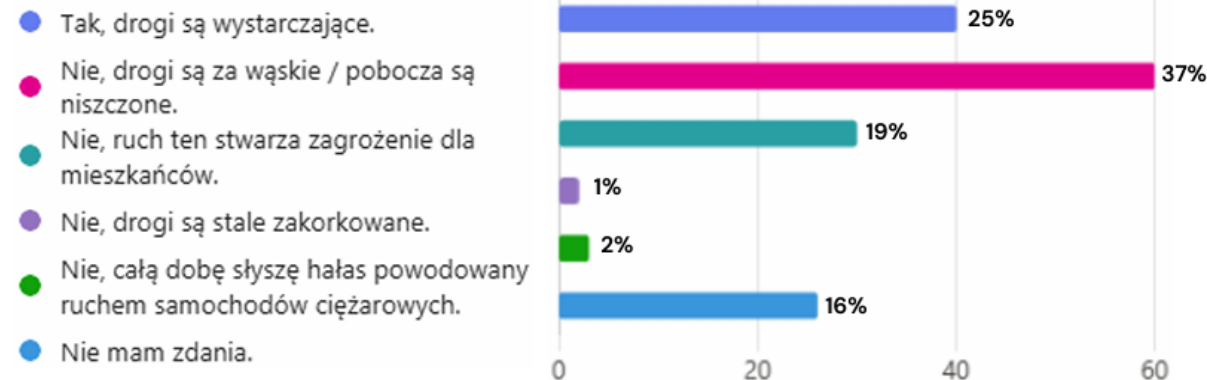
Jak często Pan/Pani lub członkowie Pana/Pani rodziny korzystają z gminnej komunikacji publicznej (autobus)?

- Regularnie – codziennie lub kilka razy w tygodniu
- Często – kilka razy w miesiącu
- Rzadko – kilka razy w roku
- Nigdy

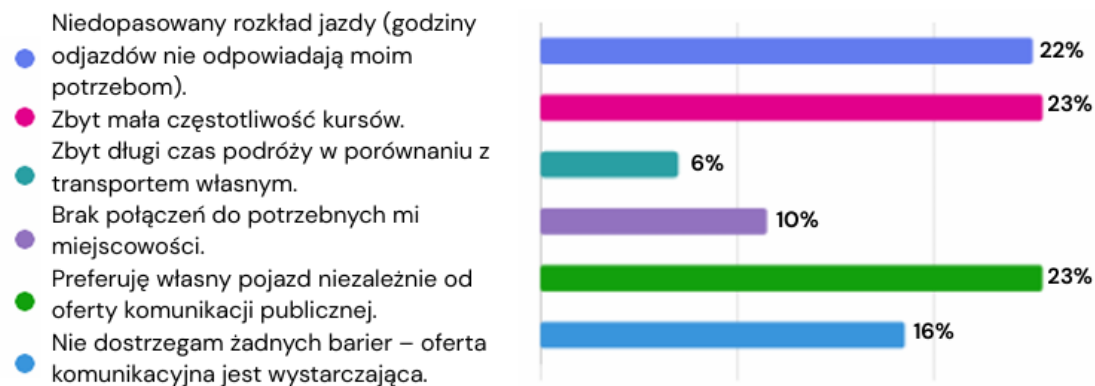

INFRASTRUKTURA II

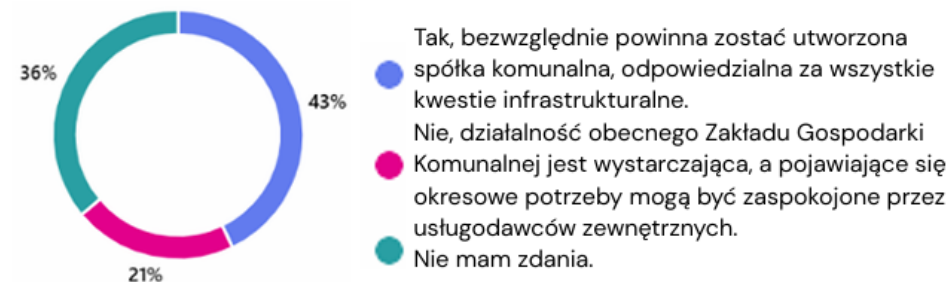
Biorąc pod uwagę duże natężenie ruchu drogowego na terenie Gminy, czy uważa Pan/Pani, że obecna infrastruktura drogowa jest przystosowana do ruchu ciężkich pojazdów transportowych?

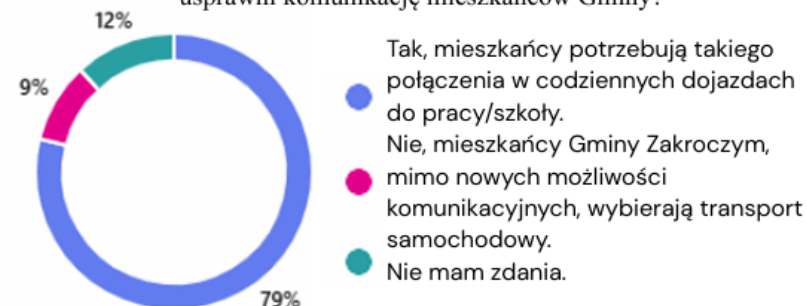
Co Pana/Pani zdaniem stanowi największą barierę lub utrudnienie w korzystaniu z komunikacji publicznej w Gminie?

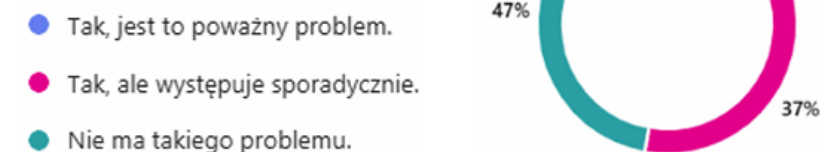
Obecnie funkcjonujący Zakład Gospodarki Komunalnej wykonuje zadania własne Gminy w zakresie gospodarki komunalnej, w szczególności zaopatrzenia w wodę, odbioru i odprowadzania ścieków, gospodarowania odpadami, zarządzania targowiskiem oraz zarządzania gminnym zasobem mieszkaniowym. Czy działalność obecnego Zakładu powinna zostać rozszerzona do wszelkich kwestii infrastrukturalnych, np. utrzymania dróg, nawet jeśli wiązałoby się to z powstaniem spółki miejskiej?

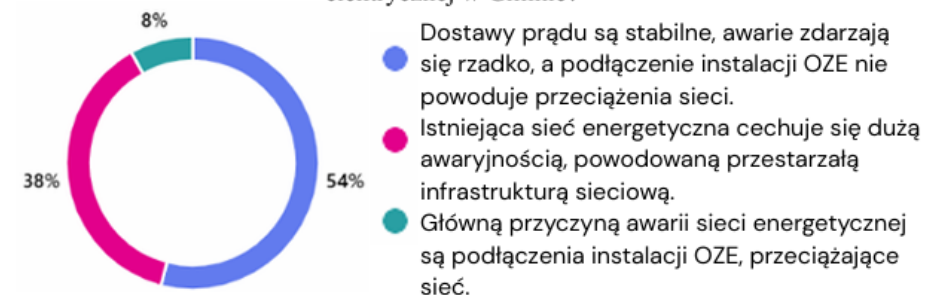
Plan Zagospodarowania Województwa Mazowieckiego zakłada budowę na terenie Gminy Zakroczym połączenia kolejowego relacji Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa/Modlin – Płock. Czy uważa Pan/Pani, że inwestycja ta usprawni komunikację mieszkańców Gminy?

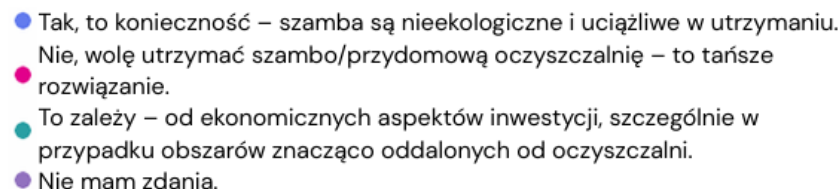
Czy zauważa Pan/Pani w swojej okolicy problemy z odwodnieniem terenu (zalewanie dróg, podtopienia po deszczach)?

Uwzględniając stan istniejącej sieci energetycznej oraz fakt popularyzacji odnawialnych źródeł energii, jak ocenia Pan/Pani wydolność i niezawodność dostaw energii elektrycznej w Gminie?

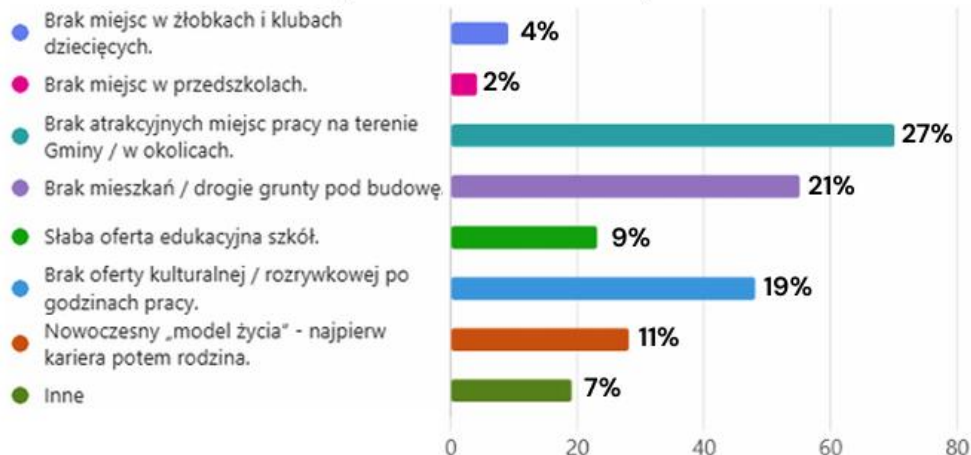

Obecnie na terenie Gminy Zakroczym sieć kanalizacyjna obejmuje jedynie obszar miasta. Czy uważa Pan/Pani, że Gmina powinna w najbliższych latach dążyć do budowy sieci kanalizacyjnej w Pana/Pani sołectwie, co wiązałoby się to z obowiązkowym przyłączeniem i opłatami za odbiór ścieków?

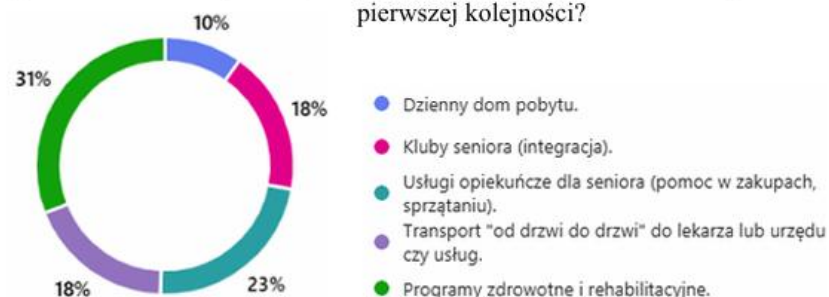

SPOŁECZEŃSTWO I DEMOGRAFIA

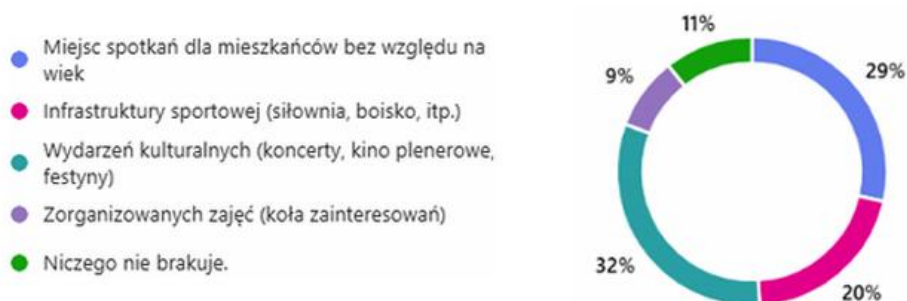
Co Pana/Pani zdaniem jest największą barierą dla młodych rodzin chcących zamieszkać lub pozostać w Gminie Zakroczym?

Społeczeństwo Gminy starzeje się. Jakie usługi dla seniorów Gmina powinna rozwijać w pierwszej kolejności?

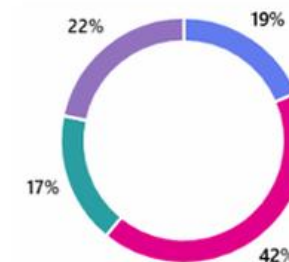

Czego najbardziej brakuje w ofercie spędzania czasu wolnego w Gminie?

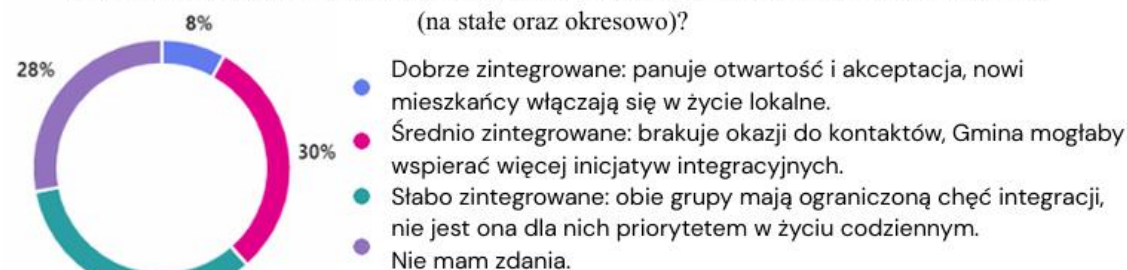

Jak ocenia Pan/Pani aktywność społeczną mieszkańców Gminy (udział w wydarzeniach, działalność OSP, KGW, klubów sportowych)?

- Wysoka – mieszkańcy są aktywni i zaangażowani.
- Średnia – niewielka grupa osób jest aktywna.
- Niska – brakuje zaangażowania i chęci do wspólnych działań.
- Nie mam zdania.

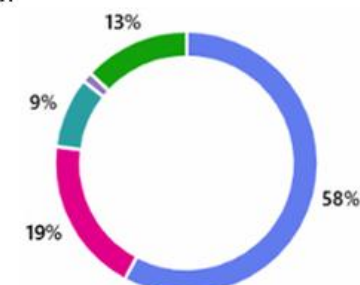

Jak ocenia Pan/Pani relacje pomiędzy stałymi mieszkańcami Gminy a ludnością napływową (na stałe oraz okresowo)?

Gmina Zakroczym sąsiaduje z Portem Lotniczym Warszawa Modlin. Czy odczuwa Pan/Pani jego bliskość w codziennym życiu?

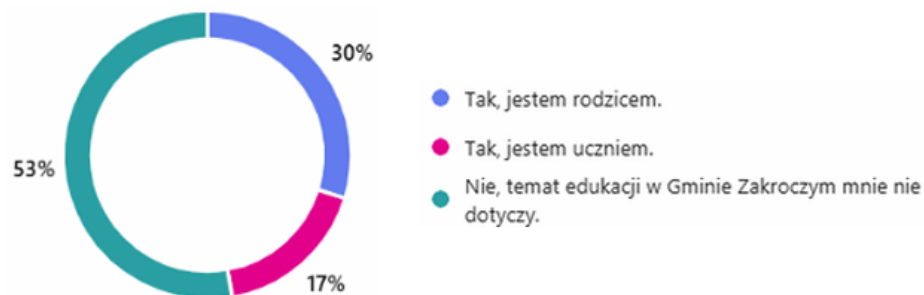
- Nie, w żaden sposób nie wpływa na moje życie.
- Tak, przeszkadza mi hałas (szczególnie w nocy/rano).
- Tak, jest dobrze zlokalizowanym miejscem pracy.
- Tak, powoduje duże korki na drogach.
- Tak, wpływa na promocję Gminy na tle innych samorządów.

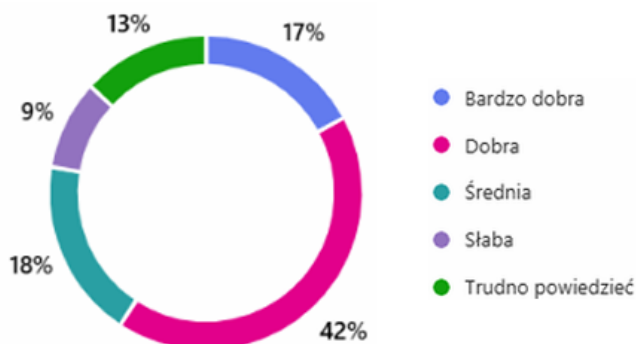
EDUKACJA

Łącznie w temacie “Edukacja” badanie wypełniło 76 respondentów.

Czy Pana/Pani dzieci uczęszczają do przedszkola lub szkoły w Gminie Zakroczym lub jest Pan/Pani uczniem szkoły w Gminie Zakroczym?

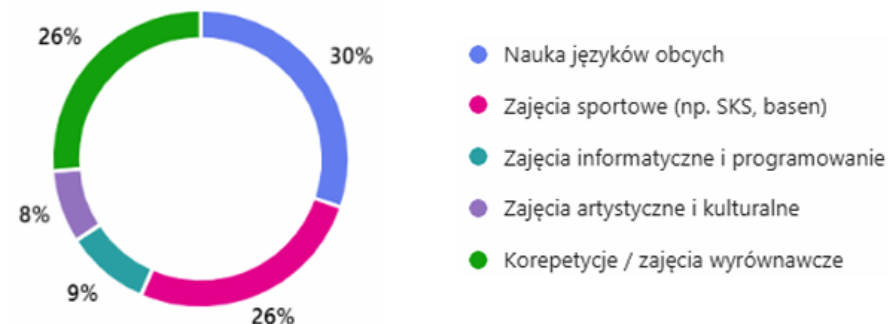
Jak ocenia Pan/Pani jakość edukacji w placówkach oświatowych w Gminie?

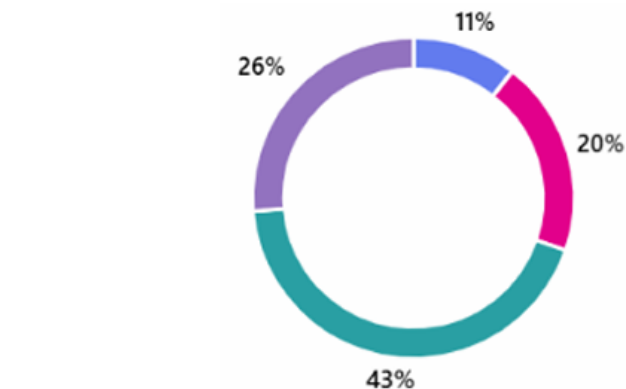
Co jest największym problemem w dostępie do edukacji i opieki nad dziećmi w naszej Gminie?

Gdyby Gmina miała dofinansować jeden rodzaj zajęć pozalekcyjnych, co byłoby najbardziej potrzebne?

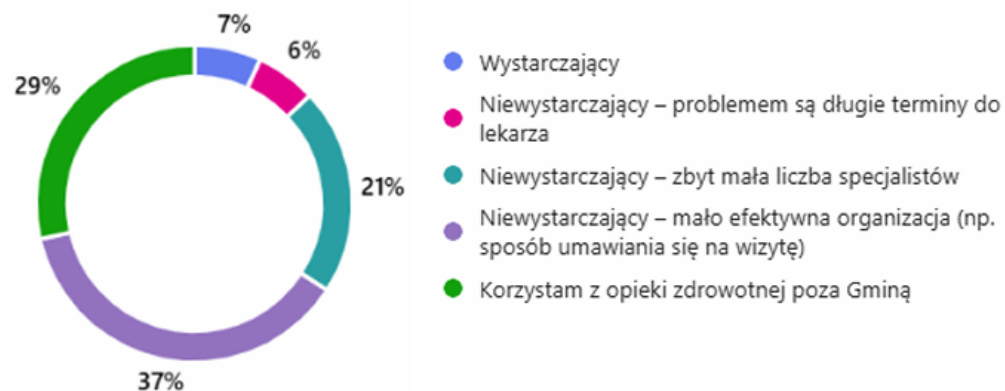
Jaki priorytet powinny przyjąć szkoły podstawowe w naszej Gminie w zakresie zajęć dodatkowych i profilowania?

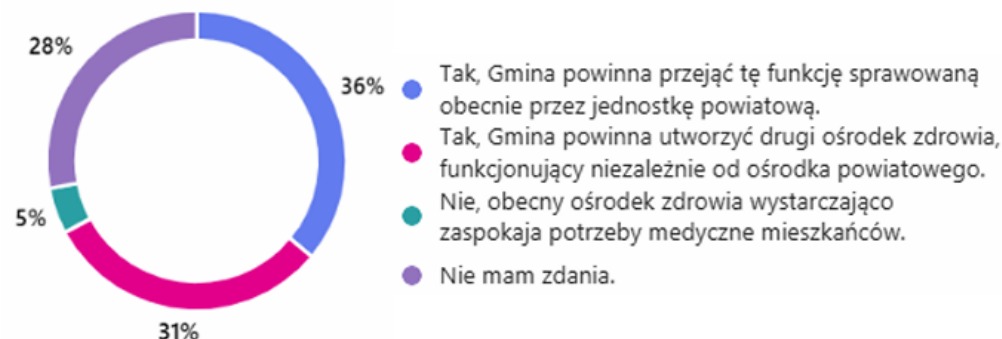
- Wsparcie uczniów najzdolniejszych (konkursy, olimpiady), aby ułatwić im start do najlepszych liceów w dużych miastach (nawet jeśli wyjadą).
- Kształcenie zawodowe i praktyczne powiązane z lokalną gospodarką (przedsiębiorczość, nowoczesne rolnictwo na terenach wiejskich, technika), aby zachęcić młodzież do pozostania.
- Wyrównywanie szans i pomoc w nauce dla uczniów słabszych, aby każdy skończył szkołę z solidnymi podstawami.
- Rozwój kompetencji miękkich i sportu: praca w grupie, języki obce, zajęcia artystyczne (nawet w przypadku dodatkowych opłat).

ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO

Jak ocenia Pan/Pani dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie?

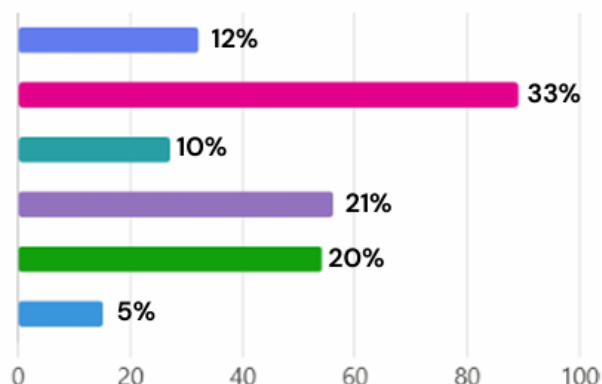

Czy Gmina powinna przejąć zadania w zakresie ochrony zdrowia?

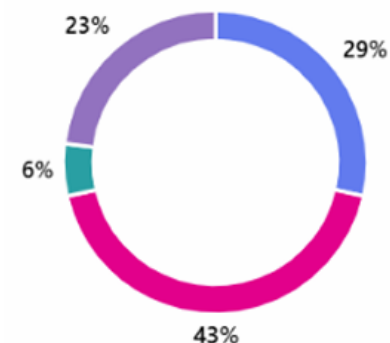

Co Pana/Pani zdaniem stanowi największe zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców w Państwa okolicy?

- Gwałtowne zjawiska pogodowe (wichury, nawałnice, podtopienia, gradobicia) zagrażające zdrowiu i mieniu mieszkańców.
- Zagrożenia ekologiczne (dzikie wysypiska śmieci, spalanie odpadów, uciążliwe zapachy).
- Zwierzęta (bezpańskie psy, dzika zwierzyna niszcząca uprawy lub powodująca wypadki).
- Poczucie bezkarności sprawców drobnych przestępstw (kradzieże i uszkodzenie mienia, wandalizm).
- Zagrożenia w ruchu drogowym (nadmierna prędkość, brawura kierowców, pijani kierowcy).
- Brak oświetlenia ulicznego i bezpiecznych ciągów pieszych po zmroku.

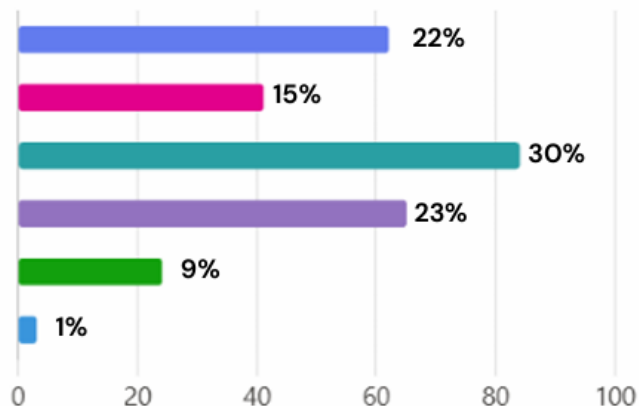

Ochotnicze Straże Pożarne (OSP) są ważnym elementem życia Gminy. Poza ratowaniem życia i mienia, w jakie działania powinni się angażować dodatkowo?

Gdyby w przyszłości budżet Gminy pozwalał na sfinansowanie dodatkowych programów zdrowotnych, które powinny być priorytetem?

- Rehabilitacja dla seniorów i osób pracujących fizycznie (dostęp do fizjoterapii).
- Opieka stomatologiczna w szkołach dla dzieci.
- Badania przesiewowe (np. wczesne wykrywanie nowotworów, chorób serca).
- Wsparcie psychologiczne i psychiatryczne (zarówno dla dzieci, jak i dorosłych).
- Transport medyczny dla osób starszych do lekarzy specjalistów w większych miastach.
- Inne

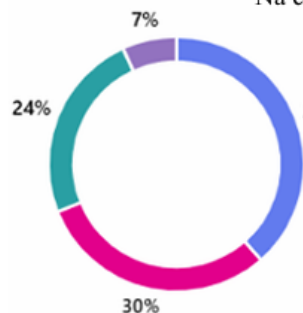

- Wyłącznie skupić na gotowości bojowej i szkoleniach ratowniczych.
- Praca z młodzieżą (Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze) i edukacja o bezpieczeństwie.
- Animacja życia kulturalnego wsi (np. organizacja festynów, pomoc przy wydarzeniach).
- Pomoc seniorom i osobom wykluczonym (np. dowóz wody, pomoc w sytuacjach kryzysowych).

ŚRODOWISKO

Zasoby wody na Mazowszu kurczą się, co jest zagrożeniem dla upraw rolnych, przemysłu i mieszkańców.

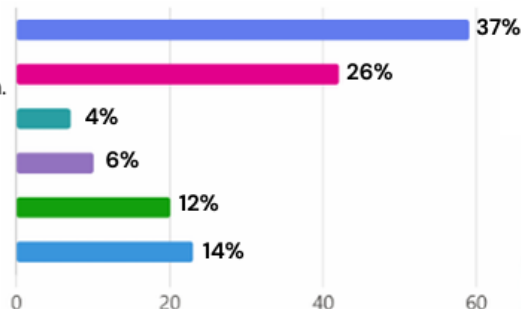
Na czym Gmina powinna się skupić w pierwszej kolejności?

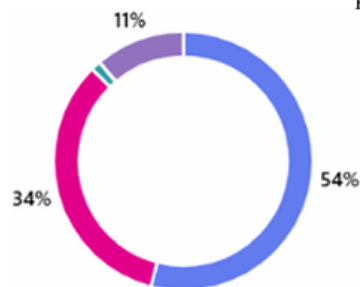
- Modernizacja sieci wodociągowej, aby zapewnić wysokie ciśnienie w kranach mieszkańców, nawet w czasie suszy.
- Budowa systemów małej retencji (zbiorniki, zastawki) na rowach i rzekach, aby gromadzić wodę dla rolnictwa.
- Promocja i dofinansowanie "łapania deszczówki" przez mieszkańców (zbiorniki przydomowe), aby odciążyć sieć wodociagową.
- Edukacja oraz kontrola mieszkańców odnośnie racjonalnego zużycia wody.

Co jest obecnie największą barierą dla mieszkańców w inwestowaniu w ekologiczne źródła ciepła?

- Zbyt wysoki koszt samej instalacji (nawet przy dotacji wkład własny jest za duży).
- Obawa o wysokie rachunki za prąd / gaz po zmianie ogrzewania.
- Skomplikowane procedury biurokratyczne przy pozyskiwaniu dotacji.
- Brak dostępu do sieci gazowej lub odpowiedniej mocy przyłączeniowej prądu.
- Niechęć do zmian – wolę decydować samodzielnie, czym ogrzewam dom, bez odgórných nakazów i mody na ekologię.
- Nie mam zdania

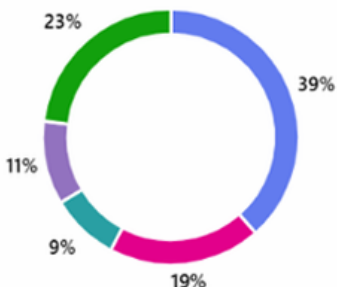

Jak postrzega Pan/Pani rzekę Wisłę (Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu) i tereny nadrzeczne z perspektywy rozwoju Gminy Zakroczym?

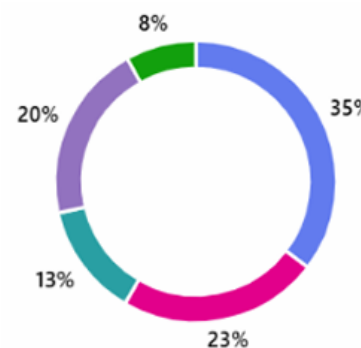
- Przede wszystkim jako potencjał turystyczno-rekreacyjny – warto rozwijać ścieżki, bazy noclegowo-wypoczynkowe, zagospodarowanie w formie działek rekreacyjnych.
- Przede wszystkim jako obszar przyrodniczy wymagający ochrony i pozostawienia w naturalnym stanie.
- Jako potencjalne zagrożenie (podtopienia, powódzie) – priorytetem powinna być ochrona przeciwpowodziowa.
- Rzeka nie ma dla mnie większego znaczenia w codziennym życiu.

Jak Pan/Pani ocenia system gospodarowania odpadami w Gminie?

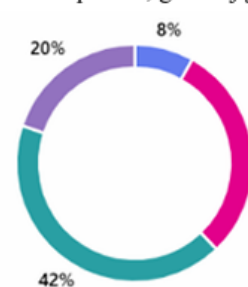
- System działa sprawnie, nie mam uwag.
- Opłaty za odbiór śmieci są zbyt wysokie w stosunku do jakości usługi.
- Brakuje legalnej i taniej możliwości utylizacji odpadów rolniczych (folie, opakowania, opony).
- Godziny otwarcia lub lokalizacja PSZOK są niedogodne.
- Problemem są dzikie wysypiska śmieci w lasach i rowach.

W sezonie grzewczym jakość powietrza w wielu miejscowościach się pogarsza (zjawisko smogu). Jak Pan/Pani ocenia ten problem w swojej najbliższej okolicy i co uważa za jego główną przyczynę?

- Smog jest uciążliwy. Wynika głównie ze spalania złej jakości węgla, mokrego drewna lub niedozwolonych odpadów w domowych piecach.
- Smog jest uciążliwy. Wynika z tego, że mieszkańcy nie stać na wymianę pieców na nowoczesne ani na ocieplenie starych domów.
- Zanieczyszczenie występuje, ale to naturalne, szczególnie na wsi w zimie. Uważam, że temat smogu jest wyolbrzymiany i nie widzę w tym dużego zagrożenia dla zdrowia.
- W mojej okolicy nie ma problemu z jakością powietrza/ nie odczuwam smogu.
- Nie zwracam na to uwagi.

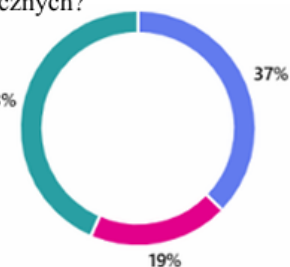
Czy działania podejmowane przez Gminę w stosunku do istniejącego składowiska odpadów, generującego uciążliwości zapachowe i estetyczne, są wystarczające?

- Tak, Gmina regularnie podejmuje interwencje w kwestii składowiska odpadów oraz reaguje na zgłoszenia mieszkańców, co przynosi efekty w postaci zmniejszenia generowanych uciążliwości.
- Tak, Gmina dąży do zmniejszenia negatywnego oddziaływania składowiska na życie mieszkańców, jednak podejmowane działania nie przynoszą zauważalnej poprawy.
- Nie, Gmina pozostaje bierna w stosunku do zgłaszanych skarg.
- Nie mam zdania.

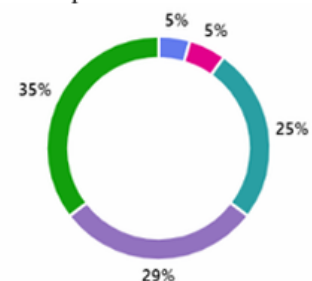
Jak Gmina powinna dbać o zieleni przy drogach i w miejscach publicznych?

- Priorytet estetyczny: Sadzić więcej drzew i krzewów ozdobnych, tworzyć parki, nawet jeśli utrudni to widoczność lub obsługę maszyn rolniczym.
- Priorytet funkcjonalny: Wykaszać pobocza i usuwać drzewa przydrożne, aby zapewnić bezpieczeństwo i łatwy przejazd dla dużych maszyn rolniczych.
- Kompromis: Tworzyć zielone strefy tylko w ścisłych centrach miejscowości, a drogi dojazdowe pozostawić techniczne.

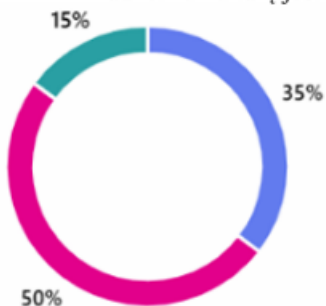
Na terenie Gminy od lat funkcjonuje składowisko odpadów. Jak ocenia Pan/Pani jego obecność w pobliżu Państwa domu?

- Nie odczuwam żadnego wpływu tej działalności na moje życie codzienne.
- Odczuwam pewne niedogodności związane z działalnością składowiska, ale akceptuję je i nie mam nic przeciwko jego funkcjonowaniu.
- Odczuwam uciążliwości zapachowe w otoczeniu swojego domu.
- Uważam, że składowisko w znaczący sposób niszczy walory estetyczne Gminy.
- Uważam, że uciążliwości powodowane przez składowisko mogą wpłynąć na rozwój Gminy (niechęć inwestorów do lokalizowania swoich działalności, odstraszenie turystów, wyludnianie się Miasta i Gminy Zakroczym).

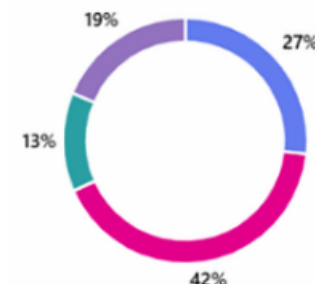
KULTURA, SPORT I TURYSTYKA

Budżet na kulturę jest ograniczony. Jaki model wydarzeń kulturalnych Pan/Pani preferuje?

- Duże, rzadkie imprezy masowe (np. Dożynki Gminno-Parafialne) z udziałem znanych gwiazd muzycznych.
- Częstsze, kameralne wydarzenia lokalne (kino plenerowe, potańcówki wiejskie, festyny rodzinne) organizowane blisko domu / w sołectwach przez Gminny Ośrodek Kultury.
- Wsparcie dla oddolnych inicjatyw mieszkańców (granty dla KGW, OSP, klubów sportowych na organizację ich własnych pomysłów).

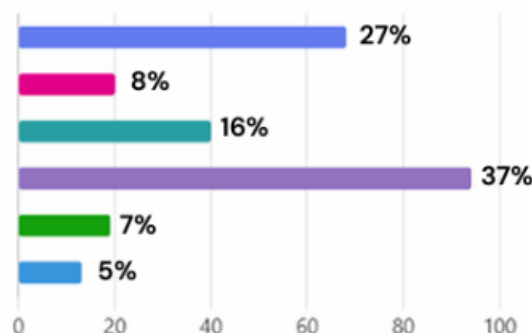
Gmina Zakroczym charakteryzuje się bogactwem różnorodnych zabytków, obecnie znajdujących się zarówno we własności gminnej, jak również prywatnej i instytucjonalnej. W jaki sposób Gmina powinna uczestniczyć w ochronie posiadanego dziedzictwa kulturowego?

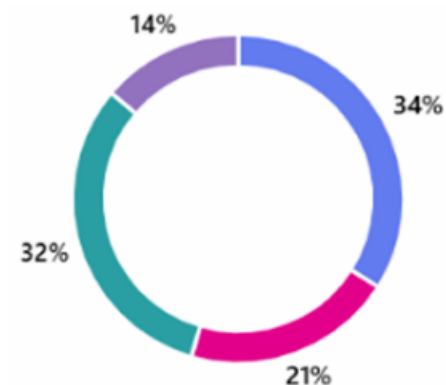
- Gmina powinna aktywnie uczestniczyć w ochronie wszystkich zabytków na terenie Gminy niezależnie od formy własności, także poprzez finansowe wsparcie z budżetu gminnego dla obiektów zabytkowych, które nie należą do Gminy, ale mają dużą wartość historyczną i kulturową.
- Gmina powinna wspierać wszystkie zabytki na terenie Gminy, ale głównie poprzez pomoc w pozyskaniu środków zewnętrznych (np. z funduszy unijnych, programów dofinansowania), a także poprzez promocję i wykorzystanie zabytków w turystyce i kulturze.
- Gmina powinna koncentrować swoje działania i środki wyłącznie na zabytkach, które są jej własnością (szczególnie Prochownia, będąca jednym z najcenniejszych obiektów w zasobie gminnym).
- Nie mam zdania.

Gdyby Gmina planowała nową inwestycję sportowo-rekreacyjną, co byłoby najbardziej potrzebne?

- Ścieżki rowerowe i spacerowe (turystyka aktywna, bezpieczne poruszanie się).
- Siłownie plenerowe i place zabaw (dostępne bezpłatnie w każdej większej miejscowości).
- Miejsca spotkań młodzieży (skatepark, pumptrack).
- Obiekt sportowy wraz z przyłóżką.
- Plenerowa sala widowiskowa.
- Inne

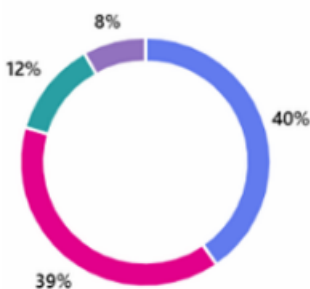

Jaką rolę powinna pełnić Biblioteka Publiczna w dobie cyfrowej?

- Tradycyjną wypożyczalnię książek z bogatym i aktualnym księgozbiorem.
- Centrum edukacji cyfrowej (np. kursy komputerowe dla seniorów, dostęp do Internetu, e-booki).
- Miejsce spotkań i warsztatów dla dzieci i młodzieży (np. gry planszowe, zajęcia plastyczne, pomoc w lekcjach).
- Miejsce spotkań autorskich i dyskusji o kulturze dla dorosłych.

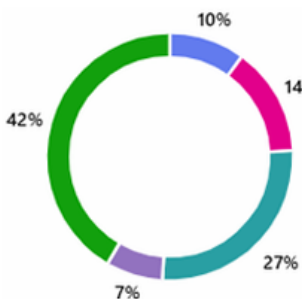
Gmina posiada unikalne walory turystyczne zarówno w kwestii środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego czy dogodnej lokalizacji względem Warszawy. W jakim kierunku powinna iść promocja i turystyka?

- Szlaki historyczne: Wyznaczenie trasy turystycznej pomiędzy najważniejszymi obiektami historycznymi (np. fortami Twierdzy Modlin) oraz opracowanie przewodnika umożliwiającego poznanie ich.
- Turystyka aktywna: Budowa szlaków rowerowych, organizacja rajdów i biegów terenowych.
- Agroturystyka: Wsparcie dla gospodarstw chcących przyjmować gości oraz organizujących różnorodne eventy (noclegi, warsztaty).
- Turystyka nie jest priorytetem: Gmina powinna skupić się na wsparciu przedsiębiorczości mieszkańców, a turyści mogą w tym przeszkadzać.

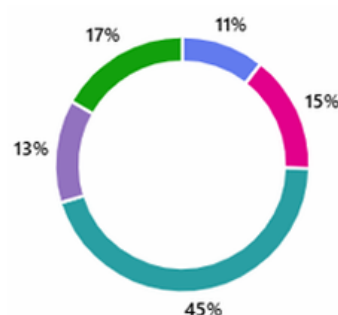
GOSPODARKA

Gmina musi wybrać dominujący kierunek rozwoju, co wiąże się z pewnymi konsekwencjami. Który model jest Panu/Pani najbliższy?

- Gmina Mieszkaniowa (Sypialnia): Priorytet dla ciszy, spokoju, nowych osiedli domków, ale ryzyko konfliktów z rolnikami i wyższe podatki (brak przemysłu).
- Gmina Przemysłowo-Usługowa: Wyznaczanie stref pod hale, magazyny i fabryki (miejsca pracy i podatki), ale większy ruch ciężarówek i hałas.
- Gmina Turystyczno-Rekreacyjna: Inwestycje w ścieżki, agroturystykę, promocję walorów przyrodniczych, ale ograniczenia dla przemysłu.
- Gmina Rolnicza: Priorytet dla gospodarstw, ochrona gruntów rolnych, akceptacja dla hałasu maszyn i zapachów wsi.
- Gmina Zrównoważona: Próba pogodzenia wszystkich funkcji (co może oznaczać wolniejszy rozwój w każdej z nich).

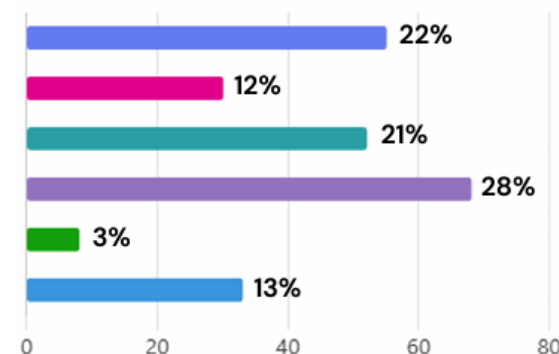
Jak ocenia Pan/Pani lokalny rynek pracy z perspektywy swojej i swojej rodziny?

- Nie ma problemu ze znalezieniem pracy na miejscu (w Gminie/okolicy).
- Praca jest, ale słabo płatna. Aby zarobić, trzeba dojeżdżać do Warszawy/Legionowa/Nowego Dworu Mazowieckiego/Płocka.
- Brakuje ofert pracy dla osób z wyższym wykształceniem/specjalistów.
- Nie dotyczy mnie (jestem na emeryturze / nie szukam pracy).

Aby Gmina się bogaciła, potrzebuje inwestorów. Na jakie inwestycje w Pana/Pani okolicy (nie bezpośrednio za płotem, ale w mieście/sołectwie) wyraziłby Pan / wyraziłaby Pani zgodę?

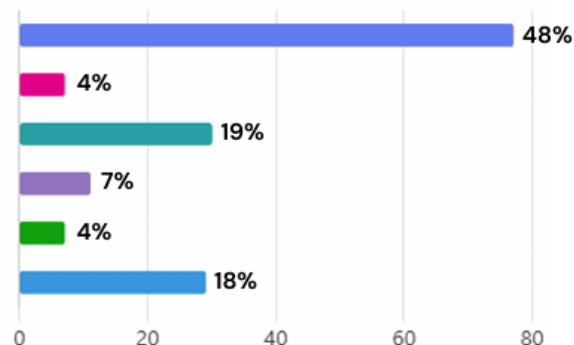
- Duże zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego (skup, chłodnie, przetwórnice) – generują ruch w sezonie.
- Farmy fotowoltaiczne na gruntach słabszej klasy – zmieniają krajobraz.
- Hale magazynowe i logistyczne (powiązane z drogą S7) – generują ruch ciężarówek.
- Zakłady produkcyjne nieuciążliwe (np. montownie) – dają stałe miejsca pracy.
- Biogazownie rolnicze (utyliczanie odpadów z produkcji) – mogą generować zapachy, ale dają tani prąd/ciepło.
- Żadne z powyższych – cenię sobie spokój, nawet kosztem rozwoju Gminy.

PODSUMOWANIE

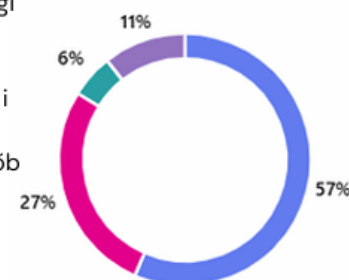
Co jest głównym powodem, dla którego mieszka Pan/Pani w naszej Gminie i nie chce się stąd wyprowadzać?

- Więzi rodzinne i sąsiedzkie (tu się urodziłem/łam, tu mam bliskich).
- Praca i biznes (gospodarstwo rolne, firma na miejscu).
- Spokój i natura (ucieczka od zgiełku dużego miasta, własny ogród).
- Niskie koszty życia w porównaniu do Warszawy czy większych miast.
- Dobra lokalizacja (blisko do pracy w mieście, ale mieszkanie na wsi).
- Szczerze mówiąc, chciałbym/chciałabym się wyprowadzić, gdyby była taka możliwość.

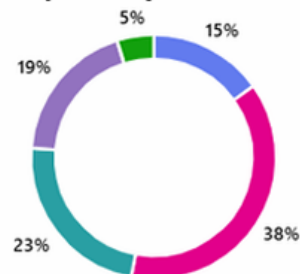

Na czym Gmina powinna budować swoją gospodarczą przyszłość?

- Usługi i drobna przedsiębiorczość: Warsztaty, sklepy, usługi dla mieszkańców Gminy i miast sąsiednich, tj. Warszawa, Nowy Dwór Mazowiecki, Płock (dywersyfikacja).
- Turystyka weekendowa: Wykorzystanie walorów przyrody i dziedzictwa kulturowego do ściągania gości z Warszawy.
- Sypialnia aglomeracji: Budownictwo mieszkaniowe dla osób pracujących zdalnie lub dojeżdżających do miast.
- Nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo warzywniczo-owocowe: Wspieranie lokalnych gospodarstw rolnoprzemysłowych.

Które zjawiska społeczne uważa Pan/Pani za najbardziej niepokojące w naszej społeczności?

- Samotność osób starszych i brak opieki nad nimi.
- Uzależnienia (alkoholizm, narkotyki) - szczególnie wśród młodzieży lub dorosłych.
- Bierność mieszkańców i brak chęci do działania na rzecz wspólnoty (roszczeniowość).
- Wandalizm i brak poszanowania mienia publicznego.
- Ubóstwo i wykluczenie części rodzin.